Ioan Bud
Aurel Muste
Elian Bud

Caniche

Rasă de câini pentru toate gusturile

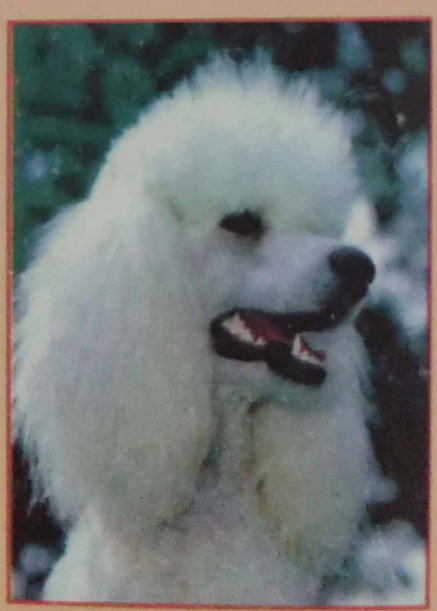

EDITURA CERES

IOAN BUD

Aurel Muste

Elian Bud

CANICHE

Rasă de câini pentru toate gusturile

EDITURA CERES
Bucureşti, 2001

Scanned with OKEN Scanner

Redactor: dr. med. vet. CLAUDIA POPA
Tehnoredactor: STELIANA PARIZIANU

Scanned with OKEN Scanner

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
BUD, IOAN
Caniche: rasă de câini pentru toate gusturile /
Ioan Bud, Aurel Muste, Elian Bud - Bucureşti:
Ceres, 2001
228 p.; 14,5 x 20,5 cm
Bibliogr.
ISBN 973-40-0501-4

I. Muste, Aurel
II. Bud, Elian

636.7

ISBN 973-40-0501-4

CUVÂNT ÎNAINTE

Pe măsură ce societatea omenească evoluează, numărul iubitorilor acestei specii creşte vertiginos, iar apariţia unor lucrări de specialitate şi de îndrumare nu fac decât să răspundă solicitărilor tot mai numeroase ale celor ce iubesc necuvântătoarele.

Reuşita incontestabilă în scrierea unei asemenea cărţi, insistent solicitată de publicul interesat, este garantată de personalitatea ştiinţifică a autorilor în domeniu, de experienţa deosebit de reuşită a numeroaselor titluri publicate în ultimii 15 ani şi, de ce nu, de interesul şi legătura tot mai strânsă dintre om şi lumea celor care nu cuvântă.

Lucrarea se constituie într-o sinceră şi convingătoare pledoarie pentru cel mai vechi şi mai iubit prieten al omului. Abordând una dintre cele mai frumoase rase canine, autorii nu fac decât să scoată în evidenţă calităţile incontestabile ale speciei, în cadrul căreia Caniche-ul este unul dintre purtătorii de cuvânt, inimitabil, ce-şi subjugă stăpânul prin candoare şi totala lui dăruire, prin importantele bucurii pe care le face omului şi, nu în ultimul rând, prin legătura cu natura, unica verigă prezentă în marile aşezări omeneşti.

Mărturisesc că lecturând cu atenţie şi deosebită plăcere aceste rânduri scrise cu atâta pasiune şi dăruire, am ajuns la concluzia, dacă mai era nevoie, că cei ce „gustă" din această desfătare oferită de superbele exemplare ale rasei Caniche, cu greu vor mai renunţa la ea.

Scanned with OKEN Scanner

După cum bine se ştie, acest material vine după alte lucrări de excepţie, cum sunt „Totul despre câine“, *premiată de Academia Română în anul 1995 şi* „Mic tratat de chinologie“, *1998, adevărate monografii ale speciei canine, care nu trebuie să lipsească din rafturile bibliotecii oricărui suflet sensibil şi iubitor al celor care nu cuvântă.*

Doresc, de asemenea, să adresez conducerii Editurii Ceres, felicitări pentru inspirata iniţiativă de a prezenta acest serial al raselor canine, care este atât de bine primit de publicul larg şi se înscrie, totodată, pe linia preocupărilor editurilor celebre de specialitate din lume.

Această carte este a patra din serialul raselor canine, ce vine după „Ciobănescul german (Câinele lup) – creştere, educaţie, dresaj“ *(1995),* „Dobermanul – rasă de câini universală“ *(1997) şi* „Rottweilerul – rasă de pază şi apărare“ *(1999), scrise sub coordonarea aceluiaşi distins prof. univ. dr. ing. Ioan Bud şi care au fost mult apreciate în rândul cititorilor.*

Conţinutul ştiinţific al acestei lucrări, modul de elaborare, sobru, concis, echilibrat şi elevat, mă determină să felicit în mod cu totul deosebit autorii pentru realizarea de excepţie şi pentru căldura cu care încearcă să transmită cititorilor bucuriile ce le pot avea posesorii unui astfel de exemplar. În acelaşi timp, îmi exprim bucuria şi satisfacţia că am avut cinstea să prefaţez o asemenea lucrare, atât de aşteptată de iubitorii de animale.

Prof. univ. dr. Alexandru T. Bogdan
Membru corespondent al Academiei Române

Scanned with OKEN Scanner

ISTORICUL RASEI CANICHE

Această rasă este considerată una dintre cele mai vechi rase canine şi apreciată ca a şasea rasă ca pondere în lume, după Labrador, Rottweiler, Ciobănesc german, Golden Retriever şi Beagle, situându-se la un efectiv de peste 1,3 milioane exemplare înscrise în asociații sau cluburi chinologice.

Țara de origine este şi astăzi foarte mult controversată, cu toate că majoritatea autorilor înclină să creadă că formarea a avut loc în Franța. După alți autori, țara de origine ar putea fi Italia, Danemarca, Rusia, Germania sau chiar Egiptul. Una dintre multele ipoteze ale originii prezintă Caniche-ul ca fiind originar din Egipt, deoarece fresce datând din anul 2000 î.e.n. prezintă vânători însoțiți de câini cu păr abundent şi lung, tuns pe trenul posterior. Germanii afirmă că rasa este nord-europeană, Caniche-ul fiind utilizat de păstorii germani drept câine de turmă.

Ipoteza cea mai răspândită şi mai credibilă este cea conform căreia, Caniche-ul este rezultatul încrucişărilor dintre Barbet, câinele berberilor şi maurilor, şi Pointer (fig.1).

Evoluția Caniche-ului începând din secolul al XVI-lea este mult mai clară şi mai sigură şi datorită faptului că acest câine a fost imortalizat frecvent de pictori celebri, precum Goya, Rembrandt, Botticelli etc.

Scanned with OKEN Scanner

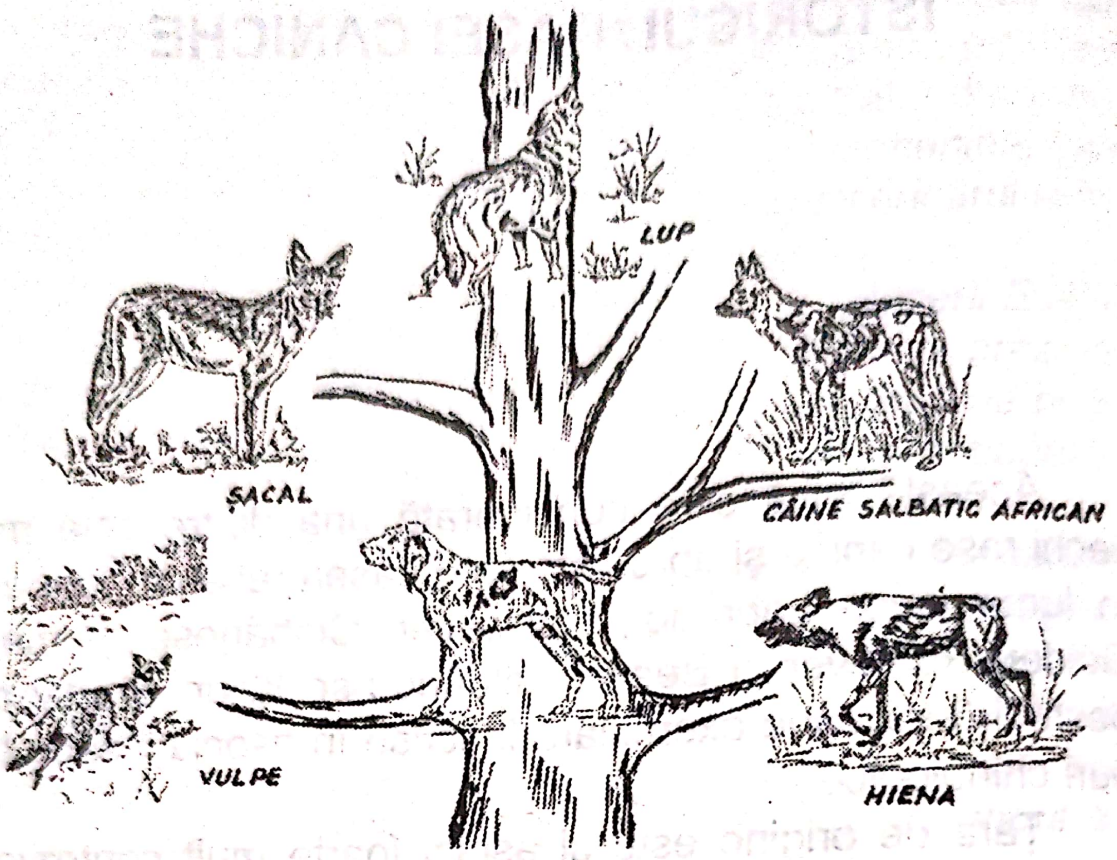

Fig. 1 – Originea câinelui

A fost denumit în epoca romană „câinele lux", datorită toaletajului tipic leului.

În ciuda încrucişărilor multiple la care a fost supus, el şi-a păstrat constant principalele sale calități şi tipul personal inconfundabil, caracterizat prin abundența blănii sale, pe care selecția şi ameliorarea, respectiv îngrijirea, au îmbogățit-o şi dezvoltat-o.

De la strămunii săi, el şi-a păstrat instinctul de vânător, luat, se pare, de la strămoşul său Barbet, astfel că şi astăzi mai este folosit la vânătoarea de rațe în mlaştini sau alte zone cu vegetație şi umiditate ridicată, dar, paradoxal, este întâlnit chiar şi la vânătoare de iepuri. Ceea ce i se poate reproşa acestei rase este abundența pilozităților, care-l deranjează şi nu-i permit să fie un bun scotocitor prin mărăcinişuri, ca de altfel nici la apă, atunci când vremea este

Scanned with OKEN Scanner

foarte rece. Totuşi, dacă se practică o tunsoare adecvată şi scurtă, se pot remedia aceste neajunsuri. Englezii utilizau cu succes Caniche-ul la vânătoarea de raţe şi nu numai ei (fig. 2).

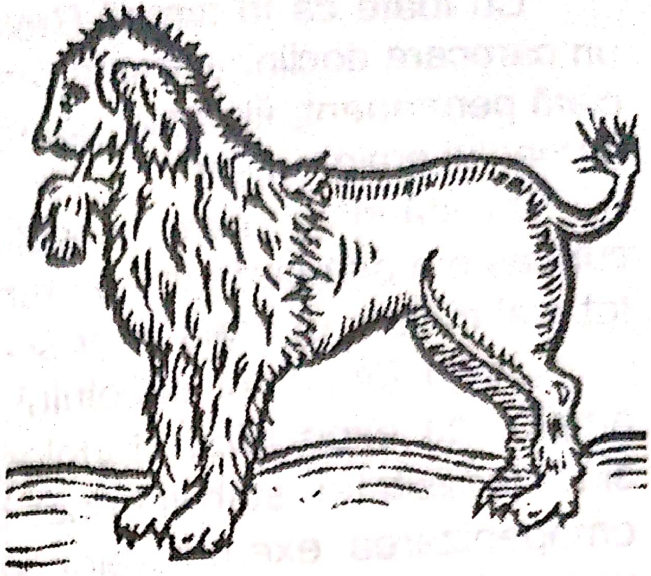

Fig. 2 – Caniche-ul cu raţa - gravură engleză

Din secolul al XVII-lea, Caniche-ul este utilizat tot mai puţin la vânătoare şi treptat îşi face intrarea triumfală în cele mai renumite saloane franceze, devenind câinele de companie al celor mai frumoase femei de la curtea regilor Franţei, fiind numit şi „Chien de dame". În timpul lui Ludovic al XIV-lea, apare moda toaletării sofisticate a Caniche-ului. Caracterul jucăuş, docil, dar mai ales inteligenţa sa, l-au făcut foarte căutat şi utilizat de saltimbaci şi circari şi astfel, Caniche-ul a devenit cunoscut în toată Europa. Tot în această perioadă, Caniche-ul a înlocuit aproape complet Bichonii şi micuţii Epagneuli din rolul lor de câini de companie, datorită unor selecţii riguroase în urma cărora s-au obţinut indivizi cu talii din ce în ce mai mici.

În perioada Imperiului francez, succesul acestei rase a fost uriaş, însuşi celebrul general Napoleon Bonaparte recunoscând ataşamentul şi prietenia faţă de această rasă superioară. În timpul celui de al doilea Imperiu, Caniche-ul a fost câinele de companie cel mai răspândit şi căutat de toată burghezia. În această perioadă au apărut şi primele saloane de toaletaj pentru Caniche, la Paris, unde se realizau cele mai diverse şi fanteziste tunsori.

Scanned with OKEN Scanner

Cu toate că în timpul Revoluției franceze a cunoscut un oarecare declin, această rasă a fost respectată şi apreciată permanent, fiind tot mai răspândită în Europa prin intermediul emigranților.

Începând cu mijlocul secolului al XIX-lea, rasa Caniche cunoaşte o altă perioadă de mare succes, fiind menționată tot mai mult în operele unor scriitori celebri (fig. 3).

De la începutul secolului XX au crescut numărul şi amploarea expozițiilor chinologice, ceea ce a atras după sine necesitatea stabilirii unor bareme care să conducă la omogenizarea exemplarelor şi permiterea unor arbitraje unitare în toată Europa. În anul 1936 a fost definitivat primul standard al rasei Caniche de către crescătoarea franceză Jaricourd Galignami, care a devenit, de altfel, şi preşedinta Clubului rasei Caniche din Franța, fondat în anul 1946. Până astăzi, standardul rasei a suferit numeroase modificări. În anul 1955, crescătorii englezi şi americani, în căutarea senzaționalului, au reuşit, în urma unor selecții severe, să obțină micuța varietate TOY, cu talia de sub 28,5 cm în Marea Britanie şi sub 25 cm în SUA. Această varietate a întâmpinat multă reținere, considerent pentru care nu a fost acceptată şi omologată în Europa Centrală, decât în anul 1985, după ce s-au obținut exemplare valoroase în efective mari şi consolidate genetic.

În prezent, interesul pentru această rasă este din ce în ce mai mare şi se pare că va intra în topul primelor trei rase din lume ca răspândire numerică. Țările cu cele mai mari efective de Caniche sunt în prezent Franța, Italia, Germania, Anglia, SUA, Japonia. Crescătorii germani şi englezi au obținut varietăți noi mono şi bicolore, care însă nu au fost omologate până în prezent, atât datorită numărului redus de exemplare, cât şi a lipsei de consolidare a caracterelor.

Scanned with OKEN Scanner

Fig. 3 – Evoluția Caniche-ului (1700-1999)

Scanned with OKEN Scanner

CANICHE-UL ÎN ROMÂNIA

Această rasă a pătruns în România între cele două războaie mondiale, primele date oficiale menționează anul 1938, când dl. ing. Pop Teodor, administratorul moşiei lui Argetoianu, a adus din Franța două exemplare de Caniche varietatea albă, care s-au înmulțit şi răspândit în zonă, dar o dată cu începerea celui de al doilea război mondial se pare că exemplarele şi-au pierdut urma.

Alte informații scrise de care am beneficiat menționează importuri de exemplare Caniche, mai ales varietățile alb şi negru, şi în deceniile 5 şi 6, fără însă a fi înscrise în asociațiile chinologice.

Prima atestare oficială a prezenței unor exemplare de Caniche datează din perioada anilor 1970, când au fost importate exemplare de Caniche negru uriaş şi mijlociu alb din Germania, respectiv Polonia (Agy Dolly, provenită din canisa Goldenen Helm, proprietatea doamnei Letiția Muscă). La intervale scurte de timp, au fost importate exemplare de Caniche mijlociu, varietatea neagră, din Ungaria, din canise recunoscute pe plan local: Borbereki Remus, proprietatea doamnei Szal Irma din Timişoara şi ceva mai târziu adus din Anglia, exemplarul Fiddelsticks, proprietatea Doamnei Magdalena Schill din Arad. La începutul anilor 1980 au fost importate alte două exemplare de excepție, Fekaete Bolero Dona Bettina, proprietatea doamnei Laura Hegheduş din Arad şi Caniche mijlociu negru din estul Europei, proprietatea domnului Ştefan Cosmin din Timişoara.

Perioada 1975-1980 trebuie menționată ca cea mai fructuoasă pentru evoluția Caniche-ului mijlociu negru. Prin eforturile şi competența unor crescători s-au obținut exem-

Scanned with OKEN Scanner

plare deosebit de valoroase, care însă nu au putut fi validate din cauza lipsei confruntărilor pe plan internațional.

După această perioadă, numărul exemplarelor de Caniche negru, tipul mijlociu, a scăzut, iar exemplarele importate nu au mai avut valoarea celor anterioare. Ba mai mult, s-au făcut încrucişări între diferite varietăți, de talii diferite şi chiar de culoare, sau exemplare înrudite între ele, ceea ce a condus atât la o degradare a rasei, cât şi o vulnerabilitate față de boli. Din păcate, au apărut numeroase particularități de culoare, ceea ce a făcut să scadă mult valoarea acestei rase, încât, în prezent, exemplarele de Caniche, varietatea neagră, tipul mijlociu, cu mici excepții, nu au o calitate deosebită.

În anul 1978 a fost importat din Germania exemplarul de Caniche mijlociu culoarea apricot, Jov von Zollys Hobby, proprietar Andrei Jugen Temistocle din Sighişoara. Tot în această perioadă a fost importat şi Caniche-ul alb pitic, Sungo Szindi of Taplov din Ungaria, proprietatea doamnei Elisabeta Nemeth din Arad.

În anul 1985 a fost importat din Iugoslavia Caniche-ul pitic negru D`Artanjan, proprietatea doamnei Irma Szall din Timişoara.

Din Germania s-a importat în 1988 o femelă valoroasă de Caniche mijlociu alb, Biggi von der Prignitzrose, proprietatea domnului Roberto Schill, femelă care a fost împerecheată cu intercampionul Miradel Course of Events George, provenit din Anglia, rezultând exemplare deosebit de valoroase pe plan național şi internațional.

În anul 1996, au fost importate două femele de Caniche mijlociu alb de la o canisă renumită din Ungaria: Damona Brilliant Quitala şi Damona Blanche Pride, proprietatea domnului arbitru internațional Roberto Schill.

Scanned with OKEN Scanner

În prezent, cu excepția Caniche-ului mijlociu alb şi a Caniche-ului pitic argintiu, celelalte varietăți sunt mai slab reprezentate numeric şi calitativ, deşi cererea este extrem de mare. Probabil că mai există exemplare valoroase la noi în țară, dar fără o publicitate corespunzătoare ele nu sunt cunoscute şi, ca atare, nu pot fi menționate cu acest prilej. De asemenea, nu avem informații despre exemplarele valoroase din categoria Caniche-ului uriaş, deşi acest tip, pe lângă rolul de câine de companie, poate fi utilizat cu mult succes şi pentru pază şi apărare.

Scanned with OKEN Scanner

DE CE RASA CANICHE ?

Dacă despre Ciobănescul german se spune că este intelectualul speciei canine, Dobermannul câinele de 1000 de volți, Dalmațianul vedetă de cinema şi Rottweilerul paznicul absolut, atunci Cancihe-ul este artistul desăvârşit, cu cele mai multe „Oscaruri" şi răsfățatul saloanelor.

Să mai adăugăm că printre câinii de agrement, Caniche-ul este considerat unul dintre cei mai inteligenți şi mai receptivi la diferitele tipuri de probe de dresaj la care este supus.

Caracterul său sensibil, devotamentul fără pereche şi fidelitatea neobosită față de stăpânul său, la care se adaugă joaca nemăsurată, provocarea, sensibilitatea şi gelozia, sunt alte însuşiri care-l fac inconfundabil şi deosebit de prețuit.

Cine preferă un câine docil, dotat cu o inteligență remarcabilă şi la care educația nu prezintă nici un fel de dificultate, cu siguranță se va orienta spre Caniche.

Gesturile însoțite de cuvinte sunt cele mai eficiente căi de a dresa un Caniche, iar celor care le place conversația, cei care doresc să comunice verbal cu o ființă superbă, aşa cum este această rasă, nu vor regreta dacă o vor alege.

Datorită grației inegalabile, inteligenței şi agilității sale remarcabile, Caniche-ul este cel mai indicat câine pentru sportul canin, care cunoaşte o dezvoltare fără precedent. Aproape toate concursurile la care a participat (sport

Scanned with OKEN Scanner

comparabil cu săriturile peste obstacole din echitație), au fost câştigate detaşat de această rasă, care pe lângă calitățile menționate anterior, mai beneficiază şi de legătura şi complicitatea inegalabilă dintre om şi câine. De fapt, acest concurs se bazează, pe lângă calitățile native ale animalelor, pe excelenta relație şi comunicare dintre om şi câine.

Blând, jucăuş, inteligent şi poznaş, oferă o paletă largă de varietăți de talie şi culoare ce împacă toate gusturile, pretențiile şi vârstele.

În tratamentele zooterapeutice, ocupă, de asemenea, primul loc, datorită ataşamentului, reacției la solicitarea stăpânului, afectivității fără pereche, a dimensiunii reduse şi a reacțiilor anticipate ale companionului.

S-a constatat, de asemenea, că din punct de vedere statistic, domină numeric majoritatea raselor, în primul rând datorită faptului că se adaptează cel mai uşor şi mai bine modului de viață urban, atât datorită caracterului său deosebit de afectuos, cât şi modului de a înțelege foarte rapid pretențiile stăpânului, ceea ce-l face companionul ideal pentru orice iubitor al necuvântătoarelor.

Prin educație, el îşi dezvoltă extrem de rapid capacitatea de reținere (memorare) şi ataşamentul față de stăpân, încât în acest tandem, orice aventură este posibilă.

CARE DINTRE VARIANTE VI SE POTRIVEŞTE

Trebuie să admitem că indiferent de mărimea Caniche-ului, aceştia iubesc foarte mult mişcarea, însuşire de care trebuie să ținem seama atunci când achiziționăm astfel de exemplare.

În cazul în care sunteți o persoană nu prea în vârstă, cu valențe sportive şi beneficiați de timp suficient şi dacă doriți să lucrați cu un câine care vrea să învețe, atunci cu

Scanned with OKEN Scanner

A

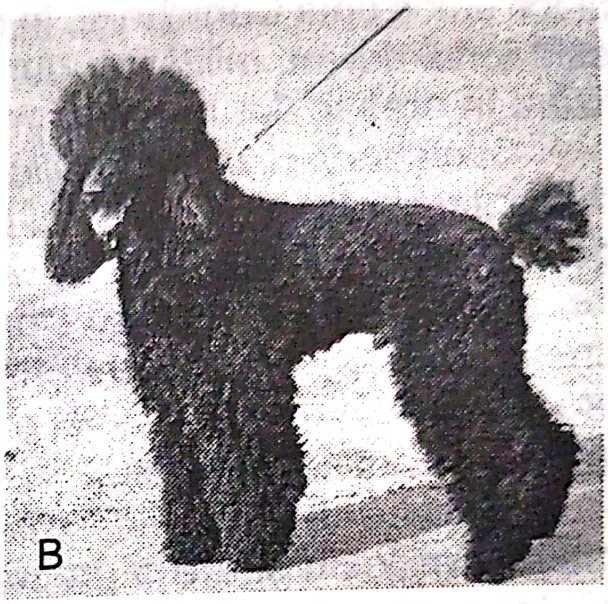

B

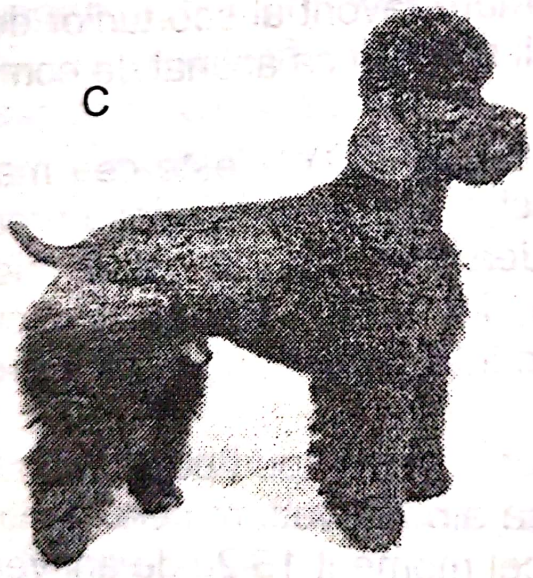

C

D

Fig. 4 – Tipurile de Caniche:
A - mare; B - mijlociu;
C - mic; D - Toy

Scanned with OKEN Scanner

siguranță este vorba de un Caniche (*Pudel*) *Regal (Pudelul mare)*. De asemenea, dacă doriți să-l pregătiți pentru vânătoare, câine salvamar sau companion pentru nevăzători, tot Caniche-ul mare se potrivește cel mai bine.

Trebuie însă să facem precizarea că ceea ce nu-i place deloc unui Caniche şi, în general, nu-i conferă confort, este tonul ridicat, milităros, dur, care este neindicat să-l utilizăm în dresaj, dar nici în conviețuirea dintre om şi câine.

Caniche-ul (*Pudelul*) *mijlociu* are avantajul că necesită mai puțin spațiu şi, în plus, cu el se poate lucra mai uşor. În general este un câine plăcut, liniştit, atent şi foarte înțelegător. Este un excelent câine de companie şi poate fi uşor dresat şi pentru pază sau vânătoare la baltă. Câine robust, are o greutate acceptabilă şi o longevitate ridicată, de până la 16-17 ani şi chiar peste.

Caniche-ul (*Pudelul*) *pitic* este mai vioi față de cel mare şi mijlociu şi are o greutate redusă, fiind deosebit de căutat pentru dresură la circ, mare favorit al sporturilor de teren şi foarte apreciat de copii şi adulți ca animal de companie.

Caniche-ul (*Pudelul*) *„jucărie“ – TOY* – este cea mai mică dintre varietățile de Caniche, nu necesită spațiu prea mare pentru întreținere, fiind ideal pentru apartamente mici şi garsoniere. De asemenea, în cazul unei călătorii cu trenul sau cu maşina, se poate introduce cu uşurință într-o geantă (are sub 4 kg) (fig. 4).

În concluzie, oricare din cele patru tipuri pot fi achiziționate, dar alegerea trebuie să aibă în vedere cele menționate, cu precizarea că din acel moment 15-20 de ani veți avea cel mai vesel şi mai bun prieten lângă dumneavoastră.

Noi vă urăm succes şi vă asigurăm că nu veți regreta.

Scanned with OKEN Scanner

CANICHE – STANDARDUL RASEI F.C.I. NR. 172 / F
GRUPA A IX – A F.C.I.

Caniche-ul este printre cele mai răspândite rase de câini şi, în acelaşi timp, una dintre cele mai inteligente din cele peste 400 de rase standardizate.

Încadrat în rândul raselor de câini utilitari, Caniche-ul este un câine armonios, de talie mijlocie, cu blana frizată, caracteristică, buclată sau cordată. Caniche-ul are aspectul unui animal inteligent, treaz tot timpul, activ, cu un mers elegant şi mândru. Mersul este săltăreț, dar elegant şi nu trebuie niciodată să fie alungit şi alunecat, asemănător raselor de cai spanioli.

Recunoscut pentru fidelitatea sa, este permanent apt de a învăța tot mai mult, uşor de dresat, ceea ce-l face să fie un partener ideal şi deosebit de agreabil pentru om.

Rasa este subdivizată în cele patru varietăți de talie amintite şi şase varietăți de culoare şi anume: negru, maron, alb, crem, apricot, argintiu.

Standardul prezentat în continuare este valabil pentru toate varietățile de Caniche, cu diferențe corespunzătoare, în funcție de talie.

CARACTERISTICI GENERALE

Caniche-ul este un câine de tip mediu, cu păr creț sau şnuruit (cordat) (fig. 5). Mersul este săltăreț, dar uşor şi elegant. Armonia de ansamblu îi dă câinelui un aspect

Scanned with OKEN Scanner

plăcut, cu proporționalitate bună între regiunile corporale, eleganță şi distincție. Temperament vioi, permanent dornic de joacă, chiar şi la vârste mai înaintate, prietenos, supus, veghează continuu asupra stăpânului, căruia îi soarbe toate mişcările.

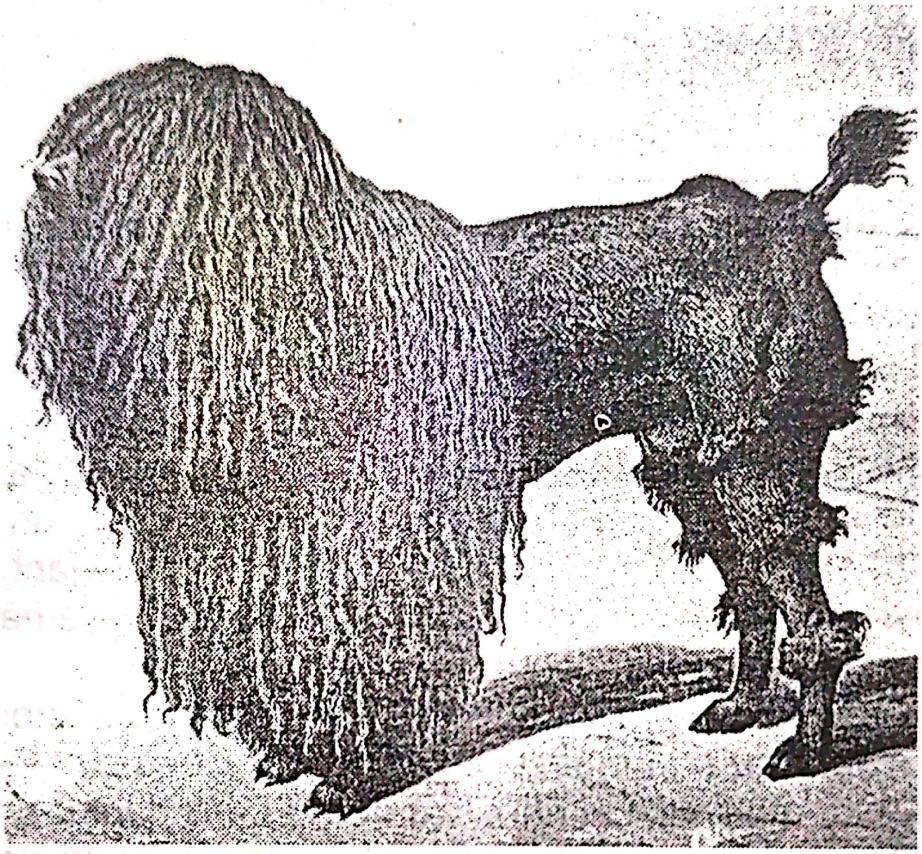

Fig. 5 – Caniche-ul cu păr şnuruit

Capul este distins, proporțional cu trunchiul, cu lungimea puțin mai mare de 2/5 din înălțimea la grebăn. Nu trebuie să fie nici masiv sau prea greoi, dar nici exagerat de fin. Structura osoasă trebuie să iasă în evidență de sub pielea care o acoperă.

Trufa trebuie să fie bine dezvoltată, pronunțată, cu profil vertical şi nările bine deschise. Trufa este pigmentată cu negru la subiecții negri, albi sau argintii şi maron la cei maron, cu diferite nuanțe de la maron deschis până la maron închis, aproape negru.

Scanned with OKEN Scanner

Nasul prezintă o linie superioară rectilinie, cu lungime medie ce reprezintă 9/10 din lungimea totală a capului. Cele două ramuri ale mandibulei sunt aproximativ paralele între ele, conferindu-i un aspect solid, elegant, dar nu ascuțit. Profilul inferior al acestui segment este dat de mandibulă şi nu de marginea buzelor superioare (fig. 6).

Fig. 6 – Conformația capului

Buzele sunt uşor dezvoltate, mai degrabă uscate, de grosime medie. Buza superioară acoperă uşor pe cea inferioară, fără să dea impresie de cădere. Pigmentația buzelor este neagră la subiecții negri, albi şi argintii, pigmentate la cei maron, cuprinzând o paletă largă de nuanțe, cu variabilitate mai mare la cei de tip apricot.

Maxilarele sunt bine dezvoltate şi se suprapun în mod armonios, pe ele găsindu-se o dantură solidă şi sănătoasă.

Regiunea facială nu este pronunțată, fiind modelată pe structura componentelor osoase din această zonă. Regiunea suborbitală este bine cizelată şi puțin plină. Muşchii maseteri de la acest nivel sunt puțin evidențiați. Arcadele zigomatice sunt pronunțate, acoperite de o piele fină, moale şi elastică.

Stopul este puțin marcat.

Craniul este bine modelat, proporțional, lățimea sa fiind un pic mai mică față de jumătatea lungimii. Unghiul cranio-facial este de la 16 la 19°. Craniul văzut de sus apare uşor oval, cu axul mare în direcția longitudinală, iar

Scanned with OKEN Scanner

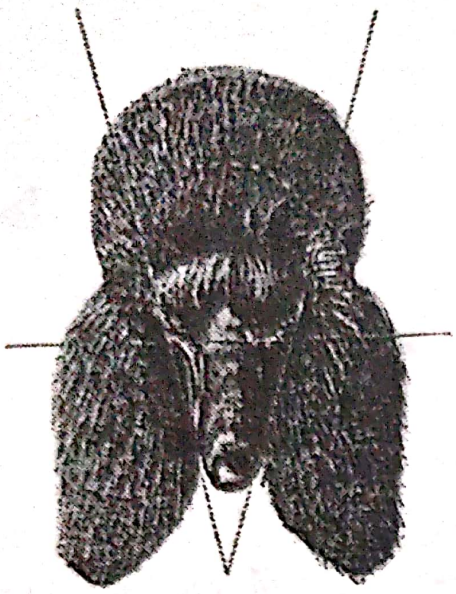

Fig. 7 – Capul văzut de sus

din profil, cu o uşoară convexitate. Axele longitudinale sunt uşor divergente. Arcadele orbitale, moderat proeminente, sunt acoperite de fire de păr lungi şi relativ groase. Regiunea frontală este largă între ochi şi se reduce treptat spre regiunea occipitală, care este foarte pronunțată (fig. 7).

Ochii au o expresie arzătoare, plasați la nivelul stopului uşor oblici şi migdalați. Culoarea ochilor este neagră, brună sau chihlimbariu închis, în funcție de varietatea robei.

Urechile sunt suficient de lungi, atârnând pe obraji, inserate la nivelul prelungirii liniei care trece prin extremitatea superioară a trufei şi sub unghiul extern al ochilor. Urechile sunt plate, se lărgesc sub zona de intersecție şi se rotunjesc spre partea terminală. Sunt acoperite de păr lung şi ondulat. Exemplarele la care urechea nu ajunge la comisura labială nu vor putea obține calificativul EXCELENT.

Gâtul este solid, uşor convex după ceafă, de lungime medie, bine proporționat şi cu portul capului sus. Gâtul nu prezintă salbă sau încrețituri, iar în secțiune este oval şi cu lungimea relativ mică.

Membrele anterioare. Umărul şi brațul sunt bine dezvoltate, umărul oblic bine îmbrăcat în musculatură. Spata şi humerusul formează un unghi de 90–100°, lungimea celor două segmente fiind aproximativ egală. Grebănul la această rasă este moderat de dezvoltat.

Antebrațul, împreună cu congenerul, conferă membrelor anterioare o poziție dreaptă şi paralelă, bine îmbrăcate

Scanned with OKEN Scanner

în musculatură, cu osatură fină şi solidă. Înălţimea cotului de la sol reprezintă 55% din înălţimea la grebăn.

Carpienele şi metacarpienele continuă linia antebraţului pe aceeaşi verticalitate. Metacarpienele sunt solide, fără a fi masive şi drepte, dacă sunt privite din profil.

Labele sunt relativ mici, solide, uşor ovale şi nu alungite. Degetele sunt bine arcuite, compacte şi palmate. Cuzineţii plantari sunt duri şi rezistenţi. Unghiile sunt negre la exemplarele negre sau argintii şi negre sau maron la cele de culoare maron. La exemplarele albe putem întâlni toată gama de culori, de la culoarea corpului la negru, fiind în corespondenţă directă cu pigmentaţia generală. Unghiile albe reprezintă un defect. Exemplarele apricot pot avea toată gama de culori, de la maron închis la negru. Ultima culoare este acceptată, dar nu şi dorită.

Membrele posterioare. Coapsele sunt bine dezvoltate, musculoase şi robuste. Gambele, privite din spate sunt paralele cu musculatura dezvoltată şi bine evidenţiată. Articulaţia jaretului este destul de flexibilă. Unghiurile coxo-femurale, tibio-femurale şi tibio-tarsiene, bine evidenţiate, bine articulate, participă la o crupă dreaptă, tipică acestei rase.

Tarsul şi metatarsul au direcţia verticală, ceea ce conferă membrelor posterioare o poziţie dreaptă, paralelă. În mod normal, Caniche-ul nu prezintă pinteni la naştere.

Labele, asemănător cu cele de la membrele anterioare, sunt solide, nu prea mari, cu degete bine arcuite şi compacte. Toate celelalte însuşiri sunt asemănătoare cu cele menţionate la membrele anterioare.

Trunchiul trebuie să fie bine proporţionat, armonios, cu un format corporal dreptunghiular, lungimea corporală fiind superioară înălţimii la grebăn (fig. 8).

Pieptul este caracteristic pentru un câine mediuliniu, bine dezvoltat, cu punctul sternului uşor evident, situat superior, ceea ce conferă capului o poziţie mai elevată, mai naturală. Lărgimea pieptului reprezintă 55-60% din adâncimea trunchi-

Scanned with OKEN Scanner

ului, iar perimetrul toracic trebuie să depăşească cu cca 10 cm înălţimea la grebăn.

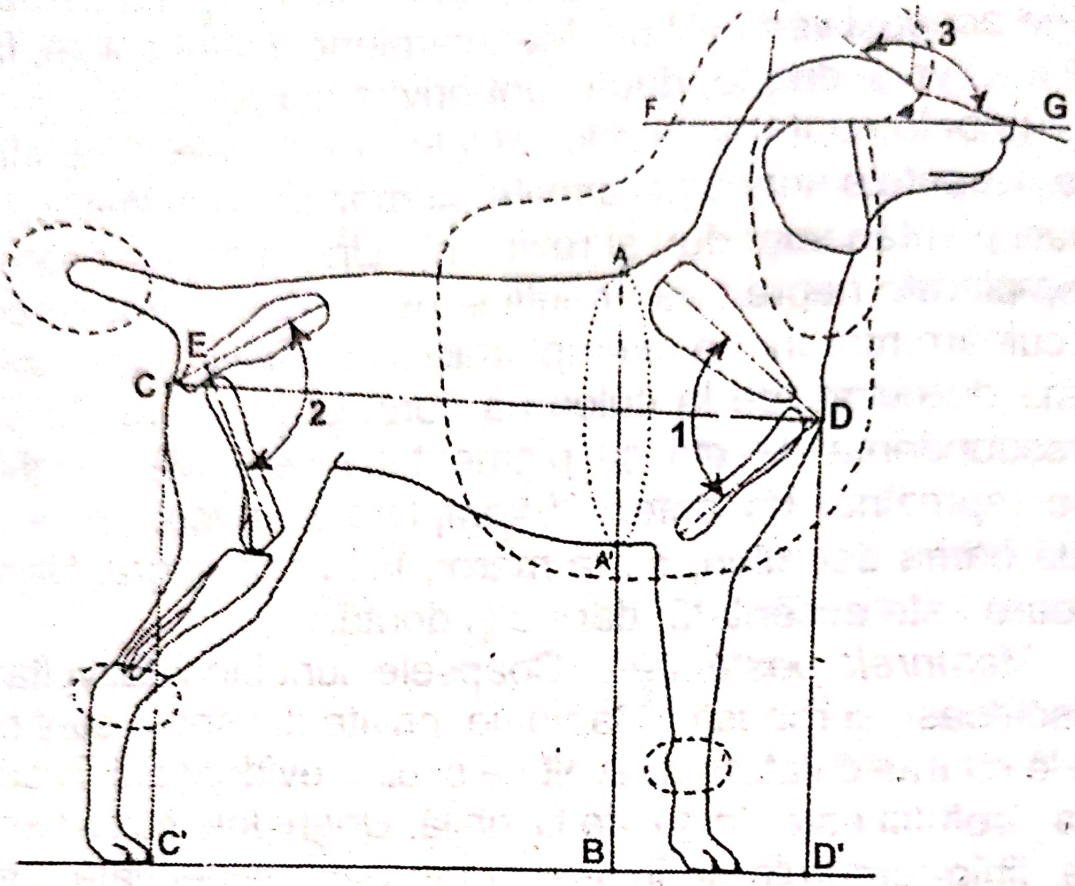

Fig. 8 – Principalele măsurători corporale

Coastele sunt ovale, mai convexe spre regiunea dorsală şi mai aplatizate în partea anterioară.

Partea dorsală a corpului este în general scurtă şi cu o linie relativ armonioasă. Obişnuit, trebuie să fie dreaptă, cu acelaşi nivel atât la grebăn, cât şi la crupă. Şalele sunt scurte, ferme şi musculoase.

Regiunea abdominală este bine dezvoltată, în acelaşi plan cu regiunile învecinate, având linia inferioară uşor ascendentă, fără însă a fi oblică, aşa cum este la ogari.

Crupa este potrivit de largă şi lungă, rotunjită şi uşor oblică fără a fi teşită (fig. 9).

Scanned with OKEN Scanner

ului, iar perimetrul toracic trebuie să depăşească cu cca 10 cm înălţimea la grebăn.

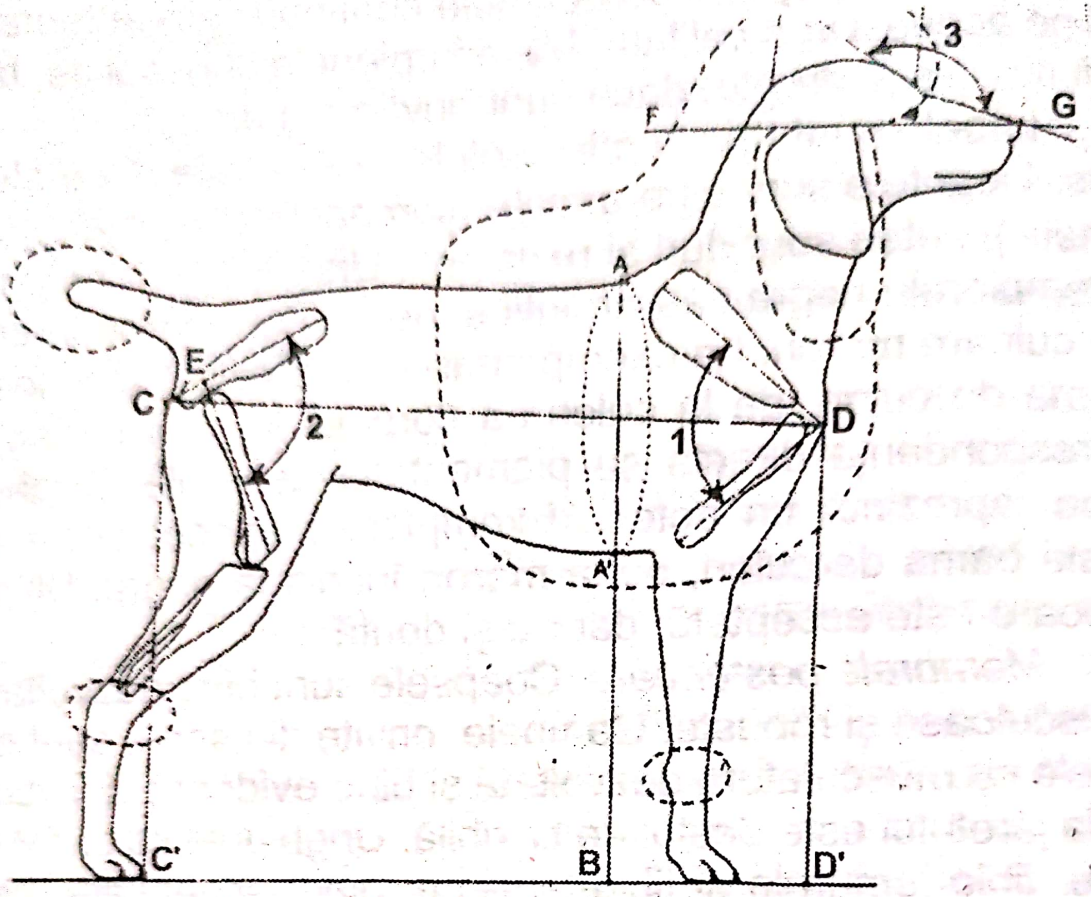

Fig. 8 – Principalele măsurători corporale

Coastele sunt ovale, mai convexe spre regiunea dorsală şi mai aplatizate în partea anterioară.

Partea dorsală a corpului este în general scurtă şi cu o linie relativ armonioasă. Obişnuit, trebuie să fie dreaptă, cu acelaşi nivel atât la grebăn, cât şi la crupă. Şalele sunt scurte, ferme şi musculoase.

Regiunea abdominală este bine dezvoltată, în acelaşi plan cu regiunile învecinate, având linia inferioară uşor ascendentă, fără însă a fi oblică, aşa cum este la ogari.

Crupa este potrivit de largă şi lungă, rotunjită şi uşor oblică fără a fi teşită (fig. 9).

Scanned with OKEN Scanner

Fig. 9 – Exemplar încadrat în standard

Coada este inserată destul de sus, la nivelul liniei regiunii dorsale. În mod obişnuit, coada se cupează la 2/3 din lungime. Coada neamputată, dar corect purtată, nu reprezintă un defect. În mişcare, coada trebuie să fie purtată oblic în sus.

Roba. Atât pentru Caniche-ul cu păr şnuruit, cât şi pentru cel cu păr creţ, sunt acceptate şase culori: negru, alb, maron, argintiu, apricot şi crem.

Culoarea neagră trebuie să fie suficient de închisă, uniformă, bine definită şi să bată într-un negru corbiu. Nu se admite nici culoarea prea deschisă, ce se apropie de surie, dar nici diluări pe anumite zone.

Scanned with OKEN Scanner

Culoarea albă, foarte apreciată de altfel, trebuie să fie de un alb imaculat, fără nuanțe gălbui sau cenuşii. Firul de păr trebuie să fie de un alb imaculat pe toată lungimea lui şi uniform pe întreaga suprafață a corpului, fără nici o pată de altă culoare.

Culoarea maron trebuie să fie bine definită, suficient de închisă, uniformă şi caldă. Nu trebuie să fie nici prea deschisă (să se apropie de culoarea bej), dar nici prea închisă (să se apropie de culoarea neagră).

Culoarea argintie trebuie să fie uniformă, fără a tinde spre alb sau negru. Este cea mai rară culoare şi cea mai pretențioasă.

Culoarea apricot, trebuie să fie uniformă, fără a tinde spre bej sau crem, dar nici spre roşu, maron-roşcat sau alte nuanțe de maro.

Culoarea crem trebuie să fie uniformă, fără să aibă tendința de a se închide, pe unele zone apropiindu-se de cea maron. Este o culoare caldă, mult apreciată de crescători, dar destul de rară.

Pielea la această rasă trebuie să fie moale şi pigmentată. La exemplarele negre, maron, argintii şi apricot, pielea este de culoare neagră; la exemplarele albe se preferă pigmentația cu nuanță argintie, dar fără a avea culoarea părului. La cei albi, pielea poate să fie albă cu pete mai mari sau mai mici pigmentate pe tot corpul, fără să constituie un defect.

Pigmentația trebuie să fie mai intensă pe fantele palpebrale, trufă, buze, gingii, palatul bucal, mucoase, orificii naturale, scrot, cuzineți plantari. Cuzineții plantari trebuie să fie de culoare neagră la exemplarele negre, albe, argintii; maron închis la cele maron şi bej, iar la exemplarele apricot trebuie să fie uniform pigmentați, putând însă avea toată gama de culori, de la maron închis până la negru.

Scanned with OKEN Scanner

Părul la Caniche este bogat, cu textură fină, lânoasă, elastică şi rezistentă la presiune manuală. Lungimea părului trebuie să fie uniformă. Părul prea dur sau sârmos nu este de dorit, fiind de preferat consistența moale.

Caniche-ul cu păr şnuruit are părul abundent lânos, formând cordeline bine definite, de aceeaşi lungime. Lungimea părului trebuie să fie de minimum 20 cm.

Părul dur la palpat, care dă o impresie de arici, este de nedorit şi va fi retrogradat la cel cu textură reglementară.

Talia. Pentru cele patru tipuri de Caniche, dimensiunile optime sunt:

– Caniche uriaş: 45-60 cm;
– Caniche mijlociu: 35-45 cm;
– Caniche pitic: 28-35 cm;
– Caniche Toy: 24-28 cm.

Caniche-ul Toy păstrează toate caracteristicile rasei, neputând prezenta semne de nanism, singura excepție admisă putând fi creasta occipitală mai puțin pronunțată.

DEFECTE MORFOLOGICE GENERALE

Nasul prea subțire sau prea ascuțit şi cu convexitate pronunțată, trufa mică şi cavități nazale insuficient de deschise sau exagerat de mari, lipsa stopului sau stop prea marcat, ochi prea mari sau prea mici, insuficient de închişi la culoare sau cu reflexe roşietice, urechi prea scurte, prea uşoare şi purtate sus, prognatismul sau brevignatismul, toate se penalizează în funcție de gravitate.

Implantarea defectuoasă sau lipsa dinților se penalizează în funcție de gravitate. Toți incisivii, caninii şi molarii trebuie să fie prezenți, lipsa unui premolar (1 x P_1) nu se penalizează însă în cazul lipsei a doi premolari (2 x P_1) poate obține cel mult calificativul EXCELENT, iar în cazul lipsei a trei premolari (3 x P_1) sau (2 x P_1+1 x P_2), cel mult

Scanned with OKEN Scanner

calificativul FOARTE BUN. Crupa teşită, membre posterioare drepte, membre prea lungi. Coada încurbată, prea subțire sau inserată prea jos. Pigmentația generală insuficientă. Depigmentarea fantelor palpebrale. Mersul alungit „fluid". Trufa depigmentată sau pătată. Păr moale. Culoarea neuniformă sau nedefinită. Sunt admise câteva inserții de fire albe pe piept. Exemplarele agresive sau foarte nervoase. Exemplarele cu semne de nanism nu pot obține calificativul EXCELENT. Semnele cele mai evidente de nanism sunt: craniul globulos, absența crestei occipitale, stop accentuat, ochi exoftalmici, nasul ascuțit, foarte scurt sau foarte convergent, mandibula retractată, absența mentonului.

DEFECTE ELIMINATORII

Pete albe pe robă, inserții de fire albe pe labe, robă bi sau policoloră, monorhidism, criptorhidism, prognatism, pinteni sau urma acestora pe membrele posterioare, exemplarele ce depăşesc 62 cm sau sub 25 cm. Exemplarele care nu sunt toaletate conform exigențelor standardului nu pot fi arbitrate în expoziții, fără însă a fi excluse de la reproducție.

Scanned with OKEN Scanner

DORESC UN CANICHE – ESTE OARE SUFICIENT?

Dacă am studiat cu atenție fiecare rasă în parte în ceea ce privește calitățile, defectele, talia, greutatea, comportamentul și multe alte însușiri și am ajuns la concluzia că totuși, pentru noi, cea mai indicată este rasa Caniche, atunci nu ne mai rămâne decât să căutăm cățelul care ne așteaptă cu atâta nerăbdare. Cum vom proceda deci? Poate nu este lipsit de interes să urmăriți cu atenție rândurile ce urmează, chiar dacă ele au fost inserate și în alte cărți scrise de noi despre alte rase sau despre câini în general.

Înainte de cumpărarea cățeluşului, care de altfel este fermecător la această vârstă, trebuie să vă gândiți cu multă responsabilitate și la atribuțiile ce le implică un asemenea gest.

Foarte important de știut este că este un câine căruia îi place foarte mult să fie în centrul atenției, să fie în permanență în preajma noastră, la care se mai adaugă timpul necesar pentru curățirea și toaletarea blăniței, cel puțin 15-20 minute pe zi. De asemenea, trebuie să avem în vedere că acest câine „artist" nu este un bibelou sau un accesoriu al eleganței sau modei casei dvs. Câine plin de energie, foarte temperamental, nu se va mulțumi să fie tratat ca o simplă jucărie sau ca un accesoriu din camera noastră.

Nu este lipsit de interes să vă gândiți și la perioada concediului dacă veți putea sau nu să-l luați cu dvs. și ce

Scanned with OKEN Scanner

veți face cu el ori de câte ori veți pleca din localitate, ținând cont de afectivitatea deosebită a acestuia. Nu trebuie în nici un caz să vă lăsați convinşi de copiii dvs. şi să cumpărați un cățel, dacă nu aveți timp suficient pentru el şi numai de dragul lor să vă angajați la ceva la care nu veți putea face față. Trebuie să fiți foarte conştienți de faptul că sunteți pe cale de a adopta un nou membru în familie, cu problemele şi necesitățile lui şi pe care nu îl veți mai putea îndepărta o perioadă de 12-18 ani. În acest sens este riscant să cedați unui impuls, unei porniri de moment, cumpărându-vă o jucărie foarte frumoasă. Este necesar să aveți în vedere că este vorba despre o ființă vie şi nu un obiect de îmbrăcăminte şi atunci când nu vă mai place îl uitați într-un colț al garderobei.

Răspunzând cu multă responsabilitate la aceste teme de meditație trecem la etapa a doua, şi anume, găsirea crescătorului cel mai cunoscut din zonă sau a celui care are un cuib valoros. O posibilitate o avem apelând la specialiştii de la asociațiile chinologice şi, mai nou (demn de apreciat), la cluburile canine constituite pe rase.

În asemenea situații, vom avea posibilitatea să ne informăm asupra celor mai buni crescători, a valorii materialului biologic şi vom lua şi primele lecții de viitor crescător de câine. Procedând în acest mod, vom avea certitudinea că viitorul cățel provine dintr-o crescătorie sau cuib controlat, în care împerecherile şi ascendenții sunt uşor de identificat. În situația când proprietarul evită să vă arate părinții puiului sau cel puțin mama, este bine să mai meditați în a lua o hotărâre şi mai înțelept este să căutați alt crescător.

O vizită făcută crescătorului, fără să vă fi anunțat în prealabil, nu este recomandată, deoarece şi el are un anumit program, un anumit tabiet şi nu este bine să nu-l respectăm. Un crescător cinstit, profesionist, se va interesa de intențiile pe care le aveți, condițiile de care beneficiați şi

Scanned with OKEN Scanner

nu va fi indiferent la răspunsurile dvs., existând chiar posibilitatea să vă refuze dacă va considera că nu sunteți pregătit corespunzător pentru a vă ocupa de câine. Acesta este într-adevăr un profesionist.

În ultimul timp, crescătorii recunoscuți pentru valoarea materialului biologic pe care-l dețin fac prenotări pentru căței înainte de a împlini vârsta de înțărcare, astfel că au posibilitatea din timp să discute cu viitorul crescător şi acesta din urmă are la dispoziție o anumită perioadă în care să facă primele pregătiri pentru noul colocatar.

Testul Campbell, prezentat în tabelul 1, are în vedere temperamentul cățeilor, bazându-se pe testarea puilor. Scopul este de a releva atracția puiului față de om, gradul de compatibilitate socială şi uşurința cu care puiul acceptă ierarhia stabilită de stăpân.

Unul dintre programele de testare a aptitudinilor la pui înainte de a fi achiziționat este şi cel alcătuit de *Joachim* şi *Wendy Volhard*, prezentat în revista „Câinele meu", pe care îl reproducem în tabelul 2.

Testul în sine are o durată scurtă, doar 10-15 minute, şi se face atunci când puii sunt activi, mai precis înainte de servirea mesei. Este recomandabil ca fiecare cățel să fie testat individual, într-un spațiu necunoscut acestuia şi de câteva persoane străine. Succesiunea fazelor se va face fără intervale mari între ele.

Interpretarea punctajului poate avea următoarea semnificație:

Punctajul majoritar 1. Cățelul care intră în această categorie este extrem de dominant şi poate fi cu uşurință provocat să muşte. Prin natura sa dominantă, el va avea tendința să se opună stăpânului şi dacă nu este condus de o mână forte, va prelua de îndată conducerea grupei. Achiziționarea se recomandă numai dacă aveți experiență cu astfel de câini. Acest gen de cățel va avea însă rezultate bune în pază şi protecție.

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 1

Testul Campbell

Test	Ce stabileşte	Comportament	Puncte
1	2	3	4
Atracţia socială Puneţi puiul în zona de testare, după care de la 1-3 m chemaţi puiul bătând din palme uşor, concomitent cu flexarea genunchilor. Chemaţi puiul dintr-un punct opus intrării în cameră.	Gradul de atracţie socială, încrederea sau dependenţa.	• Vine imediat, sare, prinde cu gura mâinile, iar coada este purtată în sus. • Vine imediat, dă cu labele şi linge palmele, coada sus. • Vine imediat până al noi – coada sus. • Vine imediat – coada lăsată. • Ezită înainte de a veni – coada jos. • Nu vine – priveşte doar.	1 2 3 4 5 6
Însoţirea Ridicaţi-vă şi îndepărtaţi-vă de pui în mers normal. Fiţi convinşi că puiul v-a văzut când aţi început să vă îndepărtaţi.	Gradul de atracţie în însoţire. Lipsa oricărei atracţii de însoţire indică independenţă.	• Vă urmează imediat, intră între picioare, le prinde cu gura – coada sus. • Vă urmează imediat, intră între picioare – coada sus. • Vă urmează imediat – coada sus. • Vă urmează imediat – coada jos.	1 2 3 4

Scanned with OKEN Scanner

		• Ezită să vă urmeze – coada jos.	5
		• Nu vă urmează sau se îndepărtează.	6
Imobilizarea Ghemuiți-vă lângă pui şi cu blândețe rotiți-l pe spate, imobilizându-l la sol cu o singură mână. Mențineți-l în această poziție timp de 30 secunde.	Gradul de dominare sau tendința de umilință. Cum va accepta stresul când va fi dominat fizic sau social.	• Se zbate violent, zgârie sau muşcă.	1
		• Se zbate violent, muşcă.	2
		• Stă liniştit, se zbate, iar stă liniştit şi vă priveşte atent.	3
		• Se zbate apoi se linişteşte.	4
		• Nu se zbate	5
		• Nu se zbate, evită privirea	6
Dominarea socială Lăsați puiul să se ridice, apoi cu blândețe mângâiați-l, apăsându-l cu palma de la cap spre coadă. Continuați până ce obțineți o reacție în comportamentul câinelui.	Stabilirea gradului de acceptare a dominării sociale. Puiul s-ar putea să încerce să domine, sărind la mână sau încercând să o muşte. Ori îşi poate arăta independența plecând pur şi simplu.	• Sare la mână, loveşte cu labele, muşcă, mârâie.	1
		• Sare la mână, loveşte cu labele.	2
		• Se cuibăreşte lângă dvs. şi încearcă să vă lingă fața.	3
		• Se lasă pe burtă, lingându-vă mâna.	4
		• Se întoarce pe spate, arătându-şi burtica, vă linge mâna.	5
		• Pleacă şi stă departe de dvs.	6

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 1 (continuare)

1	2	3	4
Dominare prin elevare Ridicați puiul de burtică și piept cu ambele mâini și țineți-l suspendat timp de 30 secunde.	Gradul de acceptare a dominării atunci când puiul nu are control asupra situației.	• Se zbate violent, muşcă şi mârâie. • Se zbate violent. • Nu se zbate, este relaxat. • Se zbate, apoi se liniştește şi vă linge mâinile. • Nu se zbate, vă linge mâinile. • Nu se zbate, rămâne înghețat de frică.	1 2 3 4 5 6

Tabelul 2

Testul Volhard al aptitudinilor pentru dresaj

Test	Ce stabilește	Comportament	Puncte
1	2	3	4
Aportul Ghemuiți-vă lângă pui și atrageți-i atenție cu o minge de ping-pong. Când puiul arată interes, aruncați-i mingea la 1-2 m în față.	Dorința de a lucra cu dvs. Gradul de adaptabilitatea la un program de dresaj.	• Urmărește mingea, o ia în gură. • Urmărește mingea, rămâne în picioare deasupra acesteia, dar nu se întoarce. • Urmărește mingea, o prinde şi se întoarce cu aceasta la dvs.	1 2 3

Scanned with OKEN Scanner

		• Urmăreşte mingea şi se reîntoarce fără minge la dvs.	4
		• Începe să urmărească mingea şi apoi îşi pierde interesul.	5
		• Nu urmăreşte mingea.	6
Hipersensibilitatea la atingere Prindeţi o lăbuţă din faţă a puiului între degete şi aplicaţi o presiune crescândă în timp ce număraţi până a 10, nu foarte repede.	Gradul de sensibilitate la atingere	8-10 până ce puiul are o reacţie	1
		6-7 până ce puiul are o reacţie	2
		5-6 până ce puiul are o reacţie	3
		2-4 până ce puiul are o reacţie	4
		1-2 până ce puiul are o reacţie	5
Sensibilitatea la sunet Puneţi puiul la mijlocul camerei sau al spaţiului unde se face testarea şi lăsaţi un taler mic sau un mic capac de oală să cadă pe sol.	Gradul de sensibilitatea la sunet. Totodată poate fi şi un test parţial pentru surzenie.	• Ascultă, localizează sunetul şi merge spre sursă lătrând.	1
		• Ascultă, localizează sunetul şi latră.	2

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 2 (continuare)

1	2	3	4
		• Ascultă, localizează sunetele, arată interes şi merge către sursă.	3
		• Ascultă şi localizează sunetul.	4
		• Se lasă la pământ cu teamă, se dă înapoi, se ascunde.	5
		• Ignoră sunetul, nu arată curiozitate	6
Reacţia la obiecte noi Puneţi puiul în mijlocul camerei sau a spaţiului unde se face testarea. Legaţi un prosop mic sau o bucată de cârpă cu o sfoară şi aruncaţi-o pe sol, la 1-2 m de pui, apoi trageţi de sfoară îndepărtând cârpa de pui cu mişcări bruşte, aşa cum v-aţi juca cu o pisică.	Gradul de inteligenţă adaptabilă la apariţia unor obiecte necunoscute.	• Se uită la cârpă, atacă şi muşcă.	1
		• Se uită la cârpă, coada sus şi latră.	2
		• Se uită la cârpă curios şi se apropie să investigheze.	3
		• Se uită la cârpă, latră, coada între picioare.	4
		• Fuge, se ascunde.	5

Scanned with OKEN Scanner

Punctaj majoritar 2. Cățelul este dominant şi încrezător în sine. Poate fi provocat să muşte, însă acceptă cu uşurință să fie condus de stăpân, dacă acesta este ferm şi consecvent în ceea ce îi cere. Acest pui se recomandă persoanelor care nu au mai avut câini sau sunt în general indecise. Pe mâna unui pasionat, acest pui poate deveni un câine bun de lucru în dresaj şi un prieten de nădejde pentru familia care l-a adoptat.

Punctaj majoritar 3. Acest cățel este relaxat, prietenos şi se va adapta cu uşurință la numeroase situații, datorită temperamentului flexibil. Cățelul are o mare nevoie de exercițiu fizic şi pe acest considerent nu se recomandă familiilor cu copii mici sau persoanelor de vârstă înaintată.

Punctaj majoritar 4. Cățelul cu acest punctaj este uşor de controlat, se adaptează uşor şi are o natură supusă, care îl va face să caute conducerea şi decizia stăpânului în permanență. Un astfel de exemplar va fi uşor de dresat, un bun companion pentru copii, prin blândețe şi drăgălăşenie.

Punctaj majoritar 5. Cățelul din această categorie este extrem de umil şi nu are încredere în sine. Dezvoltă o dependență pronunțată față de stăpân şi are nevoie de multă încurajare pentru a se menține pe linia de plutire. Există mari şanse ca exemplarul să devină fricos.

Punctaj majoritar 6. Cățelul cu acest punctaj este în mod constant independent şi nu arată interes față de familie şi stăpân. Se va maturiza într-un exemplar care are afecțiune foarte redusă față de familie şi nu simte prea mult lipsa acesteia. Obişnuit, ogarii şi unele rase nordice au predispoziție pentru acest tip de independență.

Caniche-ul, în general, nu se încadrează în ultimele două clase şi se grupează mai mult în clasele doi, trei şi patru.

În concluzie, putem avea în vedere aceste două teste, cum de altfel sunt valabile şi alte teste prezentate de noi în cărțile apărute în ultimii ani, referitoare la câini (fig. 10).

Scanned with OKEN Scanner

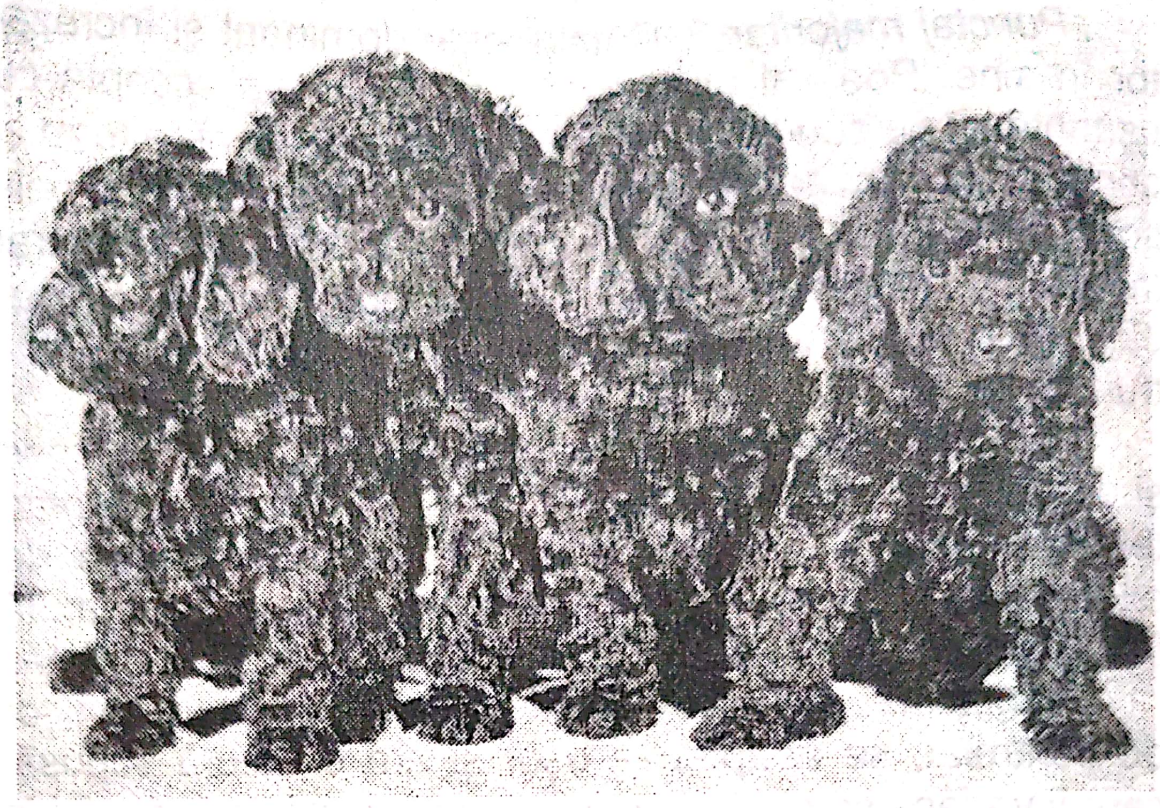

Fig. 10 – Ne supunem testelor!!!

Dacă însă nu am avut posibilitatea să aplicăm un test din multiplele care se practică astăzi şi suntem în momentul în care trebuie să luăm o hotărâre rapidă, vom fi puşi pe bună dreptate într-o mare dilemă. Chiar şi între fraţi mai mult sau mai puţin uniformi, există diferenţe care pot fi uşor sesizabile. Şi atunci se pune întrebarea: Pe care să-l alegem? Pe cel mai iute? Pe cel mai curajos? Pe cel mai dezvoltat? Pe cel mai estetic? Pe cel mai liniştit?

Aici trebuie în primul rând să intervină măiestria crescătorului, care în funcţie de informaţiile pe care i le veţi oferi privitoare la câini, vă va ajuta să-l alegeţi destul de repede.

Se spune că vârsta ideală pentru cumpărarea căţelului este de 6-8 săptămâni, deoarece capacitatea de alăptare a mamei a scăzut foarte mult, căţelul este în stare să consume hrana singur, iar raporturile sociale s-au consolidat şi nu mai prezintă prea mare importanţă prezenţa fraţilor, dacă noi suntem în stare însă să le ţinem locul, lor

Scanned with OKEN Scanner

şi mamei. Dacă doriți un câine echilibrat, alegeți-l în această perioadă.

Un aspect foarte important în momentul achiziției cățelului este starea lui de sănătate. În acest sens, este bine să vă asigurați că puiul pe care-l cumpărați este perfect sănătos, că a fost deparazitat corespunzător şi că are efectuate vaccinările necesare pentru această vârstă. De regulă, la un crescător serios, în momentul în care vă vinde un pui, acesta este însoțit de un carnet de sănătate, în care se găsesc trecute deparazitările, vaccinările, cât şi parafa medicului veterinar care s-a ocupat de aceste operațiuni. Este necesar să colaborați în continuare atât cu crescătorul, cât şi cu medicul veterinar, pentru a respecta perioadele de vaccinare şi de dehelmintizare, necesare pentru buna creştere a cățelului dumneavoastră.

Tot în momentul achiziționării, este de dorit să luați informațiile referitoare la alimentația cățelului în primele zile când îl duceți acasă şi pe cât posibil să continuați cu tipul de hrană utilizat de crescător, spre a reduce astfel efectele stresului determinat de înstrăinarea cățelului de cuib.

Prețurile de achiziționare a cățeilor sunt destul de elastice, în funcție de popularitatea rasei la un moment dat şi de densitatea rasei într-o anumită localitate. Cu cât patrimoniul genetic este mai complet, cu atât puiul este mai prețios, iar şansa de a deține un material valoros este mai mare.

Indiferent de proveniența şi valoarea certificatului de origine, fie că provine din părinți campioni sau din părinți fără valoare, suntem convinşi că îl veți iubi la fel de mult şi pentru a-i dovedi aceasta, cumpărați-i chiar din prima zi o lesă nu prea lungă, pentru a-l ține cât mai aproape de dvs.

Dacă aveți posibilitatea să vă alegeți un cățel dintr-un cuib cu mai mulți pui, iar timpul este limitat, să nu ezitați să-l alegeți pe acel ce vine cel mai curajos şi sigur pe sine spre dvs. De multe ori s-a dovedit că este alegerea cea mai bună şi nu o veți regreta. De asemenea, un astfel de cățel

Scanned with OKEN Scanner

va avea mai puține probleme de acomodare la schimbarea stăpânului şi a mediului. Este, de asemenea, recomandabil ca la prima vizită să duceți o pătură din coşulețul care va fi al lui şi să o puneți lângă cățea, lăsând-o să se impregneze bine cu mirosul ei. Când veți lua puiul şi îl veți duce acasă, acesta, simțind mirosul cunoscut va fi mai liniştit şi va trece mai uşor peste acest moment.

PRIMUL CONTACT CU NOUL CĂMIN

Schimbarea radicală a cadrului de viață la această vârstă este un factor de stres foarte puternic, ce-şi poate pune amprenta pe toată viața viitorului nostru companion. Din aceste considerente, felul în care vom pregăti acest important moment din viața cățelului trebuie să fie un aspect tratat cu deosebită importanță.

Înainte de sosirea câinelui în casa noastră este necesar să strângem absolut toate obiectele care ar putea să-i provoace traumatisme sau alte leziuni (plante toxice, cabluri electrice etc.).

Cățelul va fi dus acasă într-o sacoşă mare, deschisă, astfel ca el să nu simtă că este pedepsit. O dată ajunşi acasă, nu vom lăsa pe toți membrii să-l mângâie, să-l sufoce, ci de el se va ocupa numai o singură persoană.

Dacă transportul se face cu maşina, este bine să nu-i administrăm hrană cățelului, deoarece unii nu suportă uşor acest prim drum şi poate să i se facă rău, iar pe urmă nu va mai dori să se urce în maşină.

Imediat după ce am sosit cu cățelul, îl vom elibera din cutia, sacoşa, coşul sau alt obiect de transport pe care l-am folosit şi îi vom asigura condițiile pentru a-şi face necesitățile. În continuare, cățelul va fi hrănit şi adăpat, iar dacă este obosit, îl vom lăsa să se odihnească.

Scanned with OKEN Scanner

Chiar din prima zi, cățelul va fi condus peste tot în curte, grădină, locuință, astfel ca el să se familiarizeze cu noul loc, să înregistreze prin contact olfactiv toate detaliile şi să le poată apoi recunoaşte, ori de câte ori va intra în contact cu ele. La început nu vom lăsa copiii să se apropie de cățel, până când nu s-a familiarizat corespunzător cu noul lui adăpost.

Cuibul destinat cățelului va fi completat cu un obiect sau o bucată de pătură din culcuşul mamei, care va uşura acomodarea cățelului cu noul lui cămin. În primele zile de acomodare, numai stăpânul trebuie să fie permanent în apropierea câinelui.

Mărimea culcuşului trebuie să fie în corespondență cu talia şi poate fi amenajat într-o cutie, un coş special destinat lui sau o lădiță (fig. 11). Indiferent de varianta aleasă, îl vom tapeta cu lenjerie lavabilă, cu un covoraş sau alt material textil şi la început şi câteva ziare, pentru eventualele mici accidente.

Aşa cum se procedează cu aşternuturile proprii şi în culcuşul cățelului se va face zilnic igienizarea, aerisirea, scuturarea, spălarea şi expunerea la soare pentru sterilizare, astfel încât culcuşul să fie permanent curat. Articolele din lână sunt contraindicate, praful fin din lână provocând tuse.

Alegerea locului şi amplasarea trebuie să aibă în vedere ca acesta să-i asigure vizibilitate cât mai bună pentru întreg spațiul. Să avem în vedere ca locul ales să nu cadă în plină lumină şi nici foarte aproape de sursele de căldură (sobă, calorifer, radiator), care îl pot face sensibil la frig, şi, astfel, predispus la răceli. Nu trebuie să trecem nici în cealaltă extremă şi să amenajăm culcuşul pe beton, mozaic, gresie, care, de asemenea, nu-i sunt prielnice.

Datorită curiozității ridicate pe care o au cățeii, la început va trebui să-i lăsăm să-şi manifeste curiozitatea de a cunoaşte în detaliu toate componentele noului adăpost.

Scanned with OKEN Scanner

În nici un caz, cățelul nu va fi lăsat absolut singur în primele zile, deoarece va plânge din cauza singurătății şi va deranja şi pe ceilalți locatari.

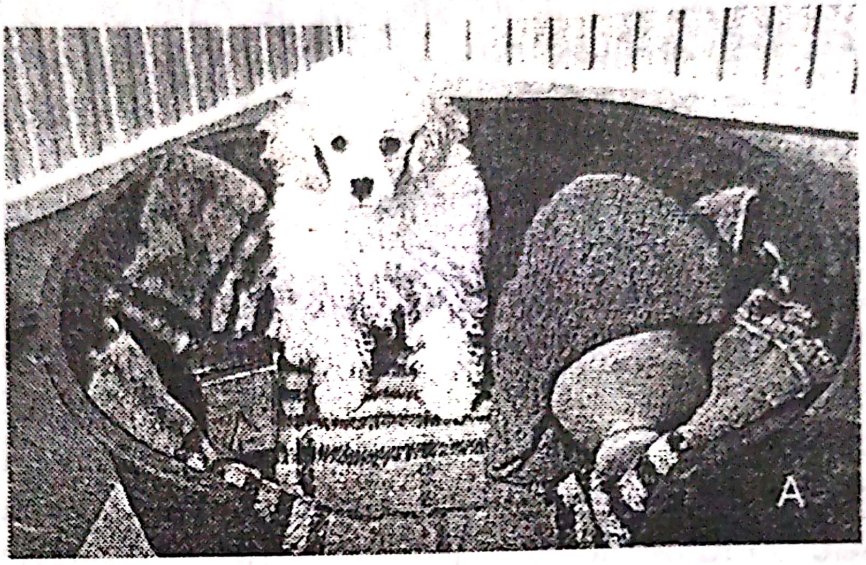

Fig. 11 – Culcuş pentru câine:
A - din plastic; B - din burete

Primele 2-3 zile şi nopți vor fi cele mai dificile şi atunci trebuie să ne arătăm măiestria în a şti să trecem mai uşor peste aceste momente. Este total contraindicat să faceți imprudența de a-l lua în brațe în cazul în care va plânge, sau să-l culcați în pat cu dvs., deoarece se va obişnui cu această situație şi nu va mai renunța. În asemenea situații,

Scanned with OKEN Scanner

este mult mai benefic să-l obosiți peste zi şi să nu-i permiteți să doarmă decât seara târziu, ceea ce duce la epuizarea lui şi deci va dormi mai uşor, fără a mai deranja.

O greşeală destul de frecvent întâlnită la crescători, din păcate nu numai la începători, o reprezintă luarea în brațe a cățelului de către toți membrii familiei, mai ales dacă este numeroasă, sau educarea lui de către toți cei din casă, fiecare după principiile lui, iar prea multe sfaturi şi idei vor conduce mai mult la derutarea lui, astfel încât cățelul nu va mai avea puterea de a realiza ce să facă şi de cine să asculte. Un astfel de cățel niciodată nu va fi educat. Este mai consult să se ocupe o singură persoană, de care va asculta în totalitate, iar pe ceilalți membrii ai familiei îi va trata ca parteneri egali, aşa cum de altfel se întâmplă în mod natural în cadrul haitei.

Dacă la început îşi face micile necesități în locuință, locul trebuie imediat igienizat şi dezinfectat cu o soluție nu prea tare mirositoare, ca să nu ne deranjeze, dar necesară pentru a fi siguri că în acest loc nu se vor mai întâmpla treburi nedorite.

Cățeii au tendința de a sări pe canapele, fotolii sau alte obiecte de mobilă, unde se fac rapid comozi. Acest obicei trebuie combătut cu multă fermitate, chiar de la început, pentru că mai târziu acest lucru este imposibil şi de fiecare dată când vor avea posibilitatea nu vor ezita să ocupe aceste spații. Acest subiect îl vom trata la întreținerea Caniche-ului.

Cățelul va învăța foarte repede tot ceea ce-i cere noul stăpân, cu condiția să i se dea ocazia să fie cât mai mult timp în preajma lui, iar atașamentul şi afecțiunea să se consolideze cât mai repede.

Cățelul va vedea foarte repede în unul din membrii familiei pe conducător. Acestuia îi va da ascultare, la fel cum în stare de sălbăticie dau ascultare conducătorului haitei. Pe ceilalți îi va respecta şi iubi aproape la fel, dar îi

Scanned with OKEN Scanner

va considera de rang inferior stăpânului. Rolul de conducător este bine să şi-l asume cel ce dă dovadă de mai multă fermitate.

În această perioadă, totul depinde de dvs., pentru a-i oferi cățelului un climat corespunzător, astfel ca acomodarea să fie rapidă şi corespunzătoare cu noile condiții. Nu este rău să-i oferiți jucării, oase sintetice, astfel ca el să aibă permanent preocupări şi să nu provoace stricăciuni din lipsă de activitate. Nu se va scoate afară în mijlocul altor câini decât după ce am efectuat vaccinările şi acestea îşi fac efectul (14–16 zile), respectiv organismul şi-a câştigat imunitatea, altfel riscați să-l pierdeți.

De la început, cățelul trebuie să înțeleagă că există locuri şi acțiuni permise sau nepermise. Dacă nu sunteți intransigenți de la început, mai târziu, el va deveni stăpânul şi dvs. musafirul.

Nu-l treziți din somn doar pentru plăcerea de a-l vedea cum reacționează când îl strigați. Respectați-i odihna, deoarece somnul pentru cățel în această perioadă este deosebit de important. Adevăratul stăpân nu este cel care nu-l lasă în pace şi îl şicanează mereu, ci din contră, cel care-i face pe plac.

Cățelul este o ființă vie nou venită pe lume, sălbatică, a cărui educație începe din familia în care s-a născut, deci de la crescător, dar în primul rând de la mama sa.

Stăpânul nu va face altceva decât va lua hățurile în propriile mâini şi-l va conduce în direcția dorită. Premisele acestei educații naturale încep o dată cu înțărcarea. Mama l-a învățat că trebuie să păstreze culcuşul curat şi tot ea l-a înțărcat şi a făcut-o cu multă fermitate.

Scanned with OKEN Scanner

Indiferent de modul în care ne-am pregătit să creştem şi să educăm un câine, există o serie de deprinderi pe care acesta este bine să şi le însuşească încă din primele zile după ce a devenit companionul nostru, deprinderi menite să uşureze convieţuirea dintre membrii familiei şi prietenul nostru, iar satisfacţiile să fie de ambele părţi. Fiecare gest sau acţiune a stăpânului sau a membrilor familiei cu care vine în contact îşi va pune amprenta asupra bunului mers al creşterii şi educaţiei viitoare.

Trebuie să precizăm că nu este permis să contestăm niciodată autoritatea stăpânului în faţa câinelui, deoarece există riscul ca prin intervenţia unei alte autorităţi, acesta să nu mai înţeleagă cui trebuie să-i dea ascultare şi astfel să conteste autoritatea stăpânului încercând să devină el „şeful".

O problemă destul de delicată apare în situaţiile în care după achiziţionarea căţelului, acesta este obligat să rămână mult timp singur acasă. Pe lângă faptul că poate lătra continuu după stăpân, provocând neplăceri vecinilor şi relaţiilor cu aceştia, mai poate provoca dezordine în spaţiul pe care-l are la dispoziţie şi chiar unele stricăciuni, dar cele mai mari probleme sunt cele care-i provoacă nesiguranţă şi incapacitate de a se integra noului mediu în care a fost adus. Indivizii lăsaţi singuri perioade lungi de timp sunt trişti, regretă că nu au compania stăpânului pe care au început să-l iubească şi în numeroase cazuri pot deveni neuroastenici.

De asemenea, dacă în familie sunt certuri permanente, se discută pe tonuri ridicate, muzica este pusă la volum maxim sau culcuşul este amplasat în apropierea unor surse care produc zgomot ridicat, câinele va prezenta o stare continuă de disconfort.

Scanned with OKEN Scanner

NUMELE CÂINELUI

Chiar de la început, cățelul trebuie învățat că de fapt el are un nume la care va răspunde şi care nu se va schimba niciodată. Trebuie însă să alegeți un nume potrivit în concordanță cu dezvoltarea corporală şi cu unele reguli pe care le-am prezentat în alte cărți publicate de noi. Având auzul atât de rafinat, este inutil să strigați la el, când poate fi chemat pe un ton blând, dar ferm. Nu-l chemați de 30 de ori în 10 minute, deoarece are şi el capacitatea de atenție limitată. Numele trebuie să fie cât mai scurt, uşor de pronunțat şi cât mai sonor. Important este ca o dată stabilit un nume, acesta să fie definitiv, să nu folosim diminutive şi să fie corect pronunțat, astfel încât companionul nostru să înțeleagă că este vorba despre el ori de câte ori îl va auzi pronunțat. Formarea acestei deprinderi se va face mai uşor dacă i se va pronunța numele ori de câte ori va fi chemat la masă, la plimbare, la stăpân şi se va repeta până când vom sesiza că răspunde prompt la chemarea noastră pronunțându-i numele.

OBIŞNUIREA CÂINELUI CU ZGARDA ŞI LESA

Încă de la vârsta de două luni, trebuie să-l obişnuim pe campionul nostru să se deplaseze în lesă. La început trebuie să-i ataşăm zgarda ca să se obişnuiască treptat cu ea. Strângerea zgărzii se va face cu atenție, astfel încât să nu producă rosături, dar nici să se scoată uşor. Cu blândețe şi răbdare, câinele se obişnuieşte repede cu zgarda. Formarea deprinderii cu lesa este ceva mai dificilă, dar şi utilizarea ei se va face treptat, cu mult tact şi înțelegere.

După ce s-a obişnuit cu zgarda, la un moment dat, de preferință atunci când se joacă, se prinde lesa de inelul

Scanned with OKEN Scanner

zgărzii şi se lasă liberă să atârne pe jos în deplasare. În tot acest timp, câinele este mângâiat şi lăudat, apoi treptat, din când în când, se prinde capătul lesei şi se cheamă câinele la stăpân, oferindu-i totodată şi recompensă. La scurt timp, câinele se obişnuieşte cu lesa, mai ales că punerea ei îi va fi asociată cu scoaterea la plimbare şi joacă (fig. 12).

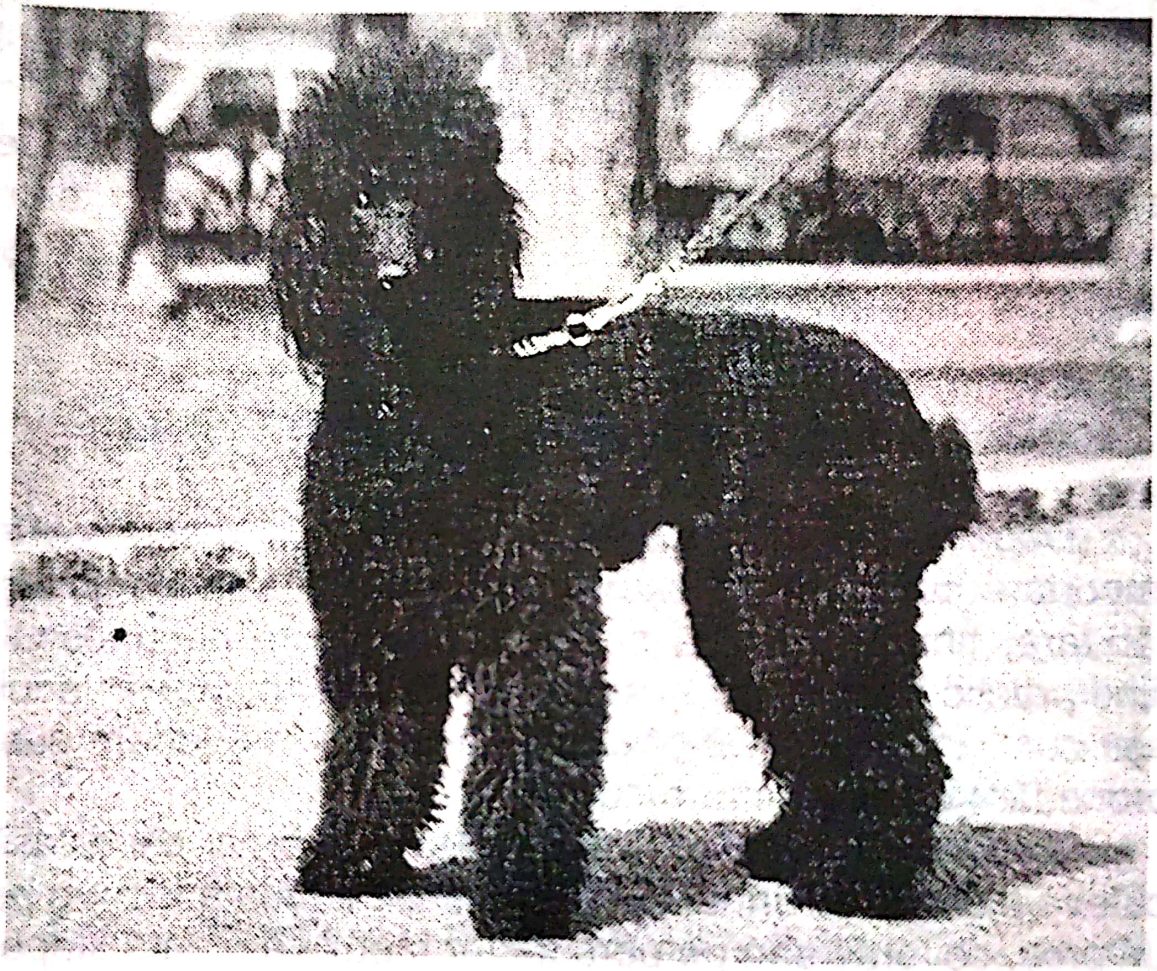

Fig. 12 – Obişnuirea câinelui cu zgarda şi lesa

Când începem să-l plimbăm în lesă, avem tot felul de surprize; trage în toate direcțiile, vi se încurcă în picioare sau se încurcă el în lesă, pleacă dintr-o dată ca din puşcă, atras de situații din jur, sau nu mai vrea să se urnească din loc.

Este foarte important ca mersul în lesă să fie temeinic însuşit, câinele va învăța să meargă corect la picior pe

Scanned with OKEN Scanner

partea stângă, fără a trage înainte, înapoi sau lateral. Mersul în lesă se exersează cu un băț subțire, cu care se va amenința în caz de nesupunere. Lesa trebuie lăsată moale şi doar când greşeşte trebuie smucită, imprimându-i ritmul corect. Este bine să însoțiți gestul cu comanda „la picior" pentru a-l disciplina. De abia după ce mersul cu lesa este acceptat şi executat corect, inclusiv ocolirile şi traversările, veți putea elibera pe nesimțite câinele din lesă. Cățeluşul poate fi uşor convins să meargă în lesă dacă este dus împreună cu un alt câine, care merge disciplinat. După ce a învățat să meargă disciplinat şi nu vă mai trage în toate direcțiile, îl veți putea deprinde să meargă şi „la picior" şi respectiv „la pas".

CULCUŞUL ŞI PĂSTRAREA CURĂȚENIEI

După ce cățeluşul a sosit în căminul nostru este foarte important ca să dăm dovadă de foarte multă înțelegere şi răbdare, ținând cont că pentru el totul este necunoscut, fiind practic dezorientat şi stresat. După ce am stabilit locul, aşa cum am prezentat ceva mai devreme, să vedem cum procedăm ca să păstrăm curățenia.

Trebuie să admitem că pe cățeluş, atunci când lasă câteva picături de urină, nu-l interesează dacă a făcut-o pe un preş, covoraş sau pe persan. Iar faptul că o dată stăpânul este roşu de furie, iar altă dată îngăduitor, nu-l va face să înțeleagă prea repede dacă este permis sau nu să se comporte astfel.

Am scris de atâtea ori şi repetăm şi cu acest prilej, că nu este bine să-i introducem nasul în urină sau fecale dacă săracul nu şi-a format şi consolidat încă reflexele. Această manifestare din partea noastră este de fapt o greşeală nepermisă şi este păcat să ne manifestăm astfel, deoarece doar vom traumatiza micuțul animal, nu-l von educa. Nu

Scanned with OKEN Scanner

este atât de important să ținem cont de legile străzii, cât să avem în vedere buna creştere.

Să nu uităm că puiul face parte dintr-o altă specie şi cuvintele nu au nici un sens pentru el. Dovadă este chiar faptul că trebuie să-l învățăm cu numele pe care i l-am dat. Mai importante decât cuvintele sunt intonația şi gesturile.

Docil, dotat cu o inteligență remarcabilă, educația lui nu pune probleme crescătorului. În ceea ce priveşte igiena, arătați-i locul unde are voie să-şi facă nevoile şi cu toate că nu va înțelege imediat, la scurt timp cățelul se va conforma şi va răspunde pozitiv cerințelor noastre.

Dacă va reacționa pozitiv, felicitați-l cu căldură pentru că v-a ascultat. Trebuie să rețineți că bucuria cea mai mare pentru câine este să facă plăcerea stăpânilor.

Cățelul a învățat de la mamă că locul de dormit trebuie să fie curat şi, în general, el respectă această lecție luată încă în perioada de alăptare. Ceea ce nu acceptă întotdeauna este aşternutul pe care-l scoate uneori din cuib, mai ales atunci când se plictiseşte şi nu beneficiază de jucării.

Cel mai „gingaş" aspect ce trebuie avut în vedere atunci când luăm decizia de a creşte un câine în apartament îl reprezintă regula de a-şi satisface necesitățile fiziologice afară. În acest sens, la început va trebui să-l scoatem de mai multe ori afară şi să-l mângâiem şi să-l recompensăm ori de câte ori îşi va face necesitățile. De preferat să îl scoatem afară, în primele 10-12 zile, imediat după ce s-a sculat sau după ce a servit masa. După câteva zile, dacă vom proceda în acest mod, cățelul îşi va forma reflexe şi nu vom mai avea probleme din acest punct de vedere.

Un alt aspect pe care trebuie să-l avem în vedere este toaletarea şi igienizarea cățelului o dată cu întoarcerea de la plimbare şi îndeosebi atunci când afară plouă, ninge, este murdar şi poate să ne murdărească mobilierul şi covoarele din apartament. În acest sens, îl vom spăla pe

Scanned with OKEN Scanner

lăbuțe, îl vom șterge, chiar îi vom putea face ușor masaj și îl vom usca. Tot pentru o curățenie corespunzătoare, după fiecare masă ce i-a fost servită, cățelul va fi obișnuit să rămână pe loc până va fi șters cu o cârpă pe bot și în jurul acestuia, pentru a înlătura resturile alimentare, evitând astfel împrăștierea lor prin toată casa sau pătarea mobilei și a covoarelor.

Tot în această perioadă este bine să obișnuim câinele cu îngrijirea și toaletarea zilnică a blănii. În acest mod vom evita împrăștierea prin toată casa a firelor de păr, a prafului sau a altor impurități de pe suprafața blănii, după incursiunile pe terenul de joacă.

Scanned with OKEN Scanner

CEI 7 ANI DE ACASĂ
– EDUCAȚIE ŞI DRESAJ –

Indiferent de modul în care ne pregătim să creştem şi să educăm un câine, există o serie de deprinderi pe care acesta este bine să şi le însuşească încă în primele zile după adopție, deprinderi menite să uşureze convieţuirea dintre membrii familiei şi micuțul patruped.

În rândul crescătorilor consacrați exisă o vorbă care, considerăm noi, are o mare greutate în modul de manifestare a companionului nostru: **„Nu-i cereți mai mult decât îi puteți oferi!“.**

La baza oricărui program de dresaj există 10 reguli de care trebuie să ținem cont, aşa cum subliniază Bruce Fogle în cartea sa „The Dog's mind“.

1. Orice câine sănătos poate învăța la orice vârstă, până când bătrânețea îi deteriorează capacitățile.

2. Cel mai bine se efectuează dresajul atunci când există răbdare şi se folosesc recompense adecvate. Recompensa se atribuie în momentul efectuării exercițiului sau la câteva secunde după aceea.

3. Recompensa intermitentă a unei acțiuni întăreşte reflexul şi îl face mai greu de atins.

4. Valoarea recompensei trebuie să fie în raport cu precizia şi intensitatea răspunsului din partea câinelui.

5. Procesul învățării trebuie să fie plăcut pentru câine. Şedința de lucru nu trebuie să depăşească 10 minute. Se pot desfăşura 2-3 şedințe pe zi. Un câine obosit nu învață

Scanned with OKEN Scanner

cu uşurinţă, ci din contră. Activitatea mentală este mult mai obositoare decât cea fizică.

6. Primele exerciţii se efectuează într-o zonă lipsită de stimuli puternici. De îndată ce răspunsul este bun, se poate lucra şi în zone cu stimuli unde se repetă exerciţiile deja lucrate.

7. Câinele trebuie să înveţe comenzile: AICI, ŞEZI, AŞTEAPTĂ, CULCAT, în această ordine. Dacă un câine nu învaţă sau nu trece peste unul din exerciţiile menţionate, nu trebuie pedepsit, ci trebuie revenit la nivelul anterior şi retrecut prin procesul învăţării. Întotdeauna, şedinţa trebuie finalizată cu un exerciţiu pe care câinele îl lucrează bine – un bun prilej pentru a-l lăuda entuziast.

8. Pentru obţinerea atenţiei, folosiţi cât mai des numele câinelui. Comenzile, în general, trebuie să fie scurte şi precise.

9. Când răspunde la comenzile unui membru al familiei, câinele trebuie să treacă printr-un program ce conţine aceleaşi exerciţii, cunoscute în prealabil, cu ceilalţi membri. În acest fel învaţă că, în ierarhia familiei, el nu are o poziţie autoritară.

10. Pedepsele nu dau întotdeauna rezultatele scontate. Ele trebuie folosite cu multă atenţie şi discernământ. Tonul vocii şi o privire insistentă asupra câinelui pot da rezultate de excepţie.

În mod similar speciilor ce au manifestări psihice superioare, câinele începe practic să perceapă mediul înconjurător încă din primele ore de viaţă. Putem deci afirma, fără teama de a greşi, că el începe să înveţe de la cea mai fragedă vârstă. Ceea ce trebuie însă să subliniem este faptul că, în funcţie de vârsta căţelului se modifică şi capacitatea sa de percepţie şi de memorare, într-un cuvânt, potenţialul său intelectual.

Aşa cum am mai subliniat, bazele educaţiei se pun încă din primul moment când căţelul ajunge la noul său

Scanned with OKEN Scanner

cămin, uneori chiar mai devreme, încă înainte de înțărcare, dacă proprietarul cățelei se ocupă de însuşirea primelor noțiuni în perioada în care cățeii se mai află lângă mama lor.

Perioada în care cățelul se mai găseşte împreună cu mama şi cea imediat următoare înțărcării, este de fapt etapa în care cățelul învață mai mult jucându-se. Este perioada când învață să vină la chemare (acest lucru îl deprinde foarte uşor alături de mamă şi de frații săi, atunci când crescătorul cheamă cățeaua la el, puii urmând-o în mod firesc), va învăța să-şi recunoască numele, mai ales dacă acestuia îi sunt asociați o serie de stimuli plăcuți, va deprinde tonul unei comenzi de interdicție sau a cuvintelor de laudă sau de încurajare.

Joaca cu cățelul va duce la formarea şi întărirea ataşamentului dintre acesta şi stăpânul său, deosebit de necesar pentru buna desfăşurare a procesului educativ, precum şi la punerea bazei pentru o serie de deprinderi ce se vor forma ulterior.

Joaca cu mingea sau cu o altă jucărie ce este aruncată şi apoi readusă de către cățel, constituie primii paşi în învățarea deprinderii de a aporta diferite obiecte.

Dezvoltarea mirosului şi păstrarea urmei pot fi începute tot prin joacă. În timpul unei plimbări, când observăm un moment de neatenție din partea cățelului, putem să ne ascundem, aşteptând ca acesta să ne caute şi să ne găsească; putem trasa cu ajutorul unei bucățele de carne o dâră ce va fi urmată de cățel, la capătul acesteia oferindu-i o recompensă.

Cu astfel de preocupări se vor scurge primele 5-6 luni din viața cățelului, după care se poate începe dresajul. Cele întipărite în aceste luni se vor corecta foarte greu sau deloc în perioadele următoare.

Scanned with OKEN Scanner

MERSUL CU ŞI FĂRĂ LESĂ ALĂTURI DE STĂPÂN

O deprindere ce trebuie însuşită de orice rasă de companie este de a-şi urma stăpânul, cu şi fără lesă, în diferite aluri de mers. Rasa Caniche este o rasă temperamentală, plină de viață, voluntară şi mereu dispusă să facă ceva. Dacă însă exemplarul nostru va fi supus unui program rațional de dresaj, vom avea un câine educat care ne va face cinste atunci când vom ieşi cu el la plimbare.

Câinele trebuie să-şi urmeze stăpânul în aşa fel încât să aibă permanent capul în dreptul genunchiului stâng, în timpul mersului câinele neavând voie să tragă de lesă, iar atenția sa trebuie să fie în permanență îndreptată spre stăpân. Acest lucru poate fi deprins doar după ce, în prealabil, câinele a fost obişnuit cu zgarda şi lesa. Dotat cu o inteligență remarcabilă, însuşirea acestor mişcări nu prezintă nici un fel de probleme. Totul trebuie făcut cu răbdare şi blândețe, evitând pedepsele. Bucuria cea mai mare pentru Caniche este să-i facă plăcere stăpânului, iar mângâierile şi complimentele stau la baza educației. Trebuie să facem precizarea că rasa Caniche nu este greu de educat şi dresat, dar este dificil de stăpânit, deoarece are tot timpul tendința de a face numai ce vrea el sau ea la un moment dat. De aceea, nu este indicat să facem nici un fel de compromis şi să nu lăsăm niciodată lucrurile în voia companionului nostru.

Revenind la obişnuirea câinelui de a merge în lesă, trebuie să mai facem precizarea că la început este bine să facem deplasarea într-un tempo vioi, care să nu rețină prea mult câinele, urmând un traseu în linie dreaptă, fără schimbări bruşte de direcție şi numai după ce observăm că lesa nu mai este întinsă sau smucită, iar câinele se deplasează după ritmul impus de noi, putem să trecem la schimbarea direcției de mers.

Scanned with OKEN Scanner

După mai multe şedinţe, vom observa că elevul nostru ne va urma conştiincios în orice alură de mers, îşi va menţine poziţia corectă la picior, fără să mai întindă sau să smucească lesa, astfel încât vom putea trece la deprinderea câinelui cu mersul liber, în care ne va urma cu multă conştiinciozitate.

Este bine să nu uitaţi ca de fiecare dată când are loc o schimbare a direcţiei, să daţi comanda „PAS", care-l va face atent pe câine asupra faptului că nu este în poziţia corectă sau urmează o schimbare de direcţie.

DEPRINDEREA CU VENIREA LA COMANDĂ

După ce căţelul s-a deprins cu zgarda şi lesa, vom putea trece la formarea unei noi deprinderi, deosebit de importantă şi anume aceea de a obişnui câinele să vină la stăpân ori de câte ori este chemat. Comanda verbală „AICI" va fi rostită pe un ton energic, clar, chiar imperativ, dacă situaţia o cere, fără a fi repetată de prea multe ori consecutiv.

În scopul formării corecte a acestei deprinderi, vom ataşa la inelul zgărzii o coardă lungă şi uşoară, lăsând câinele să se mişte liber, la o anumită distanţă faţă de noi. La un moment dat, când observăm că acesta îşi îndreaptă privirea spre noi, vom da comanda „AICI" şi concomitent vom trage spre noi câinele cu ajutorul corzii. În momentul când acesta ajunge lângă noi, îl vom lăuda şi recompensa cu o bucăţică de carne sau un biscuit, în aşa fel încât să asocieze venirea sa după auzul comenzii, cu recompensa. După mai multe repetări, în urma cărora treptat câinele nu va mai aştepta să tragem noi de coardă, vom putea renunţa la acest procedeu, repetând încă de câteva ori exerciţiul, cu lăsarea liberă a câinelui, după fiecare execuţie corectă.

Scanned with OKEN Scanner

Vom repeta chemarea de la distanțe tot mai mari şi vom prelungi timpul de reținere a câinelui, oferind recompense numai când execuțiile vor fi foarte prompte.

Nu se va începe acest exercițiu decât după ce a beneficiat de o jumătate de oră de mişcare liberă pentru a-şi satisface parțial nevoia de mişcare şi va consuma din energia care-l domină. Când îl chemați la ordine, nu-l rețineți prea mult, deoarece există riscul să nu mai răspundă la comanda pe care el o va asocia cu pierderea libertății de mişcare.

POZIȚIA AŞEZAT, CULCAT ŞI ÎN PICIOARE

Aceste poziții, numite şi „fundamentale" sunt poziții pe care câinele va trebui să le deprindă şi să le execute cu multă conştiinciozitate ori de câte ori i se va cere. Pentru formarea acestei deprinderi, care se execută în paralel cu deprinderea de oprire din mers la comanda „STAI", câinele aflat la picior, după ce a fost oprit din mers, este ținut la lesă scurtă. Se va prinde lesa cu mâna dreaptă, din imediata apropiere a zgărzii şi în timp ce se ridică uşor de aceasta, cu mâna stângă se apasă uşor pe crupa câinelui, fără a-l brusca însă, timp în care se rosteşte comanda „ŞEZI". Treptat, câinele va înțelege ceea ce i se cere, nemaifiind necesară apăsarea pe crupă. După fiecare execuție corectă, câinele va fi recompensat (fig. 13).

Pentru deprinderea câinelui de a lua poziția culcat la comanda verbală, se porneşte de la poziția aşezat a câinelui şi acționând asupra sa cu ajutorul lesei, prin tragerea acesteia în jos, sau prin apăsarea câinelui în regiunea grebănului, vom da concomitent comanda verbală „CULCAT". Câinelui nu i se va permite să stea culcat pe o parte sau să stea cu unul sau ambele membre anterioare retrase sub el (fig. 14).

Scanned with OKEN Scanner

Fig. 13 – Poziția ȘEZI

Scanned with OKEN Scanner

Fig. 14 – Poziția CULCAT

Fig. 15 – Poziția PE LOC

Scanned with OKEN Scanner

Poziția „în picioare" este poziția în care câinele se oprește din mers și rămâne în sprijin pe toate cele patru picioare. Această poziție se execută la comanda verbală „PE LOC" și este utilizată mai frecvent atunci când câinele se află într-un loc unde dorim să-l părăsim pentru scurt timp, iar terenul este umed sau înghețat (fig. 15).

DEPRINDEREA CÂINELUI CU ADUCEREA UNOR OBIECTE

Înclinațiile permanente spre joc și extraordinara sa memorie, fac ca indivizii aparținând acestei rase să învețe foarte ușor toate deprinderile la care sunt supuși de stăpân. Pentru însușirea corectă a deprinderii se execută mai întâi un exercițiu menit să obișnuiască câinele cu luarea în gură și purtarea pe anumite distanțe a unui obiect numit „butucul de aport" sau a unei mingii speciale de aport. În acest scop, stăpânul, având câinele în poziția „așezat" la picior, va face câteva gesturi prin care să atragă atenția câinelui asupra obiectului de aportat și, după ce s-a asigurat că acțiunea a reușit, va pune obiectul în fața câinelui, la o distanță care să-i permită acestuia să-l ridice, dând concomitent comanda verbală „APORT". În momentul în care câinele, interesat de obiect și mai mult de joacă, va apuca cu gura și va ridica obiectul, stăpânul va repeta comanda și apoi va lăuda câinele prin cuvântul „BRAVO", fără a permite însă acestuia să lase obiectul din gură.

Dacă la început exercițiul este încercat cu un obiect de joacă preferat de câine și pe care el îl va aporta cu mare plăcere, în continuare se vor putea folosi și alte obiecte. După ce câinele păstrează obiectul o perioadă mai lungă de timp în gură, se va trece la deplasarea câinelui la pas, având obiectul de aport în gură. Când este executată

Scanned with OKEN Scanner

corect şi această acțiune, se va putea trece la obişnuirea câinelui de a oferi la comandă obiectul de aport.

În acest scop, la un moment dat, câinele se deplasează liber alături de stăpân, purtând în gură obiectul de aport. Va primi comanda „STAI-ŞEZI", apoi întorcându-se cu fața spre câine, stăpânul se va apleca şi, dând comanda „LASĂ", va lua obiectul de aport din gura câinelui. Acest exercițiu se va repeta de mai multe ori, de fiecare dată câinele fiind aşezat în fața stăpânului în momentul când acesta ia obiectul de aport. Aşezând din nou butucul de aport în fața elevului, se va repeta comanda „APORT" şi după ce câinele a ridicat obiectul stăpânul va reveni alături de câine, continuând deplasarea.

În etapa următoare, obiectul de aport va fi aruncat la o distanță de 2-3 metri în fața câinelui ce se află aşezat la picior. Concomitent cu eliberarea din lesă, se va da comanda „APORT", iar după ce câinele a ridicat obiectul, stăpânul va da comanda „AICI" pentru a veni cu obiectul aportat. La revenirea câinelui, când acesta se va afla în fața stăpânului, la o distanță care permite să i se ia obiectul de aport din gură, se dă comanda „ŞEZI-LASĂ" şi stăpânul va lua obiectul de aport. Deşi complex şi în aparență dificil, exercițiul se execută cu destulă uşurință şi se fixează bine, dacă este respectată succesiunea prezentată.

DRESAJUL PENTRU SPORT

Sportul canin se află în plină dezvoltare, iar competiția desfăşurată pe terenuri special amenajate a devenit unul dintre cele mai noi şi mai apreciate sporturi, deoarece în această confruntare sunt puse în valoare calitățile fizice şi psihice ale câinelui, precum şi capacitatea stăpânului de a-l educa. Comparabilă cu săritura peste obstacole în echitație, competiția canină în teren cuprinde trecerea peste diferite

Scanned with OKEN Scanner

tipuri de obstacole, escaladarea şi coborârea unor suprafeţe oblice, mersul pe bară, slalomul, străbaterea tunelului închis, târâşul pe sub obstacole joase, înotul pe un traseu scurt etc., acest gen de competiţie fiind accesibil de altfel tuturor raselor de câini, inclusiv celor comunitari. Caniche-ul excelează în această disciplină sportivă, graţie inteligenţei şi/sau agilităţii sale. Trebuie să facem precizarea că din 10 concursuri, cel puţin în 7 sau 8 din ele învingătoare este rasa Caniche. Aceste competiţii sportive canine ilustrează cum nu se poate mai bine, complicitatea dintre om şi câine, competiţia în teren asociind activitatea sportivă cu educaţia, relevând totodată aptitudinile native ale câinelui.

Recunoscută de tot mai mulţi specialişti, competiţia sportivă canină în teren cunoaşte o puternică extindere. În fiecare an şi în tot mai mute ţări, sunt organizate competiţii regionale, naţionale sau internaţionale, care contribuie la popularizarea acestui sport printre iubitorii de câini.

Este deosebit de interesant, chiar fascinant, să vezi excelenta relaţie dintre om şi câine şi rolul deosebit de important al celor doi parteneri în obţinerea succesului. Această competiţie este benefică pentru ambii parteneri, deoarece câinele participă la joc într-un loc deosebit de atractiv, iar omul, pe lângă mişcarea şi comunicarea cu câinele, nu face decât să îmbunătăţească şi mai mult relaţia OM-CÂINE. Sunt şi concursuri la care atât câinele cât şi stăpânul trebuie să execute împreună o serie de probe care stârnesc şi mai mult interesul crescătorilor, al concurenţilor şi al spectatorilor.

Dresajul câinelui pentru aceste competiţii începe de la vârsta de 10 luni, atunci când conformaţia este consolidată, iar riscul unor deformări ale razelor osoase este minim.

În procesul de formare a deprinderilor pentru acest sport distingem două etape: una în care câinele va fi condus în lesă de către stăpân, iar a doua, când exemplarul

Scanned with OKEN Scanner

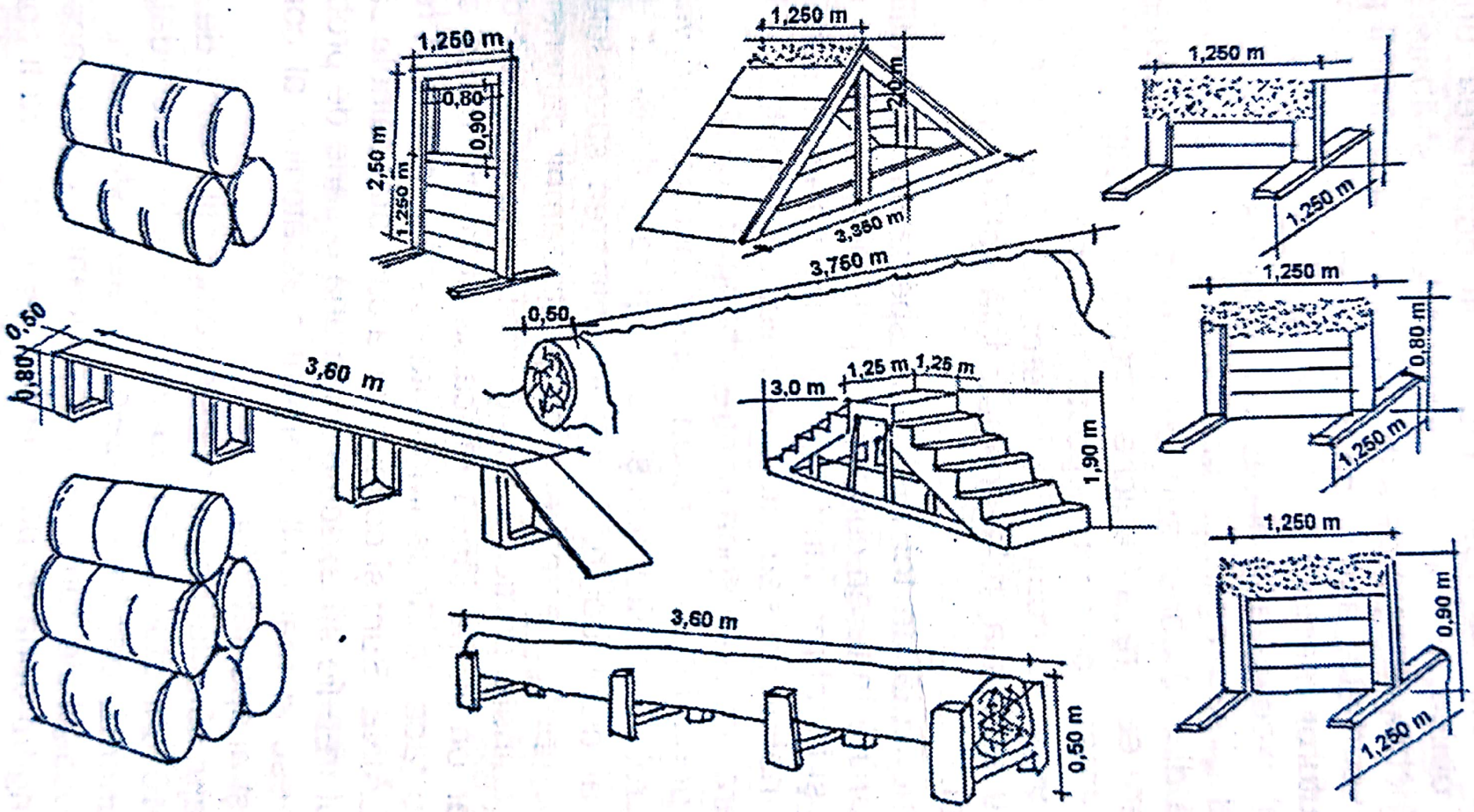

Fig. 16 – Amenajarea unui teren pentru concurs

Scanned with OKEN Scanner

nostru va trece peste sau prin obstacole liber, dar cu mențiunea că el va fi urmărit de la capătul traseului. Pentru formarea acestei deprinderi, vor fi necesare o serie de obstacole special confecționate, standardizate şi amplasate într-o anumită ordine pe terenul de antrenament, la fel cu cele prezentate în concurs (fig.16).

Pentru început vor fi folosite cele mai simple obstacole şi anume cele care permit câinelui să le treacă fără efort, fiind plăcute lui.

Fără a intra în toate detaliile, vom încerca foarte succint să prezentăm câteva din metodele prin care câinele este învățat să execute unele din probele acestui sport. Deoarece acțiunile ce se derulează în acest tip de competiție sunt ceva mai pretențioase, dresajul va fi efectuat sub comanda unui instructor specializat, la care vor participa cuplurile câine – stăpân.

La început, cu câinele la picior şi cu lesa ataşată la zgardă, stăpânul se va deplasa în alergare uşoară spre primul obstacol care nu trebuie să fie prea înalt. În momentul când s-a ajuns în fața obstacolului, se va da comanda verbală „SUS", îndemnându-l să treacă prin săritură, iar dacă acest lucru s-a realizat, elevul va fi imediat recompensat, iar exercițiul va fi repetat de câteva ori, fără însă a abuza şi a obosi sau a plictisi câinele. Dacă există posibilitatea ca exercițiul să aibă o oarecare fluență şi pentru a nu plictisi câinele cu reveniri repetate la acelaşi obstacol, se va continua cu celelalte obstacole de pe un anumit tronson al traseului. Este bine ca la început distanța dintre obstacole să fie mai mare, pentru a permite câinelui un elan lung şi obişnuirea treptată cu dificultatea obstacolului. Înălțimea obstacolelor va creşte progresiv şi numai după de deprinderea s-a consolidat. Uneori, companionul nostru refuză să sară peste obstacole, caz în care cu multă răbdare vom relua exercițiul, fără însă a brusca sau certa animalul.

Scanned with OKEN Scanner

Este chiar indicat ca şi stăpânul să execute săritura, ceea ce-l va determina să accepte mai uşor provocarea noastră.

În mod treptat, pe măsură ce se va obişnui cu săritura peste diferitele obstacole, vom lăsa câinele liber să execute exercițiul, dar îl vom însoți, fără a mai folosi lesa, iar peste unele obstacole vom sări şi noi o dată cu el. Săritura peste obstacole se însuşeşte foarte repede, deoarece Caniche-ul are în sânge această mişcare şi, în general, îi face mare plăcere.

Treptat, va fi mărită înălțimea obstacolelor şi se va reduce distanța dintre ele, până la valorile prevăzute în regulamentul de concurs. Deprinderea se consideră a fi formată doar atunci când companionul nostru execută corect comenzile în mod liber şi în timp cât mai scurt.

Pentru săritura peste obstacole mai înalte se poate folosi un truc care dă rezultate deosebite şi anume: aruncăm jucăria preferată sau obiectul de aport peste obstacol o dată cu darea comenzii „SUS" sau „HOP". De cele mai multe ori, câinele împins de dorința de a aporta acel obiect, nu va ține seama de dificultatea trecerii obstacolului şi îl va aborda cu mult curaj, obstacol pe care în alte condiții refuză să-l treacă.

Când această etapă a fost parcursă şi câinele s-a deprins cu trimiterea liberă peste obstacole, se poate trece la alte probe. Deprinderea câinelui cu urcarea şi coborârea pe suprafața de plan înclinat, se realizează în paralel cu exercițiile de trecere peste obstacole. Astfel, el trebuie obişnuit cu urcarea şi coborârea unor scări, trecerea peste bârnă şi trecerea prin tunel. În cazul primelor două obstacole, obişnuirea câinelui se va face în condițiile utilizării lesei ataşate de zgardă şi o dată ajuns în fața obstacolului se dă comanda „SUS", începând să urce scara. Pe tot parcursul urcării, stăpânul va încuraja câinele, dar nu-i va per-

Scanned with OKEN Scanner

mite să escaladeze obstacolul şi apoi să-l părăsească pe traseu sărind jos sau întorcându-se. O dată ajuns în vârful obstacolului, stăpânul va recompensa elevul şi după un scurt repaus, va lansa comanda „COBOARĂ", fără a-i permite să sară lateral.

Există situații în care câinele refuză să urce scările, de cele mai multe ori din teama de necunoscut. În astfel de situații, vom fi nevoiți să recurgem din nou la un subterfugiu, menit să distragă câinelui atenția de la ceea ce lui i se poate părea periculos. De cele mai multe ori, vom recurge la exploatarea unei slăbiciuni pe care i-o cunoaştem, cum ar fi aşezarea de bucățele de carne pe fiecare treaptă, sau vechiul truc, de aruncarea jucăriei preferate pe treptele superioare ale obstacolului în pantă. După o astfel de „păcăleală", câinele lasă de cele mai multe ori la o parte orice reținere şi nu avem altceva de făcut decât să-l facem să asocieze acțiunea pe care tocmai o duce la bun sfârşit cu comanda pe care o vom da.

O altă deprindere, necesară parcurgerii complete a unei piste de concurs, este mersul pe bârnă. Aceasta, având o lățime de circa 10-12 cm şi o lungime de 8-10 m, este ridicată pe stâlpi de susținere la o înălțime de 60-100 cm de sol. Accesul pe bârnă se face prin intermediul unui plan înclinat la 45°, reprezentat de cele mai multe ori de o scândură cu lățimea egală cu cea a bârnei.

După ce câinele a fost plimbat de mai multe ori prin jurul obstacolului pentru a se obişnui cu acesta, va fi luat la lesă şi condus la capătul prevăzut cu rampa de acces, unde, după ce i se dă comanda „SUS", va fi condus cu lesa de-a lungul obstacolului, fără a-i permite să-l părăsească. După mai multe reluări ale exercițiului, câinele, în mod obişnuit, execută fără şovăială comanda, atât în lesă, cât mai ales fără.

Scanned with OKEN Scanner

DEPRINDEREA CÂINELUI CU ÎNOTUL

Deprinderea cu apa şi înotul sunt exerciţii care se execută cu câinele numai atunci când anotimpul şi starea vremii fac posibilă intrarea în apă a stăpânului alături de câine. Pentru acest exerciţiu nu există o comandă specială, utilizându-se mai ales comanda „AICI" pentru chemarea câinelui în apă la stăpân şi comanda „PAS" atunci când se deplasează alături de acesta.

Bazinele pentru întrecerile sportive canine au o lungime de 30-50 m şi o lăţime de 5 m, iar adâncimea este de 1 m. Obişnuirea câinelui se face prin chemarea de către stăpân a câinelui în apă, folosind comanda „AICI".

După ce câinele s-a obişnuit cu apa şi parcurgerea traseului pe lungimea bazinului, pentru a creşte viteza de deplasare extrem de importantă la aceste concursuri, se pot folosi, cu deosebit succes, obiecte de aport sau de joacă ale câinelui, care sunt trase pe apă de la capătul bazinului. În foarte scurt timp, câinele se învaţă să parcurgă înot bazinul, ba mai mult, în timp chiar îi face plăcere. S-a constatat că dintre toate probele de obstacole care trebuiesc parcurse la astfel de competiţii sportive, înotul şi tunelul sunt cele mai agreate de rasa Caniche.

DEPRINDEREA CU TRECEREA PRIN TUNEL

Una din probele spectaculoase din cadrul competiţiilor sportive canine este traversarea tunelului. În acest sens, câinele care s-a obişnuit cu aportul, este plimbat la început în jurul tunelului, apoi treptat mingea de aport este aruncată în gura tunelului pentru a fi aportată. În continuare, mingea se aruncă tot mai adânc în interiorul tunelului, obişnuindu-se cu pătrunderea în el. Deoarece, diametrul tunelului nu permite întoarcerea câinelui în tunel, la început, se folosesc

Scanned with OKEN Scanner

tronsoane scurte şi apoi treptat se ajunge şi la tronsonul de concurs. Pentru exemplarele care au reţineri sau refuză intrarea în tunel, se pot folosi şi alte metode. Astfel, mingea de aport este prinsă cu ajutorul unei sfori lungi ce în prealabil a fost trecută prin tunel, este aşezată la 3-4 m faţă de intrarea în tunel, iar la celălalt capăt se trage sfoara care va antrena mingea de aport. O dată sesizată mişcarea mingii de aport, la câine se declanşează instinctul de vânător şi va alerga să prindă mingea. Cum aceasta este trasă prin tunel, câinele o va urma şi aşa va parcurge mai uşor traseul pe care anterior l-a refuzat.

DEPRINDEREA CU MERSUL TÂRÂŞ PE SUB GARDUL DE SÂRMĂ GHIMPATĂ

Un alt exerciţiu care face deliciul spectatorilor la competiţiile sportive canine este mersul târâş pe sub gardul de sârmă ghimpată. Pentru formarea deprinderii, câinele este obişnuit mai întâi să se deplaseze târâş pe teren plan, alături de stăpânul său. În acest sens, câinele, având lesa ataşată la zgardă şi aflat în poziţia „culcat" alături de stăpân, va primi comanda „TÂRÂŞ" şi fiind ţinut la lesă scurtă, va fi condus de stăpân spre înainte. De asemenea, mâna stângă a stăpânului se va afla pe grebănul câinelui, forţându-l să păstreze permanent poziţia. Treptat se va renunţa la lesă, distanţa parcursă crescând progresiv la 15-20 m. După însuşirea corectă a mersului târâş, se va putea trece şi la mersul pe sub obstacole, la început simple şi apoi se va trece şi la tunelul din sârmă ghimpată, folosind acelaşi procedeu ca şi în cazul tunelului clasic.

În acest capitol ne-am axat mai mult pe dresajul pentru competiţiile sportive, având în vedere că celelalte tipuri de dresaj au fost pe larg prezentate în cărţile „Totul despre

Scanned with OKEN Scanner

câine", şi, respectiv, „Mic tratat de chinologie" şi din aceste considerente nu am mai revenit asupra lor.

Trebuie să facem precizarea că la aceste competiţii sportive canine sunt apreciate atât acurateţea cu care sunt executate mişcările, cât şi timpul realizat de concurent. De asemenea, mai trebuie să facem precizarea că, obişnuit, în cursă participă câte doi concurenţi în paralel, concursul fiind eliminator, rămânând în concurs numai câştigătorul, care la rândul lui se va înfrunta cu un alt câştigător din altă manşă. Aşa cum spuneam ceva mai devreme, rasa Caniche este una dintre rasele canine care se pretează cel mai bine pentru aceste manifestări sportive, datorită temperamentului şi mai ales inteligenţei de excepţie pe care o are. De altfel şi la reprezentaţiile din circuri, ponderea câinilor artişti o deţine tot rasa Caniche.

DEPRINDEREA CÂINELUI CU TRANSPORTUL ÎN MAŞINĂ

Într-o lume în care autoturismul a devenit ceva indispensabil, nemaifiind de mult un lux, este firesc să aveţi în vedere şi faptul că în numeroase ocazii, câinele va călători alături de stăpân în maşina celui din urmă. De asemenea, nu puţine sunt ocaziile în care suntem nevoiţi să urcăm împreună cu câinele în diferite mijloace de transport în comun în care accesul este permis alături de stăpân (autobuz, troleibuz, tramvai, tren, avion, vapor etc.).

Este foarte adevărat că există o serie de reglementări privind transportul câinilor în mijloacele de transport în comun, reglementări care diferă de la o localitate la alta şi de la o ţară la alta, considerent pentru care este bine să ne informăm în prealabil.

Pentru obişnuirea câinelui cu urcarea în autoturismul personal, trebuie să avem în vedere câteva aspecte mai

Scanned with OKEN Scanner

importante. Astfel, la urcarea şi coborârea din vehicul, stăpânul este întotdeauna primul care urcă sau coboară, câinele urmându-l numai la comandă şi niciodată din proprie inițiativă. În nici o situație nu va fi permisă inversarea acestei ordini, existând grave riscuri de accidentare, mai ales la coborâre. Atunci când câinele o ia înaintea stăpânului, va fi tentat să se îndepărteze cât mai repede de vehicul, trăgând după sine pe stăpânul care se poate dezechilibra.

Caniche-ul este unul dintre cei mai mari iubitori de a se deplasa cu maşina stăpânului, aceasta şi din cauză că ține să fie mereu prezent în preajma lui şi este dornic să-l însoțească peste tot. În general, câinele identifică cu mare precizie autovehiculul personal al stăpânului său şi îl păzeşte cu mare grijă de orice intrus, lucru de altfel firesc şi, în acelaşi timp, deosebit de util. De aceea, atunci când dorim să mai luăm pe cineva în maşină, este bine ca persoana străină să urce prima şi numai după aceea câinele şi astfel nu vor mai apare complicații. În ultimul timp se folosesc numeroase modele de dispozitive şi amenajări interioare care asigură securitatea câinilor din maşină. De asemenea, se folosesc centuri de siguranță legate la ham, care-i permit câinelui să aibă confort şi securitate.

Obişnuirea câinelui cu urcarea şi coborârea din mijloacele de transport în comun se va face numai după ce câinele s-a obişnuit cu mersul la pas, comanda „ŞEZI", „AICI" şi „CULCAT". La început vom încerca să efectuăm exercițiul prin urcarea şi coborârea repetată dintr-un vehicul de transport urban care nu este aglomerat, prezența unui număr mare de persoane fiind un puternic factor de perturbare. Stăpânul, având câinele legat cu o lesă ceva mai lungă, va urca în vehicul, dând apoi câinelui comanda „AICI" şi trăgându-l uşor spre el, fără a-l brusca însă. Sunt exemplare care-şi urmează stăpânul fără urmă de şovăială, însă alții vor avea rețineri, dar cu puțin efort şi răbdare se vor conforma şi ei în scurt timp.

Scanned with OKEN Scanner

În momentul în care s-a reuşit o execuţie corectă, elevul va fi încurajat şi recompensat, urmărindu-l pe întreaga durată a transportului.

Dacă transportul se face cu trenul, este posibil ca la început să fie nevoie să ajutaţi câinele să urce şi să coboare, luându-l în braţe, lucru care nu va mai fi necesar după ce câinele s-a obişnuit cu trecerea peste obstacole.

La plecarea într-o călătorie de scurtă sau lungă durată, este important să avem în vedere să nu hrănim câinele cu mai puţin de 2-3 ore înainte de plecare, deoarece există riscul de a i se face rău în timpul transportului, lucru destul de neplăcut, atât pentru câine, cât şi pentru cel care va trebui să curețe şi să igienizeze maşina în urma eventualelor „accidente".

DEPRINDEREA CÂINELUI DE A REFUZA ALIMENTE OFERITE DE O PERSOANĂ STRĂINĂ SAU A CELOR GĂSITE ÎN TEREN

Nu dorim nici unui proprietar de câini să treacă prin coşmarul unor clipe ca şi cele ce sunt provocate de chinurile unui câine ce se stinge sub ochii noştri atunci când, accidental sau nu, a ingerat alimente ce conţin substanţe toxice, sau mai simplu spus, s-a otrăvit. Acesta este motivul pentru care este absolut obligatorie executarea corectă şi cât mai timpurie a acestei deprinderi.

Deprinderea se formează încă de la vârsta cea mai fragedă când obişnuim câinele să consume numai alimente oferite de către stăpân sau de un membru al familiei, întotdeauna în acelaşi vas şi într-un loc bine stabilit, uneori chiar cu o comandă prealabilă ce va permite câinelui să-şi consume tainul.

În timpul dresajului de disciplinare, după ce câinele şi-a însuşit comanda de interdicţie „NU", recurgând la serviciile unor persoane necunoscute câinelui, vom pune câinele în

Scanned with OKEN Scanner

situația de a refuza alimente oferite de acesta. Având câinele la picior, cu lesa ataşată de zgardă, vom aştepta apropierea persoanei ce joacă rolul „infractorului". Acesta, fără a avea o atitudine dușmănoasă, se va apropia de câine şi-i va oferi un aliment preferat de acesta. În momentul în care câinele încearcă să apuce bucata oferită, concomitent cu smucirea lesei şi rostirea comenzii de interdicție, „infractorul" va aplica peste botul câinelui o lovitură cu ajutorul unei nuieluşe sau a unui ziar împăturit pe care, până în acel moment l-a avut ascuns la spate.

Dorim să facem precizarea că nu suntem adepții pedepselor corporale aplicate câinelui sau oricărei alte ființe, dar în această situație şi numai în aceasta, prețul „milei" este prea scump, costându-ne, în multe cazuri, viața celui mai bun prieten. Acțiunea se va repeta de mai multe ori, în condiții diferite şi cu un număr cât mai mare de persoane, încurajând câinele de fiecare dată când dă semne de iritare la apropierea unei persoane străine ce vine cu mâna întinsă, chiar dacă în mână se găsesc diferite alimente.

Pentru obişnuirea partenerului cu refuzul alimentelor găsite în teren, având câinele la lesă, ne vom deplasa pe un teren în care au fost împrăştiate bucățele de carne de către o altă persoană (pentru a nu avea imprimat mirosul stăpânului). Orice încercare a câinelui de a apuca şi înghiți o bucată de carne sau alt aliment găsit în teren, va fi reprimată printr-o smucire energică a lesei, însoțită de comanda de interdicție rostită pe un ton categoric. De fiecare dată când câinele va trece nepăsător pe lângă un aliment, pe care însă l-a simțit, dar l-a ignorat, va fi recompensat din plin cu alte bucățele de carne pe care le vom avea la noi. Putem continua exercițiul cu câinele legat de o coardă lungă şi mai apoi chiar liber, urmărindu-l însă foarte îndeaproape. Nu uitați că orice greşeală, în cazul unui aliment otrăvit, este de cele mai multe ori fatală câinelui şi traumatizantă pentru stăpân şi familia sa.

Scanned with OKEN Scanner

ÎNTREȚINEREA CANICHE-ULUI

La această rasă, în majoritatea cazurilor, întreținerea se realizează în apartament sau în casă, mai ales pentru Caniche-ul pitic şi mijlociu, în cazuri destul de rare, afară în aer liber. Pentru cei de talie mare există posibilitatea să fie cazați atât în interior cât şi în exterior într-un adăpost care să ofere condiții corespunzătoare taliei.

Pentru cei mici, o simplă pernă, pusă într-un coş, de preferință oval, va permite companionului dvs. să se întindă după plac, pentru a se odihni confortabil.

Dacă este vorba de un Caniche mijlociu, coşul folosit în primul caz nu mai corespunde şi poate fi jenant pentru volumul său, aşa că trebuie să ne gândim la o altă soluție. Recomandăm, pe baza experienței în această direcție, că se poate uşor rezolva problema în cazul în care-i construim un divan în miniatură, de formă rectangulară, adaptat taliei animalului. Acest tip de culcuş va fi mai puțin incomodant şi va putea fi dotat cu o pernă umplută cu paie de ovăz, acoperită cu o husă uşor de spălat şi schimbat (fig. 17).

Trebuie să evităm unele situații, din păcate destul de des întâlnite, în care se pune la dispoziția câinelui un simplu covor sau, şi mai rău, un sac îndoit sau o haină veche aşezată într-un colț al bucătăriei şi amplasată direct pe pardoseală.

Dacă posibilitățile financiare nu vă permit achiziționarea unui culcuş special construit sau a unui divan, o sim-

Scanned with OKEN Scanner

plă cutie de lemn sau o împletitură de nuiele acoperită cu o stofă groasă poate oferi o soluție relativ suficientă. Este foarte adevărat că utilizarea unui astfel de material nu este valabilă decât în cazul în care câinele trăieşte într-o cameră anexă. Esențial este ca să izolăm câinele de frig şi umiditate şi, în acest sens, vom amenaja culcuşul.

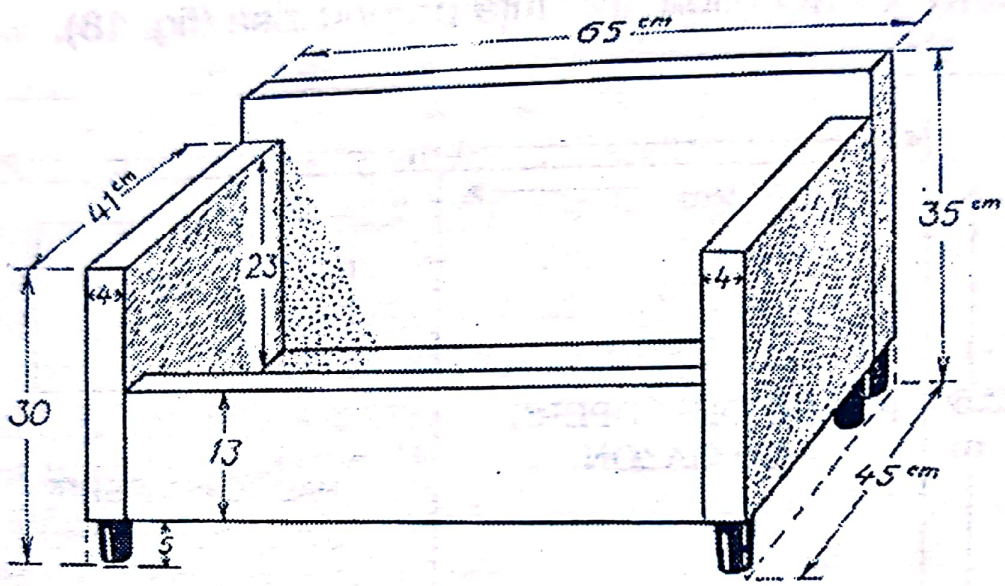

Fig. 17 – Divan pentru Caniche

Nu trebuie însă să trecem în cealaltă extremă şi să credem că vom face mai fericit câinele nostru dacă va folosi fotoliul sau canapeaua din salon. Este ceea ce din păcate întâlnim destul de des în cazul Caniche-ului pitic, care prin drăgălăşenia şi grația lui ştie să se facă uşor acceptat în orice loc. De asemenea, nu este indicat să lăsăm câinele să sară pe toate mobilele din casă, indiferent câtă dragoste şi afecțiune avem față de el, deoarece el mai aleargă pe afară, vine în contact cu pardoseala holului şi alte locuri, de unde poate contacta o serie de impurități pe care le va împrăştia apoi prin casă.

În cazul întreținerii în afara casei, se pot amenaja adăposturi simple, care însă să aibă dimensiuni corespunzătoare încât să permită animalului să stea în picioare, să se

Scanned with OKEN Scanner

poată întoarce fără dificultate şi să se poată întinde corespunzător în timpul somnului. De asemenea, intrarea trebuie să fie astfel amenajată încât câinele să poată intra lejer, fără să se târască sau să se accidenteze. Cele mai confortabile adăposturi sunt cele cu două compartimente, în care primul compartiment reprezintă aşa-numita anticameră, iar al doilea, locuința propriu-zisă (fig. 18).

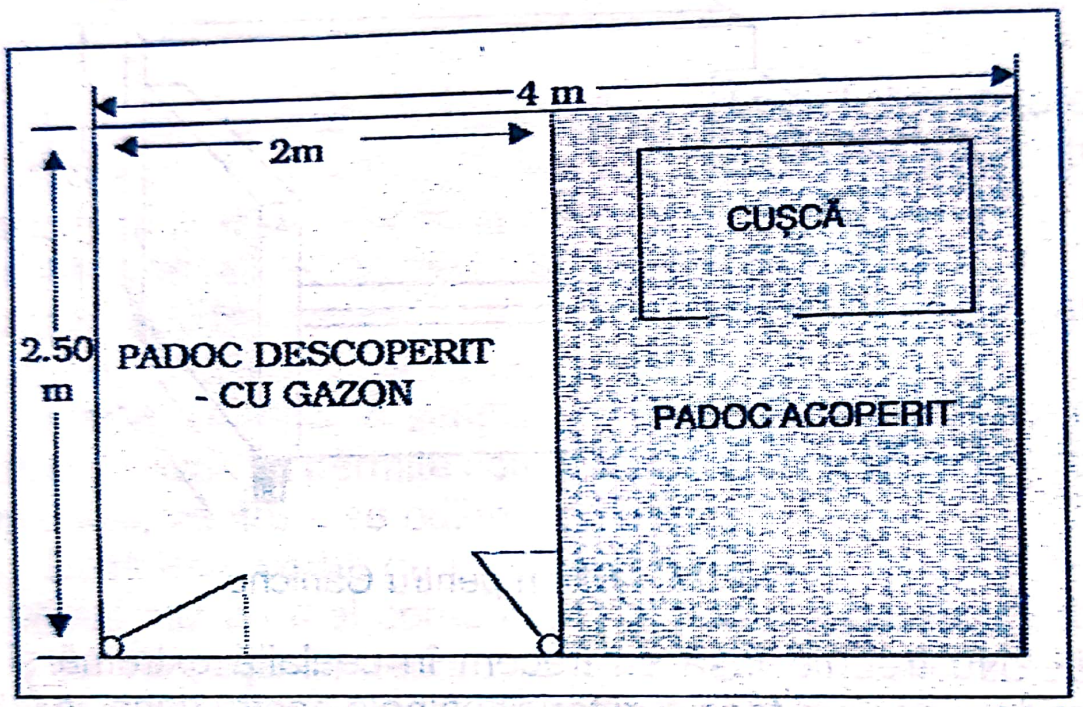

Fig. 18 – Adăpost întreținere afară

Adăpostul se construieşte din scândură de lemn cu o grosime de cel puțin 3 cm, astfel încât să asigure o izolare cât mai bună față de temperatura de afară, indiferent dacă este prea frig sau prea cald. Construcția trebuie să fie dotată cu picioare sau pusă pe cărămizi sau dale de beton, pentru a evita orice contact cu solul.

În măsura în care este posibil, cuşca se va amplasa într-un loc unde să beneficieze de razele solare, cel puțin câteva ore pe zi, astfel că aerul va fi sterilizat, iar câinele va beneficia de efectele benefice ale razelor ultraviolete. Este şi mai bine dacă putem amenaja un padoc care să-i

Scanned with OKEN Scanner

permită animalului să se mişte în liberate întotdeauna cu spatele spre direcţia vânturilor dominante şi cât mai departe de gardul dinspre stradă, pentru a nu fi deranjat prea mult.

Pentru a evita apariţia plictiselii şi a preîntâmpina alterarea comportamentală a câinelui, este bine să-i oferim acestuia obiecte vechi din piele sau textile, jucării adecvate sau alte obiecte, care l-ar putea interesa. Periodic, adăpostul se va dezinfecta şi igieniza, iar aşternutul se va spăla, scutura, usca la soare şi înlocui. Nu recomandăm, indiferent de tipul de Caniche, legarea pe lanţ a acestuia, deoarece, fiind o fiinţă extrem de sensibilă şi inteligentă, va suferi enorm şi nu va rezista prea mult în această situaţie.

La rasa Caniche, întreţinerea părului are o importanţă deosebită, deoarece caracteristicile principale ale rasei s-au trasat după frumuseţea şi calitatea acestuia.

Părul trebuie să fie strălucitor, mătăsos, foarte des şi bogat. Subpărul, care dăunează mult strălucirii părului, este produs în general printr-o întreţinere necorespunzătoare. Un astfel de păr dă impresia că animalul este bolnav, deşi vina nu-i aparţine lui. Întreţinerea părului este destul de uşoară, cu condiţia ca aceasta să se petreacă zilnic şi atunci vom avea un exemplar cu o prezentare impecabilă şi permanentă.

Instrumentele necesare sunt dintre cele mai simple: un pieptene metalic cu dantură medie, un pieptene fin, o ţesală de păr specială pentru câine, o perie mai grea şi o perie specială, care are avantajul că răspândeşte un lichid antiparazitar.

Pentru a începe îngrijirea blănii, trebuie mai întâi să descâlcim părul, să eliminăm firele de păr moarte şi eventualele impurităţi mari, ce pot fi uşor îndepărtate.

În cazul în care părul este foarte încâlcit (ceea ce înseamnă că n u ne-am ocupat de mult de companionul nostru), vom folosi ţesala pentru a extrage cât mai mult din

Scanned with OKEN Scanner

părul mort şi a-l descâlci. În continuare se va folosi pieptenele pe care-l vom introduce metodic în blană, operând pe regiuni mici, întotdeauna în sensul părului, deci dinspre cap spre crupă. Pentru a nu rupe prea tare firele de păr şi a face munca mai acceptabilă pentru animal, se va începe de la nivelul extremităților corpului, urmat de trunchi, apoi gât şi se va finaliza la nivelul capului.

Va trebui să avem grijă să degajăm periodic canalul auditiv al urechii, al cărui interior îl vom curăța cu ajutorul unui tampon de vată înfăşurat pe un beţişor. Pentru regiunea capului, mustăți şi urechi, vom utiliza pieptenele fin, după ce în prealabil am descâlcit părul cu ajutorul pieptenului metalic ordinar. Dacă zilnic vom pieptăna cățelul, atunci pieptenul metalic va trebui folosit mai puțin şi va fi suficient să utilizăm doar pieptenul fin.

Dacă am văzut cum procedăm cu întreținerea, să abordăm în continuare igiena corporală.

Atunci când câinele este îngrijit şi întreținut în mod corespunzător şi regulat, 3-4 băi pe an sunt suficiente şi efectuate de preferință în lunile calde ale anului. Băile prea dese conduc la obținerea unui păr moale şi casant.

În cazul în care ne-am hotărât să-i facem baie companionului nostru, ne vom servi întotdeauna de apă la o temperatură de 35-40°C. Vom înmuia blana câinelui câteva minute, după care vom săpuni cu săpun pe bază de gudron şi sulf sau cu şampon special destinat câinelui. Unii crescători folosesc în apa de baie şi o jumătate de linguriță de amoniac pentru a degresa mai uşor şi mai complet părul. Trebuie însă să fim foarte atenți pentru a nu pătrunde în ochii câinelui apa astfel tratată. Deoarece, există posibilitatea ca fundul recipientului de îmbăiere să fie alunecos, este bine să utilizăm un prosop sau o bucată de textile, care să asigure stabilitatea animalului. Pentru protejarea ochilor împotriva efectelor săpunului sau a şamponului, nu

Scanned with OKEN Scanner

este lipsit de interes să picurăm în ochii câinelui 1-1,5 picături de ulei de ricin înainte de îmbăiere.

Odată înmuiată blana câinelui, se va începe spălarea de la nivelul gâtului, având în vedere că astfel împiedicăm trecerea unor paraziți de pe corp pe cap. În acest sens, vom forma o barieră de clăbuci de săpun pe gât, pe care o lăsăm acolo până spălăm bine tot restul corpului, operațiuni care se repetă de două ori, în funcție de gradul de murdărire a animalului şi de desimea şi lungimea părului. După ce am terminat cu îmbăierea corpului, se trece şi la regiunea capului, însă se va proceda cu atenție, pentru a proteja ochii şi urechile de substanțele iritante. După săpunire sau şamponare se trece la limpezirea cu multă apă şi pe cât posibil la presiune, atât pentru a îndepărta urmele detergenților utilizați, cât şi pentru a efectua o uşoară masare, extrem de benefică pentru animal. Dacă nu beneficiem de un duş, se poate turna apă pe suprafața corpului, astfel ca limpezirea şi scurgerea apei să fie cât mai corespunzătoare. La limpezirea animalului se poate folosi o mică cantitate de oțet, care diluată în apă, va interveni în neutralizarea resturilor de săpun şi evitarea iritării pielii.

Dacă am terminat de limpezit câinele, îl vom lăsa să se scuture (mişcare ce o execută în mod reflex) şi apoi vom trece la ştergerea şi uscarea lui cu ajutorul unui prosop. Odată încheiată uscarea, se trece la perierea părului, iar în cazul în care este lung, se poate în prealabil folosi un pic de ulei de parafină, lanolină sau vaselină neutră, care vor face operațiunea mult mai uşoară.

Nu recomandăm, ci din contră, considerăm o greşeală să se folosească parfumuri sau spray-uri la finalul băii, deoarece produc o senzație neplăcută câinelui înzestrat cu mirosul foarte fin şi îi pot declanşa şi o stare de iritare nedorită.

Dacă există posibilitatea, în sezonul cald, câinele se poate îmbăia şi în cursurile naturale de apă (lacuri, râuri

Scanned with OKEN Scanner

etc.), după care animalul se va ține la soare până ce se va usca.

Cățeii nu se vor îmbăia cel puțin până la vârsta de 2-3 luni, având în vedere structura pielii şi funcționalitatea ei la această vârstă. De asemenea, este contraindicată îmbăierea cățelei în perioada de lactație, chiar dacă acesteia este bine să i se spele şi dezinfecteze mamelele şi să fie apoi masate cu vaselină neutră. Nu recomandăm nici îmbăierea femelelor gestante în cea de a doua lună, care poate conduce la avorturi, fie din cauza temperaturii prea ridicate sau prea scăzute, fie datorită manipulării din timpul îmbăierii.

DENTIȚIA

Asemănător celorlalte specii de animale, prima dentiție este denumită „dentiție de lapte". La câine se întâlnesc două feluri de dentiție: una de lapte, care cuprinde dinții „provizorii" şi una de maturitate sau definitivă, ce cuprinde dinții permanenți. Prin examinarea dinților se poate stabili vârsta câinelui cu o precizie destul de mare, până la 5-6 ani şi chiar mai mult, mai ales dacă cel care o examinează are o anumită experiență în domeniu (fig. 19).

Formula dentară de lapte sau de tinerețe cuprinde 32 de dinți, aceştia fiind aşezați în următoarea ordine:

$$I\frac{6}{6}C\frac{2}{2}PM\frac{4}{4}M\frac{4}{4}=32,$$

iar la adulți, formula dentară cuprinde 42 de dinți, după cum urmează:

$$I\frac{6}{6}C\frac{2}{2}PM\frac{8}{8}M\frac{4}{6}=42$$

La rasa Caniche, primii dinți apar în general la vârsta de 15-16 zile, de obicei pe maxilarul superior şi doar după

Scanned with OKEN Scanner

6-8 zile apar şi pe maxilarul inferior. În principiu, toți dinții de lapte sunt ieşiți când cățelul atinge 5-6 săptămâni, deci în apropierea înțărcării. Dinții de lapte se uzează într-un timp relativ scurt, care se încheie până la vârsta de 4 luni, când aceştia încep să fie înlocuiți cu cei permanenți.

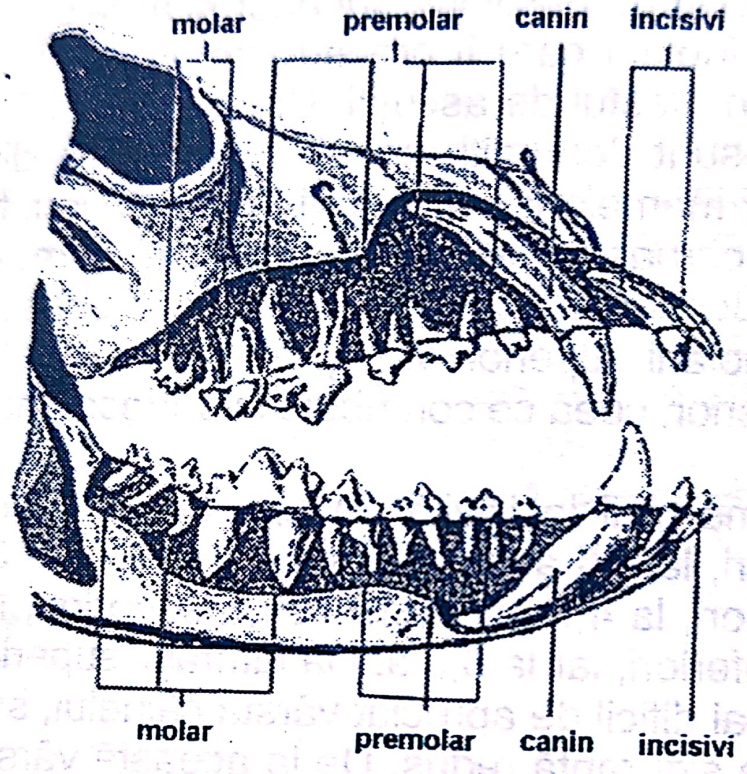

Fig. 19 – Dentiția la Caniche

La 60-75 zile sunt nivelați cleştii, la 90-100 zile mijlocaşii, iar până la 100-120 zile, sunt nivelați şi mărginaşii. Tot la această vârstă, spațiile dintre dinți încep să crească, gingia se retractează, dinții încep să se mişte şi apoi să cadă. În această perioadă trebuie să fim foarte atenți la căderea dinților de lapte, încât aceştia să nu afecteze apariția sau poziția dinților permanenți.

Schimbarea dentiției de lapte cu cea permanentă începe, aşa cum am mai scris, la 3 - 4 - 5 luni şi se încheie între 6 şi 7 luni. Până la 4 luni sunt căzuți cleştii de pe ambele maxilare şi sunt înlocuiți cu cei permanenți, între 4

Scanned with OKEN Scanner

şi 4,5 luni sunt înlocuiți mijlocaşii de lapte cu cei permanenți, iar până la 6 luni şi caninii. Molarii sunt plasați în spatele incisivilor, mai precis a caninilor, pe fiecare parte a maxilarelor. Ei poartă denumiri diferite în funcție de formă şi rolul pe care-l au în procesul de hrănire.

Cei mai importanți sunt aşa-numiții „carnasieri", situați în al 4-lea spațiu pe maxilarul superior şi al 5-lea pe maxilarul inferior. Molarii care îi preced sunt denumiți „precarnasieri" şi sunt destul de ascuțiți. Cei amplasați în spatele carnasierilor sunt denumiți molari „tuberculoşi" din cauza aspectului lor mamelonat, amintind de cel al unui tubercul.

Molarul carnasier este cel mai ridicat, comparativ cu ceilalți, care descresc progresiv în cele două sensuri. Pe de altă parte, molarii superiori vin spre exteriorul celor de pe maxilarul inferior, ceea ce contribuie la perfecta mărunțire a alimentelor.

Uzura marginii incisivilor începe de la 16-18 luni la cleştii inferiori, la 2,5 ani la mijlocaşii inferiori, la 3,5 ani la cleştii superiori, la 4,5 ani la mijlocaşii superiori, la 5,5 ani la lăturaşii inferiori, iar la 6,5 ani la lăturaşii superiori. După 7 ani este mai dificil de apreciat vârsta câinelui, sau are un coeficient de siguranță redus. De la această vârstă, canini se îngălbenesc, dinții au o uzură tot mai pronunțată şi, în plus, se îndepărtează unul de celălalt. Acest proces de uzură continuă până la 10-11 ani, când începe căderea dinților permanenți, proces ce se extinde pe o perioadă de 4-5 ani.

Pentru cele 4 tipuri de Caniche, dinții trebuie să fie albi şi plasați în mod corect, astfel ca cei de pe maxilarul superior, să fie în perfectă opoziție cu cei de pe maxilarul inferior.

Pentru păstrarea culorii albe a dinților şi menținerea într-o stare perfectă va trebui să-i periem cel puțin o dată pe săptămână. În acest sens se poate folosi o periuță de dinți cu duritate mijlocie. În prezent se folosesc paste de

Scanned with OKEN Scanner

dinți speciale pentru câini sau amestecuri de săpun şi bicarbonat de sodiu. Cu pastă de dinți sau acest amestec se freacă bine dinții, iar apoi se clătește gura câinelui cu apă călduță. La început, câinele va manifesta o oarecare rezistență, dar în scurt timp se va acomoda şi va sesiza că efectul este benefic, chiar după a 5-6-a încercare.

Practic, toți câinii suferă de depunere de tartru pe dinți, sub forma unei cruste de culoare brună sau galbenă-portocalie. El apare la baza dinților şi treptat se ridică la înălțimea acestora. Pentru a distruge tartrul, va trebui să-l eliminăm, pentru a se evita ca resturile să servească drept bază unei noi formări de tartru. După ce am executat operația de îndepărtare a tartrului se vor curăța dinții cu o perie de duritate mijlocie şi o soluție de apă călduță la care se va adăuga puțin oțet şi lămâie. Celor care nu le place să facă această operație se vor adresa medicului veterinar, care dispune pentru acest procedeu de toate ustensilele necesare.

Scanned with OKEN Scanner

ALERGIE LA PĂRUL DE CÂINE, SAU ESTE VORBA DESPRE ALTCEVA?

În condițiile în care cei ce trăiesc sub acelaşi acoperiş cu câinele, simt mâncărimea pielii, le apar pete roşii pe piele sau lăcrimează des, sau dacă au senzația că nu au suficient aer, înseamnă că poate fi vorba de o alergie legată de prezența câinelui. Aşa cum sunt oameni sensibili şi alergici la polen, praf sau alte substanțe, aşa sunt şi indivizi care fac alergie, în anumite condiții, şi la câine. Pentru a înțelege mai uşor reacțiile unora dintre noi la contactul cu câinele, o să încercăm să explicăm succint care sunt factorii care declanşează alergia în asemenea cazuri.

Paradoxal, dar rolul primordial în declanşarea alergiei nu îi revine părului, deoarece acesta are dimensiuni prea mari pentru a pătrunde prin piele sau pe căile respiratorii în organism. Se pare că efectul cel mai puternic în alergie îl joacă mătreața părului, care se produce permanent, are dimensiuni reduse şi poate veni uşor în contact cu omul. O importanță mare o are şi saliva sau secrețiile tegumentului sau unele componente ale urinei.

Însumând toate aceste componente avem şi sursele ce declanşează alergia. Dacă avem rezerve asupra influenței pe care o are câinele asupra reacțiilor noastre, este indicat să consultăm un medic specialist în domeniu şi să eliminăm astfel neliniştile.

Putem eventual să încercăm un simplu test pentru a constata dacă suntem sau nu alergici la prezența câinelui în apropierea noastră. În acest sens putem încerca aşa-

Scanned with OKEN Scanner

numitul test de frecare. Se piaptănă foarte energic companionul nostru, iar părul şi secreţiile pielii rămase pe piepteene vor fi strânse sub formă de ghemotoc. După dezinfecţia unei porţiuni reduse a feţei interioare a antebraţului, vom freca pielea cu acest ghemotoc. După cca 20 de minute se examinează locul. Reacţia alergică, dacă există, apare destul de repede, sub formă de prurit, chiar dacă uneori pot trece şi 24 sau 48 ore, dar aceste cazuri sunt mai rare.

În condiţiile în care testul este pozitiv, putem spune că omul este alergic la unul din componentele ghemotocului de păr.

Trebuie să facem precizarea că prietenul nostru cel mai bun vine în contact cu cele mai diverse locuri, mai mult sau mai puţin igienizate, astfel că la întoarcerea de la plimbare el vehiculează numeroase componente ce pot provoca alergia. Mătreaţa şi celelalte particule de pe suprafaţa câinelui, care cad, constituie totodată şi sursa de hrană pentru alte microorganisme din casă, determinând înmulţirea acestora. Din aceste considerente, trebuie să avem în vedere că igienizarea companionului nostru trebuie să fie permanentă şi fermă pentru a evita vehicularea unor componente care să determine apoi sensibilitatea alergicilor şi nu numai.

În timpul plimbărilor zilnice, pe blana câinelui se depune o mare cantitate de polen, care este apoi vehiculat prin apartament. Există posibilitatea ca omul să facă alergie la polen, deci nu companionul nostru este cel ce ne produce neplăcerile şi nici pilozitatea lui. Alţi factori care pot declanşa reacţia alergică la om sunt sporii de ciuperci, contactaţi în situaţia în care, câinele nostru s-a plimbat prin pădure, s-a tăvălit prin frunze, a venit în contact cu vegetaţia.

Însumând cele menţionate, trebuie să admitem că în blana câinelui pot exista diferiţi agenţi alergici care pot

Scanned with OKEN Scanner

provoca probleme de sănătate mai mult sau mai puțin grave stăpânului sau familiei sale. De aceea, nu trebuie să imputăm numai câinelui situația creată şi reacția omului la prezența sa, ci să ne gândim cu mai multă responsabilitate la sarcinile care ne revin atunci când trăim în apropierea lui şi să luăm toate măsurile pentru a preîntâmpina eventualele situații neplăcute.

Dacă avem simptome incerte, neclare, legate de reacțiile noastre alergice, este cel mai bine să consultăm doctorul dermatolog şi să efectuăm testele specifice reacțiilor şi investigații ample privind declanşarea acestora.

Am auzit nu o dată că există anumite rase care provoacă alergia sau sunt purtătoare ale factorilor declanşatori, ori că toate rasele cu pilozitate abundentă sunt contraindicate alergicilor. Nimic nu este adevărat.

Specialiştii în domeniu au depistat nu o dată reacții alergice pe care le-au pus la început pe seama câinelui, ca după investigații ample să constate că de fapt unele medicamente sau chiar hrana uscată să conțină factorii alergici. Cine ştie cu exactitate care sunt ingredientele şi natura lor, iar bietul nostru companion are şansa ca fără să fie vinovat, să nu poată să se apere şi eventual să fie îndepărtat de om.

Alți specialişti afirmă că nu tipul de alergie este important, ci cantitatea factorului declanşator. Este foarte adevărat că rasele de câini nu pot fi puse pe acelaşi plan atunci când vorbim de secreția pielii. Mătreața este în general mai abundentă la câinii cu părul scurt decât la cei cu părul lung. De asemenea, unele rase au o salivație mai puternică decât altele, au blana mai unsuroasă, iar alte rase au blana mai uscată şi comentariile pot continua.

Se pune pe bună dreptate întrebarea: Alergicii pot fi posesorii unui câine, sau nu?

Un alergic care trăieşte în continuare cu câinele are şanse ca, în timp, simptomele să se accentueze. Dar tot

Scanned with OKEN Scanner

atât de adevărat este şi faptul că o persoană poate fi multi-alergică şi deci despărţirea de câine nu va rezolva problemele. Ba mai mult, restul agenţilor alergizanţi vor acţiona în continuare asupra lui şi probabil că pe unii dintre ei nu îi va putea ocoli.

Dacă doriţi să ştiţi cu precizie dacă câinele este factorul alergizant, puteţi face următorul test. Îl duceţi la neamuri pentru câteva zile, interval în care nu mai veniţi în contact cu nici un câine şi urmăriţi reacţiile organismului. Dacă după ce îl aduceţi înapoi, simptomele se amplifică, atunci cu regret trebuie să vă despărţiţi de prietenul dvs. drag. Sunt însă puţine astfel de cazuri când există această predispoziţie la alergie, cel mai frecvent este de fapt vorba de lipsa de igienizare a câinelui şi a spaţiului în care conviețuiesc cei doi parteneri: om – câine.

O situaţie particulară o reprezintă cazurile în care avem copii şi aceştia se joacă cu câinele. În mod obişnuit, legătura este foarte strânsă, iar ei practic se joacă la nivelul pardoselii, iar alergia nu va întârzia să apară. În asemenea cazuri este bine să educăm copilul încât el să nu vină în contact direct cu pilozitatea câinelui şi cu praful de la nivelul pardoselii. Copilul mic trebuie crescut într-un mediu sărac în agenţi alergici până la 5 ani, vârstă până la care prezenţa câinilor cu pilozitate abundentă sau a păsărilor este contraindicată, sau cel puţin contactul cu acestea să fie cât mai scurt.

În concluzie, nu câinele este factorul determinant în declanşarea alergică, cât mai ales educaţia omului şi igiena care trebuie să guverneze asupra câinelui şi a spaţiului de convieţuire.

Scanned with OKEN Scanner

atât de adevărat este şi faptul că o persoană poate fi multi-alergică şi deci despărţirea de câine nu va rezolva problemele. Ba mai mult, restul agenţilor alergizanţi vor acţiona în continuare asupra lui şi probabil că pe unii dintre ei nu îi va putea ocoli.

Dacă doriţi să ştiţi cu precizie dacă câinele este factorul alergizant, puteţi face următorul test. Îl duceţi la neamuri pentru câteva zile, interval în care nu mai veniţi în contact cu nici un câine şi urmăriţi reacţiile organismului. Dacă după ce îl aduceţi înapoi, simptomele se amplifică, atunci cu regret trebuie să vă despărţiţi de prietenul dvs. drag. Sunt însă puţine astfel de cazuri când există această predispoziţie la alergie, cel mai frecvent este de fapt vorba de lipsa de igienizare a câinelui şi a spaţiului în care conviețuiesc cei doi parteneri: om – câine.

O situaţie particulară o reprezintă cazurile în care avem copii şi aceştia se joacă cu câinele. În mod obişnuit, legătura este foarte strânsă, iar ei practic se joacă la nivelul pardoselii, iar alergia nu va întârzia să apară. În asemenea cazuri este bine să educăm copilul încât el să nu vină în contact direct cu pilozitatea câinelui şi cu praful de la nivelul pardoselii. Copilul mic trebuie crescut într-un mediu sărac în agenţi alergici până la 5 ani, vârstă până la care prezenţa câinilor cu pilozitate abundentă sau a păsărilor este contraindicată, sau cel puţin contactul cu acestea să fie cât mai scurt.

În concluzie, nu câinele este factorul determinant în declanşarea alergică, cât mai ales educaţia omului şi igiena care trebuie să guverneze asupra câinelui şi a spaţiului de conviețuire.

Scanned with OKEN Scanner

CANICHE-UL ŞI FRIGUL

În mod obişnuit, această rasă este suficient de rezistentă dacă a fost întreținută şi hrănită în mod corespunzător şi suportă destul de bine condițiile termice ale sezonului rece, chiar mai bine decât căldurile estivale. Atât pielea şi pilozitatea abundentă la această rasă, cât şi țesutul adipos subcutanat, protejează destul de bine câinele de influența temperaturilor scăzute din timpul iernii. Trebuie să remarcăm că această rasă se caracterizează printr-un comportament atletic, adoră exercițiile şi alergările atunci când este scos afară prin efortul depus producându-se suficientă căldură corporală pentru a-l proteja de frig.

Cu toate acestea, atunci când sunt tunşi prea scurt, când sunt cocoloşiți şi ținuți numai în aşternuturi foarte călduroase, ei pot suferi din cauza frigului şi se pot chiar îmbolnăvi. În aceste cazuri nu trebuie să ezitați în confecționarea unor accesorii de protecție, ajutându-i astfel să suporte mai uşor temperaturile scăzute şi să evite îmbolnăvirile.

Dacă ne întoarcem după o plimbare în care ploaia, mai mult sau mai puțin rece, ne-a surprins, este recomandabil să uscăm imediat animalul, urmată de o fricționare generală care să-i activeze circulația periferică. Umiditatea ridicată reduce mult din capacitățile şi funcționalitatea pielii.

Chiar dacă câinele dumneavoastră se bucură de o sănătate excelentă, el nu este imun la o răceală, pe care de

Scanned with OKEN Scanner

altfel o poate contacta foarte uşor. Viaţa deosebit de confortabilă, în apartamentele călduroase, alături de locul de odihnă amplasat în apropierea unui calorifer sau a unei sobe, nu-l fac, în nici un caz, mai rezistent. Dacă timpul alocat scoaterii animalului afară este foarte redus şi constant, rezistenţa animalului scade, iar capacitatea lui de a răspunde corespunzător temperaturilor scăzute se reduce simţitor. Pe de altă parte, trecerea bruscă de la temperatura ridicată din apartament la una foarte scăzută de afară, fără nici un sistem de protecţie, nu poate fi benefică pentru companionul dumneavoastră. Gândiţi-vă că atunci când ieşiţi cu câinele vă luaţi căciula, fularul, cojocul sau alte articole vestimentare, pe când el, bietul câine, face trecerea cu aceeaşi îmbrăcăminte. Este oare normal? Noi credem că nu şi în asemenea situaţii, nu este lipsit de interes să ne gândim cum să-l protejăm împotriva frigului şi pe prietenul nostru cel mai bun.

Pentru ca să nu fie întâmpinat brusc de aerul rece de afară, este bine să acordăm un timp minim acomodării, sens în care nu vom coborî cu liftul, ci pe scări, sau vom sta câteva clipe în casa scărilor, pentru o mai uşoară acomodare şi trecere de la foarte cald la foarte rece. După ce am ajuns afară cu prietenul nostru, este bine să ne jucăm sau să alergăm împreună cu el, astfel încât să nu simtă temperatura foarte scăzută. Dacă utilizaţi o lesă, este bine să folosiţi o lesă cu ruletă, care să-i permită animalului o libertate de mişcare cât mai mare.

Caniche-ul este una dintre rasele de câini care se bucură foarte mult de ninsoare şi zăpadă, asemănător copiilor. O atenţie deosebită trebuie să o acordăm câinelui, astfel ca el să nu se taie în crustele de gheaţă sau să înghită prea multă zăpadă, care-i poate provoca diaree, foarte neplăcută, chiar dacă ea este temporară.

Caniche-ului îi face o plăcere deosebită să alerge, să se rostogolească, să intre în zăpadă, executând adevărate

Scanned with OKEN Scanner

giumbuşlucuri pe stratul de nea. Trebuie însă să fim atenţi ca terenul să nu fie cu strat de zăpadă afânată, iar sub aceasta să se găsească diferite corpuri care ar putea accidenta animalul în mişcările zburdalnice executate. De asemenea, se va avea grijă ca atunci când stratul de zăpadă este extrem de îngheţat să nu provoace răniri ale membrelor prin înţepături sau tăieturi. Pentru a proteja tălpile câinelui împotriva zăpezii îngheţate, nu este rău să ungem aceste zone cu vaselină neutră, care le va asigura o protecţie sporită. În zilele mai geroase putem aplica pe suprafaţa corpului diferite tipuri de îmbrăcăminte, care vor proteja animalul de frig şi îmbolnăviri (fig. 20).

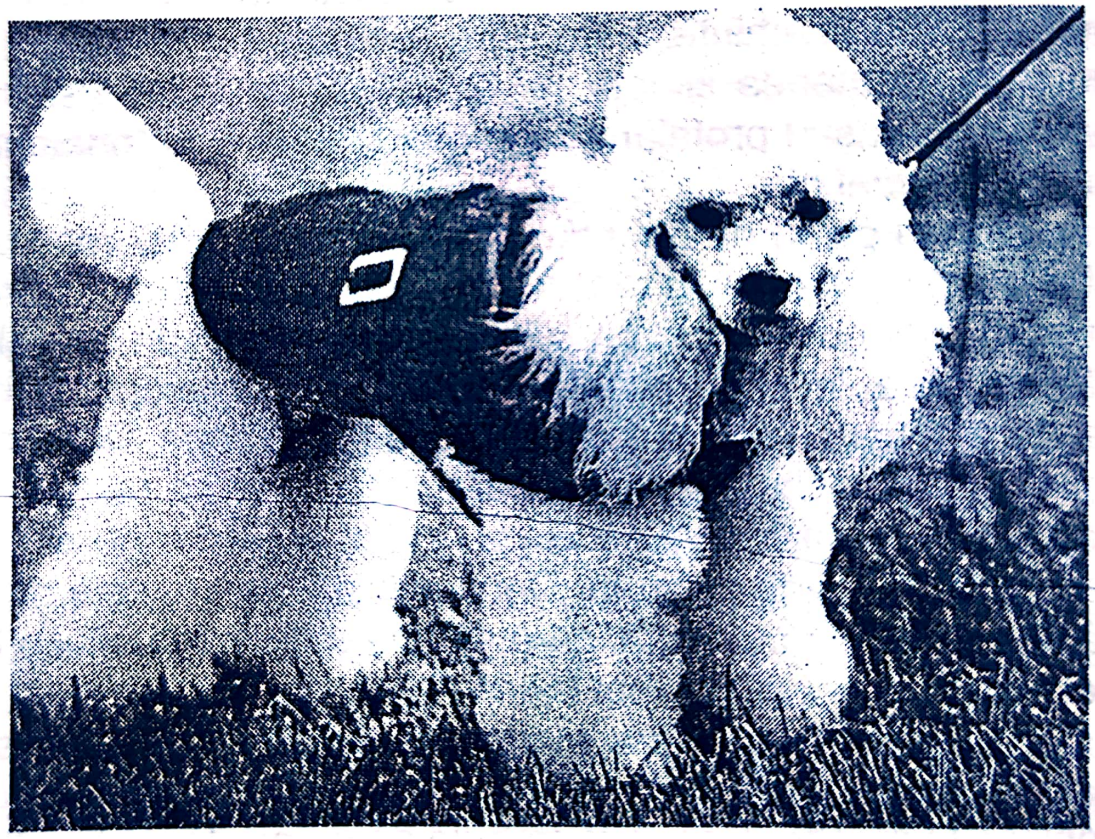

Fig. 20 – Caniche-ul protejat împotriva frigului

Dacă animalul urmează să ne însoţească într-o deplasare la munte în perioada de iarnă, este bine să-i supuneţi pernuţele membrelor unui tratament adecvat cu cel

Scanned with OKEN Scanner

puțin două săptămâni înainte de plecare. În acest sens, se pot utiliza produse speciale, adecvate acestui tratament, sub formă de unguente, spray-uri, uleiuri sau alte produse care vor mări rezistența labelor animalului la contactul cu zăpada şi gheața.

Cea mai mare problemă în sezonul rece o reprezintă iritația pernuțelor provocată de sarea de pe străzi şi trotuare. În cazul în care ieşiți cu câinele la plimbare, după o astfel de tratare a zăpezii sau gheții, la întoarcere este bine să-i spălați lăbuțele cu apă caldă, să le ştergeți şi să le masați uşor cu un unguent.

Nu în ultimul rând, pentru a trece mai uşor peste sezonul rece, pe lângă cele menționate se impune o alimentație bogată în componente energetice şi plastice, precum şi vaccinările de protecție a organismului la frig asemănător oamenilor.

Scanned with OKEN Scanner

REPRODUCȚIA

Una dintre cele mai importante acțiuni, pe care trebuie să o cunoască crescătorii şi cei care iubesc cu adevărat câinii, este înmulțirea câinilor. În condițiile în care v-ați hotărât şi doriți să contribuiți la înmulțirea rasei şi să vă asumați răspunderea pentru menținerea purității rasei, dar şi pentru îmbunătățirea materialului biologic de la o etapă la alta, puteți începe derularea unui program foarte exact de reproducție. Cel mai important lucru este de a elabora un proiect optim de reproducție, întrucât reproducția nu constă numai din a duce femela la montă.

Scopul împerecherii este acela de a obține produşi sănătoşi, cu o conformație şi un temperament echilibrat, cu însuşiri morfologice care să corespundă standardului şi, nu în ultimul rând, fără defecte sau boli ereditare. În acest sens, trebuie folosiți la reproducție numai indivizi care beneficiază de certificate de origine şi, eventual, au trecut printr-o expoziție canină, unde de altfel li se confirmă calitățile care le dă dreptul să se reproducă. În expoziție, câinele trebuie să obțină calificativul „excelent", iar femela cel puțin „foarte bine", astfel ca ea să poată participa la actul reproducerii.

Alegerea reproducătorului mascul este una dintre acțiunile cele mai importante şi, în acest sens, se va căuta ca partenerul femelei să fie reprezentant de marcă al rasei, care a fost testat în expoziții canine, cu un temperament

Scanned with OKEN Scanner

echilibrat şi fără defecte ereditare. Un mascul este considerat valoros doar atunci când suntem în măsură să cunoaştem valoarea însuşirilor descendenţilor. Trebuie să facem însă precizarea că există şi cazuri, este drept, mai rare, în care, deşi un mascul posedă însuşiri morfologice deosebite, el nu-şi transmite cu fidelitate calităţile la descendenţi.

La rasa Caniche este foarte importantă şi calitatea părului, fiind excluşi de la reproducţie indivizii care, faţă de consistenţa părului asemănătoare lânii, prezintă un păr mătăsos. Lungimea onduleurilor şi consistenţa firului de păr sunt caracteristici de rasă foarte importante şi orice abatere de la standard duce la excluderea individului de la reproducţie.

Alegerea reproducătorului mascul depinde şi de cauza şi scopul reproducerii. Dacă doriţi să obţineţi numai o serie de pui obişnuiţi, lucrurile sunt mult mai simple, în schimb, dacă doriţi să obţineţi o anumită culoare, sau să împerecheaţi femela numai cu un anumit mascul, atunci lucrurile sunt cu mult mai complicate. O a treia variantă are în vedere obţinerea unor produşi de calitate superioară sau îmbunătăţirea rasei şi atunci reproducţia trebuie să aibă un caracter ştiinţific. În funcţie de scopul urmărit, există următoarele posibilităţi:

– împerecherea înrudită, în care se folosesc la reproducţie indivizi foarte apropiaţi, de ordinul fraţilor între ei, sau tată cu fiică, mamă cu fiu. Acest tip de încrucişare poate produce indivizi excepţionali, obţinând o serie de caractere dorite, însă pe lângă dublarea caracterelor dorite, se dublează şi caracterele nedorite, existente într-o stare recesivă. Acest tip de încrucişare nu se recomandă crescătorilor începători şi ea este permisă doar unor specialişti care stăpânesc foarte bine legile geneticii şi ameliorării;

– împerecherea între linii este o modalitate mai uşoară decât precedenta şi constă tot în încrucişări înrudite, dar gradul de înrudire se situează la cel puţin

Scanned with OKEN Scanner

3-4 generații distanță față de strămoşul comun. Şi în acest caz trebuie avute în vedere avantajele şi dezavantajele acestui tip de încrucişări, care însă sunt mai puțin evidente;

– împerecherea dintre indivizi neînrudiți este metoda cea mai frecvent folosită de către crescători, caz în care se folosesc parteneri prin care se încearcă îmbunătățirea unor caractere, cum ar fi forma capului, talia, intensitatea pigmentației etc. Este însă foarte adevărat că, în cazul aplicării celei de a treia variante, indivizii au însuşirile dobândite mult mai puțin stabile din punct de vedere genetic comparativ cu cei proveniți din primele variante. Dacă utilizăm acest tip de încrucişare trebuie să fim foarte atenți ca nu cumva să introducem în linia noastră caractere nedorite şi niciodată să nu utilizăm masculi care să aibă aceleaşi defecte ca şi femela.

Pe lângă cele menționate, mai trebuie să avem în vedere şi alte aspecte care să prevină unele greşeli şi să evite transmiterea sau amplificarea unor defecte. Astfel, vor fi eliminați de la reproducere masculii criptorhizi, monorhizi, cei cu defecte de dentiție, cu defecte ale părului, defecte de pigmentație, însă şi cei cu caractere psihice necorespunzătoare.

În continuare, ne vom referi foarte succint la cele mai semnificative aspecte legate de modul de manifestare a căldurilor la cățea.

Pubertatea este atinsă la această rasă începând cu vârsta de 6 luni, dar admiterea la reproducție se va face mult mai târziu. O împerechere prea timpurie poate avea urmări deosebit de nefaste asupra dezvoltării corporale ulterioare, dar şi asupra viitoarei progenituri. În asemenea condiții, câinele rămâne de statură mică, va da naştere la pui neviabili şi de calitate necorespunzătoare, iar masculii folosiți prea timpuriu, rămân şi ei în urmă cu creşterea, se epuizează repede şi au un material seminal de calitate mai puțin corespunzătoare.

Scanned with OKEN Scanner

Ciclul sexual la cățea este de 180 zile, ceea ce presupune că succesiunea perioadelor de călduri are loc la acest interval de timp. În prima etapă a perioadei de călduri, mai precis în faza de proestru, femelele își schimbă comportamentul, mănâncă mai puțin, sunt agitate, se poate constata o congestie a mucoasei vulvare, vulva începe să se mărească în volum și cățeaua este preocupată de această regiune, lingându-se frecvent. După 3-4 zile, se încheie perioada de proestru și începe faza de estru, caracterizată prin căldurile propriu-zise. În această etapă, vulva se măreşte în volum, încep scurgerile de sânge, iar femelele răspândesc un miros persistent, care în zonele mai puțin poluate sunt percepute de masculi de la distanță, aceasta putând atinge chiar 2-3 km.

După aproximativ 2-4 zile de la începerea estrului, scurgerile vizibile de la nivelul vulvei se reduc aproape în totalitate. În această etapă, femela începe să accepte masculul, luând o poziție caracteristică, deplasându-și totodată coada sau reminescența acesteia după amputare, în lateral. Trebuie să facem precizarea că în această fază, majoritatea femelelor își schimbă mai mult sau mai puțin comportamentul, unele devin neascultătoare, rod sau rup obiectele din jur, aleargă în spațiu natural în orice direcție, fără un scop anume, sunt uneori chiar agresive etc. manifestarea maximă a acestor simptome se petrece în intervalul 9-12 zile ale estrului, respectiv 12-15 ale căldurilor. Trebuie însă să facem precizarea că ovulația are loc numai spre sfârșitul căldurilor, când este de altfel și oportun să aibă loc monta. Din experiența noastră pe mai multe rase și de peste 25 de ani la rasa Caniche, am constatat că cel mai bine este să împerechem femela în zilele 11-14 ale căldurilor, când fecunditatea este maximă. Având în vedere că foliculii ovarieni se maturizează succesiv, femela poate fi montată și fecundată de mai mulți masculi în această perioadă.

Scanned with OKEN Scanner

Ţinând cont de elementele prezentate până acum, monta nu se va desfăşura mai devreme de 18-24 de luni, respectiv al 3-lea – al 4-lea ciclu, astfel ca femela să poată atinge parametri corespunzători sub raportul dezvoltării corporale şi a dezvoltării progeniturii.

A treia fază a ciclului sexual, denumită metestru, are o durată de 1-2 luni şi se caracterizează prin dezvoltarea corpilor galbeni, care în caz de infecundare, persisită 2-3 luni.

Ultima etapă a ciclului sexual poartă denumirea de anestru şi se caracterizează printr-un repaus sexual variabil (fig. 21).

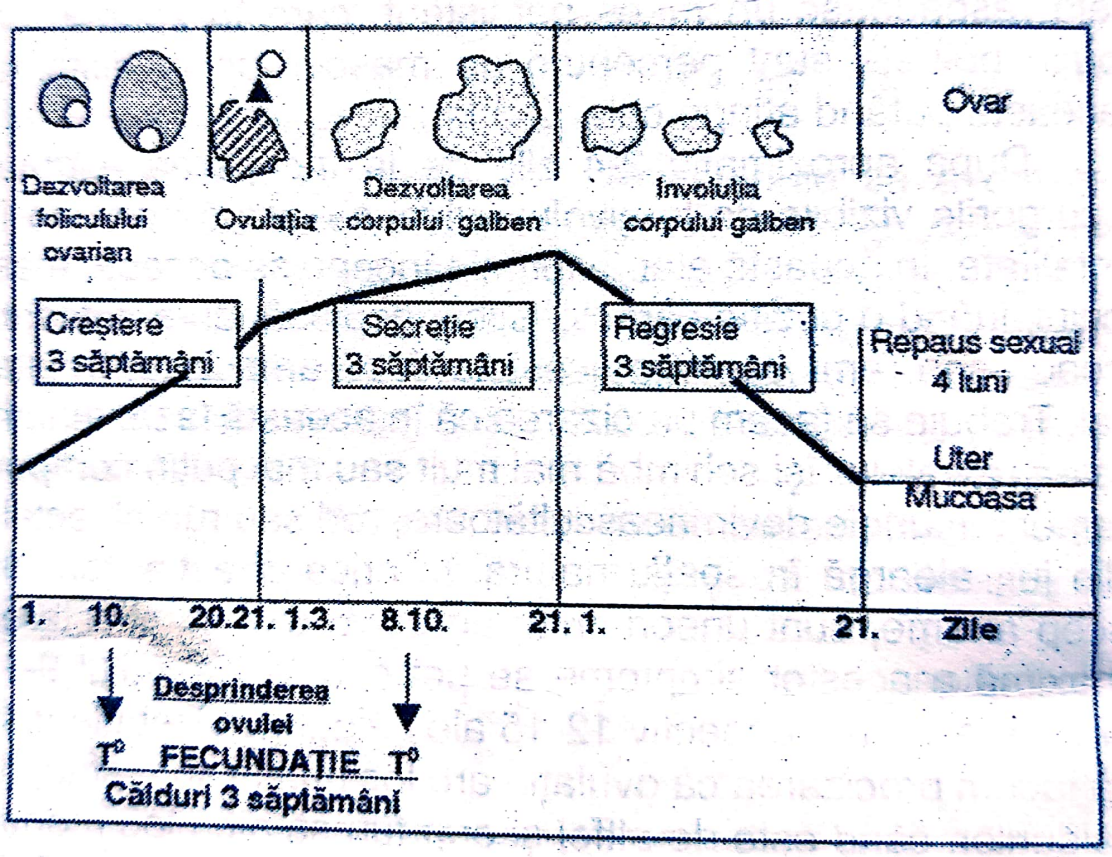

Fig. 21 – Fazele ciclului sexual la cățea

Femelele care depăşesc cu 20-30% greutatea optimă prevăzută de standard, nu se vor da la montă, deoarece, pe lângă că au o fecunditate redusă, pot să prezinte şi complicaţii la fătare.

Scanned with OKEN Scanner

După o prealabilă documentare asupra viitorului partener de împerechere, se alege varianta optimă şi apoi se fac pregătirile preliminare până la intrarea femelei în călduri. Proprietarului cățelei îi revine sarcina de a se interesa asupra prețului şi condițiilor pentru efectuarea montei. În cazul în care femela nu rămâne gestantă, proprietarul masculului înapoiază banii sau se angajează să repete monta gratuit la următorul ciclu sexual al cățelei, dar acest aspect este bine să fie discutat în prealabil, pentru a nu lăsa loc de interpretări sau certuri.

Tabelul 3

Particularități ale reproducției la rasa Caniche (Bud. I., 1999)

Parametri biofiziologici	Valori ale parametrilor biofiziologici
Vârsta medie a apariției maturității sexuale la cățea	7–12 luni
Vârsta medie a apariției maturității sexuale la mascul	6–10 luni
Numărul ciclurilor sexuale pe an	2
Durata ciclului sexual	150–190 zile
Tipul ovulației	Spontană
Momentul ovulației	în ultimele 5 zile ale estrului
Momentul optim al împerecherii	în zilele 11–14 ale căldurilor
Durata gestației	60–70 zile (media 62)
Interval împerechere-fătare	58–70 zile
Număr de căței fătați	1–12
Raport între cele două sexe	1,2 (masculi) – 0,8 (femele)
Greutatea puilor la fătare în funcție de varietate	100–250 g (media 150g)

Din momentul în care femela intră în călduri, este bine să fixați data montei, astfel ca masculul să fie şi el programat şi nu cumva să fie epuizat de alte monte ce se pot desfăşura în acelaşi timp. Este deosebit de important să vă notați ziua când observați la femelă o schimbare a culorii

Scanned with OKEN Scanner

scurgerilor vaginale. Aşa cum am mai amintit la acest capitol, momentul optim, în care fecunditatea este maximă este cuprins între a 11-a şi a 14-a zi a căldurilor. Trebuie să facem precizarea că există femele care acceptă masculul chiar mai devreme sau unele care acceptă mai târziu masculul cu rezultate de asemenea bune (tab. 3).

Femela trebuie să fie deparazitată atât intern, cât şi extern şi să-i controlăm cât mai des greutatea, deoarece o greutate prea mare sau prea mică faţă de limitele standardului poate avea repercusiuni asupra montei, gestaţiei, viabilităţii şi a fătării.

MONTA

Deoarece, maturarea ovulelor poate avea loc în câteva ore, una sau două zile, se recomandă ca monta să se execute în două zile consecutiv sau cu o zi pauză între monte. Această modalitate de montă se execută tocmai pentru a suprapune momentul de maximă fecunditate cu actul montei. Se mai practică şi un alt sistem şi anume prima montă dimineaţa, a doua montă în următoarea zi la prânz, iar a treia montă în dimineaţa celei de a treia zi.

Cu toate că, în general, este suficientă şi o singură montă pentru fecundare, noi recomandăm repetarea acesteia, mai ales când deplasarea cu femela se face la distanţe mai mari pentru efectuarea montei, iar stresul şi oboseala îşi pot pune amprenta asupra fecundităţii.

Trebuie să subliniem că împerecherea, respectiv reproducţia la câine, nu este chiar atât de simplă, iar responsabilitatea proprietarilor este extrem de mare pentru calitatea descendenţilor şi evoluţia rasei, iar cei care cred că înmulţirea câinilor este o posibilitate uşoară de a face bani, se înşeală amarnic.

Scanned with OKEN Scanner

Un alt aspect pe care dorim să-l menționăm se referă la propriul comportament al masculului. Astfel, unii nu execută saltul decât cu ajutorul stăpânului, iar alții nu intră în acțiune decât în prezența stăpânului. Unii proprietari, şi noi spunem că pe bună dreptate, nu dau drumul masculilor decât după ce femelele au fost contenționate. Femelele nervoase şi stăpânii agitați nu fac altceva decât să complice lucrurile. Să vă pregătiți să asistați în cazul în care stăpânul masculului vă cere acest lucru, dar să nu vă supărați dacă vi se recomandă să părăsiți zona atunci când se termină monta. Majoritatea însă vă invită să participați la acest eveniment, dar cu discreție, fără gălăgie şi fără intervenție directă asupra celor doi parteneri.

Suma pentru care v-ați înțeles se va da după montă şi veți primi o chitanță prin care se certifică acest lucru, eventual şi alte clauze stabilite de comun acord.

Proprietarul masculului are datoria de a vă înmâna şi de a completa declarația de montă, care să ateste că monta a avut loc, în care se trece nr. COR al masculului şi al femelei şi este semnată de ambii proprietari. După ce se vor naşte puii, în acelaşi formular, trebuie completate rubricile referitoare la cuib, cum sunt: numărul puilor fătați, sexul, culoarea, după care împreună cu copiile de pe certificatele celor doi părinți, vor fi depuse la Asociația chinologică, în vederea obținerii certificatelor de origine pentru căței.

Faptul că femela s-a împerecheat cu masculul ales de noi nu exclude o eventuală fecundație cu un câine oarecare, străin rasei, ceea ce ar risca ca femela să dea naştere unor căței nedoriți. Din acest considerent, după efectuarea împerecherii este bine să menținem cățeaua închisă până la sfârşitul căldurilor acesteia. Dacă din nefericire, accidentul nedorit s-a produs, intervenția imediată a medicului veterinar va putea anula fecundația.

Scanned with OKEN Scanner

GESTAȚIA

O dată actul montei încheiat, se trece la aşa-numita perioadă de gestație, care, asemănător celorlalte rase canine, are şi la Caniche o durată de aproximativ 9 săptămâni. Cu toate acestea, durata gestației poate oscila în jurul acestei valori medii cu câteva zile în minus sau în plus. Obişnuit, pentru Caniche-ul de talie mare, durata gestației este cuprinsă între 63 şi 68 de zile, iar la cel de talie mică, gestația este ceva mai scurtă, fiind cuprinsă între 59 şi 62 de zile (tab. 4).

În timpul perioadei de gestație, cățeaua va primi o rație de hrană diferită de cea administrată în perioada de repaus şi în cantitate suficientă, pentru a satisface apetitul animalului. Cățeaua gestantă trebuie să găsească în alimentația oferită tot ceea ce-i este indispensabil propriului organism, cât şi bunei dezvoltări a viitorilor produşi. Fără a intra în detalii, care vor fi tratate la un alt capitol, trebuie să reținem că, în această perioadă, rația va cuprinde o structură cât mai complexă, din care nu vor lipsi carnea, orezul, legumele, fosfatul de calciu, vitaminele etc., astfel ca scheletul cățeilor şi dezvoltarea lor generală să se realizeze în condiții cât mai favorabile.

Obişnuit, cățeaua va primi două tainuri pe zi în cursul primei luni, trei tainuri în a doua lună, cu o creştere proporțională a volumului până în momentul fătării.

În principiu, la capătul a 6 săptămâni de gestație, mamelele sporesc în volum, abdomenul se lasă uşor, mersul animalului devine mai greoi, femela se culcă mai des şi se odihneşte mai mult. Prin palpație se poate sesiza starea de gestație, dar nu se poate determina numărul cățeilor pe care-i poartă mama. După 45 de zile, o ecografie poate confirma numărul viitorilor produşi.

Scanned with OKEN Scanner

PARTURIȚIA SAU FĂTAREA

Pentru a evita orice surprize neplăcute, este bine să ne pregătim din timp pentru acest eveniment, mai ales că, aşa cum spuneam ceva mai devreme, există posibilitatea ca fătarea să aibă loc mai repede decât ne aşteptăm.

Cele mai importante lucruri în această perioadă sunt pregătirea locului de fătare şi pregătirea animalului. În acest sens, se va procura şi confecționa din timp o lădiță specială destinată fătării. În ultimul timp au apărut în comerț mai multe tipuri şi modele de amenajări pentru fătare însă, foarte uşor, se pot confecționa şi în propria noastră casă, caz în care satisfacția personală va fi şi mai mare.

În vederea importantului eveniment care se va derula, vom alege un loc mai retras, mai puțin luminos, cu multă linişte, în care se va amplasa lădița de fătare prevăzută cu un aşternut bogat şi curat. Lădița de fătare va trebui să fie suficient de mare, pentru a permite animalului să stea confortabil, să se poată întoarce uşor, să nu-şi calce puii şi să se relaxeze împreună cu întreaga familie. Se va folosi lemn de esență tare, care să aibă următoarele dimensiuni orientative: 90 cm lungime, 76 cm lățime şi 20-25 cm înălțime. Pereții lăzii nu trebuie să aibă mai mult de 20 cm înălțime, pentru a evita ca mama, obligată să sară pentru a intra în acest spațiu, să rănească micuțele progenituri.

Foarte util este să folosim un fund dublu, deoarece se poate uşor scoate şi curăța. Aşternutul va fi de aşa manieră aranjat încât să nu se adune şi să asfixieze cățeluşii (fig. 22).

Deosebit de important în această perioadă este să ferim locul de fătare de curenți de aer şi să asigurăm un confort termic minim necesar cățeilor în primele zile de viață.

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 4

Calendarul reproducției

DM*-DF**	DM - DF	DM - DF	DM - DF	DM - DF	DM - DF
Ian – Mar	Feb – Apr	Mar –Mai	Apr – Iun	Mai –Iul	Iun –Aug
1- 4	1- 4	1- 2	1- 2	1- 2	1- 2
2- 5	2- 5	2- 3	2- 3	2- 3	2- 3
3- 6	3- 6	3- 4	3- 4	3- 4	3- 4
4- 7	4- 7	4- 5	4- 5	4- 5	4- 5
5- 8	5- 8	5- 6	5- 6	5- 6	5- 6
6- 9	6- 9	6- 7	6- 7	6- 7	6- 7
7-10	7-10	7- 8	7- 8	7- 8	7- 8
8-11	8-11	8- 9	8- 9	8- 9	8- 9
9-12	9-12	9-10	9-10	9-10	9-10
10-13	10-13	10-11	10-11	10-11	10-11
11-14	11-14	11-12	11-12	11-12	11-12
12-15	12-15	12-13	12-13	12-13	12-13
13-16	13-16	13-14	13-14	13-14	13-14
14-17	14-17	14-15	14-15	14-15	14-15
15-18	15-18	15-16	15-16	15-16	15-16
16-19	16-19	16-17	16-17	16-17	16-17
17-20	17-20	17-18	17-18	17-18	17-18
18-21	18-21	18-19	18-19	18-19	18-19
19-22	19-22	19-20	19-20	19-20	19-20
20-23	20-23	20-21	20-21	20-21	20-21
21-24	21-24	21-22	21-22	21-22	21-22
22-25	22-25	22-23	22-23	22-23	22-23
23-26	23-26	23-24	23-24	23-24	23-24
24-27	24-27	24-25	24-25	24-25	24-25
25-28	25-28	25-26	25-26	25-26	25-26
26-29	26-29	26-27	26-27	26-27	26-27
27-30	27-30	27-28	27-28	27-28	27-28
28-31	28- 1 Mai	28-29	28-29	28-29	28-29
29- 1 Apr		29-30	29-30	29-30	29-30
30- 2 Apr		30-31	30- 1 Iul	30-31	30-31
31- 3 Apr		31- 1 Iun		31- 1 Aug	

Scanned with OKEN Scanner

Indiferent unde amplasăm cuşca de fătare, afară în curte, sau în apartamentul de bloc, important este ca să asigurăm în interiorul spațiului o temperatură corespunzătoare. Cățeii, mai ales în primele 3-4 zile de viață, au nevoie

DM - DF	DM - DF	DM - DF	DM - DF	DM - DF	DM - DF
Iul–Sept	Aug–Oct	Sept–Nov	Oct–Dec	Nov–Ian	Dec–Feb
1- 1	1- 1	1- 1	1- 2	1- 2	1- 1
2- 2	2- 2	2- 2	2- 3	2- 3	2- 2
3- 3	3- 3	3- 3	3- 4	3- 4	3- 3
4- 4	4- 4	4- 4	4- 5	4- 5	4- 4
5- 5	5- 5	5- 5	5- 6	5- 6	5- 5
6- 6	6- 6	6- 6	6- 7	6- 7	6- 6
7- 7	7- 7	7- 7	7- 8	7- 8	7- 7
8- 8	8- 8	8- 8	8- 9	8- 9	8- 8
9- 9	9- 9	9- 9	9-10	9-10	9- 9
10-10	10-10	10-10	10-11	10-11	10-10
11-11	11-11	11-11	11-12	11-12	11-11
12-12	12-12	12-12	12-13	12-13	12-12
13-13	13-13	13-13	13-14	13-14	13-13
14-14	14-14	14-14	14-15	14-15	14-14
15-15	15-15	15-15	15-16	15-16	15-15
16-16	16-16	16-16	16-17	16-17	16-16
17-17	17-17	17-17	17-18	17-18	17-17
18-18	18-18	18-18	18-19	18-19	18-18
19-19	19-19	19-19	19-20	19-20	19-19
20-20	20-20	20-20	20-21	20-21	20-20
21-21	21-21	21-21	21-22	21-22	21-21
22-22	22-22	22-22	22-23	22-23	22-22
23-23	23-23	23-23	23-24	23-24	23-23
24-24	24-24	24-24	24-25	24-25	24-24
25-25	25-25	25-25	25-26	25-26	25-25
26-26	26-26	26-26	26-27	26-27	26-26
27-27	27-27	27-27	27-28	27-28	27-27
28-28	28-28	28-28	28-29	28-29	28-28
29-29	29-29	29-29	29-30	29-30	29- 1 Mart
30-30	30-30	30- 1 Dec	30-31	30-31	30- 2 Mart
31- 1 Oct	31- 1 Nov		31- 1 Ian		31- 3 Mart

* DM= data montei; **DF = data fătării

Scanned with OKEN Scanner

de o anumită temperatură pentru a se dezvolta în mod corespunzător. În cazul în care constatăm că nu este o temperatură suficientă în spațiul de fătare, atunci se poate folosi o sursă de încălzire, cum ar fi de exemplu o lampă cu infraroşii, amplasată deasupra lădiței de fătare.

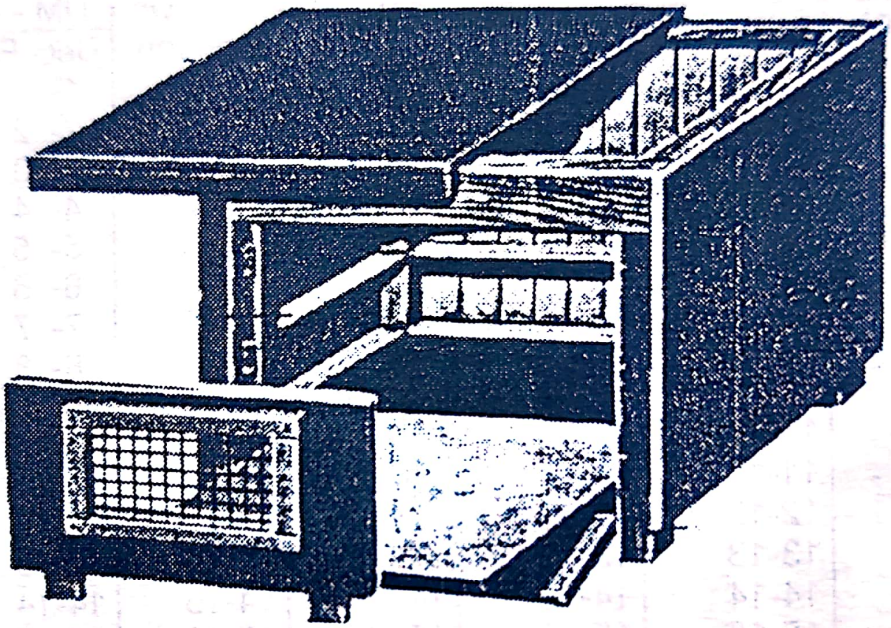

Fig. 22 – Spațiu de fătare

Foarte important este să obişnuim femela cu acest spațiu de preferință cu cel puțin 5-7 zile înainte de fătare, pentru a se acomoda şi accepta acest loc. De asemenea, trebuie să facem precizarea că femela nu-şi va schimba ritmul de viață, iar la plimbările zilnice nu se va renunța în nici un caz, astfel ca tonusul muscular să fie ridicat, iar condiția fizică a femelei să-i permită o fătare uşoară.

O dată ce cățeaua va simți primele simptome precursoare fătării apropiate, ea se va arăta mai irascibilă, mai neliniştită, va căuta mai mult prezența stăpânilor săi, solicitând în mod stăruitor o mai mare afecțiune, făcându-i totodată să înțeleagă că de fapt ea, cățeaua, suferă şi este neliniştită pentru ceea ce urmează. În acest sens, îi vom

Scanned with OKEN Scanner

acorda o mai mare atenție, o vom mângâia mai mult, vom vorbi mai mult cu ea şi ne vom ocupa cu mai multă atenție şi dragoste de viitoarea mamă. Pe cât posibil, vom fi cât mai mult în apropierea ei, o vom supraveghea şi vom căuta să-i oferim cât mai mult confort şi bună dispoziție, satisfăcându-i în această perioadă chiar unele capricii.

Primele semne ale fătării care pot fi uşor sesizate sunt starea de agitație, refuzul hranei, respirația accelerată, uneori oftaturi, schimbarea permanentă a poziției de odihnă şi în esență o neliniște generalizată. Se mai poate sesiza o scurgere de consistență vâscoasă la nivelul vulvei, care de fapt are rolul de a lubrifia căile genitale pentru expulzarea produşilor. Apar contracțiile musculare ale aparatului genital şi eforturi de dilatare a colului uterin, care provoacă la început dureri pentru cățea, care de multe ori geme. Ea se culcă pe o parte a corpului, stând ghemuită, capul fiind apropiat de aparatul genital. Animalul păstrează această poziție până în momentul în care se va începe pierderea lichidelor, după care contracțiile uterului şi ale muşchilor abdominali împing spre în afară una câte una pungile în care se află câte un cățel. Cățeaua, printr-o mişcare rapidă, sparge punga placentară pe care o consumă, rupe cu dinții cordul ombilical, linge rudimentul ombilical şi cățelul pe care-l masează şi îl îndreaptă cu capul spre lanțul mamelonar. Expulzarea învelitorilor fetale are loc imediat după fetuşi, ori câteva minute mai târziu (fig. 23).

Se întâmplă uneori, mai des la primipare, ca femela să nu ştie să-şi degajeze micuții de învelişul placentar destul de repede sau să nu aibă timp pentru această manoperă datorită intervalului scurt dintre două expulzări. În acest caz, de altfel destul de rar, este bine să asistăm femela şi să intervenim dacă este cazul, dar repetăm, numai dacă este necesar.

Cu toate că nu este bine ca toți membrii familiei să efectueze un du-te-vino în timpul fătării, persoana de care

Scanned with OKEN Scanner

este cea mai legată cățeaua este recomandabil să rămână în acest interval lângă ea. În cazul în care femela la eliminarea produşilor rămâne pasivă şi nu acționează asupra eliberării produşilor, ne revine nouă sarcina de efectuare a acestor operațiuni. În acest caz se va sparge învelişul placentar, se va tăia cordonul ombilical la 5-6 cm de abdomen, se vor curăța cavitățile nazale şi bucale de mucozități şi se va şterge cu un prosop cățelul, pentru a-i activa circulația şi a-l usca, după care va fi aşezat la mamele pentru suptul colostrului.

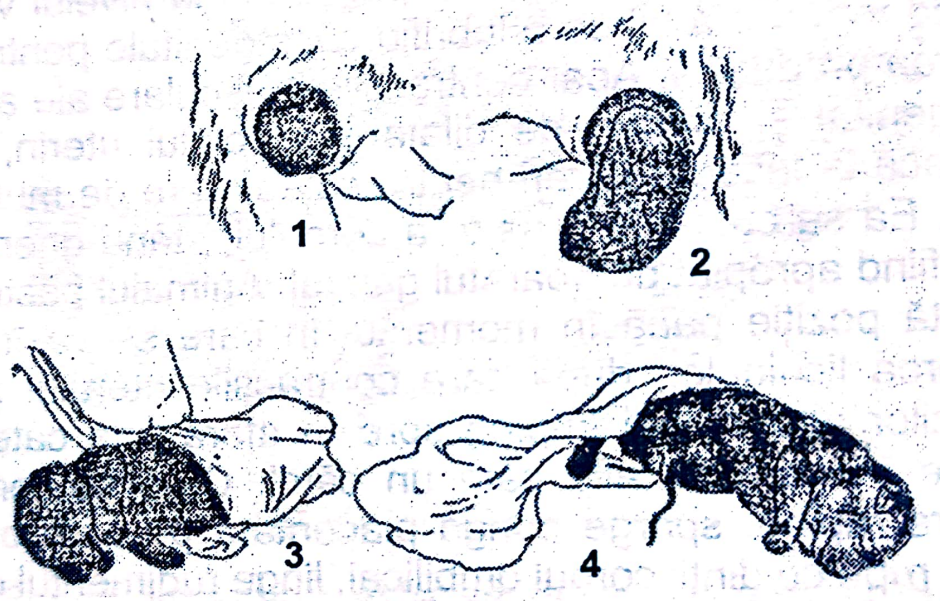

Fig. 23 – Expulzarea fetuşilor:
1 - cățelul acoperit de învelitorile fetale; 2 - poziția cățelului la fătare; 3 - ruperea învelitorilor fetale; 4 - dezvelirea totală a cățelului

Indiferent şi independent de situațiile prezentate ceva mai devreme şi a accidentelor totdeauna posibile, există cățele care îşi mănâncă progenitura. Deşi acest caz este destul de rar, el poate fi cauzat de o hrană necorespunzătoare administrată în perioada de gestație şi, îndeosebi,

Scanned with OKEN Scanner

săracă în calciu sau în săruri minerale sau pur şi simplu o cantitate insuficientă. Această situaţie poate fi însă şi o reacţie a cătelei care suferă mult pentru a făta şi se răzbună astfel fără discernământ asupra cauzei durerii sale. Aşa cum aminteam, în asemenea situaţii vor fi preluaţi căţeii de crescător, parcurgând etapele prezentate anterior şi vor fi depuşi într-un coş sau o mică lădiţă prevăzută cu o cuvertură de lână, sub care a fost amplasată o sticlă umplută cu apă caldă, dar nu fierbinte, pentru ca tinerii subiecţi să nu răcească. O dată terminate durerile fătării, instinctul matern revine la normal şi căţeii vor putea fi redaţi mamei care-i va prelua cu bucurie şi conştiincioasă le va asigura toate îngrijirile necesare. De fapt este bine să separăm căţeii de mamă pentru a nu-i călca sau tasa în timpul fătării, dar această operaţiune se va face cu multă atenţie şi precauţie, deoarece sunt femele care nu mai fată dacă-i sunt luaţi puii sau devin chiar agresive. Atitudinea noastră va ţine cont de particularităţile individuale ale fiecărei cătele, considerent pentru care sfaturile noastre sunt strict orientative şi nu absolute.

De îndată ce a fost eliminat şi ultimul produs, este necesar să îndepărtăm aşternutul murdărit şi să-l schimbăm cu unul curat înainte de a-i depune pentru supt.

Tocmai am vorbit despre o fătare cu derulare relativ normală, însă nu trebuie să uităm că există şi cazuri, mai ales la Caniche-ul mare, când femela face mari eforturi fizice, fără să ajungă la expulzare. În acest caz se va apela de urgenţă la medicul veterinar care va lua măsurile necesare situaţiei apărute. Pentru evitarea unor infecţii ce pot apare mai ales datorită aşternutului necorespunzător, zilnic, în primele zile după fătare, căţeilor li se va badijona restul cordonului ombilical până la uscarea şi căderea acestuia. La locul căderii se va aplica, apoi, un strat uşor de glicerină iodată, operaţie ce se va continua până în momentul în care cicatrizarea va fi complet terminată.

Scanned with OKEN Scanner

săracă în calciu sau în săruri minerale sau pur şi simplu o cantitate insuficientă. Această situaţie poate fi însă şi o reacţie a cătelei care suferă mult pentru a făta şi se răzbună astfel fără discernământ asupra cauzei durerii sale. Aşa cum aminteam, în asemenea situaţii vor fi preluaţi căţeii de crescător, parcurgând etapele prezentate anterior şi vor fi depuşi într-un coş sau o mică lădiţă prevăzută cu o cuvertură de lână, sub care a fost amplasată o sticlă umplută cu apă caldă, dar nu fierbinte, pentru ca tinerii subiecţi să nu răcească. O dată terminate durerile fătării, instinctul matern revine la normal şi căţeii vor putea fi redaţi mamei care-i va prelua cu bucurie şi conştiincioasă le va asigura toate îngrijirile necesare. De fapt este bine să separăm căţeii de mamă pentru a nu-i călca sau tasa în timpul fătării, dar această operaţiune se va face cu multă atenţie şi precauţie, deoarece sunt femele care nu mai fată dacă-i sunt luaţi puii sau devin chiar agresive. Atitudinea noastră va ţine cont de particularităţile individuale ale fiecărei cătele, considerent pentru care sfaturile noastre sunt strict orientative şi nu absolute.

De îndată ce a fost eliminat şi ultimul produs, este necesar să îndepărtăm aşternutul murdărit şi să-l schimbăm cu unul curat înainte de a-i depune pentru supt.

Tocmai am vorbit despre o fătare cu derulare relativ normală, însă nu trebuie să uităm că există şi cazuri, mai ales la Caniche-ul mare, când femela face mari eforturi fizice, fără să ajungă la expulzare. În acest caz se va apela de urgenţă la medicul veterinar care va lua măsurile necesare situaţiei apărute. Pentru evitarea unor infecţii ce pot apare mai ales datorită aşternutului necorespunzător, zilnic, în primele zile după fătare, căţeilor li se va badijona restul cordonului ombilical până la uscarea şi căderea acestuia. La locul căderii se va aplica, apoi, un strat uşor de glicerină iodată, operaţie ce se va continua până în momentul în care cicatrizarea va fi complet terminată.

Scanned with OKEN Scanner

După ce fătarea s-a încheiat, femela va fi scoasă afară să-şi facă nevoile, iar la întoarcere se va toaleta cu apă călduță şi un uşor dezinfectant, pe toată regiunea trenului posterior, pe mamele şi pe bot. După ce sunteți convinşi că totul decurge normal, se va lăsa cățeaua în linişte pentru a se odihni după travaliul depus.

ALĂPTAREA

Cățeii se nasc cu ochii închişi, fără posibilitatea de a auzi, fără a putea mirosi, singura posibilitate de orientare în primele zile este recepția termică, care facilitează direcționarea spre mamă şi glandele mamare. Momentul suptului primelor picături de colostru este determinant pentru buna dezvoltare ulterioară. Laptele colostral are un rol laxativ, dar cel mai important rol îl are în asigurarea anticorpilor protectori în acest stadiu contra diferitelor maladii. În primele zile, noile progenituri dorm aproape continuu şi nu se trezesc decât pentru a se hrăni. În acest regim particular, ei cresc foarte repede, astfel că la finele primei săptămâni îşi dublează greutatea.

Cățeaua nu-i părăseşte deloc în această perioadă, fiind ocupată fără încetare să-i curețe şi să-i hrănească. În perioada cât progenitura se hrăneşte numai cu lapte matern, cățeaua le consumă şi excrementele, astfel că tot timpul cuibul este curat. Pe durata alăptării, cățeaua părăseşte cu greu şi numai la insistențele noastre, cuibul. Trebuie însă să o obligăm să iasă, nu numai pentru a-şi face nevoile, ci şi pentru a-şi menține tonusul muscular, a lua aer curat şi a executa puțină mişcare. Nu vă speriați dacă în primele zile veți observa o scurgere de culoare deschisă la nivelul vulvei, ea este de natură fiziologică, şi treptat va dispărea.

Scanned with OKEN Scanner

Asigurarea apei proaspete la discreție este obligatorie pentru sănătatea şi secreția laptelui cățelei, dar recomandăm să se mai administreze de câteva ori pe zi lapte călduț în care se poate adăuga ceai şi chiar cafea dacă ea pare obosită.

Acest regim lejer în primele 24 de ore, la care se adaugă numai hrană solidă, va evita o creştere importantă a cantității de lapte care ar gâtui mamelele, deoarece, la acest moment, căței consumă încă foarte puțin. În cazul în care la început nu toate mamelele sunt utilizate, mai ales dacă numărul cățeilor este redus, va trebui să încercăm să le mulgem noi, astfel ca ele să nu se înfunde, sau să obligăm căței să consume lapte prin rotație de la toate sfârcurile. După 2-3 zile în care procedăm astfel şi supraveghem modul de comportare a cățeilor, ei vor consuma singuri de la toate mamelele. După primele 24 de ore de dietă, cățeaua poate primi mese din ce în ce mai consistente, în funcție de dezvoltarea şi numărul cățeilor pe care trebuie să-i hrănească (fig. 24).

Să nu uităm că în primele 4 zile de viață este bine să se efectueze tăierea cozii şi îndepărtarea pintenilor, operație executată de medici veterinari specializați în acest sens.

Dacă mama primeşte o hrană consistentă cantitativ şi calitativ, se constată curând că progenitura este vioaie, subiecții sunt plini de vigoare, iar dezvoltarea lor este rapidă. Din hrana mamei nu vor lipsi: carnea, orezul, ouăle, laptele, pastele făinoase, calciul şi pudra sau făina de oase, care se vor regăsi în laptele matern. Trebuie să menționăm că aceste produse se vor administra cu moderație, mai ales calciul, deoarece o cantitate prea mare ar putea dăuna sănătății cățelei, şi i-ar putea provoca serioase indispoziții.

În cazul în care cățeii sunt atinşi de diaree, va fi sigur un semn al enteritei. Pentru a-i vindeca este suficient să-i supunem la o dietă timp de o zi şi să verificăm şi să schimbăm hrana mamei, care ar putea fi cauza acestei indispoziții.

Scanned with OKEN Scanner

Fig. 24 – Femelă alăptând cățel

Dacă din motive diverse laptele mamei se produce într-o cantitate insuficientă, sau lipseşte, trebuie să recurgem foarte rapid la alăptarea suplimentară sau artificială, aspect pe care-l vom detalia la un capitol următor.

Să mai notăm un detaliu care nu este lipsit de importanță şi de care trebuie să ținem cont în această perioadă. De îndată ce dinții încep să apară, cățeii, în timpul suptului, înțeapă mamelele care sunt astfel supuse la fiecare supt la traumatizări. Pentru a limita şi a evita această suferință, trebuie să aplicăm un antiseptic pe toată partea sensibilă şi iritată a mamelelor. Acest tratament se foloseşte şi în cazul în care cățeii presează mamelele cu ajutorul lăbuțelor şi a unghiilor deosebit de ascuțite. Pe lângă unguentul antiseptic, li se vor scurta şi pili unghiile cățeilor, pentru că în caz contrar, cățeaua le-ar putea interzice suptul.

Scanned with OKEN Scanner

ÎNȚĂRCAREA

Când subiecții Caniche ating vârsta de 6 săptămâni, uneori chiar mai devreme, cățeaua, care până atunci a fost extrem de atașată şi constantă cu ei, îi neglijează şi le reduce accesul la supt. Ea nu mai revine la progenitura sa decât de 3-4 ori de zi, atunci când glandele mamare sunt pline cu lapte. Aproximativ în această perioadă debutează înțărcarea. Până la această dată, cățeii au primit deja o rație lactată suplimentară, iar de la vârsta de 3 săptămâni şi alte componente alimentare. Trebuie să facem precizarea că unei femele din această rasă, ca să-şi poată creşte singură şi corespunzător cățeii până la vârsta de 6 săptămâni, nu ar trebui să-i lăsăm mai mult de trei căței. Din acest considerent, intervenim încă de la vârsta de 3 săptămâni cu hrană suplimentară, dacă numărul lor este mai mare.

Înțărcarea trebuie să se facă întotdeauna în mod progresiv, pentru a nu dăuna dezvoltării corespunzătoare a cățeilor. În acest sens, cățeii vor beneficia de lapte fiert administrat în recipiente stabile, a căror igienizare va trebui să fie cât mai meticuloasă. Se va începe tot în acest timp să li se administreze supe uşoare compuse din amestecuri de orz, griş şi făină. O alimentație uşoară şi foarte nutritivă pentru căței este aceea compusă din: fulgi de ovăz care pot fi îndulciți şi completați cu carne tocată, cantitate ce variază după categoria de vârstă. Pentru început, aceste proporții vor prezenta variații de la 1 la 3 linguriţe pe cap de animal. Vom avea grijă ca în acest amestec să introducem ulei de peşte în cantitate ce va depinde de mărimea cățeilor. Este, de asemenea, oportun să se mai adauge fosfat de calciu, deoarece această rasă, trebuie să aibă un schelet puternic, care să dea aspectul unui câine viguros şi nu a unui câine rahitic, nici chiar pentru varietatea pitică.

Este de reținut că, în general, alăptarea se încheie spre vârsta de 2 luni, chiar dacă unele cățele întreținute

Scanned with OKEN Scanner

foarte bine şi cu capacitate de alăptare ridicată, pot depăşi această limită.

ALĂPTAREA SUPLIMENTARĂ ŞI ARTIFICIALĂ A CĂŢEILOR

Există situaţii în care, din diverse motive, cătei sunt privaţi de posibilitate de a suge corespunzător de la mamă, fie pentru că a murit, fie că nu are lapte sau are insuficient. În astfel de situaţii, nu avem altă posibilitate decât să hrănim cătei artificial, iar dacă laptele este insuficient, să îi hrănim suplimentar.

Dacă cantitatea de lapte nu este suficientă şi în corelaţie directă cu evoluţia masei corporale, se impune să se intervină cât mai rapid cu o alăptare artificială complementară. Hrana complementară laptelui matern trebuie să fie cât mai apropiată de a rasei respective, să aibă o digestibilitate ridicată, să fie apetisantă şi cu o valoare biologică ridicată, care să favorizeze o dezvoltare corespunzătoare a cătei.

Obişnuit, hrana complementară are la bază laptele de vacă, cel mai uşor de procurat, în care se introduc o serie de ingrediente care îmbunătăţesc valoarea biologică a acestuia şi îl fac să fie acceptat de cătei. Această formă de alăptare, fiind complementară, trebuie bine moderată, mai ales pentru subiecţii prea ardenţi. Pentru aceasta se vor folosi biberoane de dimensiuni mici, care vor fi foarte curate şi sterilizate după fiecare utilizare. La început, în primele 2 săptămâni, se vor distribui raţii suplimentare la 2 ore, apoi, de la 2 săptămâni, la interval de 3 ore, iar apoi la 4-5 ore. O dată ce subiecţii vor vedea şi auzi corespunzător se va trece la obişnuirea cu consumul din recipiente şi se vor suprima biberoanele. Obişnuirea cătei cu suptul la biberon se face foarte uşor şi rapid.

Scanned with OKEN Scanner

Uneori se constată la căței cazuri de diaree, afecțiune ce se produce când micuțele creaturi şi-au supraîncărcat stomacurile şi sunt astfel victime ale unei prea mari lăcomii. Subiectul afectat va fi pus la dietă şi plasat la distanță de cățea, într-un coş sau o cutie prevăzută cu o cuvertură şi cu o sursă de căldură. În perioada următoare se va consuma doar zeamă de orez şi ceai până la reîntoarcerea la normal. În primele zile după restabilirea sa se va continua să i se dea zeamă de orez şi ceai, independent de rația alimentară administrată.

În ultimul timp, în țările vestice, semnalăm utilizarea laptelui pudră de cățea, care se poate procura din farmaciile specializate. El este uşor de preparat şi prezintă marele avantaj că este mai asimilabil comparativ cu laptele de vacă. Totuşi, fiind la un preț destul de ridicat, nu este la îndemâna tuturor celor care ar avea nevoie de această pudră, folosindu-se mai mult la canichii pitici.

Indiferent de rețeta adoptată, hrana complementară laptelui matern trebuie să aibă o digestibilitate ridicată, să fie apetisantă şi cu o valoare biologică cât mai apropiată de a laptelui matern.

De-a lungul timpului am testat mai multe rețete, dintre care cele prezentate în continuare, în tabelul 5, au dat rezultatele cele mai bune şi apropiate de alăptarea naturală.

Indiferent de rețeta pe care o vom alege este important ca amestecul ingredientelor să se facă cât mai complet, la o temperatură cuprinsă între 38 şi 40°C şi administrat pe cât posibil în vase individuale şi stabile. După obişnuirea cățeilor cu acest tip de hrană complementară, care se poate face doar de la vârsta de 3 săptămâni, treptat se poate introduce la început zeamă de carne şi apoi carne de pasăre fiartă sub formă de pastă. De la o lună se mai pot introduce zarzavaturi sub formă de pastă, cu mențiunea că şi zeama de la fierberea zarzavaturilor se va include în aceste rețete.

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 5

Rețete de hrană complementară administrată cățeilor (BUD I., 1988)

Structura	Rețeta I	Rețeta II	Rețeta III
Lapte de vacă cu grăsime 3-4%	400 ml	–	300 ml
Lapte praf	–	50 g	–
Gălbenuş de ou	2 buc.	2 buc.	3 buc.
Ulei de soia	50 ml	–	50ml
Smântână	–	1 linguriță	–
Brânză de vacă slabă	450 g	–	300 g
Zarzavat	–	–	50 g
Zeamă de orez	50 ml	50 ml	50 ml
Vit. A, E, B complex	20 g	–	15 g
Polimineralizant	–	1 pastilă	1 linguriță
Complex polivitaminic buvabil	–	0,5 ml	–

Există însă şi situații când singura şansă pentru a salva unele exemplare care au rămas fără mamă sau provin din cuiburi cu exemplare prea multe, este de a folosi alăptarea artificială. Trebuie să facem precizarea că reuşita acestei acțiuni depinde de modul în care aducem înlocuitorul de lapte cât mai aproape de compoziția chimică a laptelui matern.

Este foarte important de reținut că administrarea laptelui de vacă în stare naturală, fără a fi îmbogățit, poate fi inutilă, deoarece acesta este sărac în lipide şi proteine, comparativ cu al cățelei, considerent pentru care se impune să fie completat cu o serie de ingrediente, astfel încât să răspundă cerințelor biologice ale cățeilor. Din aceste considerente, laptele de vacă trebuie îmbogățit în grăsimi, săruri minerale, proteine şi vitamine.

Scanned with OKEN Scanner

Pe lângă cele menționate, înlocuitorul de lapte trebuie să mai aibă în vedere, printre altele, concentrația substanței uscate, care trebuie să fie de 25-26% şi care se poate realiza prin utilizarea laptelui praf şi a celorlalte componente, aşa cum se poate vedea din datele tabelului 6.

Tabelul 6

Structura unor rețete folosite în alăptarea artificială (BUD I., 1995)

Varianta I		Varianta a II-a	
Specificare	Cantitate	Specificare	Cantitate
Lapte de vacă	800 ml	Lapte praf	200 g
Smântână dulce	200 ml	Smântână dulce	400 ml
Zeamă de orez	200 ml	Zeamă de orez	400 ml
Gălbenuş de ou	2 buc.	Gălbenuş de ou	4 buc.
Ulei de soia	50 ml	Ulei de soia	70 ml
Săruri minerale	10-15 g	Drojdie de bere	20 g
Făină de oase	10-12 g	Premix vitamino-mineral	30 g
Suc de legume	50 ml	Suc de morcovi	400 ml

În cea de-a doua variantă este necesar ca laptele praf să fie diluat cu apă la temperatura de 55°C, bine omogenizat, la care apoi se adaugă treptat celelalte ingrediente. În momentul administrării înlocuitorului de lapte, acesta trebuie să aibă o temperatură care să se situeze între 38 şi 40°C, o temperatură mai ridicată sau una mai scăzută poate produce disconfort cățeilor.

Scanned with OKEN Scanner

ALIMENTAȚIA LA CANICHE

Trebuie să admitem că hrana reprezintă o necesitate vitală, în lipsa căreia, organismul nu poate să se dezvolte, să supraviețuiască şi să se perpetueze. A o administra la întâmplare, în funcție de ceea ce mănâncă stăpânul sau din ce rămâne de la stăpân, înseamnă a confunda animalul cu un container care poate înghiți tot. Aşa cum afirmam şi în alte publicații despre câini, erorile alimentare trebuie combătute, evitate, astfel ca să nu transformăm pe cel mai bun prieten la nostru în „câine container". Cantitatea de hrană consumată de câine trebuie să asigure în primul rând nevoile energetice şi nutritive pentru a-i menține starea de sănătate şi confortul biologic. Trebuie să admitem că nu este absolut necesar ca aportul zilnic de substanțe plastice şi energetice să corespundă cu exactitate cerințelor. Câinii, ca de altfel şi alte animale, au posibilitatea şi capacitatea de a stoca surplusul de substanțe nutritive în țesutul organismului în condițiile în care aportul lor depăşeşte necesitățile. Tot atât de adevărat este şi faptul că atunci când hrana este insuficientă sau cu valoare biologică scăzută, câinele apelează la rezerve pentru a-şi acoperi necesitățile. Unele substanțe, cum sunt vitaminele hidrosolubile şi aminoacizii, nu pot fi stocate, sau doar în cantități foarte mici.

Avertizăm pe toți crescătorii acestei superbe rase, că ea este poate cea mai vulnerabilă dintre toate rasele de câini la o alimentație necorespunzătoare şi cea mai predis-

Scanned with OKEN Scanner

pusă la obezitate. Un câine obez este tot atât de dizgrațios şi vulnerabil la diferite boli ca şi un om atins de această stare. Pentru a aprecia dacă hrana administrată este adecvată exemplarului pe care-l creşteți cu atâta dragoste, cel mai bun criteriu este de a privi exigent şi obiectiv aspectul şi starea lui de sănătate. În cazul în care pielea este sănătoasă, blana lucioasă şi deasă, animalul este foarte activ şi nici prea gras, nici prea slab, atunci înseamnă că prietenul dumneavoastră beneficiază de un regim alimentar adecvat.

Din aceste considerente şi ținând cont de spațiul extrem de limitat de care dispunem, vom încerca să prezentăm doar câteva repere care să reprezinte un punct de plecare pentru proprietarul unui Caniche, prin care să obțineți cele mai elementare informații despre necesitățile, cantitățile şi modul de administrare a hranei. Pe baza informațiilor ce vor fi prezentate şi urmărind cu atenție răspunsul animalului la hrana administrată, proprietarul va fi în măsură să decidă creşterea sau scăderea cantității de hrană, precum şi intervenirea în structura rației, în conformitate cu cerințele biofiziologice ale companionului. Este foarte adevărat că ne vom adresa doar subiecților întreținuți în spații închise, ținând cont că această rasă, în marea majoritate a ei, excepție făcând doar tipul mare, se întreține în casă sau în apartament.

O dată cu înțărcarea, alimentația câinelui se schimbă radical, diferențiindu-se în funcție de vârstă, starea fiziologică, efort şi stare de sănătate.

HRĂNIREA CĂȚEILOR

Utilizarea altor alimente alături de lapte începe înainte de înțărcare. Unii crescători obişnuiesc să administreze cățeilor cantități mici de hrană, introducând-o în cavitatea

Scanned with OKEN Scanner

bucală chiar de la vârste mici. Pe lângă faptul că este o muncă destul de laborioasă, ea nu aduce practic avantaje cățeilor. Obişnuirea normală a cățeilor cu alte alimente poate începe de la vârsta de 21-25 de zile, când aceştia devin activi şi încep să se deplaseze şi să exploreze spațiul înconjurător. De la această vârstă, cățeii pot să consume hrană semisolidă şi uşor digestibilă, dar bine mărunțită. Pentru a stabili competiția între căței este bine ca să administrăm hrana împărțită în 3-4 vase de dimensiuni mici care să permită accesul puilor la hrană.

După fătare, timp de 3-4 săptămâni, cățeii se hrănesc în exclusivitate cu lapte, perioadă în care se desăvârşeşte şi se maturizează sistemul digestiv şi imun al descendenților, astfel încât ei sunt capabili să facă față unor noi surse de substanțe nutritive.

Începând de la vârsta de 5-6 săptămâni, cățeii pot fi hrăniți cu unul sau mai multe tipuri de hrană. Cățeii au nevoie în această etapă de vârstă de un aport energetic de două sau trei ori mai mare decât al adultului, raportat la greutatea corporală. Câinele este prin natura lui foarte lacom, de aceea nu poți avea încredere în el în această privință, deoarece nu-şi va regla niciodată consumul de hrană. În prezent, există pe piață numeroase produse speciale destinate cățeilor, care se diferențiază atât prin componentele înglobate, cât şi prin valoarea biologică a acestora. Din acest punct de vedere este bine ca în momentul în care dorim să cumpărăm hrană pentru cățel, să analizăm cu mult discernământ compoziția chimică şi mai puțin prețul, chiar dacă nici acesta din urmă nu ne poate lăsa indiferenți. În prima etapă este bine să utilizăm fie conserve special destinate, fie hrană uscată înmuiată în lapte.

Începând cu vârsta de patru săptămâni, cățeilor trebuie să li se asigure 4-5 mese pe zi, în funcție de calitatea şi volumul acestora. Cantitatea de hrană administrată trebuie să fie în strânsă interdependență cu greutatea subiecților,

Scanned with OKEN Scanner

cu activitatea pe care o desfăşoară şi, nu în ultimul rând, cu temperatura mediului ambiant.

Cățelul nu trebuie să aibă un ritm de creştere prea rapid (forțat), dar nici unul prea încet. O raţie echilibrată sub raport cantitativ şi calitativ are drept rezultat o dezvoltare optimă atât a scheletului cât şi a masei musculare. Se apreciază că pentru rasa Caniche sunt necesare zilnic 250 kcal / kg, până la atingerea greutății care reprezintă 50% din cea de adult.

Este ştiut că, în general, cățeii produc fecale mai moi comparativ cu adulții, iar acest fapt este datorat cantităților mai mari de hrană pe care le consumă raportat la talia lor. Din acest considerent, pentru hrănirea cățeilor se recomandă mese mai frecvente şi în cantități mai mici.

Indiferent dacă mai consumă lapte de la mamă, se impune ca de la 3-4 săptămâni să se introducă în raţia cățeilor carne fiartă şi măcinată sub formă de pastă, care va fi consumată cu mare plăcere. De asemenea, nu poate lipsi din hrana cățeilor sucul de carne în amestec cu zarzavaturi, orez fiert şi lapte praf. Dacă pe parcursul administrării hranei complementare apare diareea, se va întrerupe imediat administrarea ei şi se va combate diareea cu zeamă de orez, morcovi sau produse farmaceutice antidiareice. Până la 5-6 săptămâni se trece la înțărcarea cățeilor şi la valorificarea lor, de obicei pe bază de prenotări. Nu trebuie să uităm că această specie este în primul rând carnivoră, iar carnea este indispensabilă pentru menținerea animalelor într-o stare bună de sănătate, considerent pentru care se impune să nu lipsească din raţia zilnică administrată.

În ultimii ani se foloseşte pe scară largă hrană granulată, care asigură necesitățile organismului, însă este indicat ca la anumite intervale să se schimbe marca. Există şi indivizi, este adevărat puțini la număr, care acceptă greu schimbarea hranei, iar în acest caz nu este oportun să insistați.

Scanned with OKEN Scanner

Deoarece nu toți proprietari de câini au posibilitatea de a-şi hrăni companionii cu hrană granulată sau conserve fabricate strict pentru câini, vom puncta câteva elemente legate de principalele componente ce intră în hrana zilnică a câinelui.

După cum aminteam ceva mai devreme, câinele este o specie cu predilecție carnivoră, dar în timp a devenit treptat omnivoră, cu mențiunea că şi în prezent ponderea în hrana zilnică trebuie să o dețină tot carnea (60%). Carnea administrată Caniche-ului poate să provină de la bovine, cai, oi, pasăre, iepure de casă şi este total contraindicată carnea de porc. Tot în această categorie putem include conservele de carne, mezelurile, pasta de carne şi tocătura. Contrar multor păreri a unor neavizați, carnea poate fi administrată şi în stare crudă, fiind chiar mai valoroasă comparativ cu cea fiartă sau prăjită, dar numai în condițiile în care proveniența este cunoscută, la fel ca şi calitatea ei. Cercetările recente au scos în evidență diferențe semnificative sub raportul valorii nutritive între carnea crudă şi cea fiartă, ultima având o valoare mai redusă cu cel puțin 30%. O fierbere a cărnii pe o durată mai lungă poate reduce şi mai mult valoarea biologică a acesteia. Nu se recomandă administrarea cărnii de porc sau a celei cu un conținut ridicat de grăsime, deoarece este foarte greu asimilabilă, produce efecte secundare şi, în plus, nu este indicată pentru ficatul extrem de sensibil al câinelui. O ierarhizare a surselor de proveniență şi a modului de administrare, situează pe primul loc carnea crudă, de preferință de bovine, apoi de cabaline, ovine etc., urmată de cea prăjită parțial, apoi cea friptă şi pe ultimul loc cea fiartă. Administrarea numai de carne crudă nu este indicată, deoarece imprimă câinelui un miros greu, specific, considerent pentru care se va administra şi pregătită altfel (fiartă, friptă etc.). Şi carnea de peşte poate fi administrată câinelui, dar numai după o prealabilă dezosare şi numai de la

Scanned with OKEN Scanner

peşti cu cantităţi nu prea mari de grăsimi şi în cantităţi rezonabile.

Organele provenite de la diferitele specii de animale sunt deosebit de valoroase în alimentaţia câinelui prin aportul deosebit de vitamine, proteine şi săruri minerale. Ele pot fi administrate în stare crudă, dar în cantităţi reduse, deoarece pot provoca tulburări gastrointestinale prin fermentare şi cu predilecţie atunci când se administrează cantităţi mari de ficat sau splină.

Carnea şi organele trebuie tocate nu prea mărunt, dar oasele se administrează în stare naturală. Dacă avem rezerve asupra provenienţei, le vom fierbe, însă şi apa în care s-au fiert poate participa la pregătirea hranei. Dacă totuşi vom procura oase de dimensiuni mai mari, le vom mărunţi, însă nu vom înlătura măduva, care este mult apreciată de companionul nostru. Oasele asigură necesarul de calciu şi fosfor, ajută la întreţinerea dentiţiei, la schimbarea dinţilor de lapte şi, în plus, fac o plăcere deosebită câinelui. Nu trebuie însă să exagerăm cu administrarea oaselor, deoarece în cantitate mare conduc la o intoleranţă intestinală şi la constipaţii, iar după vârsta de 5-6 ani, administrarea lor se va face cu o mai mare prudenţă, deoarece efectele menţionate sunt şi mai evidente. Oasele fierte nu mai conţin elemente nutritive, iar cele de pasăre sau peşte sunt foarte periculoase.

Ouăle reprezintă pentru câine unul dintre cele mai preferate componente ale hranei, datorită valorii nutritive, cât şi a digestibilităţii ridicate pe care o au. Se recomandă să administrăm ouăle în amestec cu laptele crud, îmbogăţind astfel nivelul proteic, lipidic, vitaminic şi mineral al raţiei. Este preferabil să se administreze numai gălbenuşul, nu şi albuşul, care pe lângă faptul că este greu digestibil, are şi proprietatea de a fixa unele vitamine care sunt eliminate din organism.

Scanned with OKEN Scanner

Laptele provenit de la orice specie domestică, constituie un aliment deosebit de valoros şi important pentru organismul câinelui. În mod obişnuit, el nu trebuie să lipsească din alimentaţia tineretului, dar el trebuie îmbogăţit în grăsimi, astfel ca să se apropie de valoarea celui provenit de la cătea. Cu mult succes se pot administra şi derivate ale laptelui, care sunt consumate cu multă plăcere de câine. Dintre derivate putem menţiona iaurtul, sana, caşcavalul, urda, zerul, brânza, însă se vor evita brânzeturile frământate sau cele cu adaos de substanţe picante, care sunt greu tolerate de organismul câinelui. Laptele şi derivatele acestuia aduc un aport substanţial de calciu, proteine şi vitamine liposolubile (A, D, E, K) atât de necesare organismului animal, considerent pentru care ele trebuie să fie administrate tuturor categoriilor de vârstă, fără însă a depăşi 10-15% din raţia zilnică. La exemplarele adulte, nu se va exagera cu acest produs, pentru a nu provoca procese fermentative care, de obicei, sunt urmate de diaree, dar nici nu se va exclude din raţie, aşa cum procedează unii atotştiutori. Grăsimile animale, cu excepţia celei de porc, se vor administra numai în situaţiile în care câinele este supus unor eforturi mari (concursuri sportive) sau este întreţinut în condiţii de temperatură scăzută.

Pastele făinoase ocupă un loc important în alimentaţia companionului nostru, dar fără a exagera, deoarece pot conduce, în asemenea situaţii, la dezvoltarea unui abdomen exagerat, reduc din vitalitate, organismul se „uzează" mai repede şi îmbătrâneşte înainte de vreme. Pastele făinoase se administrează de preferinţă în amestec cu produse de origine animală, în unele zile fiind bine să le suprimăm sau să le excludem numai din anumite tainuri.

Cerealele, prin conţinutul lor în amidon, aduc în esenţă energie, trebuind foarte bine fierte, situaţie în care se ridică digestibilitatea lor. În acest sens, fulgii de porumb sunt foarte eficienţi, precum şi mămăliga, care este foarte bine

Scanned with OKEN Scanner

tolerată de câine şi, în plus, ajută şi reglează tranzitul intestinal.

Pâinea poate intra în mod curent în alimentaţia companionului nostru, dar nu se va exagera sub aspect cantitativ, în plus ea se va administra sub formă veche şi nu proaspătă, mai bine uscată sau prăjită, pentru că astfel ea serveşte şi la întreţinerea danturii.

Orezul reprezintă garnitura ideală pentru câine în toate raţiile la care se utilizează carnea, având o digestibilitate mulţumitoare şi, în plus, ajută la tranzitul intestinal. Cartofii, fasolea, mazărea, varza sau conopida sunt greu digerate şi nu vor intra în raţia câinelui decât accidental şi în proporţii reduse.

Caniche-ul preferă dulciurile, însă ele duc la îngrăşarea animalului, considerent pentru care nu se vor administra sub nici o formă. Ciocolata, prăjiturile, bomboanele să nu fie administrate exemplarului nostru nici chiar în ocazii deosebite.

Câinele poate consuma în cantităţi reduse şi unele legume verzi, cum sunt: salata, morcovii, fasolea verde, spanacul, ardei graşi, dar înglobate în alte alimente. Ele au un rol important de diluanţi energetici, care reglează volumul raţiei şi uşurează tranzitul intestinal. De asemenea, ele sunt necesare şi utile, atunci când nevoile organismului sunt reduse sau în condiţiile în care câinele este ameninţat cu constipaţie sau obezitate. Obişnuit se opăresc sau se fierb şi apoi se amestecă cu restul raţiei pentru a evita refuzurile. Pentru a preveni deficienţele în acizi graşi esenţiali şi în săruri minerale şi vitamine, se poate administra zilnic câte o linguriţă de ulei de masă, drojdie uscată şi premix vitamino-mineral. Uleiul de masă furnizează acizi graşi esenţiali, în special cel de floarea-soarelui, dar mai ales cel provenit din măsline sau sâmburi de strugure. Drojdia uscată aduce un aport substanţial de vitamina B şi, în plus, contribuie la procesele metabolice de la nivelul tractusului

Scanned with OKEN Scanner

digestiv, iar premixul vitamino-mineral, completează deficitul de calciu în care carnea şi celelalte componente de origine vegetală sunt mai sărace, precum şi vitaminele, care adesea se găsesc în condiţii insuficiente.

Ocazional, câinele consumă şi fructe, dintre care putem aminti: prunele, cireşele, căpşunile, caisele, piersicile, perele şi pepenele verde, toate acestea având efecte benefice în reglarea tranzitului intestinal.

Trebuie să facem precizarea că ceea ce noi nu am consuma este bine să nu-i oferim nici câinelui. Resturile preparatelor noastre foarte condimentate sau cele uşor alterate nu sunt indicate nici prietenului nostru. Aşa cum noi avem unele preferinţe şi câinele poate avea, iar în cazul refuzurilor ei se comportă asemănător cu noi oamenii.

Sub raport cantitativ, trebuie să avem în vedere în primul rând greutatea şi starea de întreţinere şi apoi alte elemente (tabelul 7). Recipientul în care se administrează hrana, dacă a fost lins de patrupedul nostru, ne confirmă că am alcătuit bine, atât cantitativ, cât şi calitativ, hrana. Dacă după terminarea tainului, câinele se uită la noi cu ochi rugători sau eventual latră, atunci la următorul tain vom putea creşte puţin raţia. În cazul în care observăm o tendinţă de îngrăşare este necesar să reducem raţia în mod treptat, să administrăm hrana la ore foarte precise şi să introducem postul negru o dată pe săptămână.

În funcţie de efortul depus, cantitatea stabilită pentru întreţinere se multiplică după cum urmează:

– la o oră de efort mediu = cantitatea de bază x 1,2;
– 5-6 ore de efort mediu = cantitatea de bază x 1,3;
– 5-6 ore efort maxim = cantitatea de bază x 2,5;
– efort mediu la temperaturi de sub 0°C = cantitatea de bază x 1,3–1,5.

În stabilirea cantităţilor de hrană se va avea în vedere şi calitatea şi structura conservelor, granulelor sau a hranei pregătite de crescător.

Scanned with OKEN Scanner

Tabelul 7

Cantităţile aproximative de hrană în funcţie de modul de prezentare şi greutatea câinelui

Greutatea corporală (kg)	Cantitatea de aliment		
	Conservă (buc.)	Granule (g)	Umedă (g)
1–3	1/2	60–80	150–250
3–6	3/4–1,0	80–115	280–480
6–10	1,0–1,5	115–200	500–670
10–15	1,5–2,0	200–250	700–1000
15–20	2,0–3,0	250–320	1000–1300

Ne simţim obligaţi să repetăm că această rasă îşi păstrează caracterele şi performanţele numai în condiţiile în care hrana este foarte bine controlată şi dirijată, altfel există şansa ca exemplarul nostru să devină foarte obez.

CANICHE-UL ŞI OBEZITATEA

Obezitatea reprezintă o îngrăşare în exces, ce corespunde unui excedent de grăsimi de rezervă, astfel că greutatea corporală depăşeşte cu 15-25% optimul prevăzut de standardul rasei. La această rasă mai mult de 25% din exemplare sunt atinse de această maladie, deoarece, pe lângă lipsa noastră de atenţie şi controlul periodic, exemplarele, din cauza lipsei de mişcare, nu au posibilitatea de reglare a consumului de energie şi, respectiv, a celui de hrană. Trebuie să mai reţinem că femelele au o predispoziţie mai ridicată comparativ cu masculii. Cei bătrâni, sedentari, cei castraţi şi cei hrăniţi în exces sunt primii care pot fi atinşi de această maladie.

În funcţie de modul de administrare a hranei, câinele poate primi raţia sub formă umedă, semiumedă şi uscată. Hrana administrată umed, se caracterizează printr-un procent ridicat de apă (65-80%), fiind varianta cea mai puţin

Scanned with OKEN Scanner

recomandată la câine, deoarece conduce la dezvoltarea exagerată a abdomenului şi la deprecierea esteticului. Alimentele semiumede au un conținut mai redus de apă (30-65%) şi sunt reprezentate de unele semiconserve, pastă de carne şi produse de carne, preferate şi deosebit de bine acceptate de câine. Alimentele uscate au un conținut de maximum 13-15% apă, fiind în mod obişnuit compuse din făinuri de carne şi peşte, turte de cereale, pâine uscată, biscuiți etc. Hrana uscată este ideală pentru câinele plecat cu stăpânul său în concedii, excursii etc., dar nu se recomandă trecerea la hrănirea în exclusivitate cu granule.

În continuare vom prezenta câteva modele de raţii care se administrează rasei Caniche în funcție de vârstă, greutate şi stare fiziologică. Trebuie să facem precizarea că modelele de raţii nu sunt fixe, ci ele trebuie să fie cât mai flexibile şi variate de la o etapă la alta, de la un individ la altul

Orientativ, cantitatea de hrană administrată la Caniche, în funcție de greutatea acestuia, este prezentată în tabelul 8.

Tabelul 8

Cantitatea orientativă de hrană necesară la rasa Caniche în funcție de greutatea corporală

Nr. crt.	Greutatea câinelui (kg)	Cantitatea de hrană (g)	Raport cal/kg
1	Tineret (1-3)	150–250	115–145
2	Caniche pitic (3-6)	280–480	110–85
3	Caniche mic (6-10)	500–670	80–72
4	Caniche mijlociu (10-15)	700–1000	70–60
5	Caniche mare (15-20)	1000–1300	60–52

Trebuie să facem precizarea că aceste cantităţi orientative sunt calculate pentru întreținere, iar în cazul în care

Scanned with OKEN Scanner

câinele este supus unor eforturi de dresaj sau concursuri, hrana se suplimentează în mod adecvat.

S-a constat statistic că exemplarele de Caniche obeze se întâlnesc în marea majoritate a cazurilor în familii în care şi membri acesteia sunt obezi. Supraalimentaţia, cantitativ şi calitativ, este principala cauză a acestei maladii.

Exemplarele hrănite cu alimente preparate în casă şi necontrolate au tendinţa de îngrăşare mai mare decât cei care primesc hrană semiumedă sau uscată. Este foarte important de reţinut că exemplarele care devin obeze din faza de tineret rămân în această postură toată viaţa. Creşterea în greutate se face în mod treptat, astfel că pe neobservate ne vom trezi în faţa unui exemplar care a depăşit cu mult greutatea normală. Este necesar să sesizăm la timp creşterea în greutate, deoarece la animale este la fel de anevoioasă ca şi la om, de altfel, revenirea la greutatea normală.

Obezitatea poate genera: afecţiuni locomotorii, cardiace, respiratorii, hepatice, diabet, afecţiuni gastrointestinale, maladii ale părului şi ale pielii, irascibilitate, diminuarea rezistenţei la boli infecţioase etc. La acestea se mai pot adăuga oboseala, apatia, forma dizgraţioasă, în concluzie un animal nedorit.

Ne putem pune întrebarea cum am putea depista de timpuriu începutul acestei maladii. În primul rând trebuie să ne alarmăm atunci când observăm că animalul se mişcă mai puţin, oboseşte repede, coastele nu mai sunt vizibile, estomparea unghiurilor osoase, prezenţa unei depresiuni deasupra bazei cozii.

Dacă sunteţi posesorul unui câine mai mult sau mai puţin obez este necesar să-l supuneţi urgent unei cure de slăbire pentru a-i mări astfel durata vieţii. Datorită ineficacităţii destul de generale a tratamentelor medicale, lupta împotriva acestei maladii impune înainte de toate o puternică restricţie alimentară (nu o înfometare) şi cântărirea

Scanned with OKEN Scanner

periodică a subiectului. Obişnuit, se diluează raţia, pentru a limita consumul, deoarece câinele este până la un punct dependent de un anumit volum alimentar. Astfel, va fi oferită câinelui o raţie în care valoarea energetică să acopere maxim 65% din nevoile de întreţinere calculate pentru greutatea optimă, asigurând însă o acoperire corectă a nevoilor proteice, vitaminice şi minerale. Aceste restricţii nu presupun o înfometare, cum se mai practică printre crescători, ci doar o substituire a componentelor alimentare energetice, cu legume verzi (fasole verde, salată, morcovi) sau cu alte componente alimentare sărace în glucide şi lipide. Atenţie, volumul raţiei trebuie să rămână constant!!!

Restricţiile alimentare trebuie prelungite o durată de cel puţin 2-3 luni sau chiar mai mult, deoarece pierderile în greutate sunt, în general, foarte lente şi relativ reduse.

În prezent există alimente special destinate câinilor obezi, care pe lângă efectul de hrănire îi tratează şi ameliorează în acelaşi timp. În aceste reţete speciale, ponderea glucidelor şi lipidelor este mult diminuată, în timp ce proporţia de fibre creşte spectaculos, iar aporturile de proteine, vitamine şi săruri minerale respectă necesităţile animalului. Un exemplar hrănit cu astfel de alimente nu va răbda de foame şi nu-i va fi periclitată sănătatea, în schimb se va ameliora constant. De asemenea, raţia nu se va administra o dată pe zi, ci în 3-4 reprize, iar activitatea fizică va creşte progresiv.

HRĂNIREA CANICHE-ULUI AFECTAT DE DIABET

Diabetul zaharat este o dismetabolie care se caracterizează printr-o hiperglicemie constantă, cauzată de o secreţie redusă de insulină şi de un exces de glicogen. Cauzele directe ale diabetului pot fi de ordin genetic, imunologic, terapeutic sau viral, dar şi unele erori de ordin

Scanned with OKEN Scanner

alimentar sau se găseşte în interdependenţă cu stările de stres sau alte maladii. Din păcate, rasa Caniche este afectată într-o proporţie relativ mare, de aceea trebuie să avem în vedere acest aspect şi să ştim printre altele şi cum să hrănim un astfel de exemplar.

Pe lângă tratamentul medicamentos obligatoriu, se poate interveni şi printr-o creştere a raţiei în celuloză brută, care prezintă dublul avantaj, pe de o parte, o scădere a concentraţiei nutritive, precum şi o reducere semnificativă a digestiei, iar pe de altă parte, regularizează aprovizionarea cu glucoză şi deci reduce nevoia de insulină ce trebuie altfel administrată suplimentar.

Făinurile cerealiere şi pâinea deţin un loc primordial în alimentaţia câinelui diabetic, la care se mai pot adăuga tărâţele, legumele verzi şi pulpele de fructe. Introducerea fibrelor vegetale în hrana indivizilor atinşi de diabet este extrem de benefică şi reduce semnificativ glicemia. Din hrana administrată unui exemplar diabetic trebuie să lipsească cu desăvârşire dulciurile de orice fel, iar grăsimile din raţie să fie în cantităţi infime. Nivelul proteic trebuie să crească uşor peste recomandările obişnuite.

ADĂPAREA

Indiferent de vârsta animalului şi de locul de întreţinere, apa nu poate lipsi, mai ales dacă avem în vedere particularităţile biofiziologice şi necesarul organismului sub raport hidric. Apa pusă la dispoziţia câinelui trebuie să fie permanent proaspătă, curată, nici prea rece, nici prea caldă şi la discreţie. Vasele pentru apă trebuie să fie curate, periodic igienizate, să aibă o capacitate suficientă pentru a asigura necesarul zilnic şi o stabilitate mare. În acest sens se pot folosi vase de faianţă, din metal inoxidabil, de plastic, metalice, dar smălţuite etc. Apa trebuie să fie amplasată

Scanned with OKEN Scanner

în locuri unde câinele să aibă acces atât ziua cât şi noaptea şi să nu murdărească spaţiul înconjurător.

Considerăm că la finalul acestui capitol nu sunt lipsite de interes câteva sfaturi de bază în hrănirea companionului nostru.

RECOMANDĂRI UTILE PENTRU HRĂNIREA CANICHE-ULUI

O dată cunoscute principiile generale referitoare la alimentaţia câinelui, ne permitem să extragem punctual câteva recomandări pe care le considerăm obligatorii pentru starea de întreţinere şi dezvoltare corespunzătoare a companionului dumneavoastră.

• Cantitatea de hrană şi structura raţiei vor fi corelate cu greutatea corporală care se va măsura la intervale cât mai scurte (20-30 zile).

• Orele de masă şi locul de administrare se vor respecta cu strictețe, indiferent de modificările programului stăpânului.

• Recomandăm ca hrănirea câinelui să se facă, dacă este posibil, de o singură persoană şi mereu aceeaşi, pentru a nu fi tentat să primească hrană şi de la persoane străine.

• Hrana administrată se va lăsa la dispoziţia câinelui doar 10-15 minute, după care accesul va fi interzis, pentru a nu se obişnui cu un program dezordonat, caz în care hrana poate suferi unele modificări biochimice cu repercusiuni asupra sănătăţii animalului.

• Administrarea hranei se va face la temperatură cuprinsă între 35 şi 38°C sau, dacă ne lipseşte termometrul, temperatura optimă este aceea pe care mâna, introdusă în hrana respectivă, o suportă uşor.

Scanned with OKEN Scanner

• Hrana poate fi administrată sub formă umedă, semi-umedă sau uscată, dar cu valoarea biologică controlată.

• Se interzice cu desăvârşire prezenţa cărnii de porc în meniul câinelui, deoarece are o influenţă nefavorabilă asupra ficatului, pielii şi părului. De asemenea, oasele de porc pot fi administrate în cantităţi mici şi la intervale cât mai mari, deoarece pot produce eczeme la suprafaţa corpului.

• Aşa cum nouă nu ne fac bine alimentele alterate, nu oferiţi nici prietenului dumneavoastră alimente vechi, cu termen expirat, cu mirosuri străine sau îngheţate, nămolite şi mucegăite, care pot produce mari neplăceri câinelui.

• Consultaţi permanent literatura de specialitate care vă va informa despre ultimele cuceriri în domeniul alimentaţiei câinilor.

• Încercaţi să oferiţi câinelui o hrană cât mai variată, atât sub raportul formei de administrare (umed, uscat etc.), cât şi al structurii raţiei.

• Nu exageraţi cu administrarea dulciurilor, dar şi a hranei în general şi ţineţi permanent cont de greutatea şi starea generală a animalului.

• Nu fragmentaţi prea mult raţia zilnică pentru a nu-l obişnui să se gândească tot timpul numai la acest eveniment şi nu uitaţi, mai ales pentru adulţi, de „postul negru".

Scanned with OKEN Scanner

CANICHE-UL, CÂINE DE VÂNĂTOARE

Deşi supusă numeroaselor încrucişări petrecute de-a lungul timpului, această rasă şi-a păstrat principalele sale calităţi şi tipul personal al conformaţiei inconfundabile, iar selecţia şi ameliorarea, precum şi îngrijirile acordate în timp au îmbogăţit-o şi dezvoltat-o până la formula actuală.

De la formarea sa şi până astăzi, rasa şi-a păstrat şi instinctul de vânător, moştenit de la strămoşii săi şi cu toate că în prezent este crescută în majoritatea cazurilor în casă, ca şi câine de agrement, nu trebuie să subestimăm calităţile sale de vânător. Ceea ce i se reproşează astăzi rasei de către cei ce practică vânătoarea, este abundenţa şi lungimea părului, inconvenient care poate fi uşor remediat printr-o tunsoare adecvată.

La noi în ţară, rasa este mai puţin folosită la vânătoare, dar în alte ţări, ea este utilizată cu mult succes, în special la vânătoarea păsărilor de apă, în zone cu vegetaţie acvatică abundentă, unde calităţile sale de înotător desăvârşit şi supunere totală faţă de stăpânul său o fac deosebit de utilă.

Ţinând cont de aceste elemente, se pune pe bună dreptate întrebarea dacă rasa merită să fie folosită la vânătoare. Pe baza observaţiilor şi a experienţelor pe care le-am avut ca şi crescător de Caniche şi a documentării făcute în Franţa, apreciez că această rasă, dacă este pregătită corespunzător, poate fi folosită cu mult succes la vânătoarea de păsări acvatice.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru ca un exemplar aparținând acestei rase să fie şi un bun câine de vânătoare, trebuie ca încă din perioada de tinerețe să fie supus unei pregătiri progresive şi adecvate în această direcție, parcurgând mai multe etape distincte, pe care le vom trece în revistă în continuare.

Cățelul, la început, trebuie învățat, în timp ce ne jucăm cu el, să aducă o minge sau o bucată de lemn, pe care le aruncăm în fața lui la o anumită distanță. Pe măsură ce elevul nostru îşi va însuşi această deprindere, se va putea trece apoi, în mod progresiv, la operațiuni din ce în ce mai complexe. În acest sens, se poate folosi un vânat artificial, confecționat dintr-o piele de iepure umplută cu fân, care va constitui obiectul de bază în această etapă de antrenament. Vânatul artificial se va arunca la anumite distanțe şi, i se va cere cățelului să-l aducă la stăpân. Ceea ce este foarte important în acest stadiu, este ca să obişnuim câinele să prindă corect vânatul improvizat şi la comanda „LASĂ" să-l depună în mâinile noastre. Este necesar să fim foarte atenți pentru ca elevul nostru să nu prindă cu duritate vânatul improvizat, deoarece, dacă se va obişnui astfel, mai târziu, în cazul unui vânat adevărat, el îl va deteriora. Dacă acest defect se manifestă, vom folosi câțiva ghimpi, pe care-i vom amplasa în interiorul vânatului artificial, care-l vor face să realizeze foarte repede că nu trebuie să strângă prea puternic.

De îndată ce câinele va apuca şi aduce corect vânatul artificial, se poate trece la obişnuirea mai întâi cu vânatul natural mort, iar apoi, într-o etapă următoare, chiar cu cel viu. Tot în această perioadă, câinele va fi obişnuit să nu se deplaseze în față sau lateral la o distanță mai mare de 10-15 m de stăpân, pentru a-l putea mai bine controla şi corecta.

După aceste etape preliminare, când aportarea a fost însuşită, se poate trece la momentul în care tânărul nostru elev poate lucra pe vânat viu. Deoarece, cele mai bune rezultate s-au obținut la vânatul rațelor, vom reda în continuare

Scanned with OKEN Scanner

modul de pregătire în această direcție. Pentru început, se va lega de picior o rață sălbatică vie sau una domestică, dar viu colorată şi se va localiza la un punct fix, iar apoi se va muta din loc în loc, pentru a oferi câinelui o pistă de căutare. Se va repeta acest exercițiu de mai multe ori, până când partenerul nostru va descoperi vânatul, fără însă a-i permite să ia direct contact cu el.

În continuare se poate trece la aplicarea celor învățate în etapele preliminare, în condiții reale de vânătoare. După ce în prealabil am stabilit direcția vântului, vom orienta câinele spre locurile cunoscute, unde am amplasat vânatul. Instinctul de vânător moştenit şi organele de simț deosebit de bine dezvoltate, îl vor ghida cu cea mai mare precizie spre obiectivul propus. De îndată ce câinele se va apropia de rața legată, i se va da comanda pe un ton ridicat „OPREŞTE". În cazul în care câinele nu respectă comanda, o smucitură imprimată frânghiei lungi trăgătoare, pe care ați avut grijă să o ataşați la colierul său, va trebui să-l oblige să se oprească. Este recomandabil să lăsați câinele să se apropie şi să simtă pasărea, fără însă să-i permiteți să o înhațe.

Exercițiul se va repeta până când câinele se va opri cu multă uşurință şi siguranță, fără avertizare, după care se poate trece la o nouă comandă, de aportare a vânatului. Obişnuit cu aportarea obiectelor de joacă şi a vânatului artificial, această operațiune va fi foarte uşor însuşită şi cu vânatul viu. Trebuie să fim însă foarte atenți şi să repetăm de mai multe ori operațiunea, astfel ca deprinderea câinelui cu vânatul cald să se facă cât mai corect şi fără a-l deteriora. Procedând astfel, şansele reuşitei dresajului pentru vânătoarea la păsările acvatice sunt asigurate.

Pe durata dresajului, chiar şi fără folosirea vânatului artificial sau viu, câinele va fi obişnuit să se deplaseze la comandă în apă sau în zonele mlăştinoase, pentru a se familiariza cât mai corect cu mediul natural în care va lucra. De asemenea, obişnuirea cu vânatul şi aportul se va face

Scanned with OKEN Scanner

mai întâi pe uscat şi apoi, treptat, în apă, crescând progresiv distanța dintre malul apei şi vânat. Având în vedere instinctul de mare înotător şi deosebita plăcere pe care o are de a se deplasa în mediile umede, operațiunea de dresaj în condiții naturale, de vânătoare, se poate face uşor şi într-un timp relativ scurt.

Cel ce doreşte să facă din câinele său un tovarăş de vânătoare, va trebui să abandoneze pe durata vânătorii tunsoarea clasică a rasei, deoarece blana deasă şi lungă îl va deranja în deplasare şi, în plus, există riscul de a contacta o serie de boli respiratorii. În acest sens, este recomandabil să se execute o tunsoare cât mai scurtă (de tip miel), care va fi benefică pentru câine, dar şi pentru eficiența activității lui.

Calitățile deosebite pe care le are rasa, disponibilitatea pentru cele mai diverse activități, cât şi uşurința cu care se adaptează la situații extrem de variate, ne permite să apreciem că se impune o reconsiderare față de această rasă şi posibilitatea reală şi facilă de a fi utilizată cu succes la vânătoare.

Scanned with OKEN Scanner

CÂTEVA NOȚIUNI PRIVIND COMPORTAMENTUL ŞI PSIHOLOGIA CANICHE-ULUI

Cunoaşterea comportamentului companionului nostru ne va permite să ne familiarizăm mai repede, să înțelegem mai corect şi să pătrundem mai uşor în această enigmatică latură a fidelului nostru prieten. Este foarte adevărat că fenomenul comportamental se distinge prin complexitate, exprimată în primul rând prin întrepătrunderea a ceea ce este înnăscut şi ceea ce este dobândit în cursul existenței individuale.

După cum este cunoscut, pe scara inteligenței animale, câinele ocupă locul doi, imediat după maimuță, şi cu toate acestea, nici până la ora actuală, oamenii de ştiință nu pot da un verdict. Este sau nu câinele îndeajuns de cunoscut? Este el într-adevăr un animal inteligent? Răspunsurile sunt însă foarte diferite.

Dintre toate animalele domestice, câinele este specia care convițuieşte cel mai uşor cu omul, trăieşte cu el şi i se supune fără rezerve, iar omul, în funcție de bruma de cunoştințe pe care le are față de biologia acestei specii, îl iubeşte, îl protejează, îl recompensează şi, uneori, chiar îl venerează. În cazul în care afecțiunea şi înțelegerea dintre om şi câine este reciprocă, putem spune că nu există neînțelegere, iar între cei doi se stabileşte un acord tacit în împărțirea spațiului, a hranei, a muncii sau a locului. Cooperarea inteligentă şi afectuoasă dintre cei doi parteneri ne

Scanned with OKEN Scanner

permite să afirmăm că specia se integrează tot mai mult în societatea umană.

O primă concluzie care se desprinde în urma cercetărilor de până în prezent, este faptul că va fi foarte dificil pentru câine să trăiască fără oameni şi invers, dar fără câine, viaţa omului va fi mai săracă, mai lipsită de bucurii.

Cei care iubesc cu adevărat câinele apreciază nu o dată că partenerul şi prietenul fidel, care este câinele, are viaţă afectivă. Afectivitatea este cunoscută ca totalitatea proceselor psihice, a emoţiilor, sentimentelor, a pasiunilor legate de satisfacerea sau nesatisfacerea trebuinţelor materiale sau spirituale ale individului. Majoritatea crescătorilor de câini consideră că prietenul lor are viaţă afectivă şi aduc o serie de argumente în acest sens. Sentimentul de ataşament şi de fidelitate a câinelui, de dragoste faţă de om, sentimentul teritorialităţii, al stăpânirii obiectelor ce-i aparţin, supunerea faţă de stăpân, marcată de dragoste şi devotament, sunt doar câteva din manifestările care depăşesc acele stări afective care sunt emoţiile şi se încadrează, după părerea noastră, în rândul sentimentelor.

Ceea ce trebuie să ştie orice crescător de câini este că temperamentul şi caracterul câinelui, indiferent de rasă şi varietate, se conturează între 8 şi 14 luni şi că până la această vârstă este bine să-l găsească în apropierea omului care va deveni stăpânul său pentru întreaga viaţă.

Achiziţionarea unui exemplar canin este bine să se facă până cel târziu la 6-8 luni, perioadă în care se creează acea legătură sufletească dintre om şi câine, care devine atât de puternică, pe care în mod normal nu o mai poate rupe nimeni, decât legea firească a naturii.

Durata de memorare a câinelui este în general scurtă, dar capacitatea sa asociativă este surprinzător de dezvoltată. Câinele nu se întreabă, se pare, unde este stăpânul la un moment dat, dar neliniştea care-l cuprinde când aude zgomotul maşinii sale este suficientă pentru a-i

Scanned with OKEN Scanner

aduce în memorie amintirea şefului său. Casa unde trăieşte este pentru el teritoriul său absolut, iar atunci când el îşi pierde casa şi stăpânul, echilibrul său este puternic zdruncinat, se simte în nesiguranţă şi suferă cumplit. Este bine să nu uităm acest aspect atunci când din diverse motive, mai mult sau mai puţin obiective, renunţăm cu uşurinţă la prietenul nostru devotat.

Câinele iubeşte joaca, simulează, provoacă, participă şi se bucură de iniţiativa sa. Oare câţi dintre noi înţelegem acest aspect ?

Pe bună dreptate în prezent sunt numeroase controverse privind inteligenţa câinelui. Chiar dacă vom provoca multe discuţii pe această temă, dorim să menţionăm că majoritatea deprinderilor unui câine nu sunt altceva decât reflexe, automatisme, asociaţii, prelucrări de imagini etc. Inteligenţa câinelui, după părerea noastră, rămâne limitată la posibilităţile simţului, la o inteligenţă abstractă. Câinele trăieşte momentul prezent, noţiunea de trecut şi, îndeosebi, de viitor, nu a putut fi pusă în evidenţă până acum la această specie.

În timp, numeroşi specialişti în domeniu au încercat să facă o ierarhizare a raselor de câini în funcţie de gradul de inteligenţă. Un astfel de exemplu este şi ierarhizarea câinelui în funcţie de gradul de ataşament faţă de stăpân şi al capacităţii de lucru pe care le prezentăm rezumativ în continuare.

Din tabelul care urmează, se desprinde locul ocupat de rasa Caniche, care se situează pe locul doi dintr-un eşantion de peste 130 de rase, ceea ce scoate şi mai mult în evidenţă calităţile acestei sûperbe rase. De altfel nu există dresură de câini la circuri în care Caniche-ul să nu fie prezent, executând cele mai dificile şi mai diversificate numere de acrobaţie sau alte teste de inteligenţă şi dexteritate (tab. 9).

Unii crescători de câini încearcă să atribuie preferaţilor lor capacităţi specifice omului de a înţelege limbajul articulat, cuvintele în speţă. S-au enunţat în acest sens numeroase aprecieri potrivit cărora un câine poate înmagazina în

Scanned with OKEN Scanner

memorie 50-100 de cuvinte pe care le înțelege în înlănțuirea lor. Trebuie să facem precizarea că memoria câinelui înmagazinează nu sensul cuvântului, ci mai degrabă caracteristicile sunetului emis de om şi evenimentul cu care se asociază cel mai frecvent. O dată întipărită în memorie această asociere sunet-eveniment, câinele va reacționa în acelaşi mod ori de câte ori va auzi acel cuvânt, materializat într-un sunet cu o durată şi o intensitate constantă.

Tabelul 9

Ierarhizarea primelor 10 rase de câini, în funcție de testul de inteligență
(Stanley Coren, 1995)

Nr. crt.	Rasa	Locul ocupat	Efective înregistrate oficial
1	Border Collie	I	300.000
2	Pudel-Caniche	II	1.500.000
3	Ciobănesc german	III	1.800.000
4	Retriever auriu	IV	1.500.000
5	Dobermann	V	500.000
6	Sheltie de Shetland	VI	800.000
7	Labrador retriever	VII	3.000.000
8	Papillon	VIII	60.000
9	Rottweiler	IX	2.200.000
10	Ciobănesc australian	X	135.000

În relația noastră cu câinele, trebuie să ne limităm la un fond constant de cuvinte, pe care să le utilizăm cu aceeaşi intonație, fără a apela la sinonime sau la cuvinte mereu schimbate, în scopul obținerii unei reacții dorite din partea câinelui.

Noi nu trebuie să comitem eroarea de a judeca comportamentul câinelui având drept model pe cel uman, sau comportamentul altor specii de animale, fiecare dintre animale

Scanned with OKEN Scanner

memorie 50-100 de cuvinte pe care le înțelege în înlănțuirea lor. Trebuie să facem precizarea că memoria câinelui înmagazinează nu sensul cuvântului, ci mai degrabă caracteristicile sunetului emis de om şi evenimentul cu care se asociază cel mai frecvent. O dată întipărită în memorie această asociere sunet-eveniment, câinele va reacționa în acelaşi mod ori de câte ori va auzi acel cuvânt, materializat într-un sunet cu o durată şi o intensitate constantă.

Tabelul 9

Ierarhizarea primelor 10 rase de câini, în funcție de testul de inteligență
(Stanley Coren, 1995)

Nr. crt.	Rasa	Locul ocupat	Efective înregistrate oficial
1	Border Collie	I	300.000
2	Pudel-Caniche	II	1.500.000
3	Ciobănesc german	III	1.800.000
4	Retriever auriu	IV	1.500.000
5	Dobermann	V	500.000
6	Sheltie de Shetland	VI	800.000
7	Labrador retriever	VII	3.000.000
8	Papillon	VIII	60.000
9	Rottweiler	IX	2.200.000
10	Ciobănesc australian	X	135.000

În relația noastră cu câinele, trebuie să ne limităm la un fond constant de cuvinte, pe care să le utilizăm cu aceeaşi intonație, fără a apela la sinonime sau la cuvinte mereu schimbate, în scopul obținerii unei reacții dorite din partea câinelui.

Noi nu trebuie să comitem eroarea de a judeca comportamentul câinelui având drept model pe cel uman, sau comportamentul altor specii de animale, fiecare dintre animale

Scanned with OKEN Scanner

posedând inteligența și instinctele proprii speciei căreia îi aparțin.

Între om și animal există un prag de netrecut, datorită, în special, incapacității animalului de a gândi conceptual și logic și mai ales datorită absenței limbajului care oamenilor le permite să se înțeleagă.

COMUNICAREA OM-CÂINE

În raporturile dintre câine și om, om și câine, comunicarea se poate face și prin gestică, iar efectul este benefic pentru ambii parteneri.

Prin diversele gesturi pe care câinele le face spre a-și comunica dorința și intenția sa omului, acesta dă dovadă evidentă de inteligență și gândire, chiar dacă la altă scară față de cea umană, suficientă însă pentru a face față unei situații apărute la un moment dat, de a face cunoscută o necesitate, o trebuință, un mesaj, exprimat prin gesturi. În acest sens, putem menționa comportamentul câinelui atunci când dorește să părăsească încăperea pentru necesități fiziologice și se duce spre ușă, revine apoi la stăpân atenționându-l și repetând acest parcurs de du-te-vino de câteva ori. În cazul în care stâpânul nu a înțeles, câinele pune laba pe piciorul omului, îl apucă cu dinții de haine și încearcă să-l ducă spre ușă, zgârie ușa, stă lângă ușă cu privire fixă spre clanță, sau încearcă chiar el să deschidă ușa, sărind pe clanță.

Un alt aspect deosebit de relevant îl întâlnim la companionul nostru atunci când dorește să iasă la plimbare, la joacă sau când simte că stăpânul se pregătește să plece la grădină, pădure, cabană, pescuit etc. În astfel de situații, câinele devine agitat, fuge spre locul unde este păstrată lesa, execută o suită de mișcări în fața stăpânului său, fuge de câteva ori până la ușă sau emite semnale sonore de

Scanned with OKEN Scanner

bucurie, iar uneori chiar latră. Toate aceste manifestări comportamentale sunt adresate omului, semn că a înțeles perfect ce doreşte sau ce urmează a se întâmpla în perioada următoare.

Comunicarea gestuală se manifestă şi în alte situații în care se adresează omului atunci când doreşte jucăria preferată sau alte obiecte cu care s-a obişnuit.

Câinele, în general, şi Caniche-ul în special, învață foarte uşor semnificația semnelor făcute de om, cu mâna, cu capul şi chiar cu ochii, efectuând cu mare precizie toate operațiunile pe care le-a învățat.

La câine, mimica este suficient de semnificativă şi, împreună cu gestica, ne poate da relații extrem de precise şi sugestive despre starea animalului la un moment dat (fig. 25).

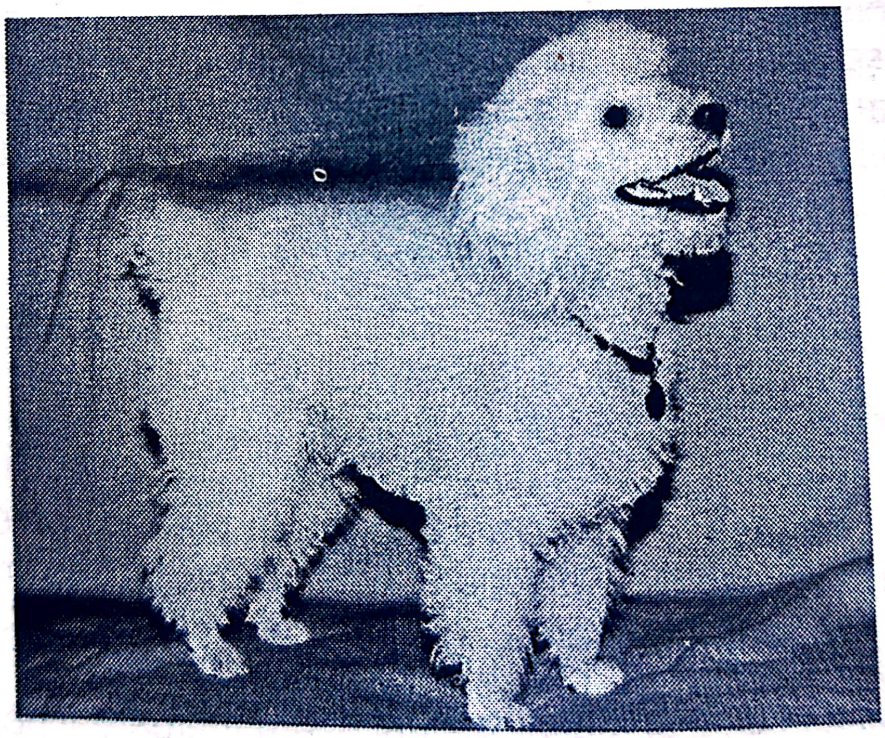

Fig. 25 – Ce trebuie să fac?

Expresivitatea proceselor mai mult sau mai puțin afective la câine, constă în capacitatea acestora de a se exterioriza, de a putea fi văzute, citite sau interpretate.

Scanned with OKEN Scanner

Exteriorizarea se realizează prin intermediul unor semne exterioare, ce poartă denumirea de expresii emoționale. Expresiile emoționale la câine pot fi de mai multe feluri. Mimica este un ansamblu de modificări expresive, la care participă elementele mobile ale feței cum sunt: direcția privirii, deschiderea ochilor, mişcările buzelor, ale urechilor şi altele, prin intermediul cărora câinele îşi exteriorizează bucuria, durerea, frica, tristețea, surpriza etc.

În esență, să nu neglijăm niciodată comunicarea pe care ne-o face companionul nostru prin atitudinea sa, prin semnalele sale şi mai ales să fim atenți şi receptivi la situațiile în care ne semnalizează că percep „ceva" sau „doresc ceva".

Dintre toate animalele domestice, câinele dispune de o mulțime de modalități de expresie şi cu toate că nu este dotat să vorbească, nu-i lipsesc mijloacele cu care să ne împărtăşească stările sale sufleteşti. Câinele îşi poate exprima extrem de semnificativ sentimentele de mulțumire, plăcere, surpriză, mirare, interogare, agresivitate etc. printr-un limbaj vocal dezvoltat, la care se adaugă mişcarea cozii, a urechilor, a corpului, a părului şi evident a mimicii.

JOCUL ŞI IMPORTANȚA LUI ÎN VIAȚA CANICHE-ULUI

Dintre toate animalele care stau în preajma omului şi dintre rasele canine, Caniche-ul este cel mai jucăuş animal, atât în perioada de tinerețe, cât şi după ce ajunge la maturitate (fig. 26).

Lipsa jocului şi a altor acțiuni asemănătoare îi pot provoca tulburări de comportament, cu influențe nefaste asupra capacității de combativitate, curiozitate, responsabilitate sau a instinctelor de procreere. Indiferent de vârstă sau sezon, câinele trebuie să beneficieze de multă mişcare şi diferite obiecte cu care să-şi dezvolte o serie de deprinderi.

Scanned with OKEN Scanner

Comportamentul de joacă începe de foarte timpuriu, mai precis de la 3-4 săptămâni, când mişcările de joacă se fac atât faţă de pui, cât şi faţă de mamă. La început, puii încearcă să se prindă reciproc de ceafă sau de alte regiuni corporale, având botul permanent deschis. Deseori, puii încearcă să atingă din joacă cu lăbuţa fraţii de cuib, mama sau omul. Începând cu săptămâna a patra de viaţă, se poate uşor sesiza cea mai îndrăgită mişcare de joc şi anume coborârea trenului anterior şi mişcarea cozii şi apoi treptat, toate celelalte mişcări care vor rămâne toată viaţa animalului.

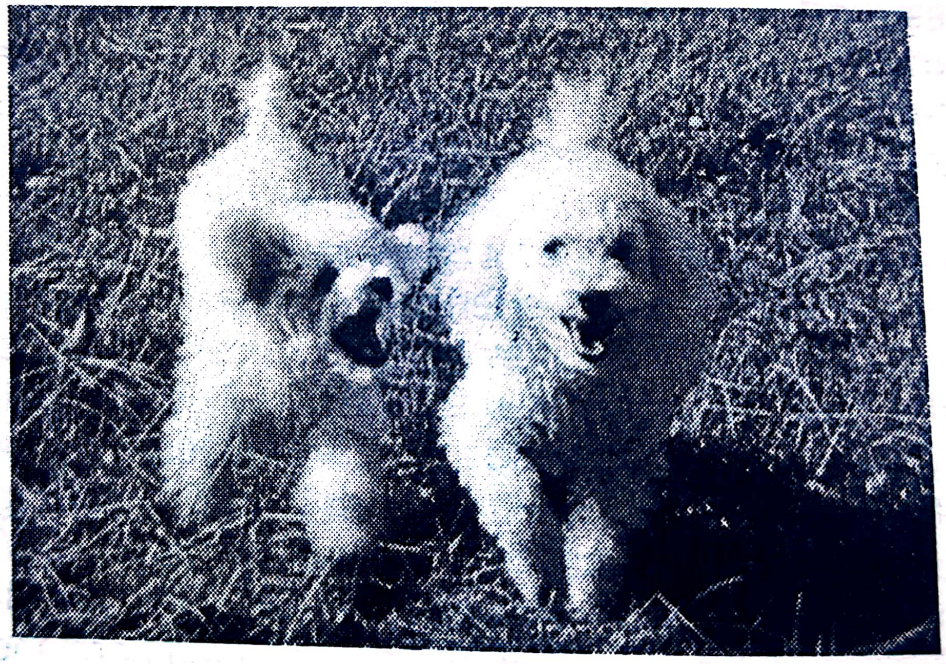

Fig. 26 – Caniche-ul la plimbare şi joacă

Caniche-ul trebuie, în mod obligatoriu, să beneficieze de jucării adecvate. Astfel, jucăriile pe care le vom oferi partenerului nostru trebuie alese cu grijă, astfel ca ele să nu fie prea mici, deoarece există riscul de a le înghiţi sau a se îneca, ele nu vor fi ascuţite, pentru a nu se răni, dar nici prea mari, în dezacord cu dezvoltarea câinelui, deoarece, în asemenea situaţii, ele nu îi vor stârni interesul.

Scanned with OKEN Scanner

Obiectele ideale pentru câinele nostru trebuie să fie confecționate din cauciuc solid, un os sintetic, o bucată de lemn rotund sau mingi de cauciuc pline. Nu este lipsit de interes să-i oferim prietenului nostru un măr, care, pe lângă joacă, îi favorizează acestuia şi o curățire a dentiției.

Joaca este o formă de întărire a ataşamentului față de om, dar nu trebuie să uităm niciodată ierarhia dintre cei doi parteneri, cine este stăpânul şi cine trebuie să dea ascultare necondiționat. Posesorul unui Caniche este bine să ştie chiar de la începutul conviețuirii comune că trebuie să-i consacre zilnic şi în mod obligatoriu, o părticică din timpul său pentru joacă şi mişcare, fără de care companionul nostru nu este cel pe care îl cunoaştem noi din cărți, filme, sau spectacole de circ. Trebuie să amintim cu mare tristețe că numeroşi proprietari țin exemplarele claustrate zilnic între pereții apartamentului sau în alte spații limitate, unde stau şi aşteaptă nemişcați. Ne mirăm apoi de ce exemplarul nostru este stresat, roade şi rupe tot ce are la îndemână şi nu este aşa cum îl dorim. Poate fi el fericit în asemenea situații, este oare o atitudine corespunzătoare față de cel mai fidel prieten al nostru? Ba mai mult, unii dintre noi îl scoatem, după ore de aşteptare, până în fața sau spatele blocului şi repede ne întoarcem cu el în apartament. Aşa îi arătăm noi dragostea, ținându-l închis în casă şi hrănindu-l ca şi pe porc? În asemenea situații este mult mai bine să nu ne luăm câine, deoarece el va fi mai mult nefericit şi va suferi permanent.

Indiferent de vârstă, Caniche-ul nostru trebuie să alerge 4-5 km/zi, jucându-se cel puțin 1-2 ore pe zi, iar rezultatul va fi că vom avea un exemplar echilibrat din punct de vedere nervos, vesel, sănătos, plin de viață şi-i vom citi mulțumirea şi fericirea pe chip.

O oră, două, în mijlocul naturii, este extrem de benefic şi pentru noi, deoarece, pe lângă mişcare, se va anihila stresul acumulat peste zi, care este atât de dăunător sănătății şi apoi nu putem să nu realizăm plăcerea animalului de a se

Scanned with OKEN Scanner

mişca şi juca, ceea ce-l va face pe micul nostru companion să fie mai ascultător, mai ataşat şi mai fericit. Uitaţi-vă cu atenţie o clipă în ochii unui exemplar care este scos 5 minute la plimbare, cum vă imploră să mai zăboviţi o clipă să se mişte, să alerge, să se zbenguie şi atunci suntem siguri că veţi înţelege mai bine cum trebuie să procedaţi cu prietenul şi companionul dvs.

Câinele nu trebuie tratat ca şi sclavul nostru, ci ca şi un prieten bun şi credincios ce trebuie să se joace, să se plimbe, să se mişte şi să nu sufere de plictiseală şi claustrare. Partenerul nostru trebuie să se menţină în „formă" şi trebuie să-i asigurăm confortul şi fericirea deplină de care are nevoie.

Un exemplar ţinut mereu închis va avea întotdeauna mijloace de comunicare limitate, va fi mai mult trist decât vesel, apatic, nu va şti niciodată să se joace, să se bucure de viaţă, la fel ca şi un exemplar crescut şi întreţinut de o persoană echilibrată care-şi respectă prietenul şi necesităţile sale biologice. Nu uitaţi, Caniche-ul este rasa cea mai jucăuşă, cea mai plină de viaţă, cea mai temperamentală, care poate face fericit chiar şi pe cel mai rece suflet, dacă îi oferiţi atenţia cuvenită.

SOMNUL

Fenomen fiziologic natural, prezent la toate animalele superioare, somnul este o inhibiţie de protecţie necondiţionată şi înnăscută, care se manifestă la nivelul scoarţei cerebrale, dar interesează, în acelaşi timp, toate etajele sistemului nervos. Somnul permite relaxarea musculară, încetinirea circulaţiei şi a respiraţiei, în esenţă, o stare fiziologică periodică de repaus, necesară redresării forţelor şi protejării organismului.

Scanned with OKEN Scanner

Momentul în care un organism este cuprins de somn este dependent de ritmul activității din timpul zilei. Somnul nu este un proces pasiv, ci din contră, el este însoțit de activitatea anumitor segmente ale sistemului nervos central. Această activitate a fost demonstrată prin teste efectuate pe exemplare aparținând rasei Caniche supuse electroencefalogramei, putându-se stabili cu precizie diferite faze ale somnului. Somnul parcurge mai multe faze şi anume: o fază a somnului uşor, care durează 5-20 de minute, timp în care animalul poate fi trezit foarte uşor, după care urmează faza somnului adânc, care se caracterizează printr-o modificare a poziției corpului, perioadă în care câinele se trezeşte ceva mai greu. În această fază, poziția corpului se poate modifica de mai multe ori, iar unele grupe de muşchi pot prezenta uşoare contracții involuntare. Uneori se pot sesiza şi unele mici zgomote emise de câinele ce doarme (sforăie).

Cățeii au somnul în exclusivitate profund, iar faza somnului uşor apare abia după vârsta de 6 luni, uneori ceva mai devreme. Durata somnului prezintă variații în funcție de vârstă, parametri mediali, spațiu de întreținere şi chiar rasă şi sex. În primul an de viață, durata somnului prezintă variații mari şi anume 20 de ore pentru cățeii sugari, 12 ore în primele luni după înțărcare şi 10 ore la vârsta de un an. Deoarece, canichii sunt ținuți mai mult în apartament şi multe ore rămân singuri, durata de somn creşte uneori până la 12-14 ore pe zi. Exemplarele în vârstă, paradoxal, dorm mai puțin, circa 8 ore pe zi, însă dormitează mai mult.

Ritmul circadian, stare de veghe ziua şi somn noaptea, este respectat în general de companionul nostru. Caniche-ul doarme de obicei cu corpul flexat, încolăcit cu botul între labele anterioare sau pe labe. Această poziție păstrează căldura corpului, prezentând o suprafață mai mică de pierdere a căldurii. În cazul în care câinele doarme lângă o sursă de căldură, poziția acestuia este de decubit lateral (culcat pe o parte) cu membrele în extensie – întinse. Caniche-ul doarme

Scanned with OKEN Scanner

uneori şi în poziţii dintre cele mai bizare (pe spate), care oferă o suprafaţă mai mare de pierdere a căldurii şi astfel elimină o parte din căldură şi deci disconfortul termic. Alegerea uneia sau alteia dintre poziţiile menţionate este de fapt o adaptare a organismului la parametri mediali, astfel încât temperatura corpului să rămână constantă.

Ca şi vechi crescător al rasei Caniche, am constatat în timp că de fapt exemplarele studiate visează, de unde şi unele sunete emise, cum sunt scâncetele, lătrături scurte, mişcări ale membrelor, mârâituri, mişcări de masticaţie. De asemenea, în timpul somnului am sesizat o respiraţie zgomotoasă, îndeosebi atunci când doarme profund, asemănător cu sforăitul întâlnit la om. Atât privarea de somn, cât şi brusca trezire din somn, nu sunt permise. În primul caz, animalul oboseşte, atenţia lui scade simţitor, devine irascibil, se produc tulburări neuro-endocrine şi alte manifestări nedorite. Dacă este trezit brusc din somn, prietenul nostru poate deveni agresiv, este speriat, dezorientat, zăpăcit şi îşi revine doar după ce ne aude glasul, simte mirosul şi mângâierea noastră.

Sintetizând, putem afirma că somnul la câine este necesar şi, în acest sens, trebuie să-i oferim confort pentru ca acest fenomen fiziologic să fie cât mai benefic pentru câine.

CANICHE-UL ŞI COPIII

Foarte sofisticat, cu înclinaţie permanentă spre joc, drăgălaş ca un mieluţ, inteligent ca o maimuţă, Caniche-ul este una dintre rasele canine cele mai seducătoare şi extrem de mult dorită şi apreciată de copii.

Legătura ce se realizează între câine şi copil este surprinzătoare şi se pare că între cei doi parteneri se stabilesc mijloace de comunicare, care nouă, adulţilor, ne scapă.

Scanned with OKEN Scanner

Copilul nu are nici o reținere şi nu-i este frică de câine, indiferent cât de mare sau mic este, teama survine atunci când începe să înțeleagă, atunci când adulții îi explică pe larg, câte rele îi poate face un câine. În acest sens, este recomandabil să fie achiziționat câinele când copilul este foarte mic, şi atunci vor creşte împreună, fie după 5-6 ani, când copilul înțelege cum trebuie să se comporte cu un animal.

Trebuie să reținem că, spre deosebire de adulți, copiii au mai multă nevoie de comunicare şi de afecțiune, ceea ce se poate uşor rezolva în cazul achiziționării unui cățel. Cuminte, calm şi răbdător, Caniche-ul este partenerul ideal pentru copii, pe care, de ce să nu recunoaştem, îi adoră. Bucuria cea mai mare a canichilor este să le facă pe plac copiilor, antrenându-se la orice joc ce presupune alergare, mişcare în general.

Copiii care sunt posesorii unor câini din această rasă şi nu numai îşi găsesc uşor prieteni, sunt copii buni, se întâlnesc permanent în anumite locuri unde câinii au acces, îi plimbă, îi educă şi îi antrenează în diferite scopuri utilitare. Se poate remarca la ei o adevărată emulație în a avea un câine frumos, curat, educat, care răspunde la comenzi. Sensibil până la emotivitate, Caniche-ul se bucură la fel ca şi copilul şi suferă profund când copilul este pedepsit. Docil şi dornic de a învăța cât mai multe, este extrem de uşor de educat de către copii, pe care-i ascultă chiar mai bine decât pe adulți. Copiilor care beneficiază de câini li se dezvoltă rapid simțul de responsabilitate. În acest scop, este bine să-i lăsați pe ei să se ocupe singuri de câine, de plimbare, joacă, igiena corporală, de hrănirea la ore fixe, de respectarea calendarului de vaccinări şi deparazitări etc.

Blând, jucăuş, inteligent şi poznaş, reuşeşte să stârnească curiozitatea copilului, dezvoltă ataşamentul față de câine şi, în final, leagă o prietenie de nezdruncinat în care gusturile şi pretențiile sunt satisfăcute reciproc.

Scanned with OKEN Scanner

În prezența câinelui, copilului i se dezvoltă spiritul de observație, el fiind pus în situația de a urmări atent modul în care se dezvoltă, evoluția şi apariția unor boli, naşterea, alăptarea şi creşterea progeniturii, va fi astfel mai aproape de natură, va iubi cu patimă câinele, iar când va fi adult, va iubi toate animalele, va iubi omul, va fi un adevărat om.

Un adevărat remediu împotriva tristeții şi a plictiselii, Caniche-ul dotat cu o inteligență deosebită, echilibrat, cu un şarm aparte şi sincer, este partenerul ideal pentru copii, dar şi pentru adulți şi bătrâni, sau pentru cei bolnavi, pentru cei singuri şi trişti.

În ciuda aerului de câine mic şi fragil, el debordează de vitalitate şi neastâmpăr, completând fericit activitatea copiilor, provocându-i totodată permanent la joacă.

Din rândul copiilor care au un câine nu se vor recruta niciodată delicvenți minori. De asemenea, majoritatea copiilor care au câini, învață bine, pentru că în momentul când părinții achiziționează un câine, condiția obligatorie pe care o pun copiilor este de a învăța cât mai bine, altfel... De dragul câinelui, copilul respectă condiția.

Caniche-ul, izvor de satisfacții pentru copii, oferă frumusețe, eleganță, legătură sufletească, drăgălăşenie, la care se adaugă revelațiile ce le oferă unui suflet sensibil, unui caracter în formare.

Copiii care beneficiază la vârste tinere de câine nu sunt încăpățânați sau agasanți, deoarece ei au învățat de la prietenul lor că atunci când agasezi partenerul, acesta nu ezită să-şi manifeste nemulțumirea prin mârâit, deci ei se modelează relativ uşor, reciproc şi cu performanțe mai bune chiar decât le realizează adevărații mentori ai lor, părinții.

Copilul posesor al unui câine, învață noțiunea de răspundere față de câine, iar prin educarea propriului câine, învață că trebuie să fie afectuos față de el, că trebuie să-şi stăpânească gesturile, glasul, impulsurile, se autoperfecționează,

Scanned with OKEN Scanner

va observa, va sesiza şi va studia o serie de elemente, care nu vor face decât să contribuie la autoeducare, educându-şi partenerul.

Într-o familie cu copii, câinele va favoriza în mare măsură dezvoltarea psiho-afectivă şi intelectuală a acestor copii, pe măsură ce ei vor creşte şi se vor dezvolta.

Scanned with OKEN Scanner

BĂTRÂNEȚEA SAU VÂRSTA A TREIA

Caniche-ul, aşa cum am mai arătat şi cu alte prilejuri, are un singur cusur şi anume că nu vorbeşte, în rest are toate calitățile să fie admirat, prețuit şi, mai ales, să aibă un stăpân adevărat care-l creşte din dragoste, pentru bucuriile şi plăcerile oferite de superbul artist. Datorită multiplelor calități pe care le întruneşte această rasă, omul ar dori ca exemplarul lui să nu moară niciodată, sau cel puțin să aibă o longevitate egală cu a lui. Din nefericire, viața câinelui este mult mai scurtă, reprezentând cam 25% din cea a omului sau chiar mai puțin. Din acest punct de vedere, trebuie să facem precizarea că rasa Caniche este una dintre cele mai longevive şi vârsta de 15-20 de ani nu este ceva care să ne mire, ceea ce nu face decât să bucure stăpânii acestei superbe rase.

Cercetările recente în domeniu relevă o legătură foarte strânsă între longevitatea câinelui şi modul de viață pe care-l duce acesta. În general, câinele de companie trăieşte semnificativ mai mult decât cei care îndeplinesc diverse servicii. Trebuie să mai facem precizarea că dintre cele patru tipuri, Caniche-ul mijlociu este cel mai longeviv, urmat de cel mare, pitic şi cu viața cea mai scurtă, Caniche-ul de jucărie TOY. Exemplarele care sunt utilizate la circ sau alte servicii, au o durată a vieții ceva mai scurtă, ca urmare a arderilor mai intense la care este supus organismul în timp. A nu se

Scanned with OKEN Scanner

BĂTRÂNEȚEA SAU VÂRSTA A TREIA

Caniche-ul, aşa cum am mai arătat şi cu alte prilejuri, are un singur cusur şi anume că nu vorbeşte, în rest are toate calitățile să fie admirat, prețuit şi, mai ales, să aibă un stăpân adevărat care-l creşte din dragoste, pentru bucuriile şi plăcerile oferite de superbul artist. Datorită multiplelor calități pe care le întruneşte această rasă, omul ar dori ca exemplarul lui să nu moară niciodată, sau cel puțin să aibă o longevitate egală cu a lui. Din nefericire, viața câinelui este mult mai scurtă, reprezentând cam 25% din cea a omului sau chiar mai puțin. Din acest punct de vedere, trebuie să facem precizarea că rasa Caniche este una dintre cele mai longevive şi vârsta de 15-20 de ani nu este ceva care să ne mire, ceea ce nu face decât să bucure stăpânii acestei superbe rase.

Cercetările recente în domeniu relevă o legătură foarte strânsă între longevitatea câinelui şi modul de viață pe care-l duce acesta. În general, câinele de companie trăieşte semnificativ mai mult decât cei care îndeplinesc diverse servicii. Trebuie să mai facem precizarea că dintre cele patru tipuri, Caniche-ul mijlociu este cel mai longeviv, urmat de cel mare, pitic şi cu viața cea mai scurtă, Caniche-ul de jucărie TOY. Exemplarele care sunt utilizate la circ sau alte servicii, au o durată a vieții ceva mai scurtă, ca urmare a arderilor mai intense la care este supus organismul în timp. A nu se

Scanned with OKEN Scanner

înțelege greşit şi a crede că dresajul ar putea influența durata de viață a companionului nostru.

O dată cu înaintarea în vârstă, începe să-şi arate colții şi bătrânețea, care la această rasă începe de la vârsta de 8-13 ani, în funcție de o serie de factori care-şi pun amprenta într-un fel sau altul asupra organismului. Pe măsură ce animalul a atins vârsta mai sus menționată, câinele nostru îşi reduce treptat activitatea fizică, se joacă tot mai puțin, are loc o încetinire a tranzitului intestinal, se reduce capacitatea de valorificare a hranei, doarme din ce în ce mai mult şi este tot mai absent la ce se întâmplă în jurul lui. Părul începe să încărunțească, în special cel de la nivelul botului, a urechilor, apare cataracta senilă, se îngraşă sau slăbeşte etc.

Bătrânețea reprezintă de fapt o reducere a autoimunității, astfel că organismul ajunge să-şi provoace singur o serie de leziuni. În funcție de erorile biofiziologice acumulate în timp, longevitatea câinelui este variabilă chiar şi în cadrul aceleiaşi rase, fiind diferită de la un individ la altul.

Câinele este un animal foarte precoce, care trece rapid din stadiul de cățel la cel de tineret şi apoi la cel de maturitate reproductivă (6-7 luni), după care, între 2 şi 7 ani, atinge plenitudinea formei sale, iar vigoarea atinge o valoare maximă, ce se menține până la 7-10 ani, care se suprapune şi pe longevitatea reproductivă. După 12-14 ani, începe declinul biologic şi perioada de îmbătrânire. Aşa cum am mai menționat, Caniche-ul este una dintre cele mai longevive rase, ceea ce presupune o conviețuire cu noi de lungă durată.

Trebuie să facem precizarea că după vârsta de 12 ani, exemplarele aparținând acestei rase devin şi mai ataşate de stăpân şi orice despărțire provoacă adevărate drame în sufletul lor. Îmbătrânind, prietenul nostru devine mai puțin sociabil şi totodată mai dornic de afecțiune din partea stăpânului. Între cei doi parteneri există deja o legătură foarte puternică, o comunicare foarte bună, iar aceasta devine şi

Scanned with OKEN Scanner

mai profundă, iar companionul nostru devine mai puțin deschis către restul lumii, mai puțin răbdător în relațiile cu persoanele străine, chiar şi față de copii. Deoarece, acuitatea simțurilor scade evident (auzul, văzul), cu cât înaintează în vârstă, cu atât câinele se apropie mai mult de stăpân şi devine tot mai dependent de acesta. Din aceste considerente cei care iubesc cu adevărat animalele vor avea şi mai mare grijă de acestea şi nu se vor despărți în nici o împrejurare de bătrâna sau bătrânul lor companion.

Pentru a realiza şi mai bine modul în care evoluează vârsta Caniche-ului, prezentăm în continuare corespondența dintre vârsta acestuia şi cea a omului (tabel 10).

Tabelul 10

Date comparative între vârsta la Caniche şi vârsta omului

Vârsta la Caniche	Coeficientul de transformare	Vârsta omului
2 luni	6,0	12 luni
6 luni	8,0	4 ani
8 luni	10,0	6,6 ani
12 luni	12,0	12 ani
18 luni	12,5	18,7 ani
2 ani	12,0	24 ani
3 ani	10,0	30 ani
4 ani	9,0	36 ani
5 ani	8,0	40 ani
6 ani	7,0	42 ani
7 ani	6,5	45,5 ani
8 ani	6,0	48 ani
9 ani	6,0	54 ani
10 ani	5,8	58 ani
12 ani	5,5	66 ani
14 ani	5,8	81,2 ani
16 ani	6,0	96,0 ani
18 ani	6,0	108 ani

Scanned with OKEN Scanner

Din aceste date rezultă că un exemplar de Caniche care a depăşit 14 ani este echivalentul octogenarilor, nonagenarilor sau a celor care depăşesc 100 de ani în rândul oamenilor. Cu atât mai mult trebuie să-i acordăm atenţie şi afectivitate celui care ne-a slujit cu credinţă atâţia ani şi ne-a adus supreme bucurii şi satisfacţii.

Scanned with OKEN Scanner

TOALETAREA LA CANICHE
– SNOBISM SAU NECESITATE –

Cine mai crede astăzi că a face toaleta câinelui este un moft al oamenilor care nu au altă preocupare, trebuie să depăşească acest moment şi să renunţe la prejudecăţi.

Toaletarea unui câine nu trebuie privită numai din punct de vedere estetic, ci şi din cel al sănătăţii pielii şi părului, la care se adaugă şi precizarea că ignorarea acestui aspect poate avea repercusiuni şi asupra sănătăţii proprietarilor. Neaerisirea corectă a pielii exemplarelor cu părul lung poate conduce la apariţia unor neplăceri, dintre care putem menţiona:pruritul sau iritaţia şi eczema, care produc o adevărată suferinţă prietenului nostru. Din aceste considerente, pentru rasele cu păr lung, între care se include şi Caniche-ul, operaţiunea de toaletare este obligatorie, fără a mai menţiona aspectul inestetic al unui exemplar nepieptănat, încâlcit şi care se scarpină continuu.

Chiar bine hrănit şi înconjurat cu afecţiune, câinele are nevoie de o minimă toaletă periodică, lucru valabil pentru toate rasele canine cu păr lung sau semilung, indiferent dacă participă sau nu la expoziţii şi concursuri de frumuseţe.

Este deosebit de important să reţinem că tonusul fizic şi psihic, sănătatea şi chiar durata de viaţă a câinelui dvs. depind şi de felul în care veţi înţelege să-i faceţi periodic toaleta. Înainte de a descrie mai în detaliu toaletarea specifică Caniche-ului, să zăbovim o clipă asupra evoluţiei cosmeticii canine.

Scanned with OKEN Scanner

Toaletajul câinilor reprezintă o întâlnire între artă şi stil, cuprinse în mod fericit într-o profesie tot mai mult căutată în toate țările civilizate. Omul şi câinele sau câinele şi omul au convieţuit împreună din cele mai vechi timpuri, iar despărțirea lor este imposibilă atât cât vor dăinui pe pământ. Datorită calităților deosebite pe care le întruneşte, câinele a fost, este şi va rămâne companionul credincios al omului, care-l va subjuga prin candoarea şi totala lui dăruire cu care se abandonează acestuia.

În timp, grija pentru companionul nostru a ridicat la cote tot mai înalte şi pretențiile față de aspectul său exterior. O dată cu trecerea timpului, această preocupare a devenit în zilele noastre una dintre cele mai interesante meserii, iar cei care au îmbrățişat-o au creat de-a lungul timpului adevărate curente de modă.

Începuturile toaletării canine nu pot fi localizate cu precizie, primele date existente au în vedere domniile regilor Franței, Ludovic al XV-lea şi Ludovic al XVI-lea, când toaletarea câinilor era în mare vogă. În timpul celor două domnii, la Curtea franceză, rasa favorită era Caniche-ul, care a fost supus celor mai extravagante şi interesante tunsori. Varietatea Caniche pitic a devenit în această perioadă „câinele oficial" al Curții franceze. Nu erai considerat ca făcând parte din înalta societate dacă nu erai posesorul unui Caniche şi nu ştiai toate tipurile de tunsori ce se aplicau. Tot din această perioadă datează şi primele încercări de a friza aceşti câini după reguli foarte precise impuse de Curtea regală, care apoi au suferit în timp numeroase îmbunătățiri.

Caniche-ul a devenit apoi „câinele național" al Franței pe toată durata şi mult timp după prima Republică. Din această perioadă datează asocierea rasei cu Franța şi a devenit cunoscută în lume sub numele de POODLE-ul francez, care şi astăzi este recunoscut de majoritatea specialiştilor, chiar dacă unii susțin alte origini.

Scanned with OKEN Scanner

Primele încercări de toaletare se pare că s-au făcut pe un câine de apă (Retriever), coafura rezultată fiind cunoscută sub numele de „Continental clip". Gândit sau realizat accidental, câinele astfel toaletat semăna foarte mult cu un leu, de unde şi denumirea ce i s-a dat şi anume de „Lion clip". Pe parcurs, această tunsoare a suferit modificări profunde până să ajungă la tipul care ne este prezentat astăzi în standardele F.C.I. pentru tunsoarea Leu (tunsoarea impusă în cadrul expozițiilor canine la rasa Caniche). Pe lângă tunsorile clasice au fost abordate numeroase alte tunsori excentrice sau bizare, unele dintre ele păstrându-se în timp chiar până în zilele noastre.

În general, tipurile de tunsori au fost create după studii practice, efectuate în timp pe numeroase exemplare, fapt ce a condus la îmbunătățirea permanentă a aspectului exterior al unor rase, care fără aceste toaletări treceau total neobservate şi neinteresante.

Una dintre pionierele în toaletarea canină a fost doamna Blanche Sanders (SUA), cunoscută publicistă, dresoare şi crescătoare de renume, de la care au rămas adevărate reguli în domeniul cosmeticii canine.

Blanche Sanders a desfăşurat o bogată activitate în domeniu, fiind una dintre cele mai cunoscute personalități ale chinologiei, punând în practică numeroase din cunoştințele sale, în ceea ce priveşte dresajul şi cosmetica canină.

Tom Gatley, american de origine, crescător şi arbitru reputat, a fost cel care s-a încumetat după vaste cercetări bibliografice să aştearnă pe hârtie istoricul tunsorii canine. Acelaşi autor a întocmit un material deosebit de documentat referitor la evoluția toaletării a numeroase rase canine.

O dată cu răspândirea vertiginoasă a câinilor în toate țările lumii, aceştia făcând parte în tot mai dese cazuri din viața omului, şi grija față de ei a crescut semnificativ. Astăzi, peste tot în țările civilizate, întâlnim saloane cosmetice tot

Scanned with OKEN Scanner

mai sofisticate, iar practica însoțirii câinilor la acestе saloane de înfrumusețare a devenit ceva normal şi obişnuit.

Ca urmare a dezvoltării acestei profesii, astăzi peste 125 de rase canine frecventează saloanele de toaletare, unde beneficiază de adevărați profesionişti care folosesc stiluri de toaletare tot mai sofisticate, atât cele prevăzute în Standardele F.C.I., cât şi unele extravagante, care să etapeze pe cei din jur. Trebuie însă să facem precizarea că rasa Caniche deține primul loc atât sub raportul numărului de tunsori standardizate, cât şi al indivizilor dintr-o rasă ce participă la astfel de acțiuni de înfrumusețare.

Specialiştii în domeniul cosmeticii canine cunosc cu multă precizie toate standardele pentru fiecare rasă, aspecte legate de anatomia şi conformația tipică a raselor, cât şi diferitele metode care să diminueze unele defecte şi să scoată în evidență calitățile fiecărui individ. În acelaşi timp, se cere ca specialistul în toaletarea canină să fie pasionat, dăruit meseriei alese, cu simț estetic, să poată pune în evidență cât mai pregnant calitățile, încât să atragă şi să încânte privirea tuturor celor din jur.

În continuare, vom face câteva precizări legate de toaletarea Caniche-ului, care se deosebeşte radical de alte metode aplicate la unele rase cu păr semilung sau lung.

Aşa cum am mai menționat, rasa Caniche este una din cele mai vechi rase canine, atestată încă din antichitate de monezile greceşti şi romane pe care era imprimată imaginea ei. De asemenea, tot de foarte multă vreme apar date privind toaletarea rasei. Astfel, în cartea lui Gervaise Markhaur sunt prezente primele informații despre toaletarea acestor câini. Printre altele este menționat modul de tundere a membrelor posterioare, deoarece favorizează înotul, iar păstrarea părului la nivelul trenului anterior are darul de a menține căldura pe durata anotimpului rece. În perioada domniei lui Louise al XVI-lea (1774-1792), arta toaletării Caniche-ului devine extrem de decorativă. Frizerii

Scanned with OKEN Scanner

pe pe malurile Senei realizau nu numai tunsori, ci şi complicate blazoane, monograme sau flori de crin, iar coafura de la nivelul capului era în multe cazuri asemănătoare cu aceea a curtezanelor regale.

Şi în Anglia secolului al XVIII-lea apar în gravuri şi picturi câini care semănau mult cu cei din rasa Caniche. Toaletarea acestei rase devine extrem de populară în epoca victoriană. Astfel, în anul 1891, în America, G.O. Sields include în cartea sa despre creşterea câinilor prima diafragmă pentru tunderea acestei rase. Astăzi, toaletarea rasei Caniche a devenit o profesiune sofisticată şi am putea spune, foarte diversificată. Există în prezent sute de modele de toaletaj, variaţii ale celor două modele tradiţionale acceptate în expoziţii. Având în vedere că este cea mai complicată rasă din punct de vedere al toaletării, este deosebit de importantă obişnuirea cu această operaţie încă de la o vârstă foarte fragedă. În acest sens, este necesară o respectare riguroasă a unor operaţii care să favorizeze realizarea unei toaletări cât mai reuşite.

PERIEREA ŞI PIEPTĂNAREA

Având în vedere textura firului de păr este necesară o periere şi o pieptănare riguroasă şi zilnică pentru a păstra părul în cele mai bune condiţii. Pentru realizarea unei operaţii eficiente, vom folosi un pieptene cu dinţi cilindrici din metal şi o perie cu fire metalice dese, precum şi o perie deasă şi tare din păr natural. Nu se vor utiliza piepteni sau perii din plastic. Trebuie să fim atenţi să nu smulgem, ci să desfacem eventualele noduri formate. Un nod smuls, mai ales la nivelul membrelor, poate lăsa un spaţiu inestetic. La unele din tunsori, membrele Caniche-ului trebuie să fie bine îmbrăcate în pilozitate, cu aspect cilindric, asemănător periilor de spălat sticle. O atenţie sporită trebuie acordată părului

Scanned with OKEN Scanner

de la nivelul labelor. În acest sens, vom tăia cât mai scurt firele de păr dintre degete şi de pe tălpi, împiedicând astfel agățarea diferitelor corpuri străine. Deoarece, botul şi zona sprâncenelor sunt mai sensibile, toaletarea acestora trebuie făcută cu multă grijă. Cel mai bine este ca zilnic botul să fie spălat şi şters, pentru a păstra zona cât mai curată. De asemenea, urechile trebuie examinate, pieptănate şi curățate cât mai des, iar părul ce creşte în interiorul conductului se va smulge cu multă atenție.

Periatul începe de la trenul posterior spre cap, în răspăr, pentru a-l desface, a-l afâna şi curăța de impurități, înlăturându-se cu acest prilej şi firele moarte. Este deosebit de important ca pielea să fie cât mai bine aerisită.

În continuare, se va peria câinele de la cap la coadă. O mare atenție se va acorda tuturor operațiunilor, pentru a nu zgâria pielea. De asemenea, trebuie să fim ceva mai atenți când ajungem la locurile mai sensibile de la nivelul axilelor, zona abdominală şi genitală. În aceste zone, părul este ceva mai moale, se încurcă mai uşor şi agață tot felul de impurități ce pot irita uşor pielea. La final,vom folosi peria de păr natural, care curăță foarte bine eventuala murdărie de la acest nivel şi îi dă luciu părului.

Toate aceste operațiuni sunt necesar a fi executate zilnic şi pe toată durata vieții animalului, altfel există riscuri să nu mai putem să desfăşurăm această activitate în mod corespunzător. Obişnuit, câinele se va lăsa pieptănat şi periat cu uşurință, lucru care nu se întâmplă dacă începem la o vârstă mai mare.

ÎMBĂIEREA

Aşa cum am menționat şi în alt capitol, Caniche-ul este un câine care iubeşte foarte mult apa, deci şi baia. Îmbăierea doar cu apă, fără şampon, se poate face oricât de

Scanned with OKEN Scanner

des, fără restricții. Cu şampon însă doar când este absolut necesar, dar nu mai des de 5-6 ori pe an. Pentru îmbăiere se vor folosi şampoane speciale pentru spălatul câinelui şi niciodată săpun, dar nici şampon de uz uman. Urmează apoi o şamponare uşoară cu un balsam şi apoi o clătire cu apă caldă, deoarece este foarte importantă. Dacă nu avem şampoane speciale pentru câine, putem folosi cu succes 2-3 ouă, care se bat bine şi se aplică pe părul umed şi se masează toată blana câinelui. Obținem o spumă asemănătoare şamponului, care curăță părul şi pielea, şi în plus are avantajul că este absolut naturală şi conține şi vitamine. După cum ştim, câinii au un miros specific mai slab sau mai pronunțat, care prin îmbăiere se accentuează puțin, deoarece el este datorat grăsimii secretate de glandele sebacee şi prin spălare nu facem decât să activăm aceste glande protectoare ale pielii şi părului. Pe lângă baia generală, se impune ca o dată întors de la plimbare, îndeosebi pe vreme ploioasă, dar nu numai, să îl spălăm pe membre şi mai ales să nu uităm să-l ştergem.

TRIMAJUL

De la bun început, trebuie să facem precizarea că operațiunea de tuns nu trebuie confundată cu trimajul, care presupune cu totul altceva şi anume smulgerea parțială a părului. Trimajul presupune experiență, dexteritate şi pasiune, pentru că altfel nu îl vom executa corect niciodată, iar insatisfacțiile nu vor întârzia să apară. Este foarte adevărat că pentru a avea succes în această delicată operație, este nevoie, pe lângă dexteritate, şi de un simț al modului în care trebuie să arate animalul. Nimeni nu se naşte maestru, dar pentru a ne bucura de reuşita noastră, este nevoie de multă muncă, exersare şi practică.

Scanned with OKEN Scanner

Trimajul este un procedeu specific şi indispensabil, mai laborios, fiind din această cauză neglijat de mulţi proprietari, ignorându-se extrema lui importanţă pentru întreţinerea părului şi pentru sănătatea câinelui. Operaţia este obligatorie, deoarece, dacă se face direct doar simpla tundere cu maşina sau foarfecele, părul devine din ce în ce mai moale, se încâlceşte mai uşor şi îşi pierde desenul specific lui. Atenţie deci şi nu tundeţi animalul dacă nu a fost în prealabil trimat. Problema cea mai importantă este că părul moale, pe lângă că este depunctat în expoziţie, el reţine murdăria, se usucă mai greu şi nu permite aerisirea corespunzătoare a pielii, având drept efect apariţia unor probleme dermatologice. Acestea sunt deci raţiunile pentru care standardul acordă mare atenţie calităţii părului.

Pentru trimaj se folosesc nişte cuţite speciale ce se caracterizează prin dinţi mici şi ascuţiţi, cu braţul lung şi lama scurtă. Cu ajutorul lor, părul mort se smulge, iar cel sănătos se taie, considerent pentru care, de multe ori, nici nu mai este necesar foarfecele. Obişnuit, există două modele de cuţite de trimat: unele cu dinţi mai adânci şi mai puţin ascuţiţi (foarte bune pentru începători) şi altele cu dinţi mici, cu ajutorul cărora se taie părul cât de scurt dorim. În principiu, dacă vrem să smulgem firele moarte, prindem părul spre vârf, iar dacă vrem să-l şi scurtăm, prindem părul de la nivelul lungimii dorite. Părul se smulge întotdeauna în sensul de creştere. La nivelul urechilor, părul se smulge cu mâna şi nu cu cuţitul de trimat, având în vedere că zona este mult mai sensibilă. În urma acestei operaţii de trimaj, culoarea se ameliorează semnificativ, deoarece părul moale este întotdeauna mai slab pigmentat.

În mod obişnuit, câinii vor fi trimaţi de două ori pe an, primăvara devreme şi toamna, iar cei cu părul mai moale de 4-6 ori pe an. Puii trebuie să fie obişnuiţi de timpuriu cu acest procedeu şi periodic cu mâna se vor trima uşor chiar de la vârsta de înţărcare. În aceste condiţii, trimajul nu va fi

Scanned with OKEN Scanner

pentru ei o operație neplăcută şi enervantă. Multor exemplare le face chiar plăcere să-i trimăm astfel.

Deoarece trimarea manuală este o operațiune de lungă durată, necesitând multă răbdare, din partea ambilor parteneri, în saloanele de cosmetică sunt folosite mâini electrice de trimat. Cu toate că sunt foarte rapide, ele nu se folosesc prea des, deoarece nu sunt la fel de eficiente ca şi trimajul manual.

Trebuie să facem precizarea că steaua Caniche-ului a început să răsară cu adevărat abia în ultimul secol, ca urmare a concurenței care i-a obligat pe crescătorii acestei rase să găsească noi soluții care să conducă la creşterea popularității rasei, între care noi coafuri.

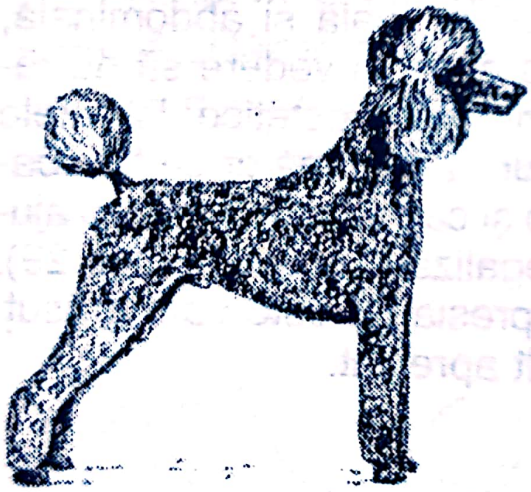

Fig. 27 – Tunsoare de tip Karakul

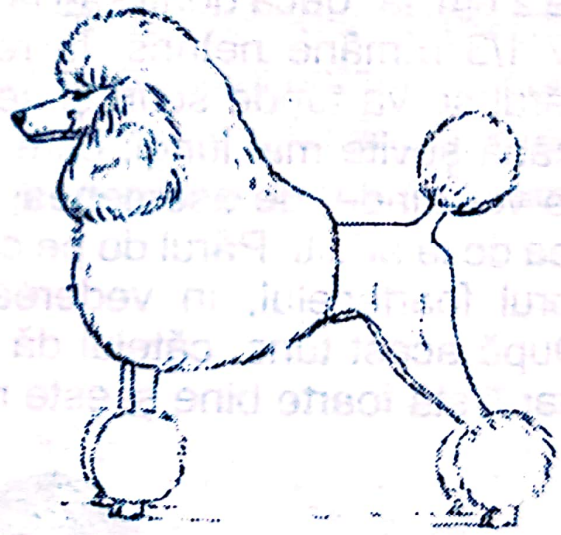

Fig. 28 – Tunsoare standard

În ciuda acestui impuls, mai bine de 40 de ani, atât în Franța, cât şi în Germania, au fost interzise la expoziții ideile noi. Abia în anul 1945, Hans Thum, din Berlin, a spart acest zid, prezentând pentru prima dată modelul de tip Karakul (miel) (fig. 27). Acest model a cunoscut un succes răsunător şi mulți ani, cel mai la modă câine a fost Caniche-ul. Acest model de toaletare a scos în evidență o față modernă

Scanned with OKEN Scanner

şi elegantă apreciată unanim de crescători şi răspândită rapid. Acest model de toaletare este deosebit de bun pentru tineret, deoarece este uşor de îngrijit, practic şi în acelaşi timp elegant, iar pentru adulţi este mai recomandată tunsoarea standard sau clasică (fig. 28).

PRIMUL TUNS LA CANICHE

Pentru prima dată când micuţul Caniche ia contact cu ustensilele de tuns şi trimaj, el are doar vârsta de 3 luni. Înainte de această operaţiune, căţelul nu trebuie spălat, ci doar pieptănat în mod corespunzător. La acest prim moment se va tunde regiunea gâtului şi a obrajilor la o înălţime de 2 cm, iar dacă doriţi să-i lăsaţi pompon, atunci aproximativ 1/3 rămâne netuns. În regiunea anală şi abdominală, părul se va tunde scurt şi se va avea în vedere să nu rămână şuviţe mai lungi, care sunt total inestetice. Lăbuţele se vor tunde, de asemenea, scurt, asemănător cu tunsoarea de la adulţi. Părul de pe corp şi cap se ajustează cu ajutorul foarfecelui, în vederea egalizării lungimii (fig. 29). După acest tuns, căţelul dă impresia că este cam grăsuţ, dar îi stă foarte bine şi este mult apreciat.

Fig. 29 – Tunsoare egalizată pe tot corpul

Scanned with OKEN Scanner

Până la vârsta de 6 luni, frizura de tip oiță (Karakul) se potriveşte cel mai bine rasei, după care se poate trece la tipurile clasice.

Dacă proprietarul doreşte să participe la expoziție la clasa junior sau tineret, este necesar ca din timp să se ocupe de pregătirea animalului, respectiv de aranjarea frizurii. Nu numai pentru îngrijirea zilnică, dar şi pentru tuns, se cere o pregătire corespunzătoare, răbdare, pasiune şi puțină imaginație.

TUNSOAREA DE TIP PUPPY CLIP

Acest model se deosebeşte de precedentul (Karakul) prin părul lăsat mai lung la nivelul trenului anterior şi parțial mai scurt la nivelul trenului posterior, care, făcând o comparație mai plastică, seamănă cu o geacă aplicată Caniche-ului (fig. 30).

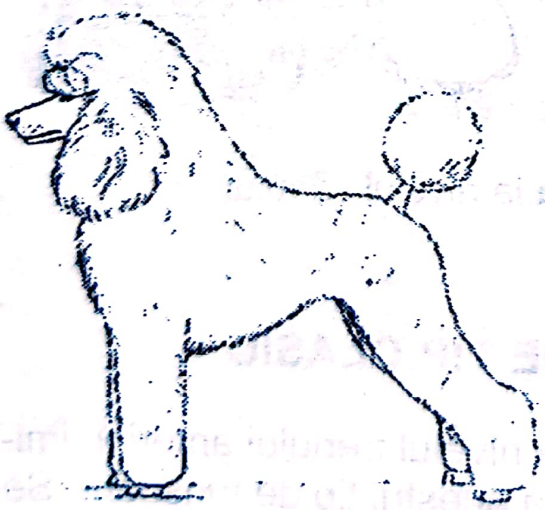

Fig. 30 – Tunsoarea Puppy clip

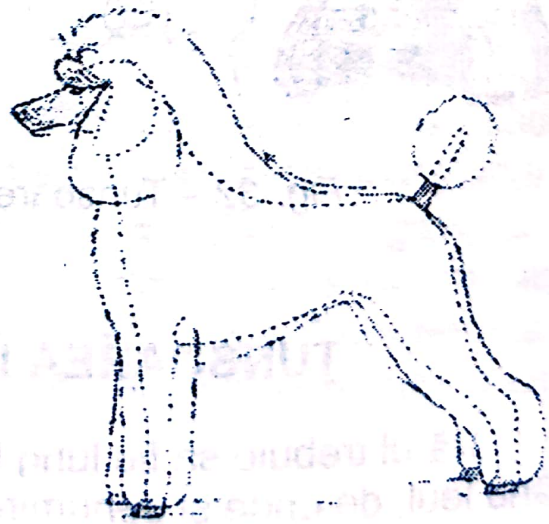

Fig. 31 – Tunsoarea pierdută dinspre trenul anterior spre cel posterior

Scanned with OKEN Scanner

Pe gât, trenul anterior şi partea dorsală, părul rămâne mai lung, iar în continuare, se tunde pierdut, aşa cum se poate observa în figura 31. Pe abdomen se va ține cont de dimensiunile de la tipul standard, iar pe membre se tunde cât mai rotund posibil, în schimb, pomponul se va lăsa ceva mai scurt. Dacă părul este moale, de regulă se tunde mai scurt, deoarece el are ținută necorespunzătoare. De asemenea, părul de pe părțile laterale se tunde pierdut, la fel ca şi pe zonele menționate anterior. Se va pieptăna exemplarul de mai multe ori şi apoi se va lăsa să se scuture pentru a elimina firele de păr secționate. Deasupra lăbuțelor, părul se taie scurt şi rotund, pentru a elibera această zonă de posibilitatea de a se murdări. Pe cap, părul se tunde rotund, formând o calotă ce se pierde treptat spre restul corpului (fig. 32).

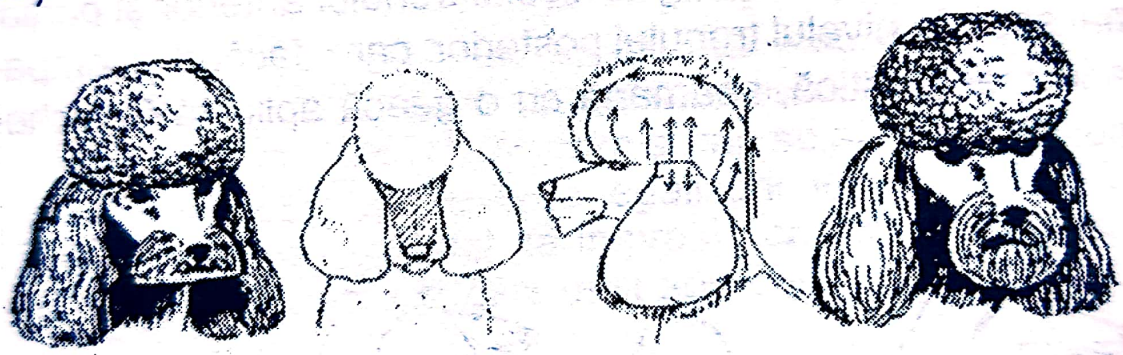

Fig. 32 – Tunsoarea la nivelul capului

TUNSOAREA DE TIP CLASIC

Părul trebuie să fie lung la nivelul trenului anterior, imitând leul, de unde şi denumirea acestui tip de tunsoare. Se tunde partea din spate a corpului, începând de la jumătatea spatelui, coborând spre abdomen, continuând cu membrele din spate până la jaret (fig. 33). Codița se tunde la fel ca spatele, lăsând la vârful acesteia un pompom. La mem-

Scanned with OKEN Scanner

brele din față şi din spate se lasă pompoane deasupra lăbuțelor sub formă de manşoane.

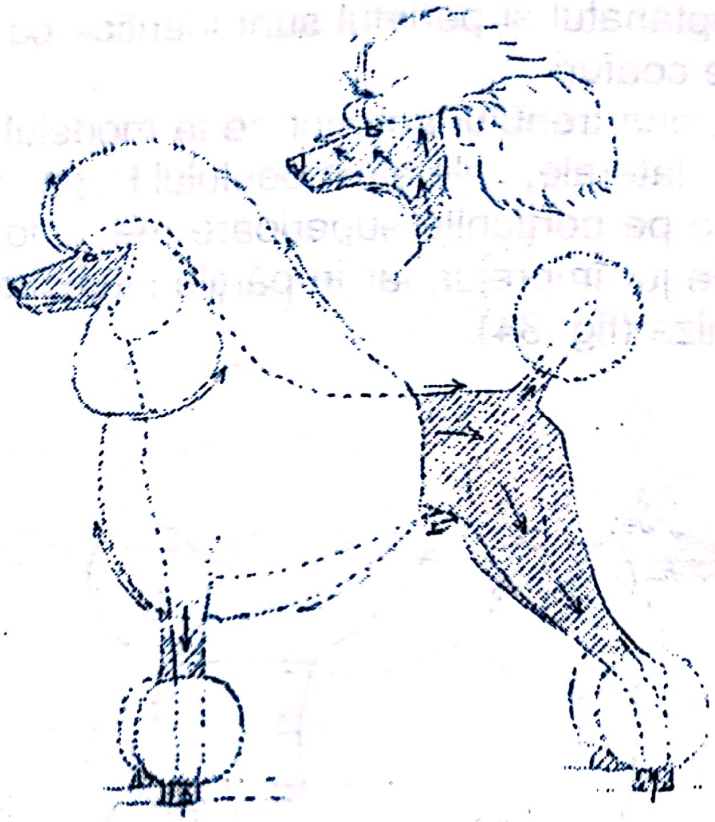

Fig. 33 – Tunsoarea tip clasic

Lăbuțele trebuie să fie tunse foarte scurt, să se vadă degetele. Botul se tunde la nivelul pielii, deci foarte scurt. Membrele din față se tund de la cot până la genunchi, lăsându-se deasupra lăbuței manşonul. Părul de pe cap trebuie să fie lung, formând aşa-zisul „moț". Este permisă lăsarea părului pe membrele anterioare, aşa-numiții „pantalonaşi".

TUNSOAREA S'ADDLE CLIP

Acest tip de frizură este foarte des întâlnită în Anglia şi S.U.A., paralel cu frizura standard, însă pe continentul

Scanned with OKEN Scanner

european, este mai puțin populară. Dacă cunoașteți frizura leu şi cea Puppy Clip, înseamnă că nu veți întâmpina nici o greutate în a o face, în cazul în care doriți să o aplicați. Baia, uscarea, pieptănatul şi periatul sunt identice ca şi la celelalte tipuri de coafuri.

Pentru zona trenului anterior se ia modelul leonin, iar pentru părțile laterale, cele ale modelului Puppy clip. Astfel, părul rămâne pe porțiunile superioare mai lung şi poate fi astfel tuns de jur împrejur, iar în părțile inferioare se poate uşor uniformiza (fig. 34).

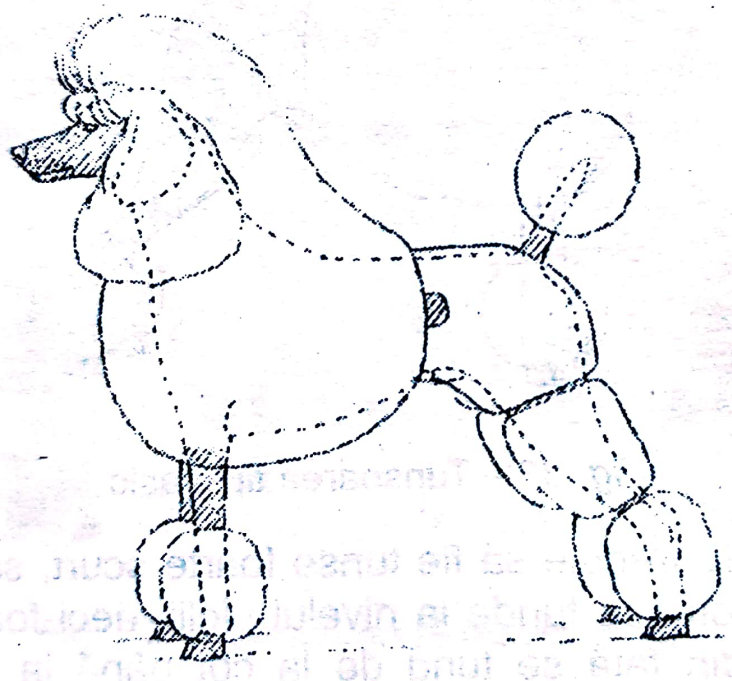

Fig. 34 – Schema tunsorii S'addle clip

Pieptănați părul şi marcați separarea cu foarfecele de păr. Tăiați linia superioară la nivelul genunchiului (fig. 35). Cea de a doua linie se va situa sub primul pompon. Fixați maşina de tuns (3 mm) sau foarfecele şi tăiați de jur împrejur la 0,5-1 cm înălțime. Periați părul de sus în jos şi tăiați liniile aşa ca în figura 35. Formați pomponul rotund şi preveniți formarea unghiurilor (fig.36).

Scanned with OKEN Scanner

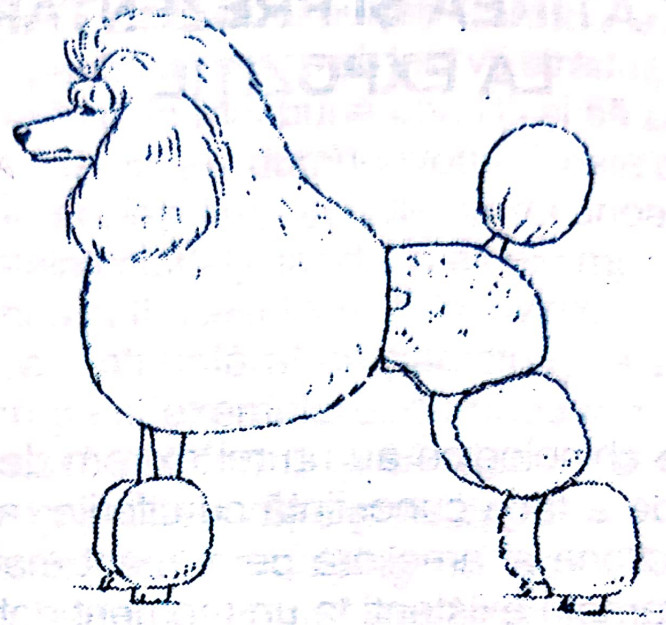

Fig. 35 – Modelul clasic al tunsorii S'addle

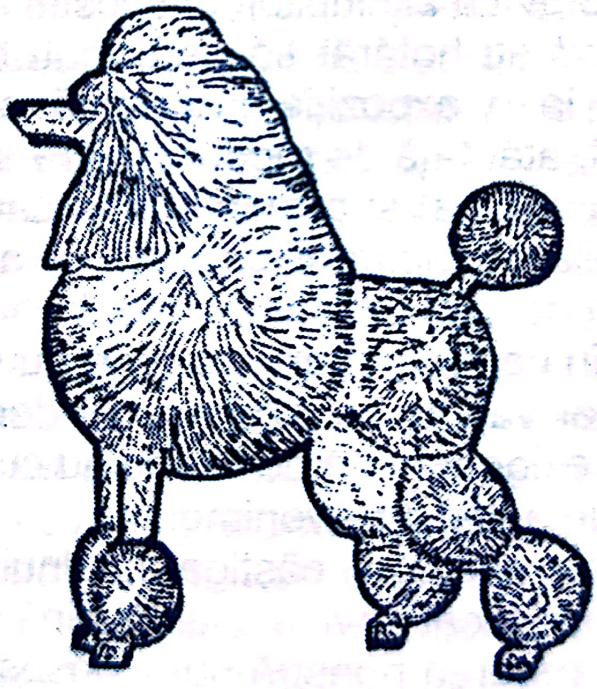

Fig. 36 – Modelul pomponului

În afara expozițiilor, putem spune că fiecare salon are stilul lui de tuns, de unde şi nenumăratele variante, care însă se deosebesc mai puțin între ele sau ies din sfera normalului.

Scanned with OKEN Scanner

PREGĂTIREA ŞI PREZENTAREA LA EXPOZIȚIE

Expozițiile chinologice au un rol extrem de important şi anume acela de a face cunoştință cu diferite rase canine, a răspândi, selecționa şi ameliora permanent materialul biologic față de parametri existenți la un moment dat. Aceste festine canine oferă totodată posibilitatea crescătorilor de a-şi etala măiestria în creşterea unui exemplar canin şi a se întrece în mod sportiv cu alți iubitori ai acestei superbe rase.

Atunci când ați hotărât să participați cu exemplarul dumneavoastră la o expoziție înseamnă că vă asumați nişte răspunderi, atât față de modul în care se va prezenta animalul în concurs, cât şi a manierei în care se va comporta față de ceilalți concurenți sau față de arbitru. Trebuie să recunoaştem că, din diferite motive, la expozițiile organizate periodic în centrele mari județene nu participă întotdeauna cele mai valoroase exemplare, deci cu atât mai mult se impune exigența față de cei ce au curajul şi dorința să participe la un astfel de eveniment.

Pentru unii crescători, câştigarea unui concurs este atât de importantă, încât devine o luptă plină de patimi şi orgolii, care după părerea noastră nu-şi găsesc justificare. A gândi astfel ni se pare total greşit şi trist, deoarece scopul principal al unei expoziții este de a etala şi de a concura cu alte exemplare din aceeaşi rasă, de a te bucura şi de a nu fi pătimaş, având în vedere că este vorba de un concurs sportiv, în care trebuie să recunoaştem cu sportivitate meritele învingătorului.

Scanned with OKEN Scanner

În situația în care vă expuneți Caniche-ul la o expoziție deveniți participanți la concurs şi deci vă străduiți să vă prezentați exemplarul în cele mai bune condiții şi să convingeți arbitrul din ring că exemplarul dumneavoastră este cel mai bun din cei prezenți. În acelaşi timp trebuie să recunoaşteți cu obiectivitate şi meritele celorlalți, iar dacă alt exemplar este mai frumos, să recunoaşteți acest lucru fără invidie.

O dată ce v-ați hotărât să participați la expoziție, este necesar să pregătiți exemplarul dumneavoastră să se prezinte în cea mai bună formă şi să răspundă corespunzător la problemele şi probele care sunt impuse.

La expoziție, arbitrul de ring nu face altceva decât să compare exemplarul pe care-l are în față cu standardul rasei şi, respectiv, cu ceilalți participanți din aceeaşi rasă, sex şi categorie de vârstă. Câştigătorul concursului va fi declarat acel exemplar care, după părerea arbitrului, se apropie sau corespunde cel mai mult cu standardul rasei.

Pentru un proprietar de Caniche, care nu a mai participat la expoziții, este bine ca înainte de a-şi înscrie propriul companion, să urmărească cel puțin 2-3 expoziții canine, pentru a se familiariza cu modul în care se derulează un astfel de concurs, cerințele minime care se impun şi obligațiile pe care le are un proprietar la o astfel de manifestare, atât în ringul de concurs, cât şi în incinta expoziției.

Nu este lipsit de interes ca la astfel de manifestări să se învețe câte ceva din experiența altor participanți. Este deosebit de benefic pentru un crescător să ceară câte un sfat celor cu mai multă experiență, celor care au participat la mai multe astfel de manifestări şi au luat mai multe premii, iar aceştia vor fi bucuroşi că-i consultați şi vă vor oferi multe elemente necesare şi cu mare plăcere.

Trebuie să rețineți că şi în situațiile în care nu veți executa foarte corect manevrele cerute în ring, aveți şansa de a câştiga, deoarece arbitrii sunt mai îngăduitori la aceste aspecte şi pun un accent mai mare pe calitatea materialului

Scanned with OKEN Scanner

biologic. Este foarte adevărat că atunci când două exemplare au calități relativ asemănătoare, arbitrii vor prefera pe cei care a executat cel mai bine comenzile cerute.

Se impune în primul rând ca orice proprietar de Caniche să-şi înscrie exemplarul în Asociația Chinologică locală sau în clubul rasei, dacă există, deoarece beneficiază de o serie de avantaje care nu pot fi neglijate. În primul rând, la expoziții sunt preferați la înscriere cei care sunt membri ai unei asociații sau ai unui club şi cu cotizația achitată la zi. Înscrierea la expoziție se face pe baza unei taxe de înscriere şi cu prezentarea carnetului de sănătate care să ateste că exemplarul a fost vaccinat periodic şi nu prezintă afecțiuni care să poată fi transmise şi la alți participanți.

În vederea participării la expoziție, pregătirea câinelui începe cu 20-30 de zile înainte şi constă în exersarea repetată a probelor care se cer şi pentru care concurați, iar cu 1-3 zile înainte de festin, se face îmbăierea, perierea, scurtarea unghiilor etc.

În ziua expoziției trebuie să vă prezentați la locul de desfăşurare, respectiv la ring, la ora stabilită. În acest sens este indicat să ajungeți ceva mai devreme, astfel ca animalul să se obişnuiască cu prezența numeroşilor câini şi stăpâni, să se liniştească şi să intre în atmosfera expoziției. Majoritatea câinilor prezenți la expoziție sunt la început în disconfort, nervoşi, excitați, iar sosirea mai devreme este foarte benefică pentru liniştirea câinelui.

Credem că nu vom deranja pe nimeni dacă vom face câteva recomandări şi proprietarilor, care de multe ori nu sunt nici chiar ei pregătiți adecvat pentru un astfel de moment. În primul rând, îmbrăcămintea stăpânului va fi de tip sport şi nu cu componente de îmbrăcăminte care să atârne sau să fluture pe lângă corp, deoarece deranjează câinele, aspect care trebuie avut în vedere mai ales de femei, mult mai tentate de a-şi etala vestimentația. Este, de asemenea,

Scanned with OKEN Scanner

nepotrivit să se facă prezentarea unui exemplar canin în ținută de gală sau cu o fustă strâmtă şi pantofi cu toc înalt. Repetăm, sunt doar simple recomandări şi nu impunem nimănui aceste aspecte, dar...

În ziua prezentării la expoziție, pe lângă pregătirea prealabilă mai este necesară spălarea pe dinți a câinelui şi eventual îndepărtarea mătreții, care apare şi datorită stresului în această perioadă. Nu uitați că astăzi găsim frecvent produse care se folosesc atât pentru îndepărtarea mătreții, cât şi pentru strălucirea părului la câine.

Este necesar să amintim că arbitrul poate considera o jignire, dacă i se prezintă un exemplar care nu este pregătit corespunzător din punct de vedere estetic şi igienic. Trebuie să avem în vedere că expoziția este în primul rând un concurs de frumusețe, de estetică şi apoi urmează celelalte aspecte ale concursului. Nu este necesar să-i faceți baie cu câteva ore înainte de expoziție, decât dacă este cazul, deoarece îmbăiatul usucă pielea şi reduce conținutul de grăsime, rezultând o blană dură, uscată şi cu luciu redus.

Caniche-ul, în general, se expune cu o zgardă colorată cât mai viu şi în contrast cu roba animalului, pentru a pune în evidență cât mai bine conformația. Să nu uitați să țineți sub control permanent reacțiile şi intențiile companionului, astfel încât să puteți acționa prompt şi adecvat în orice moment: Caniche-ul, ființă voluntară, are tot timpul tendința de a face ceva, de aceea, pe durata staționării în ring, să fim foarte atenți la mişcările acestuia şi să luăm prompt măsurile ce se impun. Există şi exemplare mai temperamentale, care pot să-i provoace pe ceilalți participanți la harță sau joacă, considerent pentru care vom urmări cu atenție manifestările companionului nostru.

Nu uitați ca înainte de a porni spre expoziție să vă pregătiți corespunzător cu o serie de alimente necesare pe durata derulării programului. Astfel, este necesar să pregătim într-o sacoşă lesa de conducere, o mănuşă adecvată pentru

Scanned with OKEN Scanner

periere, un spray pentru întreținerea părului, un pieptene sau o perie adecvată, o pătură, o trusă de prim ajutor pentru eventualele accidente ale câinelui, o momeală jucărie pentru perioada cât este în ring şi cu care o altă persoană cunoscută de câine va atrage atenția exemplarului în concurs, astfel că acesta va lua o poziție de atenție extrem de importantă pentru aprecierea animalului de către arbitru. De asemenea, nu va lipsi vasul de apă, eventual hrană uscată, iar pentru eventuale intemperii, o pelerină sau o umbrelă.

Prinderea numărului de concurs se va face cu atenție, pentru a nu se desprinde în timpul arbitrajul şi să fie vizibil. Să respectați cu strictețe comenzile judecătorului din ring. Să verificați permanent catalogul-program al expoziției, care este foarte util, deoarece vă va permite să vă orientați asupra modului de derulare a programului expoziției şi vă va oferi alte informații utile printre care putem menționa adresele şi rasele participante, rezultatele obținute de participanți la alte expoziții etc.

În condițiile în care veți ține cont de aceste câteva sfaturi, cu siguranță că veți deveni un concurent de temut, sub rezerva calității materialului biologic pe care-l aveți şi a comportamentului acestuia.

Noi vă dorim mult succes!

Scanned with OKEN Scanner

DE CE SUNT IMPORTANTE ŞI NECESARE EXPOZIŢIILE

Expoziţiile chinologice sunt de fapt locuri de întâlnire între crescători şi companionii lor, pe de o parte, şi iubitorii de animale şi, în special, iubitorii de câini, pe de altă parte.

Câinii ce vor fi expuşi în ringurile expoziţiilor sunt arbitraţi de arbitrii recunoscuţi pe plan naţional sau internaţional, iar cele mai valoroase exemplare vor fi calificate spre etapele superioare şi vor fi candidaţi la cele mai înalte titluri.

Experienţa ne arată că dorinţa proprietarilor nu este neapărat aceea de a participa la expoziţii, ci mai degrabă de a cunoaşte valoarea exemplarului, comparativ cu standardul rasei.

La expoziţie, cel mai important caracter urmărit este exteriorul câinelui, iar în cadrul selecţiei şi departajării participanţilor, arbitrii urmăresc, pe lângă exterior, şi comportamentul şi caracteristicile specifice rasei din care face parte. Expoziţiile sunt necesare pentru a evalua nivelul rasei la un moment dat şi a selecţiona indivizii care se apropie cât mai mult de standardul rasei, având în vedere că majoritatea însuşirilor se moştenesc la descendenţi, iar dorinţa noastră este de a obţine produşi care să depăşească în valoare părinţii. Trebuie să mai facem precizarea că expoziţiile sunt şi un prilej de reclamă, atât pentru crescător, cât şi pentru proprietar şi de ce nu şi pentru unele rase de câini recent apărute pe piaţă.

Se deosebesc trei tipuri de expoziţii şi anume:

Scanned with OKEN Scanner

• Expoziții patronate de un club, unde participă numai indivizi din rasa respectivă;

• Expoziții naționale (C.A.C.), unde se pot expune numai indivizi din țara respectivă, dar din orice rasă omologată;

• Expoziții internaționale (C.A.C.I.B.), unde se pot expune câini din toate rasele şi din orice țară.

Este bine să ştim că la aceste expoziții pot participa numai câini care sunt recunoscuți de F.C.I. şi au certificate de origine eliberate de federațiile naționale. Vizitatorii acestor manifestări pot vedea în cadrul expozițiilor numai câini de rasă, pot intra în legătură directă cu crescătorii şi pot obține căței care au certificate de origine recunoscute de F.C.I., deci material biologic cunoscut şi, în general, valoros.

În cadrul expozițiilor, fiecare crescător care se respectă se străduieşte să expună câini cât mai apropiați de standard. De asemenea, în cadrul acestor manifestări canine, crescătorul îşi poate da seama de valoarea reală a câinelui, care este confirmată şi de verdictul arbitrului. Pe lângă acest aspect, crescătorul are posibilitatea de a compara rezultatele calificativului obținut de câinele său cu ale eventualilor concurenți. Creşterea numerică anuală a câinilor înscrişi la expoziții şi a numărului expozițiilor, atestă faptul că proprietarii şi crescătorii de câini iubesc aceste manifestări, iar creşterea numărului de vizitatori relevă popularitatea de care se bucură asemenea evenimente.

În ultimul timp au început să se desfăşoare expoziții organizate de cluburi la care se înscriu indivizi numai dintr-o singură rasă (ex. Rottweiler, Ciobănesc german), iar în viitorul apropiat aşteptăm şi expoziții numai de Caniche. În câteva țări europene şi în S.UA. sunt organizate numeroase expoziții de Caniche, de către cluburi de Caniche, unde sunt prezente zeci de exemplare, mult admirate de vizitatori şi crescători sau proprietari (fig. 37).

Scanned with OKEN Scanner

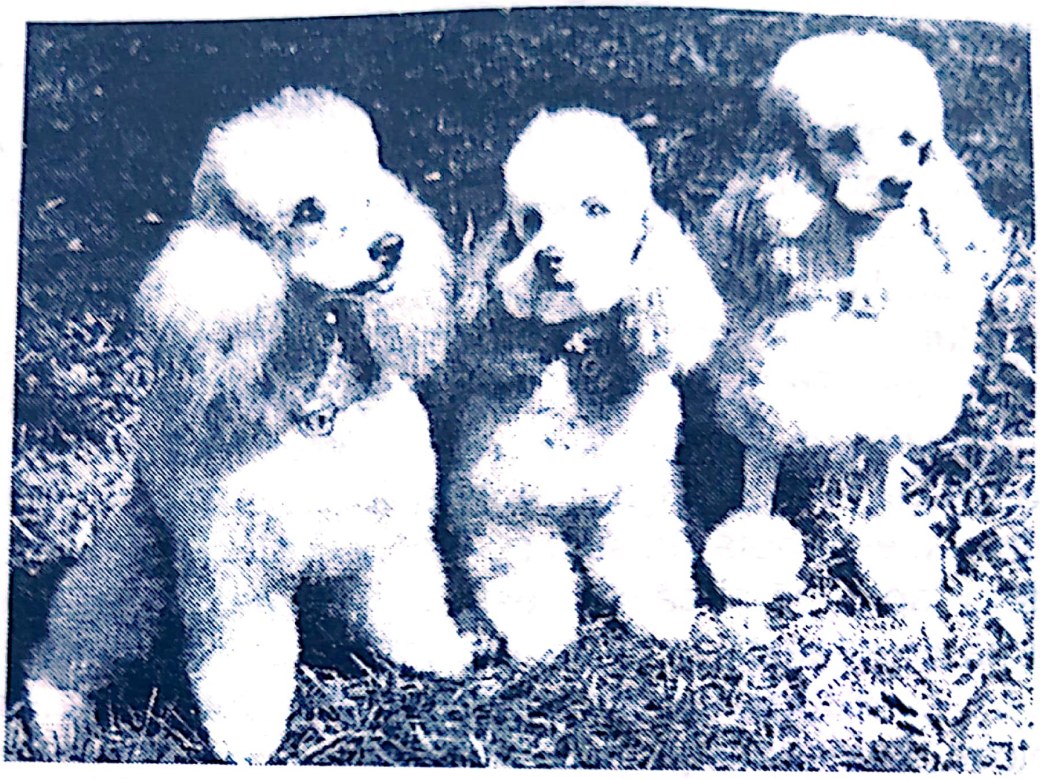

Fig. 37 – În aşteptarea verdictului

În ceea ce priveşte arbitrii, ei trebuie să aibă cunoştinţe bogate şi corecte în legătură cu caracteristicile rasei, de asemenea, trebuie să cunoască foarte bine tipurile existente în cadrul rasei, precum şi să aibă cunoştinţe temeinice de anatomie, topografie şi reproducţie, pentru a putea descrie cât mai exact rasa.

Pentru a înlătura erorile de arbitraj, care mai există uneori, viitorii arbitrii trebuie selecţionaţi cu mai multă atenţie, pe baza unor teste complexe şi trebuie apoi pregătiţi corespunzător pentru a arbitra cât mai corect. De aceea, fără să apărăm pe nimeni, se recomandă ca arbitrii chinologi să fie în primul rând specialişti din domeniul zootehnic, veterinar sau biologic. Să nu uităm că arbitrajul în acest domeniu este o meserie ca oricare alta, ce presupune exigenţă şi seriozitate.

Arta arbitrajului constă în descrierea rapidă şi succintă (sintetică) a calităţilor şi defectelor câinelui arbitrat, astfel ca

Scanned with OKEN Scanner

citind foaia de arbitraj să avem senzația că ni-l putem ușor imagina.

Mulți proprietari frecventează expozițiile chinologice pentru a afla valoarea reală a companionului lor. De multe ori însă proprietarii se prezintă la o singură expoziție și dacă au obținut un titlu nu mai participă niciodată. În schimb, alți proprietari își cară câinii la expoziții în toată țara, până când obțin un titlu. Trebuie să facem precizarea că expozițiile se diferențiază una de alta, atât prin valoarea materialului biologic prezentat, cât și prin hotărârile arbitrilor și nu întotdeauna aceste hotărâri sunt pe placul nostru. Nu trebuie să omitem faptul că și câinele este o ființă vie, care nu întotdeauna se găsește în forma lui maximă sau optimă.

La ce trebuie să aibă grijă proprietarul care expune Caniche-ul la expoziție ?

În primul rând, Caniche-ul trebuie să împlinească o vârstă pentru a putea participa la un astfel de eveniment. La orice expoziție există o încadrare pe clase, care începe cu clasa cățel 3-6 luni și continuă cu clasa pui 6-9 luni. La aceste două clase, nu se poate vorbi prea mult despre valoarea unui individ, având în vedere că el este în creștere, în formare, dar participarea la aceste clase beneficiază de obișnuirea cu ringul, cu desfășurarea concursurilor, cu întâlnirea cu foarte mulți alți indivizi, astfel că mai târziu va fi mult mai ușor. Următoarea clasă este clasa junior, care cuprinde exemplarele canine care au vârsta cuprinsă între 9 și 18 luni. La această grupă de vârstă se pot face aprecieri mai obiective, se pot întrevedea perspective și se poate chiar obține titlul de junior unu. Începând cu vârsta de 12 luni, exemplarele de Caniche pot intra și la clasa deschisă, unde pot obține titlul de C.A.C.; C.M.B.C.R.

La clasa muncă pot intra toți câinii care au împlinit vârsta de 15 luni și care au obținut examenul de lucru specific și caracteristic rasei.

Scanned with OKEN Scanner

La clasa campion, pot participa numai câini care au câştigat la mai multe concursuri şi au adunat rezultate pentru a deveni campion. Trebuie să mai amintim şi clasa veteran, la care pot participa câinii cu vârsta de peste 7 ani, indiferent de rezultatele obținute până atunci.

Participarea la expoziție presupune şi o educație corespunzătoare, ca atare, expozițiile obligă proprietarul să se ocupe din timp de câinele său şi acest lucru este benefic şi pentru câine şi pentru stăpân.

În ring, câinele şi stăpânul trebuie să se găsească într-o concordanță şi o armonie perfectă şi atunci rezultatele vor fi dintre cele mai bune.

Scanned with OKEN Scanner

RECOMANDĂRI UTILE PENTRU CEI CE PARTICIPĂ LA EXPOZIȚII

Planificarea pentru participarea la o expoziție canină trebuie făcută din timp, pentru a putea pregăti câinele în mod corespunzător.

Certificatul de origine sau buletinul participantului nu va lipsi din dotarea noastră.

O dată ajunşi la expoziție, vom cumpăra catalogul expoziției, pentru a verifica înscrierea şi derularea programului.

Nu vor lipsi din maşină: un prosop, apă de băut, vase pentru hrană şi apă.

Cu puțin timp înainte de a intra în ring, se va aranja blana câinelui, astfel ca el să arate cât mai bine posibil.

Se va intra în ringul de concurs fără patimă şi cu înțelegerea necesară unei manifestări sportive, în care cel mai frumos să învingă.

Nu uitați să conduceți câinele avându-l în partea stângă şi nu altfel.

Vom fi cât mai receptivi şi ne vom conforma indicațiilor date de arbitrul din ring.

Ringul de concurs nu se părăseşte decât în momentul când raportul s-a întocmit şi s-au dat verdictele.

Vom felicita cu sinceritate învingătorul, indiferent cine este acesta şi apoi vom mulțumi arbitrului pentru activitatea depusă.

Scanned with OKEN Scanner

Va trebui să fiți la fel de bun atât ca învingător, cât şi ca învins.

Evitați pe cât posibil următoarele greşeli:

• omiterea vaccinării câinelui;

• nu este admis să vă enervați sau să fiți într-o stare activă de disconfort;

• nu executați mişcări dezordonate sau repezite în ring, deranjând pe cei din jur;

• încercați să purtați o ținută vestimentară cât mai adecvată, fără excese fanteziste, care deranjează;

• nu administrați delicatese sau alte componente alimentare în perioada cât sunteți în ring;

• nu lăsați câinele să se joace sau să se încaiere cu ceilalți participanți la expoziție;

• stați întotdeauna între câinele dvs şi arbitru, pentru a evita eventualele accidente;

• nu mustrați câinele atunci când din varii motive se deplasează de la locul său;

• încercați să evitați staționarea lungă a câinelui în boxa de aşteptare, eventual îl puteți plimba prin incinta expoziției;

• gândiți-vă că mai sunt şi alte expoziții la care puteți participa, eventual concentrați-vă atenția pentru expoziția care urmează.

Nu uitați de sfaturile noastre şi vă asigurăm că vă veți bucura de stimă şi considerație, iar succesele nu vor înceta să apară.

Vă urăm succes!

Scanned with OKEN Scanner

AFECȚIUNI ALE BUZELOR CAVITĂȚII BUCALE ŞI DINȚILOR

PAPILOMATOZA

Etiologie. Papilomatoza reprezintă o entitate morbidă având o etiologie virală specifică vârstei tinere (Gaurrouger I., 1989, Egeberinik F.,1992). Se caracterizează prin apariția pe mucoase a papilomilor (negi) de formă şi mărimi variabile.

Tablou clinic. La inspecția cavității bucale, pe mucoasa bucală, gingivală, labială sau numai pe una dintre acestea, se observă formațiuni proliferative de mărimi variabile, de la o gămălie de ac până la mărimea unei alune, de forme diferite, rotunde sau alungite, de regulă cu o bază mică de implantare. Din observațiile noastre, vârsta apariției papilomatozei este cuprinsă între 3 şi 10 luni, când predomină papilomii localizați pe mucoase (papilomi mucoşi). Aspectul suprafeței papilomilor este caracteristic: epiteliul are o colorație roz, aspect neregulat asemănător unor rugozități de consistență elastică. Starea generală a animalelor rămâne nemodificată. Uneori, animalele manifestă o jenă în prehensiune şi masticație în cazul localizărilor gingivale şi labiale a papilomilor mucoşi de dimensiuni mari, care sunt traumati-

Scanned with OKEN Scanner

zați în timpul alimentației. De fapt, în majoritatea cazurilor, acesta este momentul când proprietarul sesizează existența acestor formațiuni în cavitatea bucală a câinilor. Aceasta este forma de papilomatoză a mucoaselor. Alături de aceasta sau concomitent pe acelaşi organism putem întâlni forma cutanată cu localizare în diferite regiuni: pleoape, torace, abdomen, prepuț, glanda mamară sau conchia auriculară.

Diagnostic. Este uşor de stabilit printr-o simplă inspecție.

Prognostic. Este favorabil.

Tratament. Chiar dacă în momentul de față se încearcă multe scheme terapeutice (autovaccinări, cauterizări), ablația chirurgicală a acestora, duce la rezultate bune şi rapide. Este motivul pentru care recomandăm proprietarilor de câini ca în astfel de situații să se adreseze medicului veterinar specialist.

TARTRUL DENTAR

Este un depozit de material calcificat, mineralizat, care se depune şi aderă la suprafața dinților. Se localizează pe dinte supra şi sublingual, frecvente fiind ambele forme. La nivelul dintelui, tartrul dentar se depune pe suprafețele linguale ale dinților inferiori şi pe suprafețele vestibulare ale dinților superiori. Tartrul dentar rezultă din precipitarea sărurilor alcaline din salivă pe suprafața dinților, sub influența schimbărilor de pH consecutive formațiunilor alimentare din cavitatea bucală.

Tartrul apare sub formă de depozit, mai abundent la baza dinților, format fiind din concrețiuni mineralo-organice. Partea minerală a tartrului este formată din fosfați şi carbonați de calciu, fosfați şi silicați de magneziu.

Componenta organică este formată din celule descuamate, leucocite, bacterii, ciuperci, detritusuri amorfe, cheratină, mucină, nucleoproteine etc.

Scanned with OKEN Scanner

Tabloul clinic. La inspecția cavității bucale, se evidențiază prezența unui depozit gălbui cu nuanțe maronii sau verzui alteori brun-negricios. La unii subiecți, tartrul dentar este însoțit de gingivite sau ulcere gingivale. Prezența tartrului un timp îndelungat, determină apariția periodontitelor.

Tratament. Se realizează prin detartrare, cu ajutorul unui instrumentar adecvat sau cu aparatură bazată pe ultrasunete, urmată de badijonarea locală cu soluție de clorură de zinc 10%. O atenție sporită va trebui acordată la înlepărtarea tartrului din șanțurile gingivale de pe coletul dinților.

PERIODONTITA

Se întâlneşte la câinii adulți de rase mici şi mijlocii şi constă în inflamația aparatului de fixare a dintelui, format din cimentul dentar, periostul alveolar şi cavitatea alveolară.

Etiologie. La câine apare în urma tartrului dentar, ulcerațiilor peridentare de sub tartru sau proceselor inflamatorii.

Tabloul clinic. Procesul inflamator evoluează lent. La inspecția dinților se observă că aceştia sunt îmbrăcați cu tartru, iar după detartrare aceştia sunt mobili în alveolă. Mobilitatea mare deranjează animalul în timpul masticației. În formele cronice şi netratate se poate constata prezența fistulelor dentare care adesea pot perfora peretele extern al maxilarului superior. La examenul radiologic se constată chişti şi granuloame ale rădăcinilor dentare cu rarefieri osoase.

Prognosticul. Este în funcție de întinderea procesului septico-necrotic.

Tratament. Dintele bolnav va trebui extras, urmat de tratament corespunzător.

Scanned with OKEN Scanner

CARIA DENTARĂ

Caria dentară este un proces distructiv cronic, cu o evoluție fără fenomene inflamatorii tipice, care produce necroza țesuturilor dentare dure, urmată de infecția pulpei dentare şi a paradonțiului apical. La animalele sălbatice caria este semnalată extrem de rar (Cochen W., 1976) în timp ce la animalele domestice frecvența crescută este la câine şi pisică.

Etiologie. În etiologia cariei sunt încriminați numeroşi factori: predispoziție ereditară, avitaminoze, traumatisme, boli infecțioase, alimentație unilaterală, exces de dulciuri etc.

Tabloul clinic. La câine, ca de altfel şi la pisică, cariile dentare se localizează în mod obişnuit la nivelul de contact al dinților şi, în special, pe suprafața de masticație a primului molar superior. Dintele bolnav are o culoare mai închisă, iar după un timp apare o sensibilitate deosebită, ceea ce jenează în foarte mare măsură prehensiunea şi masticația. Animalul prezintă salivație, consumă puțin şi cu multă grijă alimentele, iar în timp slăbeşte. La examenul clinic, în special la percuție, subiectul acuză durere, se sustrage la repetarea acestei manopere. Zonele cariate au o culoare mai închisă, datorată proceselor de necroză.

Diagnostic. Nu pune probleme întrucât prezența cavității este edificatoare. Jena sau durerea prezentă la consumul apei reci sau a alimentelor calde, sunt elemente care vin în sprijinul unui diagnostic cert.

Tratament. În caz de carie simplă, se procedează la lărgirea cavității cu o freză dentară şi aplicarea unei plombe cu amalgam. În situațiile mai complicate, când s-au instalat procesele septico-necrotice care au distrus dentina, dintele bolnav va fi extras.

Scanned with OKEN Scanner

ANOMALIILE DENTARE

Anomaliile dentare sunt tulburări congenitale de origine blastogenă care apar în formarea şi dezvoltarea sistemului dentar, interesând numărul, forma, volumul, structura etc. Cele mai des întâlnite sunt: poliodonţia, oligodonţia, anomaliile de formă, anomalii de direcţie, anomalii de corespondenţă şi anomalii de sediu.

POLIODONŢIA

Poliodonţia constituie o anomalie de număr, caracterizată prin existenţa unui număr mai mare de dinţi, faţă de formula dentară a speciei.

Dinţii supranumerari pot interesa: incisivii, caninii, dar şi molarii. Poliodonţia poate fi prin dinţi suplimentari şi dinţi supranumerari.

Dinţii suplimentari sunt dinţi de lapte, care nu au fost schimbaţi la vârsta corespunzătoare (3-4 luni), astfel încât ei coexistă cu dinţii permanenţi şi pot fi uşor depistaţi prin forma lor (colet îngust), cât şi prin dedublarea celorlalţi dinţi (incisivi mai ales).

Dinţii supranumerari au uneori aspectul dinţilor normali, alteori au o formă conopidiformă şi se dezvoltă în alveolele normale sau în afara lor, constituind dinţi eratici (heterotopici).

Tabloul clinic. Reţin atenţia: dificultăţile în masticaţie, consumul alimentar dificil, scăderea în greutate. La examenul cavităţii bucale se observă leziuni bucale, gingivită, ulcere, uzuri atipice şi prezenţa dinţilor supranumerari.

Tratament. Este în funcţie de gravitatea leziunilor. Se vor extrage dinţii de lapte suplimentari. Cu această ocazie se extrag şi dinţii supranumerari, mai ales dacă provoacă leziuni bucale şi cu perturbări masticatorii.

Scanned with OKEN Scanner

OLIGODONȚIA

Oligodonția este existența unui număr mai redus de dinți față de cel recunoscut de standardul rasei.

Etiologie. Între cauzele anomaliei sunt incriminate boli constituționale, tulburări de nutriție şi metabolism, tulburări neurotrofice, disendocrinii. În asemenea situații nu există tratament. Se va avea grijă ca astfel de animale să nu fie dirijate la reproducție. Anomalia în sine nu influențează în mod deosebit starea animalului.

ANOMALII DE FORMĂ

Anomaliile de formă sunt cunoscute şi sub denumirea de forme aberante, putând fi reprezentate de dinți conoizi, bilobați sau dinți sudați, interesând caninii, molarii, dar şi incisivii. În asemenea situații trebuie să vă sfătuiți cu medicul veterinar.

ANOMALII DE DIRECȚIE

Anomaliile de direcție constau în înclinarea vicioasă a incisivilor şi molarilor, ceea ce face să se modifice regularitatea arcadei dentare.

Înclinațiile dinților pot fi înainte (anteroversiune), înapoi (retroversiune) şi lateral (lateroversiune).

Tabloul clinic. Acesta este dominat de jenă în masticație, răni ale gingiei, limbii şi palatului.

Tratament. Constă în extragerea dintelui dacă anomalia este descoperită târziu şi deranjează animalul, corectată cu aparat dentar dacă este descoperită de timpuriu sau rezecții dentare.

ANOMALII DE CORESPONDENȚĂ

Sunt datorate asimetriei suportului osos al alveolei dentare, de dezvoltare inegală a oaselor incisive şi maxilare, față

Scanned with OKEN Scanner

de mandibulă. Adesea, închiderea completă este parțială și duce la defecte mari de uzură. În foarte multe cazuri sunt date de brevignatism (inferior sau superior), de prognatism (inferior sau superior) sau de devierea laterală. Până la o anumită limită, remedierea se poate realiza prin rezecția dinților crescuți în exces.

ANOMALII DE SEDIU

Se caracterizează prin creșterea dinților în afara arcadei dentare. Astfel, Wriht, 1988, descrie la Caniche doi incisivi implantați în bolta palatină.

Tabloul clinic. Este dominat de tulburări în masticație, răni ale limbii și gingiei.

Tratament. Constă în extragerea dinților ectopici.

ARTRITA TEMPOROMANDIBULARĂ CRONICĂ DEFORMANTĂ A CÂINELUI

Mai este cunoscută și ca artrita uscată temporomandibulară. De regulă apare unilateral.

Etiologie. Cauzele sunt diverse: procese inflamatorii, traumatisme, pareze și paralizii ale nervilor (trigemenului).

Tabloul clinic. Boala are o evoluție lentă. La început apar limitări ale mișcărilor masticatorii. În timpul masticației se percep cracmente, iar regiunea temporomandibulară prezintă sensibilitate la palpația profundă. Cu timpul această regiune începe să se deformeze prin dezvoltarea treptată a neoformațiunilor fibroase și osoase periarticulare. Limitarea prelungită a mișcărilor masticatorii duce la amiotrofia progresivă a maseterilor și a temporalului.

Prognosticul este grav.

Tratamentul. Este paleativ și constă în infiltrații locale cu hidrocortizon acetat, tramal, xilină, penicilină, volon în funcție de faza evolutivă.

Scanned with OKEN Scanner

AFECȚIUNI ALE CAVITĂȚILOR NAZALE

CORPI STRĂINI ÎN CAVITĂȚILE NAZALE

Sunt reprezentați de ariste, insecte, paraziți, pulberi, diferiți corpi străini (rumeguş, aşchii etc.).

Pătrunderea în cavitățile nazale este posibilă o dată cu aerul înspirat, în timpul vomismentelor, sau prin plăgi profunde existente la acest nivel.

Tabloul clinic. Este în funcție de mărimea, forma şi localizarea corpilor străini. În cazurile recente cu localizări în mucoasă se produce reflexul de strănut şi tuse, respirație dificilă uneori zgomotoasă, sforăitoare. Subiecții devin agitați, neliniştiți, nervoşi, preocupați pentru debarasarea de aceşti corpi. Astfel, se scarpină cu labele, îşi ling în permanență trufa, îşi freacă botul de obiectele din jur. Mai târziu, apare un jetaj seromucos, uneori hemoragic în situațiile când leziunile mucoasei sunt profunde şi întinse.

Diagnostic. Prezența corpilor străini se poate pune în evidență la o simplă inspecție a cavităților nazale, prin rinoscopie, radioscopie, examen de laborator al jetajului în care se pot identifica ouă sau chiar paraziți adulți.

Prognosticul. Este de regulă favorabil în situația în care proprietarul prezintă imediat cățelul pentru consultație unui medic veterinar practician.

Tratament. Întrucât acest material se vrea un ghid prețios pentru proprietarii crescători de câini, atrag atenția acestora la modul cel mai serios că orice tratament (cât de simplul ar părea), este aparajul medicului veterinar specialist. Ceea ce trebuie să ştie şi să facă proprietarul este să observe animalul, iar dacă constată prezența unui corp străin (aşchie, aristă etc.) şi îl poate extrage cu uşurință, să o facă imediat. Dacă nu poate face acest lucru cu uşurință, atunci este bine să se adreseze cât mai repede unui medic

Scanned with OKEN Scanner

veterinar, orice alte încercări de rezolvare nu fac altceva decât să complice şi mai mult situaţia de fapt.

Curativ, cavităţile nazale se vor iriga cu soluţii antiseptice: rivanol 1%, permanganat de potasiu 1-3‰, betadină 0,5-1% (ţinând capul animalului plecat).

EPISTAXISUL

Epistaxisul (hemoragia nazală), constă în apariţia unei hemoragii nazale uni sau bilaterale sub formă de picătură (sau în jet = rinoragie).

Etiologia. Cele mai importante cauze sunt traumatismele, procesele inflamatorii, rinitele, fracturile la nivelul oaselor nazale, agenţii parazitari, corpii străini, formaţiunile tumorale, cateterismele nazale sau nasoesofagiene, intoxicaţiile cu produse cumarinice, organofosforice, cauze ereditare sau alergice.

Tabloul clinic. Prezenţa hemoragiei nazale determină animalele să scuture repetat capul, strănută des, ceea ce duce la creşterea intensităţii hemoragiei şi la scurgerea sângelui în jur cu disconfort pentru ambele părţi. Respiraţia este dispneică însoţită de tuse. Subiectul va trebui prezentat imediat specialistului, pentru instituirea tratamentului. Foarte periculoase sunt hemoragiile recidivante de mică intensitate neluate în serios pentru că ele produc o anemie gravă a organismelor.

Diagnosticul nu pune probleme întrucât semnele clinice sunt edificatoare în acest sens.

Diagnosticul diferenţial trebuie făcut faţă de hemoptizie, în care sângele este roşu, spumos şi de hematemeză, în care sângele este închis la culoare, adesea cu aspectul zaţului de cafea.

Prognosticul este rezervat dependent de natura şi intensitatea hemoragiei.

Scanned with OKEN Scanner

Tratamentul urmăreşte oprirea de urgenţă a hemoragiei şi combaterea anemiei prin administrarea de vitamina K, vitamina C, venostat, calciu gluconic, etamsilat etc.

Hemostaza prin compresiune va fi făcută cu multă atenţie, în aşa fel încât să nu constitue un obstacol, sângele scurgându-se în faringe de unde poate fi aspirat în pulmon.

TUMORILE CAVITĂŢILOR NAZALE

Sunt întâlnite mai frecvent la nivelul mucoasei nazale, cornetilor nazali şi a oaselor nazale. Anatomopatologic, tumorile cavităţilor nazale sunt reprezentate de fibroame, condroame, osteoame, sarcoame, carcinoame, epitelioame etc.

Tabloul clinic. La început el este discret, nesesizabil şi neremarcat de proprietari. Evolutiv însă se observă jetaj seros, epistaxis, strănut, tuse, sforăituri, nelinişte, toaleta repetată a orificiilor nazale, iar într-o fază mai avansată deformarea cavităţilor nazale.

Diagnostic. Diagnosticul prezumtiv se poate stabili pe baza simptomatologiei. Diagnosticul de certitudine presupune biopsia însoţită de examen histopatologic.

Prognosticul este rezervat în tumorile benigne şi grav în cele maligne.

Tratament. Tumorile maligne sunt incurabile. În formele benigne se practică terapeutica chirurgicală.

AFECŢIUNI ALE URECHII

Urechea este un organ complex, având în principal rolul de a recepţiona impresiile sonore din jur, de echilibru şi de a le transmite centrului cortical prin intermediul nervului stato-acustic. Dacă recunoaştem rolul deosebit de important al urechii, trebuie să admitem şi faptul că acestea (urechile) sunt predispuse prin diverşi factori animaţi (germeni

Scanned with OKEN Scanner

patogeni, agenți parazitari) şi neanimați (pulberi, corpi străini, curenți de aer, apă etc.) la numeroase boli cunoscute sub denumirea de otite. În marea lor majoritate, apariția otitelor este dată de neştiința sau necunoaşterea rolului deosebit de important al igienei urechilor sau îngrijirea superficială a acestora.

Neglijarea manoperei de toaletare a urechilor, duce la apariția condițiilor propice pentru dezvoltarea factorilor determinanți (germeni şi agenți patogeni) ai otitelor.

Ce este de fapt otita? Otita este o boală inflamatorie a urechii. Cauzele şi factorii predispozanți sunt foarte numeroşi şi cel mai adesea se constată o asociere a acestora.

Etiologia. În etiologia otitelor, factorii predispozanți au un rol important. Astfel, toaleta necorespunzătoare a urechilor, diverse traume (trasul de urechi, loviturile), părul gros şi murdar, resturile de păr, cerumenul, fenomenele alergice care produc o reacție locală, conformația urechii, respectiv tipul de prindere a pavilionului.

Deficiențele nutriționale, tulburările endocrine, boli ale pielii, părul crescut în interiorul meatului extern şi mulți alți factori predispun subiectul la apariția otitelor.

Dacă aceşti factori produc inițial o inflamație a canalului extern al urechii, miceții, bacteriile, şi paraziții cauzează o infecție secundară care implică o creştere a microflorei normale, rezultând un dismicrobism cu efect patogen.

Exceptând persoanele avizate, puțini proprietari şi crescători de câini ştiu că în urechile câinilor sănătoşi există o floră microbiană foarte diversă. Astfel, Marinescu M. (1997), prin determinări comparative (câini clinic sănătoşi şi cu otite externe), izolează o gamă foarte variată de germeni (tabelul 11).

Cititorii acestor rânduri pot să aprecieze interrelațiile existente între factorii implicați în declanşarea otitelor, factori care sunt prezentați schematic în cele ce urmează (observațiile lui Yves Legeay-Nantes, 1982).

Scanned with OKEN Scanner

De asemenea, aspectul cauze-efect este prezentat foarte succint, sub forma unei scheme.

Tabelul 11

Germeni izolați din conductul auditiv de la câini normali și de la câini cu otită externă

Germeni	Câini clinic sănătoşi	Câini cu otite externe
Staphylococcus aureus	15-47	35-38
Pityrosporum	6-37	23-86
Pseudomonas	2-4	5-34
Proteus	0-1,6	3,4-20,8
Streptococcus	0-2	4,3-8,6
Aspergillus	–	0,8-1,1

ETIOLOGIA OTITELOR

(după Yves Legeay – Nantes, 1982)

1. Factori predispozanți:

a) *anatomia urechii la câini*: predispoziția naturală de acumulare a resturilor celulare şi macerația acestora;

b) *rasa*: urechile căzute; prezența de păr abundent; tendința seboreică.

2. Factori declanşatori:

a) *corpi străini, traumatisme diverse*: semințe de graminee; iritanți locali, petrol, eter;

b) *ectoparaziți*: *Otodectes cynotis* – mai rar întâlnit la câini decât la pisici; *Sarcoptes scabiei* – localizat la marginea pavilionului, pe fața sa externă, în mod preferențial; *Thrombiculides* – la pavilionul auricular la pisici; *Demodex canis* – în cazul demodeciei generalizate;

c) *hipersensibilitate*: atopie; alergii alimentare;

d) *autoimunitate*: *Pemphigus*; *Pemphigoide*. Pavilionul urechii este una din localizările esențiale;

e) *pseudopiodermite*: celulita juvenilă. Apare rar şi este foarte spectaculoasă, evoluând cu durere şi supurație;

Scanned with OKEN Scanner

f) *disendocrinii*: sindromul Cusjing; tulburări sexuale; hipotiroidie;

g) *dermatite nutriționale*: carența de zinc; carența de vitamina A. În aceste cazuri apare un sindrom cheratoseboreic;

h) *tumori*: benigne (ceruminoame, papiloame-fibroame); maligne (ceruminoame maligne; epitelioame, carcinoame-fibrosarcoame). Acestea produc obstrucții ale canalului auditiv extern;

i) *diverse*: diabet zaharat; sindrom hemoragic; afecțiuni neurologice.

3. Factori ce complică otitele:

a) *Factori bacterieni*: bacili Gram negativi (*Pseudomonas aeruginosa, Proteus mirabilis*); coci Gram pozitivi (*Staph. intermedius*). Sunt la originea otitelor supurate. Aspectele clinice sunt în funcție de natura bacteriilor implicate;

b) *Factori micotici*: *Malassezia (Pityrosporum) pachidermatis*; *Candida albicans* (rar). Aceştia sunt frecvent asociați cu coci. *Candida albicans* apare rar.

Întrucât există o diversitate de rase trebuie să amintim faptul că există o reală interdependență şi că are şi aceasta partea sa de contribuție. Astfel, există predispoziție crescută pentru otite la rase cu urechi căzute (Cocker, Setter, Dalmațian), prezența abudentă a părului în urechi (Caniche, Bichon), tendință seboreică (Brac german,Cocker).

Tabloul clinic. Formele clinice dominante în otite la câine sunt otitele acute: eritematoasă, supurată şi otitele cronice: ulceroasă, hiperplastică, supurativă, eritematoasă. Tabloul clinic este în general domihat de portul anormal al urechii sau urechilor față de orizontala solului. Urechea bolnavă este menținută decliv față de această orizontală, iar capul răsucit înspre urechea bolnavă. Periodic sau aproape continuu se observă mişcări ale capului, nelinişte din partea animalului, stare de nervozitate, iar în formele mai

Scanned with OKEN Scanner

Cercul vicios al cauzelor şi efectului în otită
(după P. G. C. Bedford – 1995)

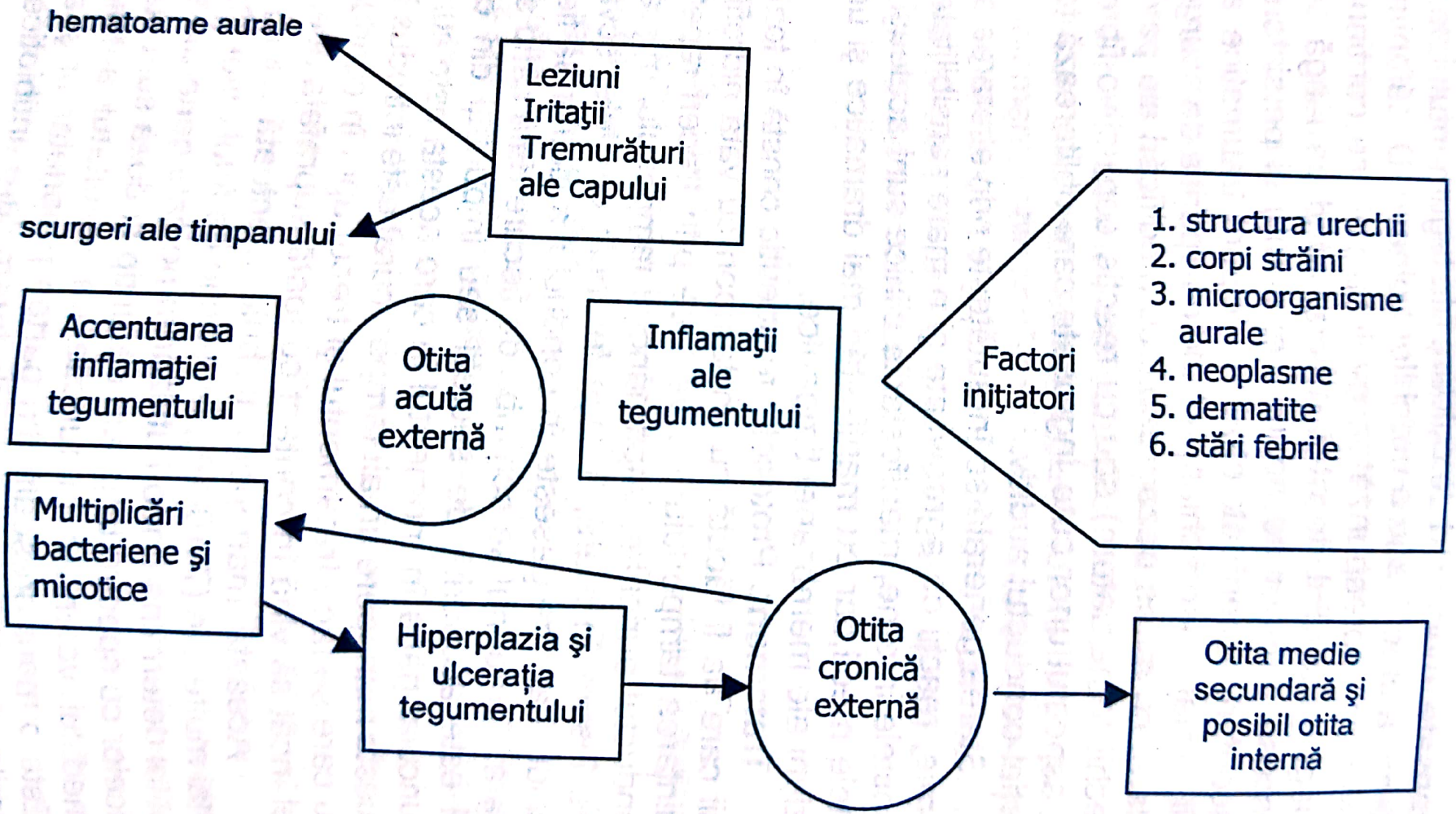

Scanned with OKEN Scanner

avansate, modificări de culoare ale tegumentului de pe fața internă a urechii sau a urechilor bolnave. Dacă animalul nu este tratat corespunzător, evoluția bolii se continuă şi se ajunge la stadiul de otită medie, când pe lângă semnele descrise anterior se adaugă existența şi persistența unui disconfort accentuat: otorhee, leziuni traumatice ale urechii, grataj, uneori chiar profund cu apariția de scurgeri auriculare, cu miros dezagreabil, cu modificări ale pavilionului urechii (othematom) sau cu reacție conjuctivo-fibroasă ce dă aspectul unor cute îngroşate care obliterează total sau parțial conductul auditiv.

Starea generală se înrăutățeşte prin alterarea stării generale, reacții de agresivitate şi o mare sensibilitate locală. În otitele interne, manifestările clinice sunt aceleaşi ca şi în otitele medii,dar cu manifestări mai dramatice şi uneori cu leziuni ale membranei timpanice.

Tratament. Protocolul terapeutic constă în toaleta urechii care va fi făcută cu un tampon cu vată hidrofilă. Întrebuințarea tamponului se va face prin treceri repetate prin conductul auricular, imprimându-i tamponului mişcări circulare înspre în afară, în aşa fel încât crustele, scvamele şi lichidul care se găseşte în conductul auticular să fie scos în afară. Tamponul se schimbă de fiecare dată când suprafața lui este acoperită de secreții sau impurități din conductul auricular până în momentul în care acesta este curat. După aceste manopere un alt tampon curat este introdus în soluția cu care se face tratamentul şi trecut apoi în conduct în aşa fel încât să vină în contact cu toată suprafața acestuia.

Această manoperă trebuie efectuată zilnic, timp de mai multe zile (7-10-14), în funcție de felul otitei. Caracterul otitei determină uneori utilizarea pe cale generală a antibioticelor cu spectru larg, ale cărui tip şi doză sunt stabilite de medicul veterinar în funcție de rezultatul antibiogramei. Este o mare greşeală din partea proprietarilor şi a crescătorilor de câini să utilizeze la întâmplare antibiotice în trata-

Scanned with OKEN Scanner

mente, deoarece germenii patogeni, existenți devin rezistenți, iar, ulterior, eficacitatea tratamentelor devine incertă.

Încercând mai multe scheme de tratament, Muste A., Mateş N., 1997, reţin câteva produse medicamentoase cu rezultate foarte bune în tratamentul otitelor. Astfel, produsul Oridermyl, prin compoziţia sa complexă, a dat cele mai bune rezultate în otitele acute. Au urmat apoi în ordine Aurikan şi Surolan, cu rezultate bune şi foarte bune, în funcţie de momentul prezentării la tratament şi caracterul otitei.

Aşa cum spuneam, există o gamă foarte largă de produse în tatamentul otitelor (Otto Cleans, Mite-emulsion, Iver-Mite Otic, Cortikan) care sunt eficace în funcţie de tipul otitei, momentul prezentării pentru tratament etc., detalii care le obţineţi de la medicul veterinar.

TONSILITA

Etiologie. În etiologia tonsilitei sunt incriminaţi germeni patogeni, în special stafilococi şi streptococi.

Una din cauzele frecvente ale tonsilitei este adenita perianală, care apare chiar la căţeii tineri. Datorită acesteia, câinii îşi efectuează toaleta regiunii perianale, care este pruriginoasă şi dureroasă, ocazie cu care se produce însămânţarea tonsilelor.

Tonsilita se întâlneşte sub două forme: acută şi cronică recidivantă.

Forma acută. În această formă se instituie brusc febra (40-41°C), cu afectarea stării generale, inapetenţă sau consum redus de alimente. La examenul tonsilelor, acestea sunt mărite, congestionate, cu aspect de „vişină". Pe suprafaţa lor pot exista puncte mici albicioase (focare supurative), acoperite de jur împrejur de un mucus alb, vâscos. Inflamarea cu îngustarea faringelui determină tuse, vomiturii, vomitări şi senzaţia existenţei unui corp străin. La

Scanned with OKEN Scanner

examenul extern (palpația), subiectul devine sensibil, refuză examenul cu declanşarea instantanee a acceselor de tuse.

Forma cronică recidivantă. Această formă are o evoluție repetată, cu accese acute, în care simptomatologia se aseamănă cu cea din forma acută. La examenul tonsilelor, acestea au o culoare palidă, cenuşie. Repetabilitatea acceselor duce la inapetență cronică, întârzierea în dezvoltarea corporală la animalele tinere. Netratate la timp şi complet, tonsilitele determină apariția endocarditei cu epilog fatal.

AFECȚIUNI ALE CĂILOR RESPIRATORII

FARINGITELE

Această afecțiune constă în inflamația faringelui.

Etiologie. În etiologia faringitelor se regăsesc numeroşi factori: urmarea unor boli primare (virale, bacteriene), în urma acțiunii unor factori defavorabili (apa prea rece, alimente reci, boli afrigore), factori mecanici (oase).

Ca frecvență, faringitele sunt destul de des întâlnite, mai ales la tineret, evoluând acut sau cronic.

În forma acută, pacientul prezintă tuse pronunțată, cu senzație de vomă. Uneori apetitul este prezent, dar deglutirea alimentelor se face cu dificultate, alteori inapetență până la anorexie. Palpația externă este o manoperă foarte dureroasă pentru animal şi, adesea, suficient de edificatoare pentru stabilirea diagnosticului.

În forma cronică, simptomele sunt mai atenuate. Prima măsură pe care trebuie să o ia proprietarul este prezentarea animalului la medicul veterinar. Ca şi conduită terapeutică complementară medicației, proprietarul poate interveni prin pensulații cu antiseptice (albastru de metilen, sprayuri). De asemenea, tot proprietarului îi revine sarcina

Scanned with OKEN Scanner

de a administra animalului alimentele sub formă semilichidă şi călduțe, astfel încât să nu se producă o iritație mai mare a mucoasei faringiene.

CORPI STRĂINI ÎN FARINGE

Datorită temperamentului şi caracterului jucăuş, canichii sunt predispuşi la „achiziționarea" de corpi străini. Aceştia sunt reprezentați, de regulă, de ariste, ace, aşchii, fragmente de os.

Capetele ascuțite lezionează foarte uşor mucoasa faringiană şi de cele mai multe ori rămân fixați în aceasta. Cățelul prezintă senzație de vomă permanentă, tuse, nelinişte şi lipsa completă a poftei de mâncare. Un semn edificator este faptul că încearcă să-şi scoată singur corpul străin cu lăbuța.

Extragerea corpului străin se poate face numai de o persoană calificată, cunoscătoare a topografiei regiunii şi după tranchilizarea animalului.

LARINGOTRAHEITA ACUTĂ

Este inflamația acută a căilor respiratorii anterioare şi apare mai ales la tineret.

Declanşarea bolii este strict condiționată de temperaturile scăzute (ale mediului sau alimentelor), inhalarea de gaze iritante, traumatisme interne sau externe şi boli specifice (boala Carré). Sunt implicați în apariția bolii şi germeni banali cum sunt streptococii şi stafilococii. Animalul prezintă febră, dar inconstant, tuse la început uscată şi dureroasă, apoi după 3-5 zile umedă, productivă. Palpația externă a laringelui relevă sensibilitate mare. Jetajul este prezent, uni, dar foarte adesea bilateral.

Terapia constă în administrarea de antibiotice pe cale generală, iar local, extern, rubefacții (tinctură de iod, alcool camforat).

Scanned with OKEN Scanner

LARINGITA ŞI LARINGOTRAHEITA CRONICĂ

Sunt, în general, urmarea formei acute, netratate sau tratate insuficient, precum şi a persistenței germenilor, a rezistenței scăzute a organismului şi a carențelor în alimentație şi întreținere. Alte cauze care duc la apariția formei cronice, sunt prezența de papiloame, lipoame, fibroame dezvoltate în laringe sau perilaringian şi traumatizarea repetată a laringelui prin tracțiunile exercitate asupra zgărzii.

Semnul bolii este tusea uscată sau grasă care se repetă de fiecare dată când apar factorii favorizanți (fluctuații de temperatură, praful din mediu, consumul de apă rece, efortul prelungit).

Tratamentul necesită perseverență, atât din partea medicului, cât şi a proprietarului, respectarea măsurilor de igienă fiind esențială.

BRONŞITELE

Sunt afecțiuni inflamatorii ale bronhiilor mari, mici şi mijlocii, putând evolua primar sau secundar. Cele primare sunt provocate de cauze afrigore, ceață, praf, fum şi continuă, de regulă, inflamațiile căilor respiratorii anterioare (rinite, laringite, traheite).

Bronşitele secundare apar în boli specifice: boala Carré, pasteureloză.

Tabloul clinic. Simptomele sunt grave în microbronşite: febră, inapetență, dispnee, tahicardie, jetaj spumos, accese de sufocare, respirație bucală. În microbronşite, starea generală este mai puțin sau chiar deloc afectată, semnul caracteristic este tusea care apare în special dimineața şi la orice schimbare de mediu. La început este uscată, apoi devine grasă şi productivă. Apare şi jetajul de la seros până la mucopurulent şi chiar sangvinolent.

Formele cronice sunt urmarea celor acute nevindecate sau apar secundar în insuficiența cardiacă congestivă şi în

Scanned with OKEN Scanner

tuberculoză. Semnul clinic dominant este tot tusea uscată sau umedă şi jetajul bilateral. Tusea este foarte pronunțată în insuficiența cardiacă.

Tratament. Terapia vizează calmarea tusei când devine foarte dureroasă şi chinuitoare cu spasmolitice, expectorante şi medicație antiinfecțioasă. La acestea se adaugă şi instituirea condițiilor de igienă şi alimentație.

SINDROMUL TRAHEOBRONHIAL CRONIC

Cuprinde un grup de simptoame, dintre care cele mai caracteristice sunt: tusea cronică, modificări minore ale căilor respiratorii şi prezența de cantități mici de mucus. Tusea este aspră, seacă, se declanşează atunci când animalele sunt supuse la un efort minim. Este un sindrom cu o etiologie neelucidată, iar terapia instituită (antibiotice, bronhidilatatoare şi secretolitice), dă rezultate vremelnice, recidivele apar la scurt timp după terminarea tratamentului.

CONGESTIA PULMONARĂ

Survine în urma supraîncărcării circulației pulmonare datorită unor eforturi fizice mari, mai ales vara, inhalării unor gaze iritante, fierbinți şi în insuficiența cardiacă.

Semnele manifestate de un animal cu congestie pulmonară sunt destul de discrete: temperatură normală sau hipertermie, jetaj în cantitate mică, polipnee, trahipnee şi congestia mucoaselor.

Terapia vizează calmarea pacienților, suspendarea eforturilor şi medicație de prevenire a complicațiilor.

BRONHOPNEUMONIA

Este inflamația bronhiilor, bronhiolelor şi alveolelor pulmonare care sunt invadate de un exsudat seros cu resturi celulare. Debutul bolii poate fi prin laringotraheobronşită cu care este şi confundată uneori. În etiologia bolii sunt

Scanned with OKEN Scanner

incriminați aceiaşi factori care au fost enumerați în cazul celorlalte afecțiuni respiratorii. Dintre bacterii, cei mai implicați sunt streptococii, stafilococii, diplococii şi micrococii. În forma acută, temperatura este ridicată până la 41,5°C, polipnee, tuse seacă şi dureroasă, jetaj seromucos. În forma subacută apar aceleaşi semne, mai puțin febra.

Există o formă purulentă cu simptome impresionante: alterarea stării generale, tahipnee, tahicardie, febră, jetaj purulent sau mucopurulent bilateral cu miros fetid, tuse.

Medicația constă în antibiotice administrate parenteral, proteinoterapie nespecifică, vitamine, iar în funcție de gravitatea cazului perfuzii cu glucoză şi lichide cu electroliți.

AFECȚIUNI DIGESTIVE

OBSTRUCȚIA ESOFAGULUI

Apare în cazul hrănirii cu bucăți mari de os, cu carne, vertebre, cartilaje, chiar în cazul în care animalul se joacă cu nasturi, bucăți de cauciuc, jucării mici care pot fi înghițite. Subiectul are tendința la început de a consuma alimentele, dar în momentul în care ajung la corpul obstruant se produce voma. În cazul obstrucției complete, la fel se întâmplă şi cu lichidele. Obstrucția parțială permite deglutirea lichidelor. Se recomandă prezentarea de urgență la medicul veterinar şi extragerea neîntârziată a corpului obstruant. Dacă nu se reuşeşte pe cale mecanică se recomandă intervenția chirurgicală.

GASTRITA ACUTĂ

Poate fi provocată de consumul de resturi alimentare sau alimente alterate, plastic, staniol, agenți chimici (ierbicide, plumb, arsenic), plante toxice, medicamente iritante.

Scanned with OKEN Scanner

Este şi un simptom în cazul bolilor infecţioase ca salmoneloza, boala Carré, hepatita virală.

Se manifestă prin vomitări repetate, anorexie, sete accentuată, iar în cazul bolilor infecţioase se asociază cu febra. Conţinutul vomitat poate fi bilos, poate conţine materiale străine înghiţite, alimentele, uneori poate apare sânge în vomă (hamatemeza). În acest caz (hamatemeza) se poate instala starea de şoc, iar gastrita acută se poate croniciza. Formele uşoare se pot vindeca spontan, iar cele grave beneficiază de prognostic defavorabil.

Terapia va fi instituită în funcţie de evoluţie, se recomandă însă ca primă măsură dieta alimnentară, apoi regim alimentar urmat de tratament medicamentos.

GASTRITA CRONICĂ

Este consecinţa unor crize repetate de gastrită acută. Animalul prezintă sporadic vomitări, slăbeşte, părul este mat, lipsit de luciu şi apetitul este capricios.

ULCERUL GASTRIC

Apare în special la femelele între 2 şi 12 ani însă cu o frecvenţă redusă faţă de alte specii. Se manifestă prin vomitări repetate, materialul vomitat având culoarea zaţului de cafea, lipsa poftei de mâncare, deshidratare, polidipsie, uneori fecalele au culoarea negricioasă (melenă). La palpaţia stomacului se relevă durerea. Animalul slăbeşte şi uneori apare anemia.

Ulcerul gastric este consecinţa gastritei acute. Se poate trata medicamentos (dietă şi medicaţie antiacidă) sau chirurgical.

GASTROPATIA PRIN CORPI STRĂINI

Determinată de înghiţirea unui corp străin, poate fi doar prima fază a unei boli mult mai grave, obstrucţia

Scanned with OKEN Scanner

intestinală. Ca şi în celelalte afecţiuni ale stomacului şi aici apare voma, inapetenţa, neliniştea. Dacă este suficient de voluminos, corpul străin poate fi sesizat la palpaţia transabdominală. Poate evolua multă vreme asimptomatic, iar în unele cazuri se produce moartea prin ruptura stomacului şi o peritonită (gastropatia prin corpi străini). Şi în acest caz, dieta asociată cu intervenţia chirurgicală poate fi salvatoare pentru viaţa animalului.

DILATAŢIA STOMACULUI

Este una dintre urgenţele majore la câine, fiind provocată de supraîncărcarea la tineret şi prin distensia acută prin lichid şi gaz la adulte. În general sunt predispuse animalele lacome, cu tendinţa de a consuma hrana în cantitate mare şi repede. Simptomele apar la 6-8 ore după hrănire şi sunt manifestate prin salivaţie, vomituriţii, nelinişte. Patognomonic pentru stabilirea diagnosticului este dilatarea cu repeziciune a stomacului. O dată instituită, dilataţia gastrică devine periculoasă pentru supravieţuirea pacientului, datorită compresiunii exercitate pe pulmon, cord şi marile vase, pe de o parte, iar pe de altă parte datorită acumulării accentuate de lichide în stomac ceea ce duce la starea de şoc hipovolemic.

Terapia trebuie instituită de urgenţă şi vizează decompresia stomacului prin sondaj sau gastrotomie.

Ţinând cont de aspectele relatate, putem recomanda proprietarilor să nu-şi hrănească câinii iraţional, cu o cantitate mare de hrană (mai ales în cazul în care ştiu că animalul lor este „gurmand"). De asemenea se recomandă reţinere în administrarea de oase de miel, porc şi de găină.

TORSIUNEA STOMACULUI

Reprezintă de fapt rotaţia stomacului pe axul său mezenteric. Este mai puţin frecventă la Caniche, însă în cadrul

Scanned with OKEN Scanner

rasei apare ca o incidență mai mare la masculi şi câinii vârstnici.

Simptomele se instituie după consumul hranei în cantitate mare şi repede, consum urmat la scurt timp de efort fizic şi joacă, fiind reprezentată de distensia abdominală din ce în ce mai pronunțată, salivație abundentă, senzație de vomă, respirație polipneică şi mucoasele injectate.

Evoluția este mortală, moartea survenind în câteva ore, ceea ce implică prezentarea de urgență pentru acordarea asistenței medicale de specialitate.

Şi în cazul torsiunii gastrice, intervenția chirurgicală instituită cât mai precoce se dovedeşte salvatoare.

OBSTRUCȚIA INTESTINALĂ

Se întâmplă atunci când animalul înghite oase, sâmburi de fructe, nuci, bucăți de lemn, sau plastic, sticlă sau cauciuc, ce sunt înghițite în joacă sau o dată cu alimentele. O formă foarte gravă de obstrucție intestinală este cea produsă de ghemurile de paraziți (ascarizi) la căței.

În cazul obstrucției intestinale apar semne patognomonice care duc la stabilirea dignosticului cu destulă uşurință. Este vorba despre „triada de corp străin": inapetență, vomă şi oprirea defecării. Elemente suplimentare pentru diagnostic sunt palpația abdominală şi examenul radiologic. Pe măsură ce boala evoluează se instituie starea toxică, situație extrem de gravă.

Tratament. Singura terapie care poate aduce vindecarea este cea chirurgicală. Pentru evitarea obstrucției intestinale prin ghemuri de ascarizi la căței se recomandă deparazitarea femelelor în prima lună de gestație şi apoi a cățeilor (puilor), începând chiar din a treia săptămână de viață.

Scanned with OKEN Scanner

INTOLERANȚE ALIMENTARE

Apar ori de câte ori câinele consumă un anumit aliment, chiar în cantitate mică şi dispar imediat ce alimentul respectiv a fost îndepărtat. Astfel, la căței poate apare intoleranța la lactoză, la proteine, reputată ca fiind alergogenă este carnea de cal, dar starea alergică poate fi declanşată şi de carnea de miel şi pui, cartofi şi orez.

În general, intoleranțele alimentare apar la câinii hrăniți cu resturi menajere de la cantine sau restaurante. Simptomele care apar sunt: prurit generalizat sau localizat (membre, față, regiunea sacrală, baza cozii), eritem, papule, escare, dermatită seboreică, uneori otite externe. Se mai semnalează vomă şi diaree. Frecvent, simpla scoatere din alimentație a alimentului incriminat şi adoptarea unei diete alimentare duce la vindecare. În unele cazuri este necesară şi instituirea tratamentului medicamentos.

AFECȚIUNI ALE APARATULUI GENITAL

VAGINITELE

Inflamația vaginului este o entitate patologic frecventă la carnasiere cu consecințe asupra funcției de reproducție.

Vaginitele pot evolua ca o afecțiune primară sau se pot manifesta ca o complicație a infecțiilor genitale superioare.

Etiologie. Vaginitele se pot manifesta înainte de apariția pubertății sau după pubertate. În primul caz, vaginitele sunt urmarea unor boli virale sau coabitării cu femele adulte care sunt purtătoare de virusuri, germeni patogeni sau agenți parazitari.

Tabloul clinic. Este caracterizat prin prezența scurgerilor vaginale în cantitate mai mică sau mai mare în funcție de gradul infectării sau infestării, de rezistența organismului şi de patogenitatea agentului etiologic. Secreția

Scanned with OKEN Scanner

vaginală este cel mai adesea de culoare gălbuie, uneori roză sau albicioasă.

Prezența secreției duce la disconfort ceea ce face ca animalul să fie preocupat de toaleta regiunii (prin lins) şi care duce uneori la apariția de dermatite şi eczeme ale vulvei. Dacă nu sunt tratate la timp pot determina alterarea stării generale cu hipertermie, inapetență, abatere, apariția de periadenite, amigdalite etc.

La adulte, vaginitele sunt rezultatul acțiunii unor virusuri (maladia Carré, herpesului canin), germeni patogeni anaerobi, paraziți. La acestea, scurgerile vaginale sunt mai abundente, mai consistente, femela se linge permanent. La examenul mucoasei vestibulare şi vaginale se observă congestie, alteori, focare purulente sub formă de insule sau chiar focare necrotice circumscrise. La unii subiecți, procesul inflamator este însoțit de micțiuni frecvente şi dificile cu modificarea stării generale: febră, diaree, abatere, tahipnee, tahicardie.

Diagnosticul vaginitelor este uşor de stabilit pe baza semnelor clinice şi anamnezei, dar va trebui completat cu examenul urinei, examen bacteriologic, ecografie etc.

Prognosticul este în general favorabil, dacă nu intervin complicații.

Tratament. Pentru instituirea tratamentului este bine ca acesta să fie precedat de antibiogramă şi în funcție de aceasta să aplicăm produsul medicamentos corespunzător. În principal se vor folosi antiseptice, după care se vor introduce local antibiotice sau antiparazitare, după caz şi în forme adecvate (unguente, soluții, bujiuri).

METRORAGIA

Este o afecțiune neinflamatorie a uterului care poate apare în urma unor disfuncții neuroendocrine (metroragie esențială) sau aplicării de tratamente hormonale cu diferite scopuri (metroragie neesențială).

Scanned with OKEN Scanner

Etiologie. Etiopatogenia este complexă, fiind încriminați factori determinanți şi factori favorizanți (vârstă avansată, insuficiență luteală, postestrală, formațiuni tumorale).

Tabloul clinic. În metroragia esențială, primele simptome sunt observate începând cu ziua a zecea sau cel mai târziu cu ziua a 15-a după estru şi constau în apariția şi eliminarea la nivelul vulvei a unei secreții. La început, aceasta are un aspect seros, dar care apoi devine roz-roşiatică sau brun-roşiatică, iar după alte 2-4 zile aspectul este roşu-închis de consistența sângelui normal, natural, cu prezența de coaguli sanguini. Labiile vulvare sunt edemațiate, mucoasa vaginală congestionată, fără sensibilitate. La examenul clinic, prin efectuarea palpației, animalul acuză durerea, uterul este mărit în volum, iar scurgerea este mai abundentă. Prin intervenția unei flore microbiene, din acest stadiu, boala poate evolua spre o metrită, când scurgerile devin grunjoase, de culoare alburie sau gălbuie, iar la palpare femela acuză dureri.

Diagnosticul. Prezența scurgerilor sangvinolente, fără tendință de oprire, şi a coagulilor sangvini face ca diagnosticul să fie pus cu relativă uşurință.

Prognosticul. Opinăm un prognostic grav în metroragia esențială şi favorabil în metroragia neesențială.

Tratament. Vindecarea spontană este foarte rară.

Tratamentul medicamentos trebuie aplicat cât mai repede şi constă în administrarea de antibiotice pentru prevenirea complicațiilor cu germeni patogeni. Bune rezultate se obțin prin asociere cu hormoni gestageni, sau androgeni până la oprirea hemoragiei.

În funcție de starea generală se efectuează un tratament simptomatic. Dacă leziunile uterine sunt avansate se va trece la intervenția chirurgicală, aceasta mergând până la ovariohisterectomie, decizia finală fiind luată de medicul veterinar, cu acordul proprietarului.

Scanned with OKEN Scanner

METRITELE

Sunt procese inflamatorii localizate la nivelul peretelui uterin (mucoasă, submucoasă şi musculoasă), cu frecvenţă ridicată în timpul perioadei puerperale.

Etiologia. În etiologia metritelor se regăsesc factori favorizanţi şi factori determinanţi.

În prima categorie se regăsesc: întârzierea involuţiei uterine după fătări laborioase care prelungesc fătarea şi provoacă adesea retenţia învelitorilor fetale; rezistenţa scăzută la infecţii din partea femelelor bătrâne, dezechilibrate alimentar, carenţate, cu boli cronice, care pot favoriza apariţia metritelor. Factorii determinanţi sunt mult mai numeroşi şi mult mai periculoşi. În general, factorii determinanţi sunt constituiţi dintr-o floră microbiană foarte patogenă şi foarte diversificată constituită din streptococi, stafilococi, coli, *Corynebacterium*, anaerobi etc.

La nivelul uterului găsesc un mediu favorabil de dezvoltare, îşi măresc patogenitatea şi determină un proces inflamator acut sau cronic care poate rămâne localizat numai la acest nivel sau se poate extinde în tot organismul evoluând ca o septicemie.

Tabloul clinic. Semnele generale sunt dominate de febră (39,5-40,5°C), inapetenţă, abatere, cifozare, decubit prelungit, lipsa de interes pentru pui.

La examenul mucoaselor aparente, acestea sunt congestionate, tahicardie, tahipnee şi tulburări gastro-intestinale. La examenul vulvei şi vaginului se constată prezenţa unei secreţii care la început este în cantitate mică, după care ea devine mai abundentă, scurgându-se sub formă de picături sau în cantitate mai mare. Mucoasa vaginală şi cea vestibulară sunt congestionate şi sensibile.

La palpaţia abdomenului se constată sensibilitate, uterul mărit în volum, la început moale şi flasc, apoi devine dur şi sensibil.

Scanned with OKEN Scanner

În timpul evoluției pot apare complicații cum sunt: peritonită (stare generală alarmantă, dureri abdominale intense), septicemia puerperală (febră 40-41,5°C, stare generală gravă), piemia puerperală şi gangrena uterului.

Diagnosticul. Se stabileşte uşor, bazat pe semnele locale şi generale. Când există dubii se va efectua examenul sângelui, bacteriologic şi antibiograma.

Tratament. Trebuie instituit imediat după stabilirea diagnosticului pentru stoparea infecției. Astfel se vor administra pe cale generală antibiotice cu spectru larg, fie singulare, fie în asociere de mai multe antibiotice. Felul antibioticelor şi eficacitatea lor va trebui verificată prin antibiogramă efectuată din secrețiile patologice recoltate înainte de începerea tratamentului. Pentru a evita apariția recidivelor, tratamentul trebuie să dureze cel puțin zece zile, perioadă în care se va stimula involuția uterină cu scopul de a vida conținutul patologic. În funcție de tabloul clinic afişat de pacient se va efectua tratament simptomatic susținut şi complet.

PIOMETRUL

Este una dintre cele mai grave afecțiuni cu localizare uterină şi constă din acumularea unui conținut purulent la acest nivel.

Apariția piometrului este legată strict de ciclul sexual şi survine în faza de metestru. Piometrul afectează în principal animalele în vârstă, frecvența cea mai mare fiind înregistrată între 6 şi 8 ani şi cel mai adesea la 3-6 săptămâni de la sfârşitul căldurilor.

Etiologie. În etiologia acestei afecțiuni predomină germeni ca: Escherichia coli, streptococi, stafilococi. Datele statistice confirmă faptul că la 10% din cazuri nu s-a reuşit izolarea de germeni bacterieni, ceea ce confirmă rolul secundar al acestora în etiologia afecțiunii.

Factorii predispozanți contribuie şi ei în mare măsură la apariția piometrului. Astfel, în evoluția ciclului sexual la

Scanned with OKEN Scanner

cățea, faza estrală este destul de lungă, perioadă în care cervixul se menține întredeschis, ceea ce favorizează ascensiunea în uter a florei bacteriene de la nivelul vaginului.

O altă cauză majoră este administrarea repetată şi în doze mari de substanțe progestative în scopul amânării sau suprimării estrului la cățele. Lungimea şi flexuozitatea coarnelor uterine face dificilă vidarea lor de secreția patologică rezultată în urma unor procese patologice de la acest nivel.

Tabloul clinic. Adesea, începutul manifestărilor nu este observat de propietar prin faptul că subiectul nu acuză o simptomatologie evidentă. Cel mai adesea sunt descrise o stare de abatere şi indispoziție pasageră, o uşoară jenă în deplasare, alteori micțiuni repetate. În faza de stare, simptomatologia este mult mai amplă; femela este abătută, anorexică, deshidratată, cu părul mat, abdomenul destins, cu greutate în deplasare.

Dacă afecțiunea evoluează ca piometrul închis nu se observă scurgeri vulvare (cervixul este închis). Treptat se observă distensia abdominală, abdomenul devenind tot mai mare pe măsură ce uterul se dilată şi ocupă cavitatea abdominală. Datorită compresiei pasive pe diafragmă şi viscere, semnele generale devin tot mai alarmante, iar vomismentele tot mai frecvente.

În cadrul piometrului, semnele generale sunt mai puțin evidente, excepție făcând scurgerile vaginale a căror cantitate este în funcție de gradul de deschidere a cervixului şi de cantitatea de secreție acumulată în uter.

Scurgerile apar fie permanent fie intermitent, având un aspect variabil, fluid sau cremos gălbui, de culoare variabilă gălbuie-hemoragică sau brună. Prezența conținutului la nivelul vulvei determină femela la o toaletare permanentă, ceea ce face ca aceasta să fie edemețiată, tumefiată, umedă.

Evoluția piometrului este diferită, el putând avea o evoluție acută spre sfârşitul căldurilor sau în săptămâna următoare cu sfârşit imprevizibil sau poate avea o evoluție

Scanned with OKEN Scanner

cronică, lentă, insidioasă, cu apariția primelor semne la 3-6 săptămâni după faza de călduri.

Diagnosticul. Se stabileşte pe baza datelor din anamneză şi a semnelor clinice: vomă, distensia abdomenului, scurgeri vulvare. Diagnosticul diferențial se va face față de tumori ale vaginului, vezicii, retenție urinară, ascită, bloc aderențial etc.

Tratament. Este medicamentos sau chirurgical. Cel medicamentos urmăreşte combaterea infecției, evacuarea conținutului uterin şi restabilirea funcției genitale. Infecția uterină este combătută prin antibiotice cu spectru larg, în doze mari timp de 8-10 zile.

Evacuarea conținutului uterin se poate realiza prin administrarea parenterală de ocitocine, estrogene, PGF2 alfa, după a 25-a zi a ciclului, în doză de 0,1-0,25 mg/kg/zi timp de 4-5 zile.

Tratamentul chirurgical rămâne o metodă de bază doar că alegerea lui trebuie decisă de medic cu acceptul proprietarului, după evaluarea marilor funcții.

Intervenția chirurgicală în caz de piometru este ovariohisterectomia, intervenție la îndemâna oricărui medic veterinar practician.

AFECȚIUNI ALE GLANDEI MAMARE

TUMORILE GLANDEI MAMARE LA CĂȚEA

Dintre animalele domestice, cățeaua este femela cea mai des atinsă de boala neoplazică cu localizare mamară, la care predomină tumorile mixte (Cotchin, 1958, Gilberson I., 1993), urmând apoi în ordine pisica, la care predomină adenocarcinoamele mamare în forma lor simplă (Filder şi col.). Incidența cea mai mare la această specie este după vârsta de opt ani.

Scanned with OKEN Scanner

Tabloul clinic. Acesta este extrem de variat în funcție de localizare, tipul tumorii, momentul prezentării pentru consultație, timpul scurs de la apariție şi până la prezentare la medic etc.

Ca aspect general ele pot fi de dimensiuni mici sau mari, bine delimitate sau difuze, aderente la țesuturile subiacente sau mobile, ulcerative sau nu.

În ceea ce priveşte mărimea, fără a putea face o corelație între specii este diferită de la simplii noduli mici bine delimitați , bine circumscrişi , la formațiuni de mărimi variabile (portocală, măr). Uneori, marginile sunt neregulate, aderente la țesuturile subiacente cu aspect invaziv. Pe suprafața acestora, tegumentul este subțiat, denudat, neted, iar în alte situații este ulcerat cu prezența de fistule din care se scurge un lichid sero-hemoragic sau cu conținut purulent. Consistența este diferită în funcție de țesutul afectat; dură pentru țesutul osos, cărnos elastică pentru țesuturile muscular, conjuctiv, piele. Semnele locale pot fi însoțite şi de semne generale. Astfel, în cazul metastazelor pulmonare, respirația este dispneică, iar în cazul metastazelor în organe, cum ar fi rinichii, ficatul, splina, semnele generale reflectă suferința acestora.

Diagnostic. Se stabileşte pe baza datelor anamnetice, examenului clinic, radiologic şi de laborator. Biopsia mamară, examenul ganglionilor loco-regionali permit un diagnostic de certitudine.

Evoluția tumorilor mamare este foarte variabilă funcție de tipul de tumoră, condițiile de întreținere; locul apariției, țesutul afectat etc. În general, 50-80% din neoplasmele maligne confirmate metastazează după exereză, cu limite de la trei luni la un an.

Tratament. În cazul formațiunilor tumorale mici, fără reacție ganglionară, se face ablația chirurgicală după tehnica chirurgicală cunoscută. În situațiile când tumorile sunt de dimensiuni mai mari, iar ganglionii şi vasele regionale sunt

Scanned with OKEN Scanner

prinse, se va face exereza completă (tumoră + vase + ganglioni regionali). În situația în care tumorile sunt prezente atât pe o parte cât şi pe alta, intervenția chirurgicală se va face mai întâi pe o parte apoi şi pe cealaltă (după 10-14 zile), pentru a preveni necroza locală. În funcție de autor, tratamentul chirurgical poate fi asociat cu medicație chimioterapeutică etc., cu rezerva că produsele citostatice sunt la prețuri ridicate. Alături de mijloacele descrise se mai utilizează în scopuri complementare radioterapia (atât în faza preoperatorie cât şi postoperatorie), imunoterapia în special postoperator şi hormonoterapia.

Din cele relatate se desprinde o conduită simplă pentru proprietari şi anume prezentarea câinelui imediat la un medic veterinar pentru control şi conduită terapeutică.

LACTAȚIA NERVOASĂ (Lactația de pseudogestație)

Este o stare patologică care apare la unele cățele negestante la sfârşitul perioadei de diestrus însoțită de cele mai multe ori de modificări comportamentale asemănătoare celor observate la sfârşitul gestației. Mecanismele intime prin care se declanşează această stare considerată de unii fiziologică, iar de alții patologică sunt puțin cunoscute.

Etiologia. Rolul principal în etiologia acestei stări psihopatologice este dat de prolactină; relevante fiind rezultatele bune obținute în tratamentul acesteia cu produse antagoniste acesteia (Bromocriptină).

Incidența crescută se constată la cățelele din rasele de talie mică şi care sunt mai nervoase (de unde şi denumirea aceste stări). În etiologia acesteia sunt încriminați şi factori extrinseci: alimentația, mediul înconjurător, sistemul de creştere.

Tabloul clinic. Primul semn care atrage atenția proprietarilor este starea de nervozitate sau chiar agresivitate pe care o are femela. Apetitul este modificat, fie prin refuzul hranei, fie prin bulimie.

Scanned with OKEN Scanner

Starea de agresivitate alternează cu perioada de apatie, oboseală, indiferență. La scurt timp apare şi se manifestă instinctul matern în mod foarte diferit.

În general, aproape toate femelele manifestă acest instinct față de puii din aceeaşi specie, rareori de la alte specii, îşi pregătesc atent cuibul sau îşi duc diferite jucării (obiecte) în cuibul amenajat. Concomitent apar modificări morfologice ale glandei mamare prin creşterea în volum, sensibilitate, congestie şi creşterea temperaturii locale, iar din sfârcuri prin compresiune se obține un lichid asemănător laptelui sau cu aspect seros. Aceste modificări sunt mai relevante la mamelele ingvinale, dar nu rareori sunt prezente la toate mamelele.Congestia şi edemul mamelelor este favorizată şi de linsul permanent pe care îl face femela.

Examenul aparatului genital nu pune în evidență decât modificări care sunt caracteristice fazei de diestru. La unele femele, se observă o secreție vulvară în cantitate redusă cu aspect gleros. Modificările comportamentale dispar în 8-10 zile, chiar fără tratament, cele mamare putând persista 30-40 zile, fiind condiționate de lins sau supt. Foarte rar apar mamite exprimate clinic prin modificarea aspectului secreției care devine maro sau roşietică sau cu alterarea stării generale. La unele femele se constată recidive care apar aproape după fiecare ciclu, având o intensitate mai mică decât precedentele.

Diagnostic. Este uşor de stabilit, semnele clinice fiind relevante.

Prognostic. În general, prognosticul este favorabil.

Tratament. În timp, au fost aplicate mai multe posibilități terapeutice; tratamente locale, tratamente hormonale, tratamente cu medicație antiprolactinică, tratamente chirurgicale. Tratamentele locale pot fi efectuate şi de către proprietar şi constau în aplicarea pe mamele de substanțe medicamentoase astringente, antiflogistice. Tratamentul igienic urmăreşte

Scanned with OKEN Scanner

reducerea lactației prin diminuarea aportului hidric şi proteic. Tratamentul hormonal se bazează pe efectul înhibitor al steroizilor asupra axului hipotalamo-hipofizar, în final asupra producției de prolactină. Tratamentul hormonal este adesea riscant pentru efectele secundare pe care le are. Este motivul pentru care singurul în măsură să-l recomande şi să-l folosească este medicul veterinar. În general, se folosesc estrogenii; androgenii, progesteronul sau progestagenele. Rezultate bune s-au obținut cu steroizii de sinteză. Tot în acest scop se utilizează alcaloizii sintetici (Bromocriptina), care duc la regresia rapidă a lactației şi a manifestărilor comportamentale (în 5-6 zile). Este posibil ca după primele administrări să apară câteva efecte secundare în special voma, care va fi jugulată prin administrarea unei medicații antiemetizante.

Tratamentul chirurgical este ovariectomia indicată ca soluție definitivă şi care se efectuează în faza de anestrus.

HIPO ŞI AGALAXIA

Este o afecțiune caracterizată prin scăderea sau suprimarea secreției lactate.

Etiologie. Ea poate apare ca urmare a unui defect de organogeneză caracterizat prin reducerea sau lipsa de dezvoltare a parenchimului mamar. Alți factori incriminați sunt cei de natură alimentară, origine toxică, stări de hiperestrogenism, stări de diferite boli.

Tabloul clinic. În apropierea fătării se constată lipsa pregătirii mamelelor pentru lactație, iar după fătare, mamelele rămân nedezvoltate şi nu au secreție lactată. În caz de hipogalaxie se constată o slabă pregătire a mamelelor pentru noua lactație, iar după fătare, mamelele sunt flasce, iar la mulgere se obține o cantitate redusă de lapte sau numai o secreție seroasă.

Diagnostic. Este uşor de stabilit şi se bazează pe lipsa de pregătire a mamelelor. În asemenea situație, atenția trebuie

Scanned with OKEN Scanner

acordată diagnosticului diferențial față de mamite în care sunt prezente fenomene iflamatorii locale, alteori și generale.

Tratament. În situația în care femela este hrănită corespunzător în perioada de gestație, dar după fătare nu poate asigura cantitatea minimă de lapte (apreciere care poate fi făcută prin cântărirea puilor înainte și după supt) se va proceda la stimularea prin medicație hormonală. Fiind vorba de un tratament hormonal este imperios necesară consultarea unui medic veterinar specialist care va decide produsul și doza folosită.

DEPARAZITAREA ȘI VACCINAREA CÂINILOR

Atât deparazitarea, cât și vaccinarea au caracter obligatoriu în creșterea și îngrijirea câinilor. Doresc să precizez de la început că față de protocolul descris mai jos există numeroase scheme de deparazitare și de vaccinare în funcție de medic, de produsele de care dispune, de zona geografică în care se află etc.

Deparazitarea și vaccinarea adulților. Atenție deosebită trebuie acordată femelelor înainte de împerechere, când acestea trebuie deparazitate. În acest sens se recomandă deparazitarea folosind un produs antiparazitar cu spectru larg de acțiune. Astfel recomandăm produsele Cestal plus, Lopatol, Aniprantel, Hefrocid, Droncit, Drontal.

Nu este lipsită de importanță cunoașterea și alegerea masculului în așa fel încât să se elimine riscul transmiterii prin actul montei a unor boli infecțioase sau parazitare. Este de dorit ca masculul să fie vaccinat și deparazitat înainte de actul montei sau să fie la termen cu vaccinarea și deparazitarea, prin aceasta înțelegându-se să nu depășească 3 luni de la ultima deparazitare și 1 an de la ultima vaccinare polivalentă.

Scanned with OKEN Scanner

La o evoluție bună a gestației, la sfârșitul primei luni se recomandă o nouă deparazitare a femelei precum și vaccinarea polivalentă.

Vaccinarea se face doar la femelele sănătoase. Prin vaccinarea femelelor gestante se asigură prevenirea infecției pre și postnatale a cățeilor.

În general, pentru câinii adulți (femele și masculi) recomandăm o vaccinare cu un vaccin polivalent și o vaccinare antirabică, concomitent sau separat (în funcție de tipul vaccinului), anual, toată viața animalului. Excepție de la această regulă fac animalele care se deplasează dintr-o zonă geografică în alta la distanțe mari.

Deparazitarea și vaccinarea puilor

După naștere, în perioada de alăptare, puii sunt mai puțin expuși condițiilor de mediu mai ales dacă sunt născuți și crescuți în apartament. Din această cauză, riscul contaminării cu germeni patogeni sau infestării cu paraziți este destul de mic.

Profilactic, recomandăm deparazitarea cățeilor în a patra săptămână de viață și înaintea primului vaccin, cu repetare la 2 săptămâni. După vârsta de 3 luni, deparazitarea se face periodic, trimestrial, cu produse antiparazitare cu spectru larg de acțiune. Această deparazitare trebuie făcută toată viața animalului, chiar dacă credem noi că subiectul (câinele nostru) nu este infestat. Vaccinarea se face în funcție de imunitatea cățeilor. Astfel, indiferent de proveniența cățeilor (din mame vaccinate în timpul gestației sau nevaccinate), se poate efectua o serumizare a puilor cu seruri hiperimune cum este cazul produsului Stagloban. Firma producătoare recomandă serumizarea cățeilor din a 5-a săptămână de viață, urmată de vaccinare la 2-3 săptămâni.

Pentru cățeii proveniți din mame vaccinate este recomandabil să fie vaccinați la vârsta de 6-8 săptămâni. Aceasta este vârsta optimă pe care o recomandăm pentru vaccinare,

Scanned with OKEN Scanner

deoarece cățeii proveniți dintr-o mamă vaccinată au anticorpi maternali care vor diminua progresiv şi vor dispare în jurul vârstei de 12 săptămâni, vârstă la care cățeii sunt complet descoperiți imunologic. Prima vaccinare este suficient să fie făcută cu un vaccin monovalent (împotriva parvovirozei). La fel de bine se poate folosi şi un vaccin polivalent însă dat fiind faptul că anumite boli apar după vârsta de 3 luni, atât medicul veterinar cât şi firmele producătoare de vaccinuri recomandă ca primă vaccinare, vaccinarea monovalentă.

La următoarea vaccinare se poate folosi un vaccin monovalent sau polivalent. Această vaccinare se face la 2-3 săptămâni interval de la prima vaccinare. La vârsta de 12 săptămâni (3 luni) a cățeilor se face rapelul cu un vaccin polivalent. Pentru întărirea imunității se mai poate face o vaccinare la vârsta de 6 luni. În continuare urmează imunizarea anuală care constă într-o vaccinare polivalentă, o dată pe an.

În cazul în care v-ați procurat un pui a cărui stare imunitară nu este cunoscută (nu cunoaşteți centrul de proveniență) sau dacă puiul provine dintr-o mamă nevaccinată protocolul de vaccinare diferă.

Vaccinarea poate începe încă din a 4-a săpătămână de viață cu un vaccin monovalent. Vaccinarea monovalentă se repetă la fiecare două săptămâni până la vârsta de 7-8 săptămâni. Rapelul se face la vârsta de 3 luni cu un vaccin polivalent. Urmează apoi vaccinarea polivalentă la vârsta de 6 luni şi în continuare vaccinarea anuală.

Dacă ați cumpărat un cățeluş de 3 luni sau mai mare care n-a fost vaccinat este recomandată o vaccinare polivalentă care poate fi repetată după 2-4 aăptămâni.

Vaccinarea antirabică este esențială pentru orice cățel de companie sau de pază.

Această vaccinare se poate face după vârsta de 12 săptămâni. Dacă vaccinarea antirabică se face înainte de

Scanned with OKEN Scanner

această vârstă, o a doua doză trebuie obligatoriu administrată după împlinirea vârstei de 12 săptămâni.

Rapelul la vaccinarea antirabică se face la 1-2 ani în funcție de vaccinul utilizat.

În momentul de față pe piața românească există o gamă largă de vaccinuri: monovalente, trivalente, tetravalente, penta-, hexa-, şi heptavalente ale unor firme renumite.

Spre edificare propunem o schemă de vaccinare.

Prima vaccinare

la 6 săptămâni	8 săptămâni	12 săptămâni	6 luni
v. monovalent P	monovalent p polivalent DHP DHPL DHP + C	polivalent cu componentele D, H, P, L, C, R	polivalent

*

P = parvoviroză
D = jigodie (distemper)
R = rabie
H = hepatită canină
L = leptospiroză
C = coronaviroză

Scanned with OKEN Scanner

BIBLIOGRAFIE

1. Balog P. (1975) – *Kutyak – Buvar zsebkönyvak.* MORA BUDAPEST.
2. Baumann Doris (1995) – *Hundeerziehen.* Ed. ULMER.
3. Băltoaică Mariana (1993) – *Câinele sănătos, câinele bolnav,* Ed. Aquila, Oradea.
4. Bogdan A. T., I. Târnovean, Dorina Bogdan (1985) – *Fertilitatea, natalitatea şi prolificitatea în zootehnie,* vol. II. Ed. Dacia Cluj-Napoca.
5. Bud I., Elena Cristea, Fl. Spădaru (1993) – *Totul despre câine.* Ed. Promedia, Cluj-Napoca.
6. Bud I., Elena Cristea (1995) – *Ciobănescul german. Creştere, educaţie, dresaj.* Ed. Geres, Bucureşti.
7. Bud I. (1996) – *Hrănirea artificială a căţeilor fără mamă şi a celor supranumerari. Simp. „Actualităţi şi perspective în zootehnie şi biotehnologii agricole".* USA Cluj-Napoca, p. 385-390.
8. Bud I., A. Vlaic, I. Cornoiu (1997) – *Broasca ţestoasă şi alte animale de companie.* Ed. Promedia Cluj-Napoca.
9. Bud I. şi col. (1998) – *Mic tratat de chinologie.* Ed. Promedia Plus, Cluj-Napoca.
10. Bud I. (1998) – *Dobermannul – rasă de câini universală.* Ed.Ceres , Bucureşti.
11. Bud I., A. Bud, A. Mako (1999) – *Rottweilerul – rasă de pază şi apărare.* Ed. Ceres, Bucureşti.
12. Cambrea, Gh., M. Carabulea, Al. Balaci (1995) – *Câinele. Creştere, dresaj,* Ed. Militară, Bucureşti.

Scanned with OKEN Scanner

65. Wileox B., Walkowicz (1992) – *Kynos Atlas-Hunderassen der Welt*. Ed. Kynos Hürlenbach.
66. Wimmer-Kieckbush (1993) – *Szahadidö 1/4 a kutyával*. Pesti Szalon Kiadó, Budapest.
67. x x x – Colecția *„Der Hund"* (1975-1993), Berlin.
68. x x x – Kollecktion *„Unser Rassen Hund"* (1982- 1992), Dortmund.
69. x x x – Kollecktion *„Hunde Revue"* (1985-1993), Stuttgart.
70. x x x – Colecția *Revistei „A Kutya"* (1990-2000).
71. x x x – Colecția *Revistei „Kutyarevu"* (1990-2000).
72. x x x – Colecția *Revistei „Diana" (vânătoare, pescuit, chinologie)*, AJVPS Timiş (1992-2000).
73. x x x – Colecția Revistei „Cânele meu" (1998-2000), Bucureşti.

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 3
ISTORICUL RASEI CANICHE 5
Caniche-ul în România 10
DE CE RASA CANICHE? 13
Care dintre variante vi se potriveşte 14
CANICHE – STANDARDUL RASEI
F.C.I. nr. 172/F GRUPA a IX-a F.C.I 17
Caracteristici generale 17
Defecte morfologice generale 25
Defecte eliminatorii 26
DORESC UN CANICHE – ESTE OARE SUFICIENT? 27
Primul contact cu noul cămin 38
Educaţia elementară primară 43
Numele câinelui 44
Obişnuirea câinelui cu zgarda şi lesa 44
Culcuşul şi păstrarea curăţeniei 46
CEI 7 ANI DE ACASĂ – EDUCAŢIE ŞI DRESAJ – 49
Mersul cu şi fără lesă alături de stăpân 52
Deprinderea cu venirea la comandă 53
Poziţia aşezat, culcat şi în picioare 54
Deprinderea câinelui cu aducerea unor obiecte 57
Dresajul pentru sport 58
Deprinderea câinelui cu înotul 64

Scanned with OKEN Scanner

Deprinderea cu trecerea prin tunel ..... .64
Deprinderea cu mersul târâş
pe sub gardul de sârmă ghimpată ..... .65
Deprinderea câinelui cu transportul în maşină .... .66
Deprinderea câinelui de a refuza alimente oferite
de o persoană străină sau a celor găsite în teren .. .68
ÎNTREȚINEREA CANICHE-ULUI ..... .70
Dentiția ..... .76
ALERGIE LA PĂRUL DE CÂINE
SAU ESTE VORBA DESPRE ALTCEVA? ..... .80
CANICHE-UL ŞI FRIGUL ..... .84
REPRODUCȚIA ..... .88
Monta ..... .94
Gestația ..... .96
Parturiția sau fătarea ..... .97
Alăptarea ..... .104
Înțărcarea ..... .107
Alăptarea suplimentară şi artificială a cățeilor .... .108
ALIMENTAȚIA LA CANICHE ..... .112
Hrănirea cățeilor ..... .113
Caniche-ul şi obezitatea ..... .121
Hrănirea Caniche-ului afectat de diabet ..... .124
Adăparea ..... .125
Recomandări utile pentru hrănirea
Caniche-ului ..... .126
CANICHE-UL, CÂINE DE VÂNĂTOARE ..... .128
CÂTEVA NOȚIUNI PRIVIND COMPORTAMENTUL
ŞI PSIHOLOGIA CANICHE-ULUI ..... .132
Comunicarea om-câine ..... .136
Jocul şi importanța lui în viața Caniche-ului ..... .138
Somnul ..... .141
Caniche-ul şi copiii ..... .143

Scanned with OKEN Scanner

BĂTRÂNEȚEA SAU VÂRSTA A TREIA 147
TOALETAREA LA CANICHE
– SNOBISM SAU NECESITATE – 151
Perierea şi pieptănarea 155
Îmbăierea 156
Trimajul 157
Primul tuns la Caniche 160
Tunsoarea de tip Puppy Clip 161
Tunsoarea de tip clasic 162
Tunsoarea S'addle clip 163
PREGĂTIREA ŞI PREZENTAREA LA EXPOZIȚIE 166
DE CE SUNT IMPORTANTE
ŞI NECESARE EXPOZIȚIILE 171
RECOMANDĂRI UTILE
PENTRU CEI CE PARTICIPĂ LA EXPOZIȚII 176
PATOLOGIE CANINĂ 178
Afecțiuni ale buzelor, cavității bucale şi dinților 178
Papilomatoza 178
Tartrul dentar 179
Periodontita 180
Caria dentară 181
Anomaliile dentare 182
Artrita temporomandibulară cronică
deformantă a câinelui 184
Afecțiuni ale cavităților nazale 185
Corpi străini în cavitățile nazale 185
Epistaxisul 186
Tumorile cavităților nazale 187
Afecțiuni ale urechii 187
Tonsilita 193
Afecțiuni ale căilor respiratorii 194
Faringitele 194

Scanned with OKEN Scanner

Corpi străini în faringe 195
Laringotraheita acută 195
Laringita şi laringotraheita cronică 196
Bronşitele 196
Sindromul traheobronhial cronic 197
Congestia pulmonară 197
Bronhopneumonia 197
Afecţiuni digestive 198
Obstrucţia esofagului 198
Gastrita acută 198
Gastrita cronică 199
Ulcerul gastric 199
Gastropatia prin corpi străini 199
Dilataţia stomacului 200
Torsiunea stomacului 200
Obstrucţia intestinală 201
Intoleranţe alimentare 202
Afecţiuni ale aparatului genital 202
Vaginitele 202
Metroragia 203
Metritele 205
Piometrul 206
Afecţiuni ale glandei mamare 208
Tumorile glandei mamare la cătea 208
Lactaţia nervoasă (Lactaţia de pseudogestaţie) 210
Hipo şi agalaxia 212
Deparazitarea şi vaccinarea câinilor 213
BIBLIOGRAFIE 217

Scanned with OKEN Scanner

10

Cărți apărute sub semnătura prof. univ. dr. Ioan Bud:

1. *Creșterea cabalinelor.* Ed. CERES, 1980 (colaborator).
2. *Creșterea bivolului.* Ed. CERES, 1983 (colaborator).
3. *Totul despre câine.* Ed. Promedia, 1993 (Premiul Academiei Române).
4. *Ciobănescul german.* Ed. CERES, 1995.
5. *Pisicile - o enigmă a lumii animale.* Ed. CERES, 1995.
6. *Acvaristica pe înțelesul tuturor.* Ed. Promedia, 1996.
7. *Dobermanul, rasă de câini universală.* Ed. CERES, 1998.
8. *Mic tratat de chinologie.* Ed. Promedia Plus, 1998.
9. *Rottweilerul, rasă de pază și apărare.* Ed. CERES, 1999.
10. *Creșterea broaștelor țestoase și a șerpilor.* Ed. CERES, 2000.
11. *Iepurii - mică enciclopedie cunicolă.* Ed. Academicpress, 2001.

În curs de apariție:

Peștii și tainele umbrelor subacvatice. Ed. CERES.

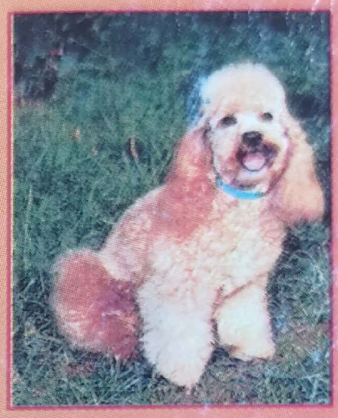

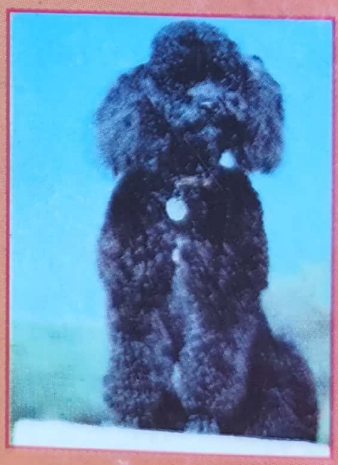

EDITURA CERES

973 - 40 - 0501 - 4

Scanned with OKEN Scanner